

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. III. De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur, vel promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

non sit à Jure expressa, esse arbitratiam: quamvis ex consuetudine tales delatores ex præsumpta calumnia condemnari non soleant, sed solum ex vera.

VII. Porro non tantum de Jure Civili: sed etiam Canonico, qui denunciat crimen, si in probatione deficiat, puniendus est, ut constat ex c. » *Cum dilectus*. 2. h. t. Nam, cum Magister Scholarum » Palentinus ad Sedem Apostolicam accedens, de » suo Episcopo varios errores denunciasset: Innocentius III. Papa eorum examinationem quibusdam Inquisitoribus faciendam commisit: & postquam processum negotij ad se transmissum diligenter examinasset, nec inveniret aliquid de prædictis sufficienter probatum, absolvit Episcopum à criminibus objectis, & mandavit quibusdam Episcopis, ut dictum Magistrum suspendant ab officio, & beneficio, donec Canonicè purgaverit suam innocentiam, quod non animo calumniandi ad hujusmodi crimina proponenda processerit: ut ceteri simili poenâ absterri, non facilè ad infamandos Prælatos suos procedere præsumant.

VIII. Notandum 1. Si Denunciator non probat, quod intendit, seu objicit, calumniari præsumitur, sicut Accusator. *Gl. hic V. Calumniandi*, quia tamen ista præsumptio, non est Juris, & de Jure; ideo admittit probationem innocentie in contrarium, scilicet, quod ex aliquâ verisimili causâ denunciaverit. *Abb. hic n. 6.*

Notandum 2. Denunciator ille in casu hujus cap. non fuit privatus officio, & beneficio: sed solum ab eo suspensus; quia, licet non plenè; tamen aliquo modo probaverat ea, quæ denunciavit; ad quodque

mitius punitur, cum alias omnino deponendus set. *Hofstiens. hic V. Sufficiens*. Et quamvis Denunciator non debeat se inscribere, quia non agit tam poenam imponendam: si tamen deficiat in probatione; tunc propter infamiam, quantum est inferre denunciato, puniri debet, sicut in c. punitus fuit, ac suspensus, donec se purgaverit. *hic n. 8. in fine*, & quidem non solum in accusando, sed etiam in denunciatione Calumniator extenuari poenâ punitur. *Innoc. hic in fine*.

Notandum 3. Denunciator, si non sufficienter probat, quod intendit, probare debet, se non calumniandi denunciassè, per proprium juramentum, quod regulariter ad probationem sufficit, quæritur de animo, & conscientia hominis: tantum negantis, seu mera negatio per testes determinata, ita ut Judices, seu Commillarii illi indicare purificationem, per proprium juramentum, vel adjungere duos, aut tres Compurgatores eis videbitur, maxime, cum hodie poenæ sint arbitrarie, c. *Inquisitionis*. 21. §. ult. de *Gl. hic V. Non calumniandi*, in fine, *Abb. hic n. 7.* poenæ etiam se purgare, probando aliquam causam ex supradictis, vel similibus, per quam ad denunciandum sit inductus. *Abb. c. l. punitur autem denunciator deficiens in probatione*, ne alij imitent exemplum infamandi Prælatos suos, quod gravissimum crimen, *Gl. fin. hic*.

T I T V L V S I I I.

DE SIMONIA, ET NE ALIQUI PRO SPIRITUALIBUS EXIGATUR, VEL PROMITTATUR.

ostquam tractatum fuit de Judicio criminali, quod per viam accusationis, vel inquisitionis, vel denunciationis, apud Judicem Ecclesiasticum instituitur, & ex occasione etiam de Calumniatoribus: nunc agitur in hoc, & sequentibus Titulis de ipsis criminibus, de quibus sit accusatio, inquisitio, vel denunciatio. Et in primis quidem, ante cetera crimina, agitur de Simonia, propter ejus gravitatem: nam ut dicitur in c. ult. caus. 1. q. 7. *Omnia crimina ad comparationem Simoniacæ hæresis, quasi pro nihilo reputantur*. Non quod Simonia propriè sit hæresis, quia non necessariò, ac per se requirit errorem in intellectu contrarium fidei: sed tum quia Simoniacus ita exterius operatur, ac si judicaret supernaturalia dona Spiritus S. pecuniâ possideri, ac obtineri posse: qui enim rem spirituales, & sacram vendit, eam tanquam venalem, & pretio æstimabilem se judicare significat, quod judicium speculative hæresis esset; quia tamen potest hoc vitium committi ex quodam pravo affectu, seu intentione tractandi indignè res sacras, sine ullo errore,

& judicio speculativo; ideo non est propriè hæresis. Tum quia Simonia ex hæresi primitiva fuit: & qui illam exercent, primum Testamenti hæresiarcham Simonem Magum tenentur, qui primus tempore legis Evangelicæ, hæresim commisit, ut patet ex cap. 8. *Actor.* & à quo hoc vitium nomen accepit, ut notat *Suar. Tract. Relig. lib. 4. de Simonia*. c. 1. n. 2. 3. & 6. Extremus titulus etiam in Extravagantibus communibus

SECTIO I. DE SIMONIA IN GENERALI eiusque Divisione.

§. I.

Quid sit Simonia?

I. Simonia communiter definitur: *Scilicet, lucrum emendi, aut vendendi aliquid spirituale, vel tuali annexum*. *S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1.* Communiter recepta caus. 1. q. 1. in *summa V. Quia* Canonistæ communiter ad Rubricam h. t. & 1.

sistat. Dicitur 1. *Voluntas studiosa*, quæ verba ponuntur, loco generis, & accipitur causa pro effectu, voluntas pro voluntaria actione, quæ scilicet ex liberâ ratione, & voluntate procedit, ut excludantur actus voluntatis, non plenè deliberati, vel ex ignorantia inculpabili procedentes. *Azor. p. 3. Infrat. lib. 12. c. 1. q. 1. Less. lib. 2. de just. c. 32. n. 3.* per quod denotatur, quod hoc vitium non opere tantum, sed etiam solâ mente, sive affectu deliberato possit committi, ut Simonia mentalis, de qua infra. *Suar. cit. l. 4. c. 1. n. 9.* quare non est opus ad definitionem Simonie addere illa verba, *opere subsecuto*, quæ aliqui Canonistæ adiecerunt; quia hoc crimen etiam solâ voluntate, & animo committi potest, ut si quis spe, vel cupiditate commodi temporalis, rem spiritualement dedit, aliâ non daturus. *Azor. cit. c. 1. q. 6.* Neque etiam ideo manca, & imperfecta est illa definitio, quod non conveniat Simonie reali, rem spiritualement dedit, aliâ non daturus. *Azor. cit. c. 1. q. 6.* Neque etiam ideo manca, & imperfecta est illa definitio, quod non conveniat Simonie reali, rem spiritualement dedit, aliâ non daturus. *Azor. cit. c. 1. q. 6.* Neque etiam ideo manca, & imperfecta est illa definitio, quod non conveniat Simonie reali, rem spiritualement dedit, aliâ non daturus. *Azor. cit. c. 1. q. 6.*

Dicitur 2. *Emendi, vel vendendi*: ubi nomen emptionis, & venditionis latè accipi debet, pro omni contractu non gratuito, sive oneroso, & reciproco, in quo pro re spirituali datur res temporalis, tanquam pretium, seu estimatio illius, sive in compensationem ejusdem: sive contractus ille sit vera venditio, sive locatio, transactio, permutatio, aut contractus inominatus, do, ut des &c. & omnis pactio expressa, vel tacita. *S. Thom. cit. a. 1. ad 5.* Quin imò etiam nominatio, sive presentatio, electio, institutio, confirmatio, renunciatio, remissio, & similes actus, si gratis non fiant, sub nomine emptionis, & venditionis comprehenduntur. Ac denique etiam ommissio, ut si quis accepto pretio, omittat aliquem ordinare, vel absolvi, vel eligere, Simonie crimen incurrit. *Azor. cit. c. 1. q. 1. & ex infra dicendis patebit.*

II. Dicitur 3. *Aliquid spirituale*, quo nomine intelligitur, non quod est incorporeale, sed quod est aliquo modo supernaturale, ad spiritualement salutem animarum ordinatum, & hujusmodi spiritualia sunt triplex; quædam enim sunt formaliter, & intrinsecè, quoad substantiam suam spiritualia, ut gratia sanctificans, virtutes Theologicæ, & morales divinitus infusæ, dona Spiritus S. gratiæ gratis datæ, Character, qui per Sacramenta animæ imprimitur. Quædâ sunt spiritualia causaliter; quia sunt causæ donorum spiritualium, & supernaturalium prioris generis, ut sunt Sacramenta, à Christo ad causandam gratiam instituta, item officia Ecclesiastica, quia proximè à spirituali, & supernaturali causâ oriuntur, vel ad finem supernaturalem, & spiritualement ordinantur: quædam sunt spiritualia, tanquam effectus, cujusmodi sunt actus ex spirituali gratiâ, vel quocumq; spirituali dono procedentes, ut est baptizare, ordinare, officium divinum celebrare, prædicare Verbum DEI, miracu-

la facere, & alij hujusmodi actus gratiarum, Ordinû, & officiorum Ecclesiasticorum. *Silv. 1. Simonia, q. 1. Azor. c. 1. q. 1. Suar. cit. l. 4. c. 9. n. 1.*

Dicitur 4. *Vel spirituali annexum*, ut comprehendantur ea, quæ in se, & intrinsecè non sunt spiritualia, ijs tamen sunt annexa, & ab illis dependent: idque tripliciter: vel antecedenter, quia per modum causæ, seu principij, tanquâ prævia, & præsupposita ordinantur ad spiritualia, quibus sunt annexa: ut sacra vasa, & vestes, Altaria, Tempia, & similia, quæ antecedenter ordinantur ad Sacrificium Missæ, & ratione materiæ præsupponuntur consecrationi. Item secundum aliquos, jus patronatus, quod antecedenter se habet per modum causæ respectu beneficij, cui est annexum; quod etiam pertinent electiones, renunciationes, collationes beneficiorum. Alia sunt annexa spiritualibus concomitanter, quibus intrinsecè sunt conjuncta, ut labor corporis, qui suscipitur in sacrificando, & administratione Sacramentorû, & aliorû officiorum divinatorum. Alia deniq; sunt annexa consequenter spiritualibus, vel effectus suæ causæ, ut beneficia Ecclesiastica, quatenus sunt jura percipiendi redditus, qui dantur propter officium, seu ministerium spirituale; quod etiam referuntur pensiones Ecclesiasticæ, *Azor. cit. l. Less. cit. c. 35. n. 5. Suar. cit. l. 4. de Simon. c. 23. n. 2.* Additur in definitione Simonie à quibusdam majoris explicationis causâ, *pro re temporalis*. Sed hoc non est necessarium, quia in ipso verbo *vendendi* satis continetur. Ubi tamen pretium latè accipiendum est, non pro pecuniâ tantum: sed etiam pro quavis re temporali æquivalente, seu pretio æstimabili. *Suar. cit. l. 4. c. 1. n. 13.* de quo infra. Aliam definitionem Simonie tradit *Suar. cit. c. 1. n. 7.* *Simonia est sacrilegium, quod committitur in emptione, & venditione, vel quovis alio simili contractu, quo res spiritualis, ut talis est, pro re temporalis commutatur.* Utrum autem hæc definitio etiam conveniat Simonie, quæ est contra Jus Ecclesiasticum, ex infra dicendis patebit.

III. Porro ex utrâque definitione allatâ colligitur 1. Quod Simonia sit species quædam Sacrilegij, adversus virtutem Religionis, sub qua tanquam genere continetur; est enim injuriosa quædam contractatio, seu profanatio rei sacræ, ac spiritualis, cuius specifica malitia, per quam ab aliis speciebus sacrilegiorum distinguitur, consistit in eo, quod res spiritualis, ac sacra, dum cum re temporali commutatur, tanquam profana æstimatur, eique velut cœquatur, perinde ac si tam vilis sit, ut inter temporales res venalis proponi possit; adeoque donum supernaturale non sit; cum tamen spiritualia omne pretium longè excedant, & ac si res spirituales, non minùs, quàm temporales libero hominum dominio, potestati, ac usui sint subjectæ, & non ex solius DEI gratiâ voluntate dependant. Sed & alias speciales inordinationes, ac deformitates Simonia in se continet; tum ex parte DEI, cui atrox injuria infertur, *c. Eos. 2. 1. caus. 1. q. 1.* Simoniaci enim Spiritum S. (quantum in se est) efficiunt suum servum, ipsum, ejusque dona vendentes: tum ex parte ejus, qui vendit; cum enim Prælati Ecclesiæ non sit Dominus rerum spiritualiû, sed dispensator, non potest eas licitè vendere. *S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. in corp.* Quare peccatû Simonie ex genere suo est peccatum

mortale, nec potest ob materiæ parvitatem fieri veniale; sed solum ob actûs imperfectionem, vel ignorantiam invincibilem, sive mortaliter non culpabilem; quia nulla res spiritualis, licet parva sit, vendi potest, sine gravi irreverentiâ, tum ipsius rei, tum DEI, ut dictum, & docet *Suar. cit. l. 4. c. 3. n. 5.* & alij Theologi communiter; idèque in Jure Canonico, Simonia vocatur execrabile flagitium, c. *Reperiuntur. 7. caus. 1. q. 1.* piacularè flagitium, c. *Quisquis. 5. ead. caus. 1. q. 1.* quia comparatur ei, quod morte expiatur, ut explicat *Gl. fin. ibid.* item turpissimum lucrum, c. *Si quis. 8. cit. caus. 1. q. 1.* ad instar publici criminis, & læsæ Majestatis puniendum, c. *Sant. 4. caus. 10. q. 3.* Simoniaca pestis, quæ sui magnitudine alios morbos vincit, c. *Sicut. 6. h. 1. in cit. c. Eos. caus. 1. q. 1.* æquiparatur blasphemix Judæorum in Christum dicentium, illum in Beelzebub ejicere demonis. Denique est etiam vitium Ecclesiæ perniciosissimum, per quod sæpe aditus patet sceleratis ad beneficia, & Prælaturæ indignis conferuntur, & electiones injuste fiunt.

IV. Colligitur 2. Simoniam interdum etiã esse contra Justitiam, quia, quando nullum incommodum quis patitur, nullumque emolumentum perdit, dando rem spiritualem; tum injustitia erit, in compensationem præcisè rei spiritualis, aliquid temporale accipere, ut, si quis v. g. vendat calicem consecratum pluris, quàm valeat argentum, & expensæ in artificium operis; quia ratione solius spiritualitatis, res non est pretio æstimabilis, & ut sic invendibilis; idèque non potest per talem venditionem, vel commutationem rei temporalis cum spirituali, ullum jus acquiri accipienti rem temporalem; nec ejus dominium per illam transferri, cum talis commutatio, seu contractus, sit ipso Jure naturali, Divino, & Ecclesiastico irritus, *Suar. cit. l. 4. c. 4. num. 7. Less. cit. c. 35. n. 162. Laym. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 1. n. 5.* Nec refert, quod is, qui emit pro pretio rem merè spiritualement, consentiat, ut vendens pro eâ accipiat rem temporalem, volenti autè non fiat injuria. Nam non potest quis velle, ut res spiritualis detur in compensationem rei temporalis, quippe, quæ suapte naturâ, pretio æstimari non potest; adeoque non potest emens simoniacè dare jus vendenti, reciprocè accipiendi rem temporalem, pro spirituali; neque etiam intendit eam donare, seu gratis dare, ut supponimus, *Laym. cit. l. 4.* Porro etsi fama, & vita non sint pretio æstimabilia; idèque per pecuniam recompensari non possint, saltem æquivalenter, quippe bona altioris generis, & ordinis; quia tamen sunt bona humana, temporalia, & ordinis naturalis, sive humano juri, & arbitrio subiecta; ideo possunt cum pecuniâ, vel aliâ re pecuniâ æstimabili, aliquo modo commutari: Secus est de bonis merè spiritualibus, quæ sunt ordinis supernaturalis, & humano juri, ac arbitrio non sunt subiecta, nec ullâ industriâ, aut viribus naturæ comparari possunt; idèque illis omnino repugnat, instar humanarum, ac temporalium rerum, pecuniâ æstimari, aut venalia exponi. *Less. cit. c. 35. num. 6. Laym. cit. l. num. 6.*

§. II.

Quotuplex sit Simonia, sive quomodo dividatur?

V. Simonia variè dividitur: primò enim est prohibita, quia mala est; alia verò mala, quæ prohibita est, hoc est, alia est, quæ Jure naturali, & divino est prohibita, eique repugnat. Alia verò est, nec ex naturâ rei, nec Jure Divino prohibita, sed solum Jure positivo humano, ut tradit *Gl. comm. recepta in c. Ex parte. 12. V. Dimittere. de off. dele. alij Canonistæ communiter.* Exemplum Simoniæ prohibita Jure naturali, ac divino, est, si res, seu ex se spiritualis vendatur, v. g. Hostia consecrata, Sacramenta &c. Simonia verò solo Jure Ecclesiastico prohibita esse censetur, quando res, quæ commutantur, sunt utrinque spirituales, ut, cuncta inter se illicitè, & sine Superioris auctoritate mutantur, c. *Quæstus. 5. & c. Cum olim. 7. de re. p. Vel quando res venduntur, quæ reverà tantum temporales; adeoque suapte naturâ invicè permutabiles, ut cum venditur materia rei spiritualis, quæ cum se est pretio æstimabilis, v. g. sacramentum, vel Christma, quod prohibitum est solo Jure Ecclesiastico, c. *Non satis. 8. h. 1.* Vel cum venditur quædam officia temporalia ordinata ad tempus, ut rerum Ecclesiæ administrationem, ut officii Syndici, Advocati, Oeconomi, Sacristæ &c. Quamvis hujusmodi officia ex se, & obiecto simpliciter temporalia sint; quia tamen temore ad finem spirituale, & supernaturale ordinantur, cum res, seu bona, circa quorundam administrationem versantur, sint à fidelibus Deo commissa, & talia officia ab Ecclesiasticâ potestate jurisdictione Prælatorum à Christo data influantur, ideo eorum venditio prohibetur, tanquam simoniaca, Jure Canonico, c. *Salvator. 8. caus. 1. q. 1. quis Episcopus. 8. ead. caus. 1. q. 1.* Quamvis aliqui dicant, talia officia esse materiam Simoniæ, si Laico obiri possint, quia spirituales functiones non habent, *Silv. V. Simonia. q. 13. dicto 7. Laym. ult. §. 6. n. 62. de quo infra.**

VI. Porro Simoniam solo Jure Ecclesiastico prohibitam, non esse verè, ac propriè dictam Simoniam, docet *Laym. cit. l. n. 66. Tanner. tom. 3. de Relig. q. 8. dub. 2. n. 30.* contra *Suar. l. 4. de c. 7. n. 2. & seqq. & c. 29. n. 5.* Ratio est: quia ipsa reverà non sit reciproca, & onerosa commutatio rei spiritualis pro temporalis, & pretio æstimabilis, in quo consistit vera, ac propria ratio Simoniæ, sed etiam contra virtutem Juri naturali, & divino repugnans. Est tamen contra hominum Simonia ejusmodi peccatum, non contra obedientiam, sed etiam contra virtutem religionis, & species quædam sacrilegij ex genere mortalis, propter Ecclesiasticæ legis prohibitionem, prohibens actum aliquem ex se indifferenter, illi illud moraliter bonum sub genere illius virtutis materiam necessariam ejusdem: vel efficit illud moraliter malum, sub genere vitij oppositi eidem. Sic mercatus in loco sacro est sacrilegium, violatio jejuniæ ab Ecclesiâ præcepti est actus temperantiam intentam ab Ecclesiâ suo præcepto

item fornicatio cum consanguinea in tertio, vel quarto gradu, est sacrilegium, ac incestus. Sic in proposito, pactio, quæ spectato solo Jure naturali, ac divino, Simoniaca non est, sit irreligiosa, & sacrilega ideo solum, quia Ecclesiastica lege, prohibita est, intuitu Religionis, sive ob reverentiam rebus sacris, ac spiritualibus conservandam; eò quòd similitudinem, & periculum Simoniæ in se continet: Licet interim Ecclesiastica hujusmodi prohibitio reipsa ex materia profanâ sacram non faciat, neque ex sacrâ profanam, Laym. c. l. potest enim Ecclesiastica statuere, ut res, quæ ex se, & naturâ suâ est vendibilis, vendi non possit, nec commutari cum re temporali, propter connexionem cum re spirituali, sive relationem ad illam, licet non addat novam sanctitatem, aut consecrationem, Tanner, c. l. Etsi verò Simonia ex solo Jure positivo descendens propriè non sit Simonia; ipsam tamen pœnis, ac censuris per SS. Canones subiacet, quibus aliæ Simoniæ, quæ divino Juri repugnant, quia his æquiparatur ex dispositione Juri Canonici. Suar. cit. l. 4. c. 5. num. 19. Laym. cit. l. dicto 2.

VII. Dividitur 2. Simonia in mentalem, conventionalem, & realem. Abb. in c. Nemo. 14. n. 6. h. t. Ator. p. 3. l. 12. c. 2. q. 1. Laym. c. l. n. 67. Tanner, c. l. n. 27. quamvis alij in duo tantum membra dividant, in Simoniâ mentalem, seu internam, & conventionalem, seu externam, quos refert Redoanus Tract. de Simonia p. 1. c. 2. n. 11. sed prior divisio in tria membra est frequentior. Mentalis Simonia hoc loco dicitur, non nudum internum propositum committendi Simoniâ, etiam si in nullum externum actum prodeat, quo modo datur etiam mentalis fornicatio, homicidiû &c. sed pro eâ Simoniâ, quæ habet opus externum adjunctum, quod tamen nullo signo exteriore apparet esse Simoniacum. Ut si quis rem spiritualement alicui conferat, tanquam compensationem ex iustitiâ debitam, pro re temporali ab ipso acceptâ, vel animo obligandi alterum ad reddendam rem temporalem: vel vice versâ, si quis alteri conferat rem temporalem, tanquam ex iustitiâ debitam, pro re spirituali, vel cum intentione obligandi ad reddendam vicissim rem spiritualement; nullo tamen pacto expresso, vel tacito interveniente. V. g. si quis intersit Episcopo hanc intentione, ut pro mercede ei conferat beneficium, hoc collato, sine ullâ tamen conventionem externâ, verbis, vel signis factâ, erit is Simoniacus mentalis. Requiritur tamen, ut interveniat aliquis actus externus, quia Simonia est vitium per se externum, quod interiùs consummatur. Veruntamen Simonia mentalis plerumque accidit ex parte unius tantum, quia intentio prava animo retinetur: potest tamen contingere etiam ex parte utriusque, scilicet tradentis rem temporalem ex unâ parte, & rem spiritualement ex alterâ: sed casu, non ex conventionem, Suar. l. 4. de Simonia. c. 41. n. 3. Laym. c. l. n. 67.

VIII. Simonia conventionalis est, quæ verbis, & signis exteriùs manifestatur, per mutuum scilicet pactum, expressum, vel tacitum; adeoque mentali superaddit externam conventionem, seu pactum, sed quæ nondum executioni mandata est, & reali traditione consummata; quia vel sistit in mutua conventionem, & ex neutrà parte, traditione completa est: &

hæc dicitur purè conventionalis; sive ex alterâ solum parte realiter completa sit, & traditione consummata; quia scilicet alter contrahens tantum tradidit rem temporalem, sive pretium, nondum traditâ re spirituali ab altero, sed solum promissâ: vel è converso, quia alter tradidit rem spiritualement, non tradito pretio temporali ab altero, sed solum promissio. Et hæc posterior dicitur Simonia conventionalis mixta, quia de utrâque conventionali, & reali aliquid participat: distinguitur tamen ab alijs duobus membris; à mentali, per additionem exterioris contractûs, seu pacti; à reali, per carentiam traditionis, saltem ex parte unius contrahentis. Quòd si solum promissio facta sit de pretio dando, si conferatur v. g. beneficium, eaque nondum sit ab altero acceptata, non est Simonia conventionalis; quia nondum est perfecta conventio, donec sit acceptata, Suar. cit. c. 41. n. 4. Less. l. 2. c. 35. n. 36.

IX. Realis Simonia est, quæ ex utrâque parte est executioni madata, sive quæ ipsâ rei traditione re ipsâ completa est, & consummata; quia scilicet ex unâ parte data est res spiritualis, ex alterâ pretium, vel pars pretij. Unde realis supponit conventionalem, & hæc mentalem, eamque includit, saltem ex naturâ rei, & seclusâ lege positivâ. Suar. c. l. n. 5. Less. c. l. & Laym. Porro, qui sicut solum promittit dare rem spiritualement pro temporali, vel rem temporalem pro spirituali, sine animo se obligandi, & implendi, non est verè Simoniacus, nisi quoad actum externum; quia nulla est conventio, sive consensus in obligationem, & voluntas commutandi temporale pro spirituali: alter verò deceptus solum committit Simoniâ mentalem, propter quam pœnæ Juris non incurrunt, quamvis uterque à Iudice puniri possit. Suar. cit. l. 4. c. 42. n. 4. & 5. Laym. cit. l. in fine. Tanner, cit. l. n. 29.

SECTIO II.

DE MATERIA SIMONIÆ, SIVE rebus, in quibus committi potest hoc crimen contra Jus divinum, vel humanum, seu Ecclesiasticum.

§. I.

De Simoniâ, quæ committitur circa res merè, ac intrinsecè spirituales, & imprimis circa gratiam, Sacramenta, & Sacramentalia.

X. ASSERTIO I. Simonia propriè dicta contra Jus divinum committitur, si quis pro pretio temporali vendat, vel emat gratias spirituales, ut gratiam sanctificantem, vel gratias gratis datas, ut donum prophetiæ, sanitatis, miraculorum &c. ut ex communi docet S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. ad 4. Suar. l. 4. de Simonia. c. 49. n. 7. Possunt autem gratiæ spirituales duobus modis vendi; non quidem de jure, sed de facto. 1. In concreto, ut, si quis Christianum captivum carius vendat, quia baptizatus est, vel Sacerdotem propter Characterem sacerdotalem. 2. Secundum se, & quasi in abstracto, quo modo Simon

Magus. *Act. 8.* oblata pecuniâ, emere voluit potestatem ministerialem conferendi gratiam sanctificantem, & dona Spiritus S. ut ea postea alijs vendere posset, *Suar. c. l. n. 8. & seqq. Laym. c. ult. §. 4. n. 33.*

XI. ASSERTIO 2. Simonia est, contra Jus divinum dare, vel accipere pretium pro septem Sacramentis Ecclesie à Christo institutis ad gratiam conferendam, vel pro Sacrificio Missæ, cum & ipsum sit Sacramentum, quod sacrificando conficitur, *Suar. cit. l. 4. c. 10. n. 1. & §.* Idque generaliter prohibetur, in c. *Cum in Ecclesia. 9. h. t.* ubi prohibetur, ne pro Sacramentis conferendis, seu collatis aliquid exigatur, & appellatur vitium nimis horribile; & in fine additur, si quis autem contra hoc venire præsumpserit, portionem cum Giezi se noverit habiturum, qui primus in Vet. Testam. Simoniam incurrit, *Gl. fin. h. c.* dum ausus est pecuniam pro gratiâ sanitatis, sive curatione lepræ per miraculum factâ exigere, 4. *Reg. 5.* Ubi etiam dicitur, contra hanc prohibitionem nullam prævalere consuetudinem, quod est signum, id repugnare etiam legi naturali. Idem prohibetur in particulari de Ordine, c. 2. *caus. 1. q. 1.* & de Baptismo, Confirmatione, Ordine, & Communione, in c. *Nullus. 100. & multis seqq. cit. caus. & q.* De penitentia verò habetur in c. *Nemo. 14. h. t.* & de Oleo sancto, id est, extremâ Unctione, in c. *ult. caus. 1. q. 3.* Ratio est, quia licet Sacramenta in quibusdam actionibus, vel passionibus consistant: sunt tamen divina, & supernaturalia dona à Christo eorum Auctore nobis gratis collata, & cum gratiam conferant, sunt secundum se spiritualia, ergo eo ipso, quod sunt talia, contra Religionem, & reverentiam illis debitam est, illa pretio vendere; imò & contra Verbum Christi. *Matth. 10. quod gratis accepistis, gratis date;* ac proinde Simonia est ex sua naturâ mala, ideoque prohibita. *Suar. cit. c. 10. n. 5.*

XII. Ubi notandum 1. Vendere Eucharistiam, non tantum est peccatum Simonie, quatenus venduntur species consecratæ, ut sunt Sacramentum sensibile, & ad usus humanos accommodatum: sed etiam Sacrilegium, & irreligiositas altioris, & gravioris ordinis, quatenus sub ipsis speciebus realiter continetur Christus; adeoque tendit in gravissimam irreverentiam, & vilipensionem personæ Christi. *Suar. cit. c. 10. n. 3.*

Notandum 2. Etiam matrimonium, quatenus Sacramentum est, vendi non potest, quicquid olim de hoc dubitatum sit, cum certum sit de fide, matrimonium esse verum Sacramentum, & conferre gratiam, & sic errat, *Gl. in cit. c. Cum in Ecclesia. V. Benedictionibus,* quæ id negat *h. t.* Nec obstant Canones, qui in contrarium allegantur à *Gl. cit.* nam in c. *Quicquid. 101. caus. 1. q. 1.* Generalis regula traditur de omnibus Sacramentis, quod nihil pro illis dari, vel accipi debeat, sub quibus etiam matrimonium continetur, etsi in particulari ibi non nominetur. In c. *Connubia. 4. caus. 32. q. 2.* Sermo est non de Sacramento, ac vinculo matrimonij, sed de usu, & actu conjugali. In c. *Honorentur. 13. cit. caus. & q.* Sermo est de conjugio Rebecca, quod constat non fuisse Sacramentum propriè dictum, & munera illa donata sunt, non ut pretium pro matrimonio, sed in signum amicitie, & gratitudinis. Verum quia matrimonium non tantum est Sacramentum, sed etiam naturalis,

& civilis contractus, in quo conjuges invicem dunt, & acceptant corpora sua; idcirco nihil gnat, quod minus ex parte contractus, quæ Sacramenti non destruit, sed supponit, inesse possit in matrimonio pretium aliquod, si quæ æqualitatem contractus id necessarium videtur, quia tunc non venditur, aut emitur Sacramentum, sed fit commutatio temporalis pro temporali; alter contrahentium alterum excedit, ut si de cuncta ad compensandum inæqualitatem interponas contrahentes; quia una est nobilis, vel potius altera ignobilis, vel senex. *Suar. cit. c. 10. n. 11. Laym. cit. c. ult. §. 4. n. 33.*

Notandum 3. Cum in Sacramentis duplici materia, remota, v.g. panis, aqua, vinum, volens quatenus secundum se spectata est res temporaria pretio æstimabilis, vendi potest, ac emi, si fecerit absit, neque adfit obligatio ad ministrandum gratis, & nulla lex Ecclesiastica id prohibet; pro materiâ propinquâ, v.g. pro ablutione, ne, signatione, & pro ipsâ formâ, seu per verborum aliquid ut pretium dare, vel recipere Simonia contra Jus divinum, quia sunt adus status spiritualis, & supernaturalis. *Suar. cit. c. 10. n. 3. & 4. Laym. cit. l.*

XIII. Porro licitum est in extremâ, vel gravi necessitate dare pretium pro Sacramento, qui non vult illa administrare gratis, v.g. pro Baptismo, sive baptizandus sit infans, sive etiam dare pecuniam, non quidem tanquam pretium Sacramenti, sed tanquam medium ad removendum impedimentum prave voluntatis, & aversionis, sive, ut ad officium ritè præstandum inducatur, & à peccato injustæ vexationis abducatur, adeo ad obtinendum ab eo Sacramentum Baptismi, etiam penitentia in periculo mortis, si quæ conscientiam peccati mortalis: nam gravis necessitas sufficiens est ad tollendam irreverentiam, quæ extra casum necessitatis, interrogaretur Sacramentum habet talis honestam, & gravem causam peccandi malitiam alterius. *Suar. l. 4. de Simon. c. 11. & seqq. Less. c. 35. n. 38. & seqq.* Idque probat extendit *Suar. c. l. n. 19.* ad necessitatem sumendi Eucharistiam per modum viatici.

XIV. ASSERTIO 3. Non tantum Sacramenta, sed etiam Sacramentalia sunt propria matrimonii contra Jus divinum: per quæ hic intelliguntur sacræ Cæremoniæ, seu ritus ab Ecclesia instituti pro Sacrificio Missæ, & administratione Sacramentorum: & horum quædam in actione consistunt, transeuntem effectum habent, ut benedictio olei, &c. quædam permanentem, ut benedictio olei, consecratio calicis &c. Jam ergo, si pro modo benedictionibus, seu consecrationibus temporale exigatur, tanquam pretium, vel si benedictæ, aut consecratæ vendantur, Simonia committitur, etiam contra Jus divinum, ex contrariâ doctrinâ apud *Suar. cit. l. 4. c. 14. n. 2. & §.* Prioris partis de benedictionibus transeuntibus quia hujusmodi actus sunt ministeria, & ritus alicui Ordini annexi. Posterior pars de consecrationibus permanentibus sumitur ex c. *Si quis. 7. in 1. q. 3.* ubi generaliter statuitur, quod res, quæ consecratione proveniunt, vendi, & emi non possunt.

Ratio est, quia huiusmodi res sunt merè sacrae, & spirituales; tum ratione principij, quia institutæ sunt potestate supernaturali à Christo Ecclesiæ concessæ: tum quia ordinantur ad finem supernaturalem, & salutem animarum; ideòque si ut tales vendantur, magnā irreverentiā afficiuntur, & Simonia committitur contra Jus naturale, & divinum. An autem huiusmodi sacramentalia permanentia, seu res consecratæ, ac benedictæ possint vendi, & emi sine Simonia, quoad ipsam materiam, quæ secundum se pretio æstimabilis est, neque per consecrationem valorem suum amittit, fusè explicat *Suar. cit. c. 14. n. 4. & seqq.* & dictum est supra l. 3. Tit. 17. §. 2.

§. II.

De Simonia, quæ committitur circa Ordines, eorumque collationes, & presentationes ad Ordines.

XV. ASSERTIO 1. Simonia est contra Jus naturale, & divinum, vendere, vel emere omnes functiones, seu actus, qui ex potestate Ordinis procedunt; quia licet physice sint actus materiales, & corporei; habent tamen ex institutione Christi, vel Ecclesiæ concessione, esse quoddam morale, secundum quod ad supernaturalem Ordinem pertinent, & spirituales sunt, tam ex parte principij, quia procedunt ex potestate spirituali, & supernaturali, qui est Character Ordinis, quàm ex parte finis, quia ad salutem animæ proximè ordinantur, *Suar. cit. l. 4. c. 13. n. 1. & 2.* Idemque dicendum de actibus Minorum Ordinum, quia sunt etiam ministeria sacra, & ex suâ institutione, ac fine ordinata ad divinum Sacrificium; adeòque functiones spirituales, etiam si à non ordinatis, seu laicis peragantur, ut est Missæ Sacrificium ministrare, licet per obligationem, vel sustentationem possint aliquid accipere. *Suar. cit. c. 13. n. 7. & 8.* ubi tamen addit, interdum posse esse actum ita materiale, ut si non ut actus Ordinis, sed prout à laico fieri potest, exerceatur, non sit Simonia, pro eo pretium temporale dare, vel accipere, ut est v. g. officium Ostiarii: prima tonsura verò non est Ordo, nec habet proprium munus activum, seu functionem.

XVI. ASSERTIO 2. Nec Episcopi, nec eorum Ministri, aut Officiales, possunt pro conferendis Ordinibus, vel instrumentis, seu litteris super ijs conscribendis, quippiam temporale accipere, & multò minus exigere, neque ijs, qui ordinantur, dare, prout sumitur ex c. In ordinando. 1. h. t. quod est desumptum ex c. Sicut Episcopum. 4. caus. 1. q. 2. ubi Gregorius Synodo generali Romanæ præsidens sic statuit: Sicut non debet Episcopus manum, quam imponit (scilicet in ordinatione) ira nec Minister, vel Notarius in ordinatione ejus (scilicet ordinandi) vocem, & calamus (id est, scripturam, seu litteras testimoniales ordinationis sacrae, *Gl. in cit. c. Sicut. V. Vocem, & V. Calamus. caus. 1. q. 2.*) vendere. Pro ordinatione igitur, vel usu pallij, aut pro chartis, seu pastellis (id est, parvâ certâ massâ, cui imprimitur sigillum. *Fagn. hic num. 3.*) aliquid dare omnino prohibemus.

XVII. Notandum hic 1. Quando principale debet fieri gratis, etiam accessoria debent præstari merè gratuito, & sine mercede: sicut ergo Episcopus prohibetur aliquid temporale pro collatione Ordinis accipere; ita etiam omnes ejus Ministri, velut accessorii, qui Episcopum in ordinatione coadjuvant. *Abb. hic n. 2.* Idque, ne in fraudem aliquid fiat, *Gl. fin. hic.* & indirectè fiat, quod directè fieri non potest. Per Ministrum verò intelligitur hic Archidiaconus, qui examinat promovendos ad Ordines, c. Ad hæc. 7. in fine. de offic. Archid. *Gl. hic V. Ministros.* de quo dicitur, quod non debeat vendere vocem, quâ vocat ordinandos, vel illam vocem, quâ prior Diaconorum respondet in Scrutinio, testimonium præbendo, dignum esse promovendum; juxta c. un. de Scrutin. in ord. faciend. Vel per Ministrum intelligitur Diaconus, qui legit, vel cantat Lectionem Evangelicam, quæ per vocem ibi intelligitur, idque magis congruit lectioni antiquæ textûs. *Joan. Andr. hic n. 6. & Abb. n. 2.* ubi addit, rectè etiam hic intelligi quemcumque ministrantem Episcopo in collatione Ordinum, quia Ordo debet conferri gratis.

Notandum 2. Non potest etiam pro collatione primæ tonsuræ aliquid temporale dari, vel accipi absque Simonia, quia licet non sit Ordo; est tamen dispositio ad Ordines, & beneficia, & est aliquid spirituale, quia per ejus collationem persona specialiter dedicatur DEO, & in sortem Ministrorum DEI, ac Cleri annumeratur; & ideo comprehenditur sub prohibitionem, quâ ordinationes emi, & vendi vetantur, *Suar. cit. c. 13. n. ult. in fine.*

Notandum 3. Episcopus non tantum pro collatione Ordinis: sed etiam pro litteris dimissorijs, per quas alicui datur facultas, ut possit ab alieno Episcopo ordinari: vel pro litteris testimonialibus, quibus publica fides sit, aliquem Clericum ordinatum esse, pecuniam, vel aliud temporale quid accipere licet non potest, alias Simoniæ crimen incurreret, *Azor. p. 3. l. 11. c. 5. q. 1.* Si quid tamen non principaliter pro his spiritualibus: sed ex charitate, aut gratitudine, sine pacto expresso, vel tacito, spontè, & gratuito ab ordinato oblatum fuerit Episcopo Ordinatori, vel ejus Ministri, posset, spectato Jure communi, licet id accipi, ut docet *Hostiens. hic in fine, & Abb. n. 3.* & sumitur ex c. Esi questiones. 18. & c. Dilectus. 30. in fin. h. t. & c. Quicquid. 10. ibi: Nisi voluntarie oblata, caus. 1. q. 1. dummodo id, quod offertur, modicum sit, & non detur in ipso actu ordinationis: sed ex intervallo, uti sumitur ex cit. c. Sicut. §. 1. autem. caus. 1. q. 2. *Fagn. hic n. 10.*

XVIII. Verum Concil. Trident. Sess. 21. c. 1. de reform. statuit, ad tollendam omnem avaritiæ suspicionem ab Ecclesiastico Ordine, ut nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam Clericalis tonsuræ, nec pro litteris dimissorijs, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec pro quacunque aliâ causâ, etiam spontè oblatum, Episcopi, & alij Ordinum collatores, aut eorum Ministri, quovis prætextu accipiant. Idque meritò prohibitum fuit; quia non censetur tunc facile quid spontè dari, maxime ante ordinationem, & cupidi homines facile sibi persuaderent, spontè dari, quod coactè offertur. *Less. cit. c. 35. n. 61.* ubi addit, non fore

fore Simoniam, si revera aliquid temporale sponte detur, & ut tale accipiat; quia tunc cessat passio, & ratio debiti, quæ requiritur ad Simoniam. Excipiuntur tamen à Concilio c. l. Notarii, qui in ijs tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissis foris, aut testimonialibus, decimam tantum unius autem partem (vulgo unum Julium) accipere possunt, dummodò eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex Notarij commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus, directè, vel indirectè provenire possit: tunc enim gratis operam suam præstare omnino tenentur, & contrariè tales, ac statuta, & consuetudines etiam immemorales penitus interdicuntur, & qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, penas à Jure inflicta ipso facto incurrant.

XIX. Porro penas decretæ in dantes, & accipientes munera ab ordinatis, habentur in Concilio Bracaren. II. c. 3. quod refertur in c. *Placuit*, 22. *caus. 1. q. 1.* ubi dicitur: *placuit, ut de Ordinatione Clericorum Episcopi nulla munera accipiant, sed sicut scriptum est, quod gratis, DEO donante, accipitis; gratis date: & postea subiungitur, anathema sit danti, & accipienti, videlicet penâ excommunicationis, & suspensionis ab officio, & executione Ordinum, quoad ordinatos, ut explicat Turrescremata in c. *Reperiuntur*, 7. *caus. 1. q. 1.* quas penas Concil. Trid. cit. l. extendit, etiam ad dantes, & accipientes munera sponte oblata, quamvis ea constitutio in pluribus locis non sit recepta, ut refert *Less. cit. l. n. 62. §. Adverte. & Laym. cit. §. ult. §. 4. n. 40. §. Ceterum. in fin.* per aureum autem hic intelligitur Ducatus, ut declarat S. Congreg. Concil. apud Zerol. in *praxi Episcoporum*, p. 1. *V. Dimissoria. §. ad 7.**

Illud hic addendum, sicut Constitutio cit. c. 1. h. t. et si in specie solum loquatur de collatione Ordinum, intelligitur tamen etiam generaliter de collatione beneficij, quod etiam nihil temporale liceat accipere, vel dare pro illo, ut notat *Innoc. in cit. c. 1. in princ. V. Notarius*; ita, quamvis Concilium Trid. cit. l. expressè tantum loquatur de collatione Ordinum, tamen S. Congregatio Concilij declaravit, apud *Fagnan. in cit. c. 1. n. 3* id decretum habere locum, etiam in collatione beneficiorum, præsertim curatorum.

XX. ASSERTIO 3. Non solum Simoniam committitur, si pecunia, vel aliud pretio æstimabile detur conferenti Ordinem, sed etiam, si detur præsentanti ad Ordines, prout sumitur ex c. *Ex tua*, 10. *dist. 1.* Nam cum quidam vellet ad Ordinem Sacerdotij promoveri, accessit Archidiaconum, ut ipsum ad illum Ordinem præsentaret, qui tamen noluit illum præsentare, nisi prius sex solidos eidem solvisset, quos ipsi Archidiacono solvit, & sic illum Ordinem ab eo præsentatus accepit. Episcopus Diocesanus, cui Sacerdos hic in Secreto hoc fuerat confessus (sive in foro penitentiali, sive in præsentia solius Judicis, seu Episcopi, cui soli non creditur, si confitens neget se crimen ipsi esse confessum, c. *Si tantum*, 2. *c. seq. caus. 6. q. 2. Cùm à nobis*, 28. de *test. Abb. hic n. 2.*) quæsit à Papâ, quid

cum hoc Presbytero sit agendum? Respondit Alexander III. si hoc non est publicum, secretum, eundem Sacerdotem secreto monere sine ullâ coactione inducat, ut Ordinem alio Religiosis assumat, & perpetuò ab officio Sacerdotis absteat, quod illicitè acquisivit: alio non debet ipsum invitum ab eodem officio cedere, sive suspendere, cum ejus excessus, si licetum sit secretum, penitentiam tamen de tam prout ipsi fuerit, injungere non permittat.

XXI. Hinc colligitur 1. Ordinandum mittere Simoniam, si Præsentatori suo aliquod temporale promittat, vel det, ut ad Ordines ab ipso sentetur, prout sumitur ex hoc c. quia, si quis, qui Ordinem confert, prohibetur pro quid temporale accipere, ita etiam Præsentator alij Ministrum, qui sunt accessorij, & ipsam actione coadjuvant, c. 1. h. t.

Colligitur 2. Quod quæcunque pecunia in modicâ quantitate, sufficiat ad Simoniam, res spirituali promittatur, aut detur, modo non va intentio, v. g. non ordinandi, vel non prædicandi, nisi datâ prius re temporali: nam in casu hoc Ordinandus, lex tantum solidos pro sua præsentatione ad Ordines dedit, & tamen ob hanc Simoniam commissam præcipitur, ut si crimen publicum sit, deponatur ab Ordine perpetuò, & in Ministrum detradatur, vel ad id inducatur, si crimen cultum fuit: consentit, textus in c. *Placuit*, 22. *caus. 1. q. 1.* ibi: *quia singuli tremissem exigere solent, tertiam partem solidi, caus. 1. q. 1. & ibid. Gl. mile est in furto, & usura, quæ etiam in re, si reus modicâ committitur, Gl. hic V. Solidae. Suar. cit. l. 4. c. 38. n. 2.*

Colligitur 3. Crimina publica, quæ manifestè sunt, publicè etiam corripienda sunt, culta verò secreto, c. *Si peccaverint*, 19. *caus. 1. Gl. hic V. Secretum*. Quare, si Clericus occultum crimen commisit, propter quod, si notorium, vel cum esset, nec in susceptis Ordinibus minime ad altiores Ordines ascendere permitteretur, est crimen Simonie, huic Episcopus penitentiam condignam imponere debet, elque suadere, vel ejus parte peractâ, in susceptis Ordinibus staret, sed ad altiores Ordines non ascendat: nihilominus superiores Ordines suscipere potest id ei Episcopus negare, sed obligatus collatione officij sui, eos illi conferre, ut constat ex *tenore. 4. de temp. ordin.* Aliud est de Prælati lari, qui, si ex Secreto non Sacramentali secretum, vel defectum occultum Regularis libi Reg. v. g. irregularitatem ex homicidio occulto, committit, nec potest permittere, ut Ordines suscipiat ad altiores promoveatur, cum sine peccato cooperari nequeat; adeoque cooperaretur peccato, ut constat ex c. *Ad aures*, 5. de *temp. ordin. & ibi. n. 64.* non tamen possunt sine causâ probatâ executione Ordinis jam suscepti. Gl. hic V. *quia multa impediunt promovendum, quæ deiciunt jam promotum. Abb. hic n. 7.*

XXII. ASSERTIO 4. Simoniam etiam committit ille, qui convenit cum alio Clerico Secretario, ut ipsum præsentet Episcopo ordinandum.

titulum beneficii ipsius, eo pacto adjecto, se non petentur ullam portionem ex illo Beneficio, prout sumitur ex *c. Per tuas. 37. h. t.* Nam cum quidam Clericus veller in Subdiaconum ordinari, & titulum non haberet, rogavit quendam Presbyterum, ut illum ad titulum suae Ecclesiae praesentaret. Sed cum Presbyter id facere nolleret, ipse illi promisit, quod nunquam, si praesentaret illum in Ecclesia sua, aliquam portionem ex illa petere vellet, & sic ad praesentationem ejus fuit ordinatus, nec se in hoc aliquid illicitum egisse cognovit. Consultus de hoc Papa Innocentius III. respondit, quod nisi fuerit misericorditer cum eo dispensatum, nec ad superiores Ordines ascendere, nec in suscepto Ordine ministrare debet. Ratio decisionis est, quia iste ordinatus remisit jus, quod sibi alias compete- bat ex tali praesentatione; poterat enim de jure petere portionem ex redditibus beneficii ipsius praesentatoris, & necessariam sustentationem, & in defectum hujus ab Episcopo Ordinatore, *Arg. c. Cum se- candum. 16. de praebend.* modò Ecclesiae illi in Divinis deservire: quae portio ab eo remissa, spectatis fructibus, est res temporalis, unde & laico potest assignari, ut notatur in *c. 2. de Institur.* & sic videbatur remisisse temporale pro spirituali jure obtinendo; remittere autem idem est, quod dare, *c. Veniens. 10. de rescrib.* dare autem temporale pro spirituali, Simonia est; ideoque merito in eo, in quo deliquit, puniendus fuit. *Hofstiens. hic V. Ministrare, & Abb. n. ult.* neque verò ordinatus iste ad culpam, & poenam excusatus fuit, quia id illicitum esse, non cognovit; nam ignorantia juris non excusat a delicto, *Reg. jur. 13. in 6. etsi minus peccet, quam ille, qui scienter peccat. c. Sciendum. 22. Dis. 2. de poenit. Abb. hic n. 3.*

XXIII. Porro cum talibus dispensare potest solus Papa, secundum Innocent. *hic V. quamvis. Abb. hic n. 6.* putet, quod etiam Episcopus dispensare possit, in casu hujus *c.* Cum Papa hanc dispensationem in Jure sibi non reservaverit, nec propriè hic inter- venit donatio alicujus rei temporalis pro spirituali, & per consequens neque propriè dicta Simonia; ideoque iste ordinatus mitius fuit punitus, tantumque suspensus ab ordine illicitè suscepto, non ab alijs, sicut fit in alijs Simoniacis propriè, & strictè dictis. *Abb. hic n. 6.*

XXIV. Ceterum ijs, quae dicta sunt de Simonia in conferendo, & recipiendo Ordines committi solita, addendum est, quod non debet quis ordinem recipere ab eo, quem credit esse Simoniacum, quamvis ministrare possit in ijs Ordinibus, quos prius ab illo recepit, prout sumitur ex *c. Per tuas. 35. h. t.* nam quidam Monachus Ordinis Chartistensis ab Episcopo Diocesano in Subdiaconum est ordi- natus, de quo postea intellexit, ex relatione quo- rundam, quod Episcopus ille saepius commiserit crimen Simoniae; ideo Monachus ille conscien- tia remordente, timebat in suscepto Ordine mi- nistrare, & noluit etiam ad superiores Ordines ab eodem Episcopo promoveri. Consultus super hoc Papa respondit, ut securè in ordine suscepto mi- nistraret; sed contra conscientiam suam ad superio- res Ordines ascendere non debet, ne fortè adificet ad gehennam: licet in hanc difficultatem deven- rit, ex eo, quod conscientiam nimis scrupulosam

habuit, quam non evadet (quia nec contra con- scientiam debet ad superiores Ordines ascendere, nec etiam in susceptis contra eandem ministrare, *Hofst. hic V. Evader.*) nisi errorem deponat.

XXV. Notandum 1. Simoniacus non potest conferre Ordinis executionem alteri, cum ipse sit suspensus ab Ordine; nemo autem dare potest, quod non habet, *c. 1. c. Reperiuntur. 7. caus. 1. q. 1. Abb. hic n. 2.* Si verò ignoranter recipit ordinem à tali Simoniaco, misericorditer sustinetur, ut in Ordine suscepto ministret, *c. Si qui. 108. caus. 1. q. 1.* quod tamen *Gl. V. Si qui. & Gl. hic V. Ministrare.* in fine sic explicat, quod non recipiat executionem Ordinis, nisi cum eo dispenseretur.

Notandum 2. Cur is, qui recepit Ordinem ab ordinante Simoniaco, permittatur ministrare in Ordine suscepto, sed non possit promoveri ad altiores Ordines. Ratio diversitatis est, quia Ordines susci- pere est liberum; in susceptis autem ministrare ne- cessarium, & facilius impediuntur facienda, quam jam facta, *Arg. c. Quemadmodum. 25. de jurejur. Innoc. hic n. 3. Hofstiens. hic V. Ministrare. Abb. n. 9.* accedit, quod hic Monachus securè potuit ministrare in Ordine suscepto, quia non constabat ei, Episcopum Simoniacum esse, & non debet quis facile alijs credere in praedictum alterius. *Gl. hic V. Ministrare.* Vel dicendum, quod Papa cum ipso dispensavit, vel decla- ravit, non esse tinendum, *Hofstiens. hic V. Ministrare.*

Notandum 3. Non licet agere contra conscien- tiam erroneam, nisi quis prius eam deponat, alio- quin aedificat ad gehennam, hoc est, peccat mortaliter; adeoque damnabitur ad poenam ignis aeterni. *Abb. hic n. 3. & 4.*

§. III.

De Simonia, quae committitur cir- ca divina officia, ac officium prae- dicationis, & an Ecclesia emi, vel redimi possit?

XXVI. ASSERTIO 1. Officia divina, sive Orationes publicae, quae ex Ecclesiae Institutione fi- unt per Ministros Ecclesiasticos, in publicis Procef- sionibus, & Litanijs, & in Choro, sive à Clericis, sive à Beneficiatis, aut Religiosis non ordinatis, & qui Clerici non sunt, propria materia Simoniae sunt, ita, ut illa emere, aut vendere, sit Simonia contra Jus di- vinum, & naturale, ut ex communi sententia cum *S. Thom. 22. q. 100. art. 3. docet Suar. l. 4. de Simon. c. 15. n. 3. & colligitur ex c. Ad nostram. 21. h. t. ubi generaliter prohibetur, ut pro Ministerio, seu Offi- cio Ecclesiastico exercendo nullatenus pecunia exi- gatur. Ratio est, quia haec officia spiritualia sunt, quia fiunt nomine Ecclesiae, per potestatem ministe- riales ab ea delegatam, & ordinantur ad cultum DEI, & satisfaciendum DEO pro peccatis homi- num, & impetrandam gratiam, & alia beneficia: nihil tamen vetat, quò minus aliquid exigatur pro hujusmodi officijs, non per modum pretij, sed sti- pendij ad sustentationem Ministrorum necessarij, vel ratione consuetudinis, *cit. l. n. 7. Silv. V. Simonia. q. 9. dicto 1. Laym. c. ult. §. 4. n. 38.* Quod verò ad*

privatas orationes attinet, si oratio consideretur, prout est impetratoria, vel meritoria, saltem de congruo, etiam alteri, pro quo funditur, non potest emi, vel vendi pro pretio, sine Simonia, cum ut sic, sit actus merè spiritualis. Potest tamen aliquis dare pecuniam pauperibus, vel Religiosis, ut pro se orent, non ut pretium operis, sed per modum eleemosynæ, vel etiam stipendij ad sustentationem necessarij, maxime, si oratio sit diuturna. *Suar. cit. l. n. 9.*

XXVII. ASSERTIO 2. Pro officio prædicationis, sive exhortationis spiritualis, aliquid temporale accipere, tanquam pretium actus, est Simonia, contra Jus naturale, ac divinum; ut docet *S. Thom. cit. q. 100. art. 3. ad 2.* Idque sumitur ex *c. 10. Matth. Euntes prædicate*, & postea subiungitur, *gratis accepistis, gratis date*, quia Verbum DEI, quod Prædicatores annunciant, veluti Legati DEI, est maximum donum spirituale, ad salutem animarum ordinatum: possunt tamen Prædicatores necessariam sustentationem accipere, *c. Cum voluntate. § 4. §. Prædicatores, de sent. Excom. Suar. cit. c. 18. n. 23.* Idem est, si doctrina Christiana modo exhortatorio pro temporali mercede tradatur. Secus si ad exercendam memoriam puerorum, uti fit à Ludimagistris. *Suar. cit. c. 18. n. 24.*

XXVIII. ASSERTIO 3. Ecclesia emi, vel redimi non potest: prout sumitur ex *c. Quere- lam. 15. h. t.* ubi talis casus proponitur. Monachi de Acta, quoddam Manerium (est autem manerium, seu mansus portio terræ, quæ duobus bobus per totum annum arari potest, *Gl. marg. hic.*) cum pertinentijs suis, & Ecclesiam quandam à Monachis de Cardonio sub annuo censu XV. librarum adepti fuerunt, & super hoc chartam, sive litteras ab ipsis Monachis acceperunt. Postea verò Prior Monachorum de Acta, Capitulo suo inconsulto, manerium, & chartam prædictam, acceptâ vicissim pecuniâ, dictis Monachis de Cardonio resignavit. Quare Monachi de Acta conquesti sunt apud Papam se injustè gravatos esse; qui mandavit quibusdam delegatis, ut partibus convocatis, causam prædictam concordia, seu transactione, vel iudicio terminarent, scientes, quòd, sicut Ecclesia prædicta emi non potuit, ita nec redimi. Si verò Monachi de Cardonio legitime citati ad sistendum se in iudicio, non comparuerint, sed contumaces fuerint; Iudices, Monachos de Acta in possessionem eorum, de quibus est controversia, inducant, nec permittant eos exinde, sine Juris ordine, & processu, molestari, seu perturbari.

XXIX. Notandum hic 1. Prælatus non potest remittere Jus quæsitum Ecclesiæ, & alienatio per Prælatum illicitè facta potest à Capitulo retractari. *Abb. hic n. 1. & 2.* nam sicut consensus Capituli requiritur ad contrahendum, ita etiam ad distrahendum; contractus enim, & distractus, sive alienatio à pari procedunt. *Barb. hic n. 2. & 3.*

Notandum 2. Sicut Ecclesia non potest emi, ita nec redimi, id est, re-emi, seu redimendo emi, absque Simonia; nullum enim spirituale, vel spirituali annexum emi potest, vel vendi, *c. De Jure. 16. de jure patron. Gl. hic V. Emi.* sed contrà esse videtur, quòd in casu hujus c. Ecclesia videtur fuisse aliquid accessorie pertinens ad fundum, tanquam ad prin-

cipale, & ita redempto fundo, etiam accessorium tunc redimi Ecclesia; sicut Jus patronatus accessorium potest, cum universitate bonorum, quibus annexum, *c. Ex litteris 7. de jure patron.* Verum non fuit principale manerium, & Ecclesia, ac nec accessorium alteri, ut colligitur ex verbis textus. *Manerium cum pertinentijs suis, & Ecclesiam; & Ecclesia non fuit aliquid pertinens ad manerium separata ab illo, & pertinentijs; ac proinde non potest, quoad Ecclesiam ipso jure nulla fuit, *Gl. Emi, & Hostiens. ibid.* nam conjunctio copulativa facit, ut res copulata, veniat principaliter, & non cessorie; secus est de particula Cum. *Abb. hic n. 2.* quando autem plures res simul venduntur, venduntur principaliter, inter quas una vendi non potest, rescinditur venditio solum respectu illius, quæ vendi non potest, non respectu alterius, utile enim per inutile vitiari non debet, *Abb. hic n. 7.* Porro etsi manerium, sive manerium, & emi potuerit, & sic ex hoc capite non irrita resignatio illius; fuit tamen nulla ex alia causa, quia facta fuit, sine consensu Capituli, & causa pari modo etiam irrita fuisset redemptio Ecclesiæ, etiam si accessoria fuisset, seu pertinet terram illam, *Gl. cit. & Hostiens.**

Notandum 3. Potest immissio in possessionem fieri, si lis non fuit contestata, rei servanda etiam inter Religiosos, & inter Ecclesiam, incertum, ut proprietas, non ut beneficium, *Hostiens. Eorum. Abb. n. 3.*

XXX. Illud hoc loco addendum, peccare, vel accipere, non solum pro functionibus ritualibus, v. g. administratione Sacramentorum, celebratione Missæ &c. sed etiam pro æstimatione bonis corporalis, qui hujusmodi factis, & operibus actionibus per se, & intrinsecè, ac necessariè conjunctis, & sine quo fieri non possunt, est contra Jus Divinum, & naturale. *Suar. cit. l. n. 5. & seqq. Less. cit. c. 35. n. 52. & seqq. Less. n. 41. & 42.* Ratio est, quia labor ille intrinsecè nullam aliam æstimationem habet, præter illam, quam habet ipsa actio sacra, seu spiritualis, cui intrinsecè coheret: labor enim corporis non est actio æstimabilis, nisi in ordine ad opus, cuius suscipitur: ergo sicut ipsa actio sacra, & spiritualis, in æstimatione est, & in vendibilis, ita & labor intrinsecè conjunctus, & ab ea inseparabilis labor spiritualis est, & in æstimatione; adeoque vendi non potest. Aliud est de labore, qui non per se intrinsecè, sed per accidens solum, & extrinsecè, est actio sacra, seu spirituali, & ab ea separatus, sive præcedat actionem sacram, sive illam sequatur; pro hoc enim dare, vel accipere pecuniâ, est Simonia, ut pro labore itineris, vel cantationis, vel pro obligatione faciendi sacrum tali tempore, vel ratione alterius incommodi pro-

æstimabilis. *Suar. cit. c. 21. nam. 12. Less. cit. l. n. 45.*

§. IV.

De aliis variis actibus, & rebus spiritualibus, vel spiritualibus annexis, pro quibus aliquid temporale dare, vel accipere etiam specialiter prohibitum est jure Canonico?

XXXI. De his sparsim agitur in pluribus Capitulis, & in primis in c. *Non satis*. 8. h. t. Prohibetur; ne ab ijs, qui in Religionem transire volunt, aliqua pecunia exigatur, ex pacto scilicet. *Gl. ibid. V. Requiritur*. de quo plura infra dicentur. Deinde prohibetur; ne Prioratus, vel Capellania quilibet Monachorum, aut Clericorum annua distractione vendantur, nec ab eo, cui regimen eorum committitur, pro illa commissione, pretium exigatur: & qui contra fecerit, tam ille, qui dedit, quam qui recepit, vel consensit (ut Mediator) Simoniam committit. Ratio est, quia Jus Prioratus, & Capellanie spirituale est, sicut & ipsa commissio spiritualis est; ideoque nullo modo vendi debet, neque ad annum committi talis Prioratus, vel Capellania potest. c. *Quoniam*. 3. infra, ne Prælati vires suas &c. de quo ibid. dummodo perpetuam administrationem habeat annexam. *Hofiens. hic V. Annua distractione*.

XXXII. Porro in Simonia tam recipiens, quam dans peccat contra Religionem, quia omnibus prohibitum est, ne temporalia accipiant, vel etiam dent pro spiritualibus, sed hæc gratis dare, & accipere debent, neque enim ullā necessitate coguntur ad dandum pro pretio spiritualia, vel ad accipiendum, & sic uterque delinquit contra Religionem: At verò in usura dans usuram pro mutuo, quo indiget, & quod gratis habere non potest, non peccat: sed solum accipiens, ut docet S. *Thom.* 2. 2. q. 78. art. 4. quia non voluntarie se obligat ad solvendas usuras: sed necessitate compulsus solvit, quæ illum excusat à peccato usuræ, sicut etiam à peccato fortis. *Hof. hic V. Recepit. Barb. in Collect. hic n. 4.* Additur in cit. c. *Non satis*. in fine: Pro sepultura quoque, & Chrismatis, & Olei benedictione, nulla cuiusquam pretij exactio attentetur, ne quidem sub prætextu cuiusdam consuetudinis; quia diuturnitas temporis non diminuit peccata; sed auget. de quo infra.

XXXIII. Secundò prohibetur etiam in c. *Cum in Ecclesia*. 9. h. t. (quod est desumptum ex Concilio Lateranensi sub Alexandro III. c. 7.) ne de cætero pro Episcopis, vel Abbatibus, vel quibuscunque personis Ecclesiasticis ponendis in Sede, vel Sacerdotibus instituendis in Ecclesijs, aut pro sepeliendis mortuis, & exequijs mortuorum, aut benedicendis nubentibus, aut alijs Sacramentis conferendis, vel collatis aliquid exigatur, Ubi etiam reprobat consuetudo quantumvis longa, pro huiusmodi spiritualibus aliquid exigendi, quæ etiam vocatur, Lex mortis (quia prava consuetudo infert æternam mortem animæ) & tantò graviora sunt crimina, quanto diutius infelicem

Tome V.

animam detinent obligatam. Si quis autem contra hoc venire præsumperit, portionem cum Giezi sit habiturus. Ratio patet ex dictis, quia omnes actus, hic enumerati, sunt spirituales, vel spiritualibus annexi. De jure verò sepulturæ, an, & quâ ratione licitum sit aliquid temporale exigere, vel accipere, dictum est supra l. 3. tit. 28. §. 4.

XXXIV. Tertiò in c. *Cum sit*. 10. h. t. rescribit Alexander III. quòd Episcopus nihil pro consecratione Ecclesiarum potest, vel debet, præter procuracionem, exigere. Quare Simonia committitur, si pecunia detur, vel accipitur pro actione consecrandi Templum, Altaria, Calices, Chrisma, Agnos DEI, vel benedicendi Corporalia, vestimenta ad usum sacrum deputata, aquam, cereos, vel similia, quia per consecrationem, vel benedictionem, etsi ab Ecclesia immediatè institutà sunt sacra, & spiritualia, & tales benedictiones sunt actus potestatis Ordinis, *Suar. cit. l. 4. c. 13. n. 5. Barb. hic n. 2.* potest tamen Episcopus pro consecratione exigere procuracionem moderatam, secundum facultates Ecclesie consecrandæ, etiamsi ea sit in loco, in quo habitat Episcopus, quia hæc procuratio annexa est consecrationi, sicut & visitationi, & præbenda Canonice: unde qui facit officium debet percipere annexum beneficium: & datur, non pro labore consecrationis, cui is per se, & inseparabiliter connexus est, quia sic daretur pro ipsa consecratione, ut supra dictum: sed exigitur auctoritate Juris, in signum cuiusdam superioritatis, & datur, ut facilius Prælati inducantur ad consecrandum. Si tamen Ecclesia inops sit, ejusque facultates non sufficiant, debet Episcopus Ecclesiam proprijs sumptibus consecrare. *Gl. hic V. Procuracionem. Hofiens. ibid. Abb. n. 2.*

XXXV. Quartò præterea specialiter prohibitum est in c. *Ea, quæ*. 16. n. 4. ne pro Chrismate ab Ecclesijs pecunia exigatur. Nam quidam Episcopi extorquebant nummos ab Ecclesijs pro Chrismate, quos aliquando Cathedralicum appellabant; aliquando paschalem præstationem (quia in Paschate exigebatur, *Hofiens. hic*) interdum Episcopalem consuetudinem (quia nomine Episcopi petebatur) sed quia hoc Simoniacum est, mandat Papa Alexander III. ut prætextu alicujus consuetudinis, vel prælationis (id est, injunctio- nis Prælati, nam non est obediendum Prælati in injunctis. *Hofiens. hic V. eod.*) prædictos denarios nullatenus exigant. Quòd si facere præsumperint, periculum sui Ordinis, & dignitatis poterunt merito formidare, id est, pœnam degradationis, seu depositionis ab Ordine, & dignitate incurrant, quæ est pœna Simoniacorum, c. *De hoc*. 11. c. *In sinuatur*. 13. h. t. de quo infra. *Gl. fin. hic*.

XXXVI. Ubi præterea notandum est, Non tantum prohibetur, pecunia exigi pro Chrismate, in quantum est Sacramentum confirmationis; adeoque pro confirmando aliquem: sed etiam pro ipso liquore Chrismatis, sive Balsamo, & Oleo consecrato ab Ecclesijs inferioribus v. g. baptismalibus, non est licitum, pecuniam accipere, ut claris habetur in c. *Placuit*. 102. caus. 1. q. 1. quia & hoc spirituale est, *Abb. hic. not. 1.* non obstante contrariâ consuetudine, quæ non valet in ijs, quæ suapte naturâ, mala sunt, & prohibita, non excusat malum, sed magis

F 2

accu-

accusat. *Gl. hic. V. Consuetudinis.* quod tamen ita intelligendum est, non quod materia Balsami, & Olei per se vendi nequeat, cum secundum se sit pretio æstimabilis: sed, quia cum materia sit modica, & adeo exigua, ut vix pretio aliquo valeat æstimari, pecunia, ratione consecrationis potius, quam pro ipsa materia tam exigua videtur exigi. *Barb. hic. num. 2. in fine.*

Notandum 2. Pro spiritualibus nihil temporale exigi debet, quaecunque nomen tali præstationi imponatur, quia variatio nominis non excusat id, quod per se, & ex natura sua malum est, maxime, quia nomina rerum appellativa, immutabilia sunt; nomina autem propria hominum possunt mutari ad libitum, *l. Si quis. 4. ff. de lib. p. ff. de legat. 1. Abb. ibid. not. 2.*

XX XVII. Similiter Simoniam esse pro Chrismate pecuniam exigere, vel accipere, statutum etiam habetur in *c. In tantum. 36. h. t.* nam quidam Suffraganei, Cantuariensis Archiepiscopi, consueverunt certam quantitatem pecuniæ pro Chrismate recipere, non inuentes (in Codicibus Vaticanis, & quibusdam alijs omittitur dictio non, ut notat *Gl. marg. hic.*) pœnam Canonicam (quæ est depositionis, *c. ult. caus. 1. q. 3.*) & correctionem eludere cupientes, anticipabant tempus solutionis, recipientes in media Quadragesima, quod recipere consueverant in Paschate, & Nomen denarium variabant: nam denarios, quos prius Chrismales, postea Paschales vocabant, consuetudinem mediæ Quadragesimæ nuncupantes. Pervenit hoc ad notitiam Papæ Innocentij III. qui respondit, cum gratia sit gratis conferenda, & qui prius recipit pretium, quam conferat rem pretiosam (emptor enim prius teneatur offerre pretium, quam venditor ei rem tradat. *l. Julianus. 13. §. Off. ferri. ff. de action. empt. Gl. hic. V. Qui prius:* et si pretium præcedat traditionem rei, magis declaratur venditio, cum traditio rei fieri soleat ex varijs contractibus, non item traditio, seu solutio pretij. *Abb. hic. n. 2. not. 3.*) Idcirco mandat Papa Archiepiscopo, ut huiusmodi excessus corrigat, & Suffraganeos suos, eorumque Officiales à tam illicita exactione compescat, ne aliorum culpa ipsi, ob suam negligentiam, imputetur ad pœnam: quia, ut addit *Gl. hic. V. Aliorum,* subditorum delicta imputantur Prælati. Hinc colligitur, quod variatio temporis in solvendo, vel mutatio Nominis non excusat contractum aliàs illicitum; quodcumque enim nomen imponatur contractui Simoniaci, committitur Simonia: sicut etiam usura est, quod accipitur supra sortem, sive appelletur lucrum, sive emolumentum, sive quandoque pœna in fraudem, *Gl. hic. V. Variant.*

XX XVIII. Additur in fine *cir. s. In tantum. h. t.* & mandatur à Papa Archiepiscopo, ut pravam consuetudinem in sua Provincia studeat extirpare, secundum quam Archidiaconi, marcham agentem pro investitura Ecclesiarum, sive immiſsione in corporalem earum possessionem exigebant: Alij verò minores, ut Decani Rurales, vaccam sibi dari postulabant, vel certam quantitatem pecuniæ pro vacca. Ratio prohibitionis est, quia investitura Ecclesiarum est aliquid spirituali an-

nexum, cum ex spiritualibus dependeat, & competat nisi habenti officium Clericale: et autem temporale pro spirituali, vel ei annexum est, *S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 4. de annexis idem est iudicium, c. 3. de instir.* Neque excusat consuetudo, quia pravæ consuetudines non firmanur *Aust. Ut nulli Judicium. §. 1. Neque verò ab angarijs collat. 9. Gl. hic. V. Consuetudinem.*

Porro licet Archiepiscopus non habeat actionem in Subditos Suffraganeorum, *c. Paph. 11. de offic. Ord.* pravam tamen consuetudinem concernit totam Provinciam, tollere potest, & tum sit notorium, *cir. c. In tantum. in fine. & c.* tum etiam ex *c. 1. §. Notoria de censib. in 6. Abb. ibid. not. 2.*

XX XIX. Quinto in *c. Ad nostram. 21. mandatum quoque Papa Alexander III. ut pro officio, seu ministerio Ecclesiastico exerceendo quo supra) vel pro Vicarijs assignandis (ut si deserviat tanquam Vicarius in Ecclesia, Abb. num. 2.) vel pro Chrismate pecunia non exigatur. Ex quo infert Hostiens. hic in fine. & Abb. n. 2. te aliquid propter spiritualia huiusmodi officia, que violenta exactione, & gratis offeratur, esse prohibitum.*

XL. Sexto in *c. Nobis. 29. h. t.* Cum Perichiani quidam questi essent apud Innocentium, quod Capellani eorum, pro exequijs mortuorum, & benedictionibus nubentium, minus pecuniam ab eis exigat, & extorqueat; mandavit idem Papa quibusdam delegatis, dictum Capellanum moneant, ut à tanta præsumptione desistat, & pro excessu competenter satisfaciatur, & si obtemperare noluerit, ipsi Canonicam pœnam infligant. Unde colligitur, quod Sacerdos proprius, sive Parochus debet gratis Sacramenta, & alia spiritualia Ministris suis ministrare, alioquin si aliquid exigat accipiat ex pacto, Simoniam conventionalem committit, & tenetur illud restituere. *Abb. hic. n. 2. Ubi tamen distinguendum est inter Pastores, vel ricos illos, qui ex officio, vel ratione beneficii, vel funerals obire, vel alia spiritualia exercent inter alios extraneos, qui invitantur, aut vocantur ad exequias habendas, vel alia spiritualia præstanda, cum aliàs ad illa obeunda non tenentur. Nam Priores non solum prohibentur pro his officijs exigere pretium, sed etiam novum stipendium sustentationem, præter consuetas oblationes de tempore, & modo; si tamen habeant, unde vivere vel aliunde victum sibi honestè acquirere possint, alioquin si aliquid exigant, (cessante consuetudine de qua infra) Simoniam committere præsumunt, imò etiam contra iustitiam peccant, quia iniquè stipendium exigunt pro obsequio, ad quod officio obligati sunt, & decimas, aliòque redditus Ecclesiasticos accipiunt. Alij verò Clerici extranei, voluntariè, & non ex officio huiusmodi ministeria exercent, licet pretium pro ijs exigere non possint stipendium tamen, vel congruam sustentationem petere possunt, etiam si non egeant; nemo enim obligatur militare proprijs stipendijs. *Abb. in c. de p. n. 10. 11. & 12. Sum. cir. l. 4. n. 6. c. 47. m. 9.**

XXI. Septimò Simoniacum est etiam per consecrationibus Episcoporum, & benedictionibus

batum, & ordinationibus Clericorum, aliquid temporale ante, vel ex postfacto dare, vel accipere, non obstante contraria consuetudine, ut constat ex c. *Sicut*, 39. h. t. quod est desumptum ex Concilio generali Lateranensi sub Innocentio, III. c. 63. ubi sic statutum legitur: In plerisque locis à multis Prælatibus sunt turpes exactiones, & extorsiones pro consecrationibus Episcoporum, benedictionibus Abbatum, & Ordinationibus Clericorum, estque taxatum, quantum debeat alii, vel illi persolveri, & quantum alteri, vel alij. Et quidem huiusmodi pravitatem per consuetudinem longo tempore observatam defendere, nituntur. Quare Concilium huiusmodi abusus, & consuetudinem (quæ dicenda est potius corruptela) penitus reprobatur, statuendo, & prohibendo, ne pro his, vel consecrandis, five collatis, quispiam, quocunque prætextu (five statuti, five consuetudinis) aliquid extorqueat, vel exigere præsumat: Alioquin, & qui receperunt, & dederunt huiusmodi damnatum pretium cum Giezi, & Simone condemnentur. Ratio est, quia Simonia, five venditio, & emptio rerum spiritualium est prohibita Jure naturali, ac divino, c. *Circa*, 16. caus. 1. q. 1. sed Juri naturali, & divino nulla consuetudo derogare potest, c. *fin. de consuet.* ideo talis consuetudo non excusat, imò potius accusat, Gl. hic V. Consuetudinem, de qua plura §. seq.

§. V.

An exigere aliquid temporale pro re spirituali, ratione consuetudinis, excusari possit à vitio Simonie?

XLII. Certum est, quòd nullà consuetudine induci possit, ut licet detur, vel accipiatur temporale pro spirituali, per modum pretij, quia hoc est intrinsecè malum, & contra Jus naturale, ac divinum; cui nulla consuetudo derogare potest, ut notat *Suar.* l. 4. de *Simon.* c. 48. n. 1. Quæstio ergo est de his Clericis, qui ex officio spiritualia ministrant. V. g. Pastores, an per consuetudinem acquirere possint Jus ad dona quædam temporalia, seu oblationes fidelium extraordinarias, quæ non pertinent ad decimas, & alios stables redditus beneficiorum.

De hoc agitur in c. *Ad Apostolicam*, 42. h. t. Quod est desumptum ex Concilio Lateranensi c. 66. sub Innocentio, III. ad quem frequenter relatum est, quòd quidam Clerici pro exequijs mortuorum, & benedictionibus nubentium, & similibus, pecuniam exigunt, & extorquent; & si forte non fuerit eis satisfactum, fictitia impedimenta fraudulenter opponunt. E contrario verò sunt quidam Laici, qui laudabilem consuetudinem erga S. Ecclesiam, & pia fidelium devotione introductam, sub pretextu Canonice pietatis nituntur infringere. Quare Concilium super his, pravæ exactiones fieri prohibet, & pias consuetudines præcipit observari, & statuit, ut liberè conferantur Ecclesiastica Sacramenta, & per Episcopum loci, veritate cognita, compellantur, qui malitiosè nituntur laudabilem consuetudinem mutare.

XLIII. Variè explicant hoc c. interpretes: nam Innocentius hic n. 1. putat, non posse Episcopum cogere fideles, ut aliquid solvant pro Ecclesiasticis Sacramentis, aliisque spiritualibus, vi solius consuetudinis: sed tantum pertinere ad officium Episcopi, ut si quis pias, & laudabiles consuetudines, aliquid pro his sponte dandi, velit mutare, & impedire, ne tales consuetudines serventur, is compescatur: ut colligitur ex illis verbis huius c. ibid. *laudabilem consuetudinem nituntur infringere*, scilicet vel dampnando illam, ut malam, & Simoniacam, vel alio modo impediendo fideles, ne talem piam consuetudinem observent, & juxta hæc verba, etiam explicanda esse, verba sequentia, *et pias consuetudines præcipimus observari*, id est, non immutari, nec impediri: sed in sua libertate relinqui, ut ita observentur, sicut introductæ fuerunt, nempe ut sponte offerentes aliquid, liberè, & sine impedimento id facere possint; qui verò noluerint, non cogantur: quam explicationem etiam probabiliter esse, censet *Suar.* Tom. 1. de *Relig.* l. 1. de *divino cultu* c. 5. n. 13. Verum Gl. *fin. in cit. c. Ad Apostolicam*, & *Hostiens.* ibid. col. 1. Abb. n. 1. & ult. & in c. *Suar.* 29. n. 4. h. t. *Silv.* V. *Simon.* q. 8. dicto 1. *Suar.* c. 1. n. 14. & 15. absolute intelligunt textum illum, nempe per talem piam consuetudinem induci obligationem; & ideo cogi posse fideles per Episcopum, ut illam observent; ita tamen, ut non valeat consuetudo, per quam tempore collationis Sacramenti, vel alterius rei spiritualis, aliquid detur ab initio: neque etiam consuetudine induci possit, ut aliquid pro his detur, quando præcessit exactio, quæ dedit causam consuetudini; tunc enim fuit initium vitiosum, & Simoniacum: valeat autem consuetudo, ut aliquid detur tempore collationis, vel ex postfacto, si ex mera liberalitate populi fuit introducta; ita tamen ut Sacramenta, vel alia spiritualia prius liberè conferantur; talis enim consuetudo non habet initium, seu fundamentum vitiosum, sed laudabile: cum non sit magnum, si ab eo metantur temporalia, qui seminavit spiritualia: & ad talem consuetudinem observandam cogi possunt fideles, implorato officio Judicis, quæ ex pietate introducta est. Quare si consuetudo, & usus habent, ut temporalia eo tempore, quo spiritualia ministrantur ab ijs, qui ex officio obligati sunt, ex pacto petantur, vel exigantur à fidelibus, nec antea spiritualia conferantur, quàm temporale illis præstetur, talis consuetudo, quantumvis longeva, veluti irrationabilis reprobat, quia ab invitis videtur extorqueri, & Simoniam continere, vel saltem expressam ejus speciem, talèque videtur, ejus esse initium, qualis usus ejus nunc viget, & extat. Et de huiusmodi consuetudine intelligendi sunt Canones, & Jura, quando consuetudines prohibent, ac reprobant, quibus scilicet exigitur, & datur aliquid ex pacto, pro spirituali nondum dato, & accepto. Si verò consuetudo habeat, ejusque usus sit per longum tempus, ut aliquid temporale à fidelibus liberè, & sine coactione offeratur, & ita recipiatur, nec spiritualia denegentur, etsi ante temporalia non præstentur; tunc laudabilis est consuetudo, & à pia fidelium devotione præsumitur incepisse. Et de huiusmodi consuetudine loquitur *cir. c. Ad Apostolicam*, quando præcipit illas observari, nempe eas, quibus datur, vel exigitur temporale pro spirituali jam ante

dato, & accepto. *Axor. p. 3. l. 12. c. 19. q. 1. Barb. in cit. c. n. 17.* Confirmatur ex *Concilio Trid. Sess. 14. c. 14. de reform.* ubi supponit aliquas consuetudines huiusmodi, esse pravas, & alias pias; & ideo præcipit eas ab Episcopis examinari, & discerni, ut pravæ tollantur, piæ retineantur.

XLIV. Sed hæc gravis difficultas occurrit, quomodo consuetudo longæva aliquid temporale dandi pro spiritualibus, ijs, qui ex officio ad ea tenentur, inducere possit necessitatem, seu obligationem fidelibus, cum communiter receptum sit per actus omnino liberos, qui meræ facultatis dicuntur, consuetudinem, vel præscriptionem introduci non posse, prout sumitur ex *c. Abbate. 25. §. Hoc autem. de V. S.* sic qui longissimo tempore amicis hospitio excepit, non potest cogi ad idem hospitium ei porro præbendum, vel ad elemosynam dandam certis personis, quam diu ijs dederat, ut ex communi docet *Abb. in c. Suam. 29. n. 5. h. t. Covar. Reg. possessor. p. 2. §. 4. n. 6.* Ad hanc difficultatem respondet *Suar. l. 1. de divino cultu. c. 5. n. 19. & 20.* quod per diuturnam consuetudinem dandi aliquid Clericis pro spiritualibus ministerijs, ad quæ ex officio sunt obligati, acquiritur Ecclesiæ, vel ipsis Clericis Jus ad similes oblationes, seu præstationes recipiendas, per modum cuiusdam præscriptionis, & consequenter Parochiani manent obligati ad illas præstandas, non ex voto, vel speciali intentione, seu voluntate se obligandi ad illas, sed ex vi Juris acquisiti Ecclesiæ, quod servandum est ex ipso Jure naturali iustitiæ, postquam semel est acquisitum, quæ obligat ad servandum, cuique Jus suum. Ut autem acquiratur, non est necessarius consensus Parochianorum, contra quos præscribitur; sed necessarium est adminiculum, sive assistentia Juris, quæ videtur præstari in *c. Ad Apostolicam. 42. h. t.* in quo præcipue hæc obligatio fundatur: nam Jura non requirunt consensum ejus, contra quem præscribitur; adeoque nec Parochianorum, sed præscriptio inducit virtute legis, quæ in proposito supplet consensum Parochianorum, ita ut translatio dominij, vel alterius Juris per diuturnum usum, cum bona fide, & alijs conditionibus jure requisitis, ipsis Clericis acquiratur; non tam propter præsumptam voluntatem fidelium, seu Parochianorum, eo quod ipsi diuturno tempore præstantes temporalia pro spiritualibus, censeantur, se voluisse obligare ad eas præstationes, etiam si illud ignorent, sed potius hoc in favorem Ecclesiæ, & piæ causæ introductum est.

Porro duobus modis talis consuetudo legitime induci potest. 1. Si fideles diuturno tempore, cum Prælatorum tacito consensu, soliti sint aliquid offerre Parochis, vel alijs Ministris, etsi sufficientes habeant redditus; tunc enim retineri debet talis consuetudo, modò ad ejus observationem, non ipsimet Parochi Subditos vi compellant: sed per Episcopum loci compellantur, juxta *cir. c. Ad Apostolicam. 2.* Si consuetudo aliquid exigendi in administratione Sacramentorum, vel in admissione in Monasterium, vel Canonicatum ab initio ex rationabili causa inducta sit, quia v. g. redditus Parochiales valde tenueres erant; tunc etiam si causa illa cessat; quia illi redditus aucti sunt: si tamen Parochi nihilominus longo tempore, oblationes, aut præstationes huius-

modi quasi debitas, cum bona fide recipiant, præscriptionem acquisitum censeri potest, *Suar. de Simon. c. 48. n. 5. & seqq. Laym. l. 4. n. 10. §. 2. n. 16.*

XLV. Ubi præterea notandum 1. Ad censendam huiusmodi consuetudinem, & obligationem sufficit tempus X. annorum, etiam spectante Canonico, quia hæc consuetudo non est contra sed potius illi conformis, & pia, ac favorabilis contra Laicos, non Clericos inducit, *Abb. in c. Suam. n. 9. h. t. Suar. cit. c. 5. n. 21. Barb. in c. Apostolicam. n. 20.*

Notandum 2. Consuetudo huiusmodi servanda, etiam si Clerici sint divites, nam competere possunt, & solvi debent, & ad illam servandam cogi possunt Laici à Judice Ecclesiastico, etiam cognoscere potest, an talis consuetudo utilis sit, nec ne, *Abb. in cit. c. Ad Apostolicam.* Deinde sicut Laici, ita etiam Clerici tenentur servandam laudabilem consuetudinem, v. g. singulis annis candelas Abbati, *Felin. in c. 4. Barb. n. 10.*

Notandum 3. Ea, quæ recipi possunt etiam bili consuetudine pro administrandis spiritualibus, non possunt, antequam administrantur, *c. n. 2. Barb. n. 12.* Item si huiusmodi consuetudinem Simonix, vel avaritiæ præferat, sicut non potest, ita nec observari debet, etsi enim servata in *c. Satis. 8. & c. seq. & c. Sicut. 39. h. t. Suar. c. 48. n. 8. Barb. c. l. n. 12.*

SECTIO III.

DE SIMONIA, QUÆ COMMITTITUR IN ACTIBUS JURISDICTIONIS ECCLESIASTICÆ, & IN INGRESSU, SIVE ADMISSIONE AD RELIGIONEM.

§. I.

An actus pertinentes ad Jurisdictionem spiritualem, seu Ecclesiasticam, fori interni, vel externi, sint materia Simonia?

XLVI. ASSERTIO I. Simonia est, dare accipere pretium, vel aliud quid temporale, pro omni actu jurisdictionis fori interni conscientie pertinentis ad curam animarum, ut ex communi tenet *Suar. l. 4. de Simon. c. 19. n. 1. Laym. l. 4. c. ult. §. 4. n. 40.* Ratio est, quia sicut potestas jurisdictionis, præsertim, quæ ad forum internum, & spirituale pertinet, spiritualis est, tum ratione personarum, tum finis; cum tendat ad salutem spiritualium animarum; ita etiam actus ab ea procedentes, quæ primis Simonia est dare, vel accipere pretium audienda Confessione, tum quia inde inducitur sacramentum, tum quia ipsa auditio Confessionis, clavam scientiæ est actus jurisdictionis spiritualis, *Suar. cit. l. n. 2.* 2. Committitur Simonia post exceptam Confessionem pecunia extorquendo pro absolutione conferenda, prout sumitur ex *Nemo. 14. §. Necquemquam. h. t.* ubi dicitur:

quemquam Pœnitentem (dignè scilicet) vel minùs dignè Pœnitentem gratiâ, vel favore (quia tunc gratia, vel favor succedit loco pretij, *Gl. hic in nota*) ad reconciliationem adducat, & testimoni- um reconciliationis ferat eidem; quia pro recon- ciliatione spirituali faciendi, vel absolutione im- petiendi pretium non est exigendum, ut explicat *Gl. hic V. Reconciliationis, & Hostiens. V. eodem*. Nec obstat, quòd, quando indignus absolvitur, absolutio non sit valida, saltem quoad effectum Sacramenti; nihilominus tamen est quidam usus, vel potius abu- sus potestatis spiritualis, quem quantum est ex se, vendit pro pretio, *Suar. c. l. Addit in fine cit. c.* Nemo, vel quicumque livore (seu odio) dignè pœ- nitentem, à reconciliatione removeat, utrumque enim Simoniacum est. Ex quo patet, quòd etiam committitur Simonia, si post auditam Confessionem propter pecuniam, (quam tertius fortè aliquis dedit) denegetur alicui absolutio, quia in hoc foro tam est actus potestatis clavium ligare, sive non absolvere, quam solvere, juxta illud Joan. 20. *Quorum remis- eritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, re- tenti sunt*, per quem pœnitens virtualiter, declaratur indignus absolutione, & ideo venditio illius Simo- niæ est, sive iustè denegetur absolutio, sive iniustè; est enim de facto etiam actus clavium, & pœnitens manet obligatus ad peccata iterum confitenda. *Suar. cit. c. 19. n. 3. de quo plura §. seq.* Porro etiam quoad tertiam partem Sacramenti pœnitentiæ, committitur Simonia, si recipiatur pretium pro levi pœni- tentiâ imponenda, vel etiam pro illa augenda, *Suar. c. l. n. 4.*

XLVII. 2. Committitur Simonia, si delegetur potestas absolvendi; ut si v. g. Parochus commit- tit alteri Sacerdoti pro pretio, ut vice suâ audiat con- fessiones suorum subditorum, quia talis commissio est actus spiritualis jurisdictionis, & potestas, quæ per eam datur, est jurisdictio spiritualis. Idemque est, si alicui detur licentia eligendi sibi Confessarium pro pecunia. *Suar. c. l. n. 5.* 3. Ad hanc jurisdictionem reduci etiam potest potestas absolvendi à censuris, quatenus hæc absolutio præmitti solet ante Sacramentalem, & sæpe est necessaria, & ad spirituales animæ utilita- tem pertinet. *Suar. c. l. n. 6.* 4. Simonia committitur, si pro concessione Indulgentiarum detur, vel recipiatur pecunia: tum quia est actus supremæ cu- jusdam potestatis spiritualis, & supernaturalis, con- cessæ à Christo Papæ, vel Episcopis, & tendit ad remissionem peccatorum temporalium, & liberationem animarum à purgatorio: tum quia vendere Indul- gentias, est vendere satisfactionem Christi, & San- ctorum, quæ per Indulgentias applicantur. Restat tamen; quando conceduntur Indulgentiæ, aliqua contributio exigi pecuniæ, non ut pretium illius, sed per modum elemosynæ, tanquam requisitæ condi- tionis ad lucrandum Indulgentias; ideòque etiam talis pecunia non solet dari concedenti Indulgen- tias, sed applicatur ad pias causas, vel erogatur in pauperes. *Suar. cit. c. 19. n. 9.* 5. Huc revocari possunt etiam licentiæ, seu dispensationes, quas Pa- rochi dare possunt suis subditis, in ordine ad obser- vationem præceptorum Ecclesiæ, v. g. ut propter oc- currentem necessitatem laborare liceat die festo, vel comedere carnes die aliâ prohibito; quia sive hoc

fiat per proprium actum jurisdictionis, sive per au- thenticam approbationem causæ excusantis, sunt actus spirituales, ad quos Parochus ex officio suo te- netur, & ob quod recipit ab Ecclesia conveniens sti- pendium, & sustentationem; ideòque vendi non possunt, *Suar. c. l. n. 11.* Unde etiam pro assistentia in matrimonio non potest Parochus pecuniam acci- pere, quia licet non sit actus jurisdictionis, est tamen illa assistentia ex institutione Ecclesiæ, annexa officio Parochi; adeòque reducitur ad Ministerium Eccle- siasticum, imò per se, ex Ecclesiæ præcepto requiri- tur ad matrimonium, quatenus Sacramentum est. Aliud est de præsentia aliorum testium, quorum te- stimonium solum requiritur ad probandum contra- ctum matrimonij; Parochus verò est ibi præsens, tanquam Minister Ecclesiasticus, & sic continetur sub generali prohibitione in *c. Ad nostram. 21. h. t.* quòd pro nullo Ecclesiastico Ministerio liceat pre- tium accipere. *Suar. c. l.*

XLVIII. ASSERTIO 2. Simonia est, contra Jus naturale, ac divinum, vendere, ac emere actus, quibus jurisdictio spiritualis fori externi, sive ordi- naria, sive delegata confertur, ut est certa, ac com- munis sententia apud *Suar. cit. lib. 4. c. 20. n. 4.* Ra- tio est, quia si hujusmodi actus vendantur, vel e- mantur, venditur ipsa jurisdictio Ecclesiastica, quæ & ipsa spiritualis est, ac supernaturalis, & ad talem finem per se primò est ordinata, ideòque manife- stam Simoniam continet. Hinc sequitur 1. Simo- niæ esse, si Vicarius Episcopi, vel Vicarius alicujus Ecclesiæ, etiam temporalis solum, & ad nutum amo- vibilis, vel Capellanus, cui cura Parochialis com- mittitur, pro pretio constituatur, ut colligitur ex *c. Ad nostram. 21. ibi: Vel pro Vicariis assignandis. h. t.* quia jurisdictio spiritualis emittitur, ac venditur, quam- vis stipendium sustentationis ijs dari possit. *Suar. cit. c. 20. n. 5.* idque sumitur etiam ex *c. Consulere. 38. h. t.* ubi dicitur: Quicumque vice dominatum, sive Vicariatum, vel aliam Ecclesiasticam rerù ad- ministrationem, per pecuniam obtinere volue- rint, tam ementes, quam vendentes sunt Simo- niaci, & ab illa Ecclesia, in cujus contumeliam da- re pecuniam, & accipere voluerunt, iustè exclu- duntur. Concordat text. in *c. Salvator. 8. caus. 1. q. 3.* & ibi *Gl. V. Et Iudicem.* quod tamen intelligendum est, quando tam ementes, quam vendentes ad actum processerunt, quantum in ipsis fuit; quia nimirum pactum intervenit, venditio enim, & emptio non fit sine pacto, aliàs enim nuda voluntas his contenta finibus Simoniam non inducit, nisi mentalem, *Gl. fin. hic junct. Gl. marg. lit. C. & Abb. n. 5.* Sequi- tur 2. Simoniacum etiam esse, vendere jus eligendi ad dignitates, & beneficia Ecclesiastica, vel jus confirmandi electionem, vel conferendi beneficia, quia tale Jus est in se spirituale, & conferre illud est actus jurisdictionis spiritualis, *Suar. cit. c. 20. n. 7.*

XLIX. ASSERTIO 3. Simonia est, pro omni actu jurisdictionis voluntariæ pretium dare, vel ac- cipere, veluti pro dispensatione in voto, juramento, impedimento matrimonij, irregularitate, vel lege, aut præcepto Ecclesiastico, ut ex communi docet *S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 3. ad 3.* ubi ait: non licet pro quacunque dispensatione aliquid accipere, *Silv. V. Simonia. q. 9. dicto 9. Suar. cit. c. 20. n. 8.* Ratio est, quia

quia actus dispensandi, est actus jurisdictionis; cum autem ad eandem jurisdictionem pertineat, legem ferre, & in eadem dispensare, sicut potestas legislativa Ecclesiastica est spiritualis, & supernaturalis, ita & potestas dispensandi in talibus legibus. Accedit, quod dispensationes in votis, & juramentis sint actus spirituales, tam ex parte principij, quam ex parte finis, quia tollunt vincula, quæ conscientiam ligant, & per se ordinantur ad spirituales salutem animarum, *Suar. cit. c. 20. n. 8.* Et hinc in *Concilio Trident. Sess. 24. c. 5. de reform.* dicitur, ut in contrahendis matrimonijs dispensatio gratis concedatur. idemque dicitur *Sess. 25. c. 18. de reform.* de dispensationibus in SS. Canonibus, & legibus Ecclesiasticis, & additur, alioquin facta dispensatio subreptitia censeatur. Veruntamen in hujusmodi dispensationibus licitum est, aliquid exigere, secundum stylum curiæ Romanæ, qui jus facit, non in pretium dispensationis, sed per modum mulctæ, per quam compensetur recessus à lege communi ad causam piam applicandæ. *Less. l. 2. c. 35. n. 58.* quod maxime locum habet in dispensatione votorum, in qua aliquid solvi debet, quia non datur absoluta dispensatio, sed fit commutatio unius operis in aliud; ideoque opus alicujus eleemosynæ imponitur. Item aliquando pecunia exigitur, vel imponitur in penam alicujus prioris delicti applicanda ad pios usus, seu opera, ut si fiat dispensatio in irregularitate contracta ex delicto, vel in affinitatibus, aut impedimentis contractis per illicitam copulam. *Suar. cit. c. 20. n. 12. & 15.* Quin imò etiam per modum stipendij, seu subsidij sustentationis applicandi, vel ipsi Prælati dispensanti, vel Officialibus, pro expensis eorum, & laboribus in scribendo, & expediendo, moderatum aliquid exigere, vel accipere, non est Simonia contra Jus naturale, & divinum, quia hoc non est per se malum, & prohibitum: Quamvis id Jure Ecclesiastico sit prohibitum: cui tamen diuturna consuetudo legitime præscripta, vel sciente, & non contradicente S. Pontifice, per aliquot annos recepta derogare potest, *Suar. c. l. n. 12. Laym. cit. c. ult. §. 4. n. 42.* Porro S. Pontifex, cum sit supra Jus positivum Ecclesiasticum, potest pro dispensationibus pecuniam exigere, non quidem ut pretium, sed in suam sustentationem, & ad onera sustinenda sui statûs. Idque potius in dispensationibus, quam in alijs gratijs, quia dispensationes sunt odiosæ, quippe derogantes Juri communi, & decet, ut ex onerosâ reddantur petentibus, ne, si facile, & absque sumptibus obtineri possint; major licentia præbeatur, eas importunè petendi, ob quam causam etiam fieri potuit, ut quod difficilior est dispensatio, eò major pecuniæ quantitas exigatur pro ea; v. g. pro dispensatione in secundo gradu consanguinitatis, ut tantò etiam rariùs petatur. *Suar. cit. c. 20. n. 11.*

L. ASSERTIO 4. Simonia quoque committitur, si pretium detur, vel accipiatur pro actibus Ecclesiasticæ jurisdictionis contentiosæ, ut ex communi tradit *Suar. l. 4. de Simon. c. 20. n. 16.* Inter quos numerantur imprimis omnes actus Judicij Ecclesiastici, usque ad sententiæ prolationem, uti sumitur ex c. *Cum ab omni. 10. de vita, & honest. Cler.* ubi dicitur, vigorem, seu processum judicium gratis studentis litigantibus impertiri, & in c. *Pendentes. 10. caus. 1.*

q. 3. dicitur, vendentes in templo sunt, quia hinc, busdam jure competit, ad præmij largiuntur, enim vendere est, hanc pro præmij acceptationem ubi *Gl. V. Justitiam.* ait, quod qui justitiam vendit saltem in causa Ecclesiastica, Simoniam mittit, ut dictum supra. l. 3. tit. 1. n. 6.

Talis actus est etiam ligare censurâ, vel solvere, in foro externo, qualis absolutio Judicij, nam universim ligare aliquem per rem Ecclesiasticam, vel punire, si pretio id fiat, iniacum est. *Suar. cit. c. 20. n. 16.* quia omnes modi actus procedunt à supernaturali potestate. DE O gratis data ad gubernationem Ecclesiasticam verò pretium exigere, vel accipere pro solutione ab Excommunicatione habetur, in c. *res. 24. h. t.* Nam cum quidam, propter pecuniam quam debebat, excommunicatus fuisset, & eam requisitus non solvit, tandem creditoribus tisfecit: qui tamen ab Excommunicatoribus solutionis beneficium obtinere non potuit, pro absolute decem libras solveret. Compensatus igitur fuit Papæ Lucio III. qui mandavit, cum indignum sit, & Ecclesiasticæ rationi contrarium, ut absolute decem libras solveret. Compensatus igitur fuit Papæ Lucio III. qui mandavit, cum indignum sit, & Ecclesiasticæ rationi contrarium, ut absolute decem libras solveret. Compensatus igitur fuit Papæ Lucio III. qui mandavit, cum indignum sit, & Ecclesiasticæ rationi contrarium, ut absolute decem libras solveret. Compensatus igitur fuit Papæ Lucio III. qui mandavit, cum indignum sit, & Ecclesiasticæ rationi contrarium, ut absolute decem libras solveret.

LI. An autem possit quis pecuniâ veram redimere, ut absolute ab excommunicatione vel alijs censuris obtineat, dubitatur? Negocent. affirmat *Gl. hic.* sed Joan. Andr. mittit, quæ sententiam conciliare; vel enim, inquit, communicato imminet periculum, seu grave damnum, quia v. g. contra illum currit præscriptio, nisi absolute ab eo absolatur, & tunc licitum est, dare pecuniam ad obtinendam absolute, aliâ secus. Sed probabilis iudicet asseritur, non committi Simoniam, si petatur ad redimendam vexationem, eò, quod excommunicatio iniuste feratur, vel absolute iniuste negetur; vel per potentiam, & vim impediatur, tunc pecunia datur, non pro actu spirituali, sed tollenda vexatione, & iniquo impedimento, & iuria; neque hoc est illicitum, cum subest honesta sufficiens causa, ac necessitas talis redemptionis. *Suar. cit. l. 4. c. 50. n. ult. in fine. Barb. in c. 1. de Simon. l. 4. c. 50. n. ult. in fine. Barb. in c. 1. de Simon. l. 4. c. 50. n. ult. in fine.* Illud hic addendum, quamvis directe per solutionem Judicij excommunicanti nihil dari debeat, tamen Adversarius, propter excommunicantem, fecit sumptus, vel etiam ipse Index, excommunicatus solvere debet, aequum est, quia non datur intuitu absolute: Alio si quis iniuste fuisset excommunicatus, tunc absolute debet, sine ullo gravamine. *Gl. in l. 4. c. 50. n. ult. in fine.*

LII. ASSERTIO 5. Simonia quoque committitur, & quidem contra Jus divinum, si aliud temporale detur, vel exigatur, & accipiatur pro actibus jurisdictionis Ecclesiasticæ, sive voluntariæ contentiosæ, sive involuntariæ, qui proxime spectant circa materiam temporalem, & politicam, quod modi sunt, si Judex Ecclesiasticus cognoscatur in rebus civiles, seu sæculares inter Clericos, &

temporalibus, ac profanis, vel de criminibus communibus Clericis, & laicis, vel legitimatio facta ad profanos honores, & bona temporalia; hujusmodi enim actus, quatenus ab Ecclesiastica, & spirituali potestate procedunt, cadunt sub materiam Simonie Juris divini, ut docet *Suar. cit. c. 20. n. 19*. Ratio est, quia quodcumque Episcopus, vel alius Prelatus Ecclesiasticam jurisdictionem obtinens aliquid gratis facere debet, ratione officij, & aliquid exigit, Simoniam committere videtur, maxime, si jurisdictionis est spiritualis, ut docet *Gl. in c. 2. v. Pretio, tit. seg.* ergo omnes actus, qui à jurisdictione spirituali, quâ tali, procedunt, sunt etiam spirituales; nam & usus jurisdictionis spiritualis formaliter, ac per se est spiritualis. Nec obstat, quod interdum materia proxima, circa quam actus versantur, sit politica, ac temporalis; quia prout cadit sub spiritualem potestatem, ordinatur ad finem spiritualem, & aliquo modo ad illum conducit, & sic actus spiritualis efficitur, non solum ex parte principij, sed etiam ex parte finis. *Suar. c. l. n. 20*. Dixi supra, qui à spirituali jurisdictione, quâ tali, procedunt; nam actus, qui procedunt à propria jurisdictione temporali, qualem habet Pontifex in suo temporali territorio, & plerique Episcopi in Germania, pro illis exigere, ac accipere pretium, non est Simonia, quia licet exerceantur à Prelatis Ecclesiasticis; non tamen procedunt à propria potestate Ecclesiastica, aut spirituali, sed potius temporali, siue non exercentur ab illis, prout sunt Prelati Ecclesiastici, sed prout sunt Principes Imperij, ac domini sæculares, *Suar. cit. c. 20. num. 17*.

§. II.

An sit Simonia pretium, vel aliud temporale quid, dare, vel accipere pro omissione actus Jurisdictionis Ecclesiasticæ, vel alterius actus spiritualis?

LIII. ASSERTIO I. Non est Simonia alicui dare pecuniam, ut abstineat ab actu spirituali, quem alias injustè, sacrilegè, vel simoniacè facturum esset. *Suar. l. 4. de Simon. c. 22. n. 6*. Ratio est, quia hoc per se malum non est, & qui dat pecuniam non intendit emere aliquid spirituale, sed tantum impedire peccatum injustitiæ, vel sacrilegij, vel Simonie, ne fiat: & si licet aliquem pecuniâ inducere ad faciendum bonum, cur non etiam inducere pecuniâ ad vitandum malum, seu peccatum? Neque text. in *c. Nemo. 14. h. t.* loquitur de hujusmodi omissionibus, sed de illis, quæ sunt contra obligationem, & honestatem. Imò neque ex parte accipientis id Simoniam continet, per se loquendo, sed solum injustitiam, & turpe lucrum, quod acceptum repeti potest ab eo, qui dedit: Neque enim in alijs etiam casibus accipere pecuniam pro vitando peccato est Simonia, *Suar. cit. l. n. 7 & 8*. Unde licet dare Electoribus pecuniam, ne indignum Prelatum eligant, quia hoc nihil aliud est, quam redimere velle injustam læsionem, vel Ecclesiæ injuriam, siue vexationem injustam.

Tomus V.

LIV. ASSERTIO 2. Tunc Simonia committitur, propter omissionem spiritualis jurisdictionis, quoties negatio alicujus actus spiritualis procedit à potestate Ecclesiastica, ita ut actum aliquem exercere, sit moraliter hominem auctoritative ligare, vel detinere; & talis omisso censetur moraliter provenire à dicta jurisdictione, & habere effectus morales illi proportionatos, ut docet *Suar. cit. c. 22. n. 9. Laym. cit. c. ult. §. 4. n. 43*. V. g. si quis post audiam alicujus confessionem denegeret ipsi absolutionem, propter datam à tertia persona pecuniam, quia est actus à potestate clavium proveniens, cujus proprium est solvere, & ligare, siue peccata retinere, juxta supradicta, ut constat ex *c. Nemo. 14. h. t.* ubi in fine dicitur: si quis Pœnitentem, gratiâ, vel favore ad reconciliationem adducat, siue munus det alicui, ut Pœnitentem reconciliet, vel quocunque livore à reconciliatione removeat, siue munus det, ut removeat, utrumque Simoniacum esse. Item si Prelatus, in foro externo, absolutionem à censuris neget se daturum, interveniente pacto, vel examinatore promittat, non se approbatum dignum ad Ordinem, vel Ecclesiasticum beneficium, propter pecuniam ab altero acceptam, Simonia committitur: quia non solum absolvere, vel approbare, sed etiam ligatum detinere, vel reprobatum declarare, est actus jurisdictionis, seu potestatis Ecclesiasticæ; adeoque utrumque Simoniacum, si propter pecuniam, vel aliud quodcumque pretium fiat.

LV. Sed quomodo omisso, quæ est pura negatio, siue non ens, potest esse actus jurisdictionis? Respondetur, nomine actus comprehenditur hic etiam carentia, siue negatio actus, secundum morem Philosophorum, & omisso rei debita æquiparatur commissioni, juxta *Reg. juris in ff. 263*. Qui non facit, quod facere debet, videtur facere adversus ea, quæ non facit. Neque verò talis omisso exercetur, siue aliquo actu positivo, quo Ecclesiasticus Judex declarat, se nolle absolvere, vel hunc non esse dignum absolutione, quia quicquid sit physice, certè moraliter non datur pura omisso, præsertim in usu, seu exercitio jurisdictionis, quo Ecclesiasticus Judex declarat, se nolle absolvere, vel hunc non esse dignum absolutione, quæ cum inter homines exerceatur, non potest innotescere, nisi per aliquem actum positivum declaratorium voluntatis internæ, quæ declaratio est quidam usus, seu exercitium Ecclesiasticæ, seu spiritualis potestatis; ideoque non magis potest pretio æstimari, quam ipse actus absolutionis; nam nolle aliquem absolvere à peccatis, vel censuris, est virtualiter sententia quædam condemnatoria lata per spiritualem potestatem; adeoque qui talem omissionem vendit, virtualiter vendit ipsam jurisdictionem spirituales, quia illa omisso non habet ullam æstimationem, nisi quatenus aliquo modo ab illa jurisdictione moralem quandam efficaciam habet. Accedit, quod talis omisso, siue denegatio absolutionis propter pretium, cedit in magnam irreverentiam Sacramenti Pœnitentiæ, & Judicij Ecclesiastici; ideoque etiam ex hac parte Simoniam continet, quia venditur spirituale Judicium. *Suar. cit. c. 22. n. 9. & 10*.

LVI. ASSERTIO 3. Si omisso actus spiritualis, non sit omisso jurisdictionis spiritualis, sed alterius actus spiritualis, quamvis alias ex officio debui

debiti, sed nullum effectum spiritualem moraliter post se relinquens: tum non est Simonia pro tali omissione aliquid dare, vel accipere, nisi intuitu alius spiritus boni vendatur, vel maiore pretio aestimetur. *Suar. cit. c. 22. n. 11. Less. cit. c. 35. n. 64. & 65. Laym. cit. l. n. 43. V. g. si Sacerdos, vel etiam Parochus pecuniam accipiat, ut Missam non dicat, ad quam ex officio tenetur, vel ut subditi confessionem non audiat, Officium Canonicum non recitet &c. Ratio est, quia ommissio actus spiritualis, etsi debiti ex charitate, vel iustitia, si mera, & pura sit, nullumque effectum spiritualem moraliter pariat, non est aliquid sacrum, vel spirituale, sed solum est voluntarius non usus potestatis, sive voluntarius usus naturalis libertatis, ergo dum pro ea omissione aliquid datur, vel accipitur, non datur, vel accipitur pro re sacra, seu spirituali; adeoque non est Simonia, licet possit habere aliquam aliam malitiam adjunctam, quæ tamen non est Simonia propriè, si non oriatur ex aliqua spirituali potestate, vel intuitu illius non fiat. *Suar. c. l. n. 13.**

LVII. Non obstat *cit. c. Nemo. 14. in princ. h. r.* ubi prohibetur Presbyteris, ne accipiant aliquod emolumentum temporale (quod est detrimentum spirituale) à quocunque publicè peccante, ut Episcopo, vel Ministris peccatum illius celent, (quod peccatum corrigere, vel denunciare tenetur Episcopo. *Gl. hic V. Celer.*) nec ob respectum alius personæ, consanguinitatis, aut familiaritatis præmittant, quin peccatum illud Episcopo innotescat, communicantes peccatis alienis. Nam ibi illud prohibetur tanquam adversum bonis moribus, & officio Clericorum, non verò tanquam contrarium Religioni, nec ut Simoniacum, cum de Simonia nullo verbo in priore parte huius c. fiat mentio, ut explicat *Suar. cit. c. 22. n. 14.* In posteriore verò parte dicti *cap. Nemo*, prohibentur Clerici reconciliare quempiam, vel reconciliationem alicui negare, propter pretium, quia utrumque Simoniacum est (de quo supra) quæ verba ad hanc posteriorem partem ejusdem c. non ad priorem referenda sunt, quia duo actus posteriores sunt actus jurisdictionis, vel omissionis actus jurisdictionis; non verò priores, adeoque non est eadem illorum ratio. Neque verò omnia prohibita in hoc titulo de Simonia sunt propriè Simoniaca, sed quædam obiter inferuntur propter Analogiam quandam, seu similitudinem cum Simonia, *Suar. c. l. n. 14.* Ubi tamen *n. 15.* aliam expositionem adfert huius textus, nempe quòd in priore ejus parte specialiter sermo sit de Presbyteris, qui exercendo aliquo modo suam jurisdictionem, seu pastorem curam, delictum subditorum celant Episcopo, cum ad ipsos ex officio suo pertineat delicta hæc corrigere, vel ad Episcopum deferre: veluti si Parochus non denunciaret Episcopo subditum suum, qui tempore Paschali Evcharistiam non suscipit, idque propter pecuniam: talis enim Simoniæ probabiliter committitur, cum abutatur suo munere, & quasi jurisdictione, & quantum in se est, penitentem absolvit, & à censura liberat; non tamen generaliter ibi dicitur, omnem, qui debitam denunciationem omittit, propter pecuniam, esse

Simoniacum.

§. III.

Utrum dare, vel accipere aliquid temporale pro ingressu, sive omissione in Religionem, sit Simonia?

LVIII. ASSERTIO I. Dare, vel accipere quid, tanquam pretium pro ingressu Religionis, cumdum se, & ex vi Juris divini, Simoniacum est, communis sententia DD. apud *Suar. l. 4. de c. 17. n. 4. & 5.* idque verum est, sive aliquod temporale exigatur pro ipsa professione, sive ingressu ad probationem, & suscipiendum in Religionem, quia hic prius ingressus est totus propter secundum per professionem, & ad illam quam ad finem ordinatur, & uterque est spiritualis, tam ratione principij, quia sit per potestatem spirituales, quam ratione finis, quia ordinatur salutem animæ, & perfectionem charitatis. Jure divino est invendibilis, & Canonici inter prohibent aliquid exigere pro utroque ingressu, ut notat *Navar. l. 5. consil. 86. n. 2. h. r. Suar. cit. & patet ex c. Nullus. 3. caus. 1. q. 3. & c. Non h. r. ubi dicitur, prohibemus, ne ab ijs, qui ad hanc nem transire volunt, aliqua pecunia requiratur, veniente pacto aliquo, Gl. ibid. V. Requiritur ex c. Veniens. 19. & c. De Regularibus. 26. & c. niam. 40. & c. seq. §. Præterea, h. r.*

LIX. ASSERTIO 2. Pro sustentatione personæ ingredientis Religionem, vel etiam infirmitatis, aliquid temporale exigere, vel accipere est ex natura rei Simoniacum, nec illicitum, si Monasterium inops sit, & Regula Ordinis id preceat, si verò Monasterium dives sit, videtur esse Simoniacum, quia Jure Ecclesiastico, quamvis contraria fuerit consuetudo non debeat tanquam Simoniaca reputari. Pars assertionis hujus traditur à *S. Thom. 2. 2. art. 3. ad 4. Silve. V. Simonia. q. 15. dicto 2. Less. cit. n. 71. Laym. cit. c. ult. §. 4. n. 39.* & alij communiter. Ratio est, quia sicut matrimonium carnale contrahi potest, vel quatenus est Sacramentum, vel quatenus est humanus, & civilis contractus, cuius est onus alendi conjugem, & familiam, intuitu dos à puella exigi potest ad sustentandam ra matrimonij, licet pro ipso Sacramento aliquid exigere, & accipere Simoniacum foret, in Monasterio spirituale, sive professio Religionis est status quidam spiritualis, & est præterea contractus quidam humanus inter Religiosum, & Religiosam, quæ se obligat ad illum sustentandum, ergo nihil possit exigi, vel accipi pro ipso statu Religionis, qui spiritualis est; potest tamen pro hoc re alendi personam Religiosam, quod est temporale pretio æstimabile. Nec obstat c. Quoniam. 40. ubi tanquam Simoniaca labes prohibetur, ne recipiantur Moniales (idè quod est de omni Regularibus) ut patet ex summa illius cap. & c. Regularibus, textu. etiam prætextu paupertatis, quo huiusmodi vitium palliare volunt: Nam tunc dicitur aliquid verè, ac propriè sub prætextu paupertatis exigi, si Monasterium revera inops non est, & tamen

De Simonia, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur &c. 51

titulo, ac colore aliquid exigit; adeoque ut summum inde colligitur, quod Monasteria opulenta sub illo colore non possint aliquid exigere. *Less. cit. l. n. 71. Suar. cit. c. 17. num. 14.* vel etiam ibi prohibetur illa venditio ingressus, quando Monasterium, etsi verè inops, tamen plus exigit, quàm quod ad congruè a-
lendam personam, juxta exigentiam talis status, est necessarium: tunc enim plùs exigitur, ratione ipsius ingressus, quod est intrinsecè malum, licèt sub colo-
re paupertatis, & sustentationis, *Suar. c. l.*

Secunda pars, quod sit Simonia Juris Ecclesiastici, quando Monasterium est dives, sumitur ex *cit. c. Non satis. & c. Peniens. 19. & c. Dilectus. 30.* ibi: mul-
ti pretio sum recepti, qui potius gratis recipi debuissent, & *cit. c. Quoniam*, ubi id notat *Gl. V. Pauperatis.* & docet *Less. c. l. n. 68. Suar. cit. l. n. 10. Laym. c. l.* Ra-
tio est, quia quando Monasteria opulenta sunt, & sufficienter dotata, tunc cessat jus exigendi aliquid, ratione sustentationis, sed Religiosi gratis recipi, & ali debent, alioquin censebitur aliquid exigi pro ipsa susce-
ptione ad statum religiosum; cum enim jus alimen-
torum sit annexum ipsi statui religioso, si ve Ju-
ri Religionis, & ratione illius debitum, si pro ali-
mentis aliquid exigatur, ubi ea commodè à Mona-
sterio præstari possunt, quia dives est, censetur tunc aliquid exigi pro ipso statu religioso, qui spiritualis est, & ex quo hoc Jus alimentorum provenit; adeo-
que erit saltem Simonia præsumpta in foro externo, & prohibita Jure Ecclesiastico.

Tertia pars, quod consuetudo contraria, quæ in Monialium, præsertim Monasteriis obtinuit, damna-
ti non possit, probatur; quia non exigitur temporale pro spirituali, tanquam pretium, sed solum requiritur tanquam conditio, ut dotem pro necessaria sus-
tentatione secum adferant, ne Monasterium ac-
cessu novarum personarum gravetur, & ut plures, quàm alioquin deberent, recipi possint. *Less. c. l. n. 69. 70. Suar. cit. c. 14. n. 18. Laym. c. l.*

LX. Ceterum non tantum licitum est recipere id, quod merè voluntariè, ac spontè offertur à volente ingredi Religionem pro necessaria sustentatione, prout expresse id permittitur in Extravag. *Sanè l. h. t.* inter communes; sed etiam licitum est de eo pacisci, quod non aliter recipietur, nisi necessariam sustentationem secum afferat, si Monasterium sit inops. *Less. c. l. n. 71. Acor. p. 3. l. 12. c. 16. q. 1. in fine. Suar. cit. c. 17. n. 12.* nam non potest ex pacto pecunia dari, vel accipi tanquam pretium Religionis: bene tamen ex pacto, tanquam alimentum, quo Monachus sustentetur; hoc enim jus naturæ concedit, & Canones non prohibent.

Neque obstat, quod in *cit. Extravag. Sanè l. 1.* prohibetur sub gravibus pœnis, ne Prælati Reli-
gionum, seu Ordinum, etiam militarium, tam ex-
emptorum, quàm non exemptorum, nec Capitu-
la, seu Conventus, & singulares personæ eorum, si ve mares sint, si ve mulieres, à volentibus ingre-
di eorum Religionem, in receptione personarum earundem, si ve ante, si ve post illam, quoscumque
pastus, prandia, seu cœnas, pecunias, jocalia, aut a-
lias res ad usum Ecclesiasticum, vel ad quemvis aliū
usum pium deputatas, vel deputandas, directè, vel
indirectè petere, vel exigere quo vis modo præsu-
mant: sed eas potius cum omni pietate recipiant,
Tomus V.

ac in victu, & vestitu, sicut alias personas suarum Ecclesiarum, ac Monasteriorum, sincerà chari-
tate tractent: quamvis illa, quæ ipsæ personæ in-
gredientes purè, & spontè, ac merè liberaliter, omni-
ni que pactione cessante, dare, vel offerre Eccle-
sias, Monasterijs, & domibus, locisque hujus-
modi voluerint, licitè recipere possint. Ex quo
colligi videtur, quod etiam titulo sustentationis, saltem interveniente pactione, nihil ab eis exigi possit. Verum nulla ibi facta est prohibitio, suppo-
sitâ verè paupertate, ac indigentia ex parte Monaste-
rij, quia nulla ibi fit nova prohibitio, sed tantum re-
novatur antiqua, & additur censura, ut patet ex §. *Nos igitur.* ex illis verbis: *quamvis sit eis à Jure inhi-
bitum;* atqui antiqua Jura non prohibent pro neces-
saria sustentatione aliquid temporale recipere, vel dare, si Monasterium sit verè inops, ut suprà osten-
sum, ergo neque in hac Extravag. id prohibetur; sed tantum prohibentur illæ exactiones, quæ fiunt sine
vera necessitate, ob quas moraliter valde difficilis redditur ingressus Religionis, & occasio præberetur multis scandalis, cujusmodi sunt munuscula, seu do-
na, quæ pro Sacrificiis, infirmaria, vel alijs similibus usibus impetrari solent, & ad necessariam personæ sustentationem non pertinent, *Suar. cit. c. 17. n. 16.*
Accedit, quod tametsi Jure Canonico prohibitum esset, aliquid pro necessaria sustentatione accipere, vel dare; per contrariam tamen consuetudinem tali legi quippe humanæ derogari potuisset. Neque verò talis consuetudo censeri potest corruptela, vel irra-
tionabilis, sed potius laudabilis, cum per illam suc-
curratur necessitati egentium Monasteriorum, quæ aliàs vel gravandæ essent, vel multæ virgines à Reli-
gione excludendæ; idèque etiam hæc consuetudo, tacito consensu Prælatorum Ecclesiæ, quam sciunt, & tolerant, approbata fuit, per quam Jus Ecclesia-
sticum potius declaratur, quàm abrogatur. *Suar. c. l. n. 18.* Quod verò attinet ad abusum illos, qui fiunt circa apparatus, & sumptus conviviorum in susce-
ptione, & professione Regularium, & talia dona, quæ cum exactione, seu pacto expresse, vel tacito, quasi extorquentur à Regularibus, ea consuetudo, tanquam corruptela reprobatur, in *cit. Extravag. l. h. t.* ut notat *Navar. in tract. de redditib. Eccles. q. 1. monito 62. n. 3.*

Denique quod dictum est, licitum esse aliquid exigere, vel recipere ab ingredientibus Religionem, confirmatur ex Concilio Trid. *Sess. 25. c. 16. de Regul.* ubi dicitur, quod licitum est pro victu, & vestitu Novitij, tempore, quo in probatione est, aliquid ex bonis ejusdem dare, & accipere; & quamvis Conci-
lium ibi non exprimat, an etiam de eo pacisci liceat; non tamen id ibi prohibetur: & ideo standum est Ju-
ri communi, secundum quod id licitum est, si Reli-
gio sit pauper: quod si pro tempore probationis li-
citum est sustentationem exigere, ergo etiam pro tempore professionis, & reliquo vitæ tempore, si ex parte Monasterij sit eadem indigentia. *Suar. cit. c. 17. num. 19.*

LXI. Illud hic addendum, sicut prohibitum est tanquam Simoniacum, si Monasterium aliquid exi-
gat, vel recipiat à persona ingrediente, tanquam pre-
tium: ita etiam, si persona ingrediens aliquid acci-
piat à Religione, seu Monasterio, ut ingrediatur, ut patet

patet ex c. *Quam pio. 2. caus. 1. q. 2.* ubi, ut notat *Gl. in casu*, cum quoddam Monasterium longo tempore caruisset Abbate, tandem Monachi ex alio Monasterio-Abbatem postularunt, quod noluit ipsum concedere, nisi facta sibi compensatione, quia erat ipsi utilis. Sed respondet Pontifex, quod talis gratis suscipere debeat Prælatum, et si postea subsidij causa, Ecclesiæ, seu Monasterio, ex quo est assumptus, aliquid dari permissum sit. Ratio est, quia clarum est, committi Simoniam, si aliquid temporale detur pro impetranda persona ad Prælatum Ecclesiæ, sive ipsi detur, sive alteri: quia sic vendit, vel locat suam personam ad officium, & Ministerium spirituale, quod est Simoniacum, & compensatio damnorum est per accidens, cum damnum proveniat ex eo, quod sit annexum rei spirituali. *Suar. cit. c. 17. n. 2.*

§. IV.

De aliis modis, quibus committitur Simoniam in ingressu Religionis, eiusque pœnis.

LXII. De his agitur in pluribus Capitulis h. t. Et in primis, si Abbas, & Conventus pro pecunia recipiant Monachum ex pacto, ab officio, & beneficio sunt suspendendi, ut constat ex c. *Veniens. 19. h. t.* Nam cum quidam Presbyter vellet fieri Monachus in quodam Monasterio, Abbas, & Fratres noluerunt eum recipere, nisi promitteret se triginta solidos daturum, & cum postea monasticum habitum induisset, iidem Monachi postularunt triginta solidos. Abbas vero decem, & familia duodecim pro pastu, juxta consuetudinem receptam in illo Monasterio. Re delatâ ad Papam Alexandrum III. ipse mandavit eundem, ut si ita est, compellat Abbatem, & Monachos ad restituendam pecuniam dicto Presbytero Simoniacè acceptam, & Abbatem, ac majores Monasterij (quorum consilio Abbas regitur. *Gl. hic V. Majores.*) ob tanta pravitate excessum, ab officij executione suspendat: dicto vero Presbytero præcipiat, ut in alio Monasterio Domino in habitu monastico studeat servire.

LXIII. Pro explicatione notandum 1. Ob solam conventionem dandi temporale pro spirituali incurritur Simoniam, postquam spirituale receptum est, licet nondum sit traditum temporale: sicut in hoc casu, conventio facta fuit de danda pecunia, ante ingressum Religionis, & ut sic commissâ fuit Simoniam purè conventionalis, & postea illius intuitu, Presbyter receptus fuit; & tunc transiit in Simoniam conventionalem mixtam. *Abb. hic n. 2.* quam tamen pecuniam postea etiam Monasterium recepit, ideoque mandatur restitui, *Hostiens. hic V. Postularunt.*

Notandum 2. Presbyterum illum verè factum fuisse Religiosum, non obstante, quod Simoniacè sit ingressus; ex quo patet, quod Simoniam commissâ in receptione Monachi, non vitiet ejus professionem, quia hic non fuit pactum factum, ut Monachus haberet pecuniam, sed ut eam traderet Monasterio, quod non est contra substantiam Religiosæ professionis, Attamen propter Simoniacum ingressum,

sive bonâ, sive malâ fide factum, compellitur re ad aliud Monasterium, & ideo præcipitur, ut illi reddi, non in gratiam illius, ut ipse dicitur, teneat, sed Monasterij, ad quod transferatur, ac onerosus, ac proinde propriè non sit restituendus, qui dedit pecuniam (nam quando turpiter datur etiam ex parte dantis, non est locus repetitioni. *Ubi autem. 3. l. Si ob turpem. 8. ff. de cond. turp. caus.*) sed Religioni, sive Monasterio, n. 4. *Suar. l. 4. de Simonia. c. 60. n. 11.* ubi ad moniacè ingressum non teneri ad relinquendum prius Monasterium, donec per sententiam transferatur, & consequenter quamdiu Religijs ibi permanet, non tenetur Monasterium restituere pecuniam, quam accepit; nam cum hæc restitui debet danti, ut dicitur in *cir. c. Veniens*, ipse vel sit capax accipiendæ, vel retinendæ ipsius pro se, quippe Religiosus, sed datam pecuniam restituere debet Monasterio, ad quod transferatur, ideo quamdiu manet in priore Monasterio retinere potest pecuniam acceptam.

LXIV. Secundò in c. *de Regularibus. 25.* dicitur tuit Papa Clemens III. conformiter Canonibus antiquis (*c. Si quis. 115.* & multis alijs causis), ut si Regulares Canonici, vel Monachi per Simoniam sunt ingressi Monasterium, illud, quem taliter (Simoniacè scilicet, & scientibus, ac non contradicentibus) sunt ad omnia dimittant: & solitudinem, vel alia Monasteria strictiora adeant, in quibus penitentiam agant. Si verò ipsis ignorantibus fuit data pecunia, cogendi sunt ad renunciandum eidem pecunie (ut initium vitiosum purgetur, & quia aliter penitere non possunt, *Gl. fin. hic. c. Host. l. de renunciandum*) & postmodum reduci possunt eundem locum (si ibi absque scandalo manserint) vel in alio ejusdem Ordinis ad Deum servandum collocari. Ratio est, quia isti non sunt Simoniaci, licet Simoniacè sint ingressi, & non sunt in suis Ordinibus remanere, & postea signationem ad beneficia pristina restitui per rationem, juxta c. *De Simoniac. 22. h. t. Gl. l. de rariis*, de quo infra.

LXV. Notandum 1. Professionem Religiosam per Simoniam, etiam scienter factam, esse vitiosam, ut colligitur ex hoc c. quia nec hic, nec alibi dicitur, sed solum in penam prohibetur Religiosus permanere in eo Monasterio, in quo sic est ingressus, sed in aliud arctius Monasterium, ad agendam penitentiam includi debet. *Less. l. 2. c. 31. Suar. l. 4. de Simonia. c. 57. n. 7.*

Notandum 2. Hæc pœna non incurritur jure, vel in conscientia obligat, donec per præceptum Superioris, vel sententiam Judicis indigeat. Canones ad illam requirunt actum hominis, intelligi debent verba illa, *locum omnino dimittere*, scilicet, quando illis præceptum fuerit, vel demnati fuerint, sed post condemnationem non Papâ cum ijs dispensare, vel eos restituere non debet, nisi ignorantia intercesserit, juxta hoc c. vel necessitas postulet, ut in eodem Monasterio Simoniacè ingressus remaneat, juxta c. *Quoniam. 40. l. 4. c. 61. n. 7. Laym. cit. c. ult. n. 70.* Etsi verò *var. comment. 4. de Regular. n. 25.* dicat, prædictam

Simoniacam esse quidem validam, non tamen sic profectum acquirere ius ad sustentationem, seu portionem ex redditibus communibus; neque ius vocis activæ, & passivæ in Conventu, quia hæc habent se inftar præbendæ Canonice, cujus Simoniacus non est capax: contrarium tamen verius est, quia Monachus non est propriè beneficium Ecclesiasticum, sed tantum latè; ideòque Canones irritantes collationes beneficiorum simoniacè factas non debent, cum sint pœnales, extendi ad Monachatum, & ius sustentationis, vel vocis in Capitulo, quod per quamlibet Religiosam professionem validam acquiritur, *Suar. cit. c. 57. n. 9. Laym. cit. l. n. 70. in fine.*

LXVI. Tertiò in c. *Dilectus*, 30. h. t. statuit Innocentius III. ut, si contra plures, qui in Monasteriis, & religiosis locis, pretio sunt recepti, qui potius gratis recipi debuissent, imò etiam ad Religionis observantiam invitari, accusatio fuerit canonice instituta, postquam crimen ordine iudiciali fuerit comprobatum, tam dantes, quam accipientes canonica pœna muldentur (scilicet pœna depositionis, juxta c. *De hoc*, 1. 1. c. *Infirmatum*, 1. 3. h. t. c. *Inquisitionis*, 2. 1. de accus. Gl. hic V. *Severitatis*). Si autem per solam inquisitionem de crimine confiteretur, ij, qui per Simoniam in talibus locis sunt recepti, inde amoveri, & ad arctiora Monasteria mitti debent ad agendam pœnitentiam: Abbatibus autem, & Abbatissis, Prioribus, & Prælatibus quibuslibet, & eorundem Officialibus, qui simoniacè illos receperunt, competens pœnitentia est injungenda, & donec illam peregerint, ab executione factorum Ordinum suspendi debent, Erhanc formam Episcopi per suas Dioceses observare studeant. Illud tamen gratanter recipi poterit (scilicet pro ingressu Religionis) quod gratis, sine taxatione aliqua, eis fuerit oblatum.

LXVII. Pro explicatione notandum 1. Convictus de Simonia per viam inquisitionis, quæ non est commissæ in Ordine, non deponitur ab officio, sed tantum removetur ab administratione, siue beneficio, vel à loco simoniacè acquisito, sicut in alijs criminibus fit, c. *Qualiter*, 2. 4. & c. *Cum dilecti*, 1. 8. de accus. & cit. c. *De Regularibus*, h. t. Gl. hic V. *Amoros*. & Abb. n. 2. & sic nulla est in hoc differentia inter Clericos seculares, & Regulares; nam etiam secularis Clericus ob Simoniam commissam, non in Ordine, sed in beneficio, non deponitur, quando actum fuit per viam inquisitionis, ut constat ex cit. c. *Inquisitionis*, de accusat. Abb. hic n. 8.

Notandum 2. In his spiritualibus, quæ tantum per liberalem donationem confecti possunt, non est licita, sed prohibita taxatio, ut colligitur ex hoc c. in fine. ibi: *sine taxatione*, quia taxatio est quædam venditio, & quasi pactio. Gl. hic V. *ead.* At verò in ijs rebus, quæ ex debito dantur, per modum stipendij, etiam in spiritualibus Ministerijs, non est ullà lege prohibita taxatio, si de modo, vel quantitate stipendij non constet ex lege, vel consuetudine, quia non est determinatum ab illa; tunc enim saltem ex conventionione partium determinari debet, aliàs maneret totum in arbitrio dantis, quod sæpe non expedit, *Suar. c. l. 4. c. 46. n. 6. Barb. in collectan. hic n. 4.*

Notandum 3. Si delictum à Collegio, vel Universitate aliqua sit commissum, convocato prius toto

Capitulo, seu Collegio: tunc omnes sunt puniendi, qui expressè, vel etiam tacitè consenserunt non contradicendo, quia tenebantur expressè resistere delicto committendo, siue illud dissuadere, & contrarium suffragium dare, *Innoc. in c. 1. n. 4. de his, quæ sunt à maj. par. Cap.* quod si aliqui expressè contradixerunt in Capitulo, non debent puniri, l. 1. ff. de *Magistr. conveni. & arg. c. Romana* 5. in fine. de sent. *Excomm. in 6.* ubi dicitur: in illos duntaxat de Collegio, vel Universitate, quos culpabiles esse constiterit, sententiam Excommunicationis esse promulgandam; si verò non capitulariter delictum fuit commissum; tum majores, seu Officiales de Universitate, seu Capitulo debent puniri, unà cum Præfato, siue Rectore, prout colligitur ex cit. c. *Dilectus*, h. t. & ibi Gl. V. *Officialibus*, quia præsumitur, quod Prælatus coram ipsi delictum commiserit, vel saltem ipsi scientibus id factum esse, & ideo debebant contradicere, & se opponere. Inferiores verò non debent hoc casu puniri, quia non præsumuntur ita cire, nec audent, cum tanta auctoritate se Præfato, & majoribus opponere, iisque resistere, *Abb. in cit. c. Dilectus*, n. 9. ubi addit, si constiterit etiam ipsos majores vel Officiales ignorasse factum, non esse eos puniendos, sed solum Prælatum, qui deliquit.

LXVIII. Quartò in c. *Quoniam*, 40. h. t. quod est desumptum ex Concilio generali Lateranensi, sub Innoc. III. c. 64. præcipitur: ut, quoniam Simoniaca labe adeò plerasque Moniales infecit, ut vix aliquas recipere velint in sorores, prætextu paupertatis volentes hujusmodi vitium palliare, de cetero id non fiat, adjectâ pœnâ, ut quæcunque Monialis deinceps talem commiserit pravitatem, tam recipiens, quam recepta, siue subdita fuerit, siue Præfata, sine spe restitutionis, ex suo Monasterio expellatur, & in arctius Monasterium ad perpetuam pœnitentiam agendam, detrudatur, De his autem (scilicet Monialibus) quæ ante decretum hujus Concilij, taliter sunt receptæ, statuit idem Concilium, ut ex illis Monasterijs, quæ perperam sunt ingressæ, removeantur, & in alijs ejusdem Ordinis locis collocentur. Quod si forte propter nimiam multitudinem (ob quam aliquid detrahatur severitati, Gl. hic V. *Multitudinem*) alibi commodè collocari non possint, tum ne cum periculo suæ damnationis æternæ, in seculo vagentur, dispensativè de novo in iisdem Monasterijs recipiantur; ita tamen, ut cedant prioribus locis, & inferiora loca eis assignentur. Et hoc etiam, quod dictum est de Monialibus, circa Monachos (quorum appellatione hic non solum Priores, sed Abbates etiam continentur, *Hofiens. hic V. eod.*) & alios Regulares est observandum. Verum ne per simplicitatem, vel ignorantiam aliqui se valeant excusare, præcipit Concilium, ut Episcopi Diocesani singulis annis per suas Dioceses hoc faciant publicari.

LXIX. Pro explicatione notandum 1. constitutio juris antiqui declaratoria addens novam pœnam, non extenditur ad præterita quoad pœnam, quia respectu illius pœnæ, censetur nova constitutio, ut patet ex hoc c. Nam licet ante Concilium Lateranense Simonia committeretur in tali receptione Regularium; non tamen hujusmodi pœna

erat sic statuta; ideoque aliter puniuntur, recepti ante hanc Constitutionem, & aliter post illam recipiendi, *Abb. hic n. 3.*

Notandum 2. De eo dubitatur, an hodie standum sit huic Constitutioni circa Regulares, indistinctè, sive directè actum sit contra eos, per modum accusationis, sive per modum inquisitionis, nempe, ut qualitercunque constet de crimine, pœna ista imponatur, ut expellantur, & in aliud Monasterium sic simoniacè recepti, & recipientes detrudantur, sine Ordinis sui executione, cum aliàs pœnitentiam agere non possint; nam extra claustrum morari non debent, quæ est opinio *Gloss. hic V. Expellatur.* Alij verò, ut *Hofstiens. hic V. Expellatur.* & *Abb. n. 5.* putant hanc Constitutionem intelligendam esse secundum distinctionem datam in *cit. c. Dilectum, 30. h. t.* nempe, ut, si actum sit per modum inquisitionis, hæc pœna locum habeat: si per modum accusationis, tunc pœna depositionis imponenda foret; nam correctio Jurium, sine necessitate, induci non debet, & non est novum, ut priores leges ad posteriores trahantur, *l. 14. ff. de legib.* Porro si tales Regulares Simoniaci redierint ad pristinum Monasterium, detrudendi sunt, in perpetuum carcerem, intra septa Monasterij, ut ibi agant duriorem vitam, quàm alij. *Gl. hic V. Perpetuum.* & *Hofstiens. V. eodem. Abb. n. 5. in fine.*

Notandum 3. Si Monachi, ipsis ignorantibus, recepti sint per Simoniam, alio pro ipsis pecuniam dante, sive ante Concilium Lateranense, sive post, facta sit talis receptio, postquam renunciaverint, possunt de novo recipi, mutatis tamen locis prioribus, ut supra dictum, ita *S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 5. Aror. p. 3. l. 12. l. 2. c. 20.*

LXX. Quintò denique in *cit. Extravag. Sanè 1. h. t.* inter communes. §. *Nos enim. h. t.* ab Urbano IV. contra eos, qui dant, vel accipiunt aliquid ob ingressum Religionis statutum est, ut, si sint personæ singulares, tam dantes, quàm accipientes huiusmodi excommunicationis; si verò Capitulum, vel Conventus fuerit, suspensionis sententijs eo ipso subiaceant: à quibus, præterquam in mortis articulo, absolvi nequeant, absque speciali licentia Sedis Apostolicæ. Porro personæ, quæ jam tali labe scdæ sunt, ut per locorum Ordinarios absolvantur, concedit Pontifex, sed hac vice duntaxat, & ut in Ecclesijs, vel Monasterijs earum manere possint, cum ijs dispensetur. Et insuper concedit, ut quæ sic recepta sunt, si ad communem usum Ecclesiarum, vel Monasteriorum applicata sunt, licitè retineri possint: si verò ad specialem usum Abbatis, vel Abbatissæ, aut alterius singularis personæ; illa, præcipit, in communem usum applicari.

LXXI. Circa has censuras notandum 1. Si aliquid merè spontè detur, & accipiatur in ingressu Religionis, sine pacto expresso, vel tacito, nulla incurritur censura, quia hoc per se malum non est, nec in hac Constitutione prohibitum est, imò potiùs permixtum. *Suar. dif. 22. de cens. sect. 5. n. 7.* sed neque incurritur censura, si quid detur, vel accipiatur non pro ipso ingressu, seu receptione, sed in sustentationem ejus, qui ingreditur, quia Monasterium non habet sufficientes redditus ad illum alendum; etiam si pactum intercedat: quia hoc non est Simoniacum.

Suar. c. l. n. 9. & patet ex supradictis, Quia qui DD. id extendunt, ut neque incurritur excommunicationis, vel suspensionis, si Monasterium dives aliquid accipiat, vel, si detur pro sustentatione; nam si in egente non est Simonia, petendo, & ex natura rei, nec in divite erit, ut utroque idem pro eodem petatur; adeoque paupere non est Simonia, nec in divite erit. Alij verò, ut *Suar. c. l. n. 9.* dicunt, erit Simonia præsumptiva sustentationem personæ, præsertim si ipsa possit cum afferre, unde alatur; ergo erit id licitum, vitetur excessus, & absit scandalum, alijs præsumptum, & ut summum, erit Simonia præsumptiva foro externo, vel in conscientia, si habeatur effectus, non ad vitium, sed ad ipsum ingressum. *V. Simonia. n. 15, disto 2.* Verùm per hoc solvitur, conclusio Jure positivo, id esse licitum, & que non esse Simoniam Juris divini, sed quia iustifex, penes quem est potestas disponendi de Ecclesiasticis, statuit, ut omnino gratis Religiosi accipiantur, & ex eis sustententur; consequenter stulit omne jus petendi aliquid, ab ingreditur Religionem, ob sustentationem; quia ipsa bona Religionis jam sunt ad hoc destinata; ideoque, si Monasterium dives aliquid exigit hoc titulo, istud, & fictus. *Suar. cit. sect. 5. n. 11.*

Notandum 2. Quamvis Simonia committitur, si quis pretio recipiatur ad habitum Religionis, tamen Juris non incurritur, nisi potest fuerit subsecuta; nam si pretium sit receptum susceptione ad habitum, sed postea Simoniacus pacto retractatur, quia vel pecunia non accepta, vel accepta restituitur, & professio merè gratuita, non contrahitur censura. Ratio est, quia talis pactio principaliter ordinatur ad professionem Religiosam, si ergo ea non sequatur, quia pro professione ad professionem nulla pecunia accipitur, gratis fit, non censetur perfectè consummata Simonia, quia leges pœnales intelligi debent cuncta, nec extendi ultra casum expressum. *Suar. c. l. n. 7.* Contrà verò, etsi susceptione ad habitum gratis facta fuerit, sed si postea pro admissione ad professionem aliquid exigatur, vel accipiatur, incurritur censura, quia tunc actus Simoniacus perfectitur, & consummatur. Sed neque excommunicatio incurritur, si ingrediens aliquid exigit Monasterio, ut ingrediatur, quia de hoc modo monia in illa Extravag. nulla fit mentio. *Suar. c. l. n. 8.*

Notandum 3. Quæ dicta sunt, obtinent tantum in censura excommunicationis, sed et suspensionis, quæ in dicta Extravag. 1. imponitur Conventui consentienti in talem Simoniam, si expenditur autem ibi Capitulum ab omni actu officio capitulari, & communi, ad quod jurisdictione seu administratio requiritur; quia Capitulum commune non est capax alterius suspensionis, illa jurisdictione comprehenditur sub sententia suspensionis. *Suar. c. l. n. 8.*

Ceterum hæc censuræ non habent locum in te, quæ datur Monasterijs fæminarum, sed sunt catar per Bullas plurium Pontificum, ut referuntur apud *Suar. cit. dif. 22. sect. 5. n. 14.* sed & in Regibus virorum raro Simoniam committi, ait *c. l. n. 17.* quia ob tenuitatem reddituum Monasteriorum.

ed quod numerus eorum, qui commodè ali possunt, jam est expletus, & tamen expedit plures idoneos adhuc recipere, qui pro sustentatione nihil afferre possunt: vel etiam propter diuturnam consuetudinem talis exactio, etiam cum pacto, excusari potest, & licita fieri. Ex dictis colligitur triplicem poenam Jure decretam esse propter Simoniacum Religionis ingressum. Prima est Excommunicatio, quam incurrit, tam dantes, quam accipientes pretium pro ingressu. Secunda est suspensio, quam incurrit Capitulum, siue Conventus, si consenserit in hanc Simoniam. Tertia est, quod simoniace admissi inhabiles fiant ad manendum in illo Monasterio, ubi sic sunt recepti, & in aliud detrudi debent, nisi cum illis dispenseur. *Less. cit. l. n. 131.*

SECTIO IV.

DE SIMONIA, QUÆ COMMITTITUR IN BENEFICIIS ECCLESIASTICIS, & circa officia Ecclesiæ temporalia.

§. I.

Virum Simoniam, quæ committitur in venditione beneficiorum Ecclesiasticorum sit contra Jus divinum. An vero solum contra Jus positivum, seu Ecclesiasticum?

LXXII. Præmittendum 1. Quia tripliciter potest aliquid annexum esse rebus spiritualibus, antecedenter, concomitanter, & consequenter, ut dictum supra fuit. §. 1. n. 2. h. t. ideo circa hujusmodi annexa spiritualibus quatuor sunt notandæ Regule, ut tradit *Suar. rom. 1. de relig. l. 4. de Sim. c. 23. n. 8.* Prima est, annexum spirituali, quatenus tale est, siue ratione connexionis; seu ordinis, quem habet ad spirituale, vendi non potest, quia spirituale videtur pretio æstimari, ut docet etiam *S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 4. ad 1.* Secunda Regula est, annexa antecedenter spiritualibus per se spectata, siue quoad materiale, vendi possunt, saltem ex natura rei, & secunda prohibitione Ecclesiæ, non obstante connexionem cum re spirituali, modo non vendantur ratione illius. Sic Tempia, calices, vestes sacre, similesque res consecrata, vel benedicta vendi possunt, ratione materię, etiam dum retinent consecrationem, vel benedictionem, secundum probabilem opinionem quorundam DD. modo non carius, ratione connexionis cum re sacra, scilicet consecratione, vel benedictione vendantur, & æstimentur, de quo plura dicta sunt l. 3. *Decret. Tit. 17. §. 3. n. 15.* Tertia Regula est, annexum spirituali concomitanter, ut est labor intrinsecus, & inseparabiliter conjunctus functionibus, ac Ministerijs spiritualibus, nullâ ratione, vel respectu vendi potest, quia non tam est annexum, quam verè spirituale, & intrinseca pars functionis spiritualis, ut dictum supra. Quarta Regula est, quæ annexa sunt spiritualibus consequenter, non possunt vendi sine Simonia, quia ven-

deretur necessariò illud spirituale, quod ad illa præsupponitur, cujusmodi sunt beneficia Ecclesiastica, ut mox magis explicabitur.

LXXIII. Præmittendum 2. Duo in beneficijs distinguere oportet, scilicet Jus exercendi Ministeria spiritualia, seu munera Ecclesiastica, quod propriè Officium appellatur; & Jus percipiendi fructus, seu emolumenta temporalia, quod præbenda, vel etiam Beneficium vocatur, & datur propter officium, *c. ult. de rescript. in 6.* quamvis nunc communiter totum illud complexum ex utroque Jure, indeque resultans beneficium Ecclesiasticum appellari soleat, ut notat *Suar. c. l. 4. de Simon. c. 24. n. 1.* Jam ergo certum est in primis, quòd beneficium, quoad ipsum Jus spirituale ordinatum ad præstanda munera spiritualia, sit Jure divino invendibile; consistit enim ut sic in aliqua potestate spirituali, quæ pretio æstimari non potest, ideoque illud vendere, quoad hoc Jus, est intrinsecè malum: idque procedit, siue beneficium sit curatum, & habens jurisdictionem annexam, siue non sit; sed simplex, quia semper fundatur in spirituali titulo, siue potestate exercendi actus Ordinis, vel administrandi, aut obeundi officia divina, qui est titulus, & Jus spirituale, sine quo nullum potest dari proprium beneficium Ecclesiasticum, & in hoc omnes DD. conveniunt, ut ait *Suar. cit. l. n. 4.* Nec refert, quòd beneficiorum institutio, & titulum divisio facta sit ab Ecclesiâ; nam licet aliquid effectivè sit spirituale ex Ecclesiæ institutione, postquam tamen tale factum est, siue deputatum ab Ecclesiâ ad usum, vel munus sacrum, formaliter, & essentialiter est spirituale; adeoque Jure divino prohibitum est illud vendere, ut patet in sacris vasis, & alijs Sacramentalibus.

Deinde certum est, quòd de facto non possunt beneficia Ecclesiastica vendi, vel emi, etiam quatenus ijs sunt junctæ præbendæ, siue Jus percipiendi redditus Ecclesiasticos, qui etsi secundum se spectati sunt merè temporales, tamen quatenus titulo spirituali beneficii sunt annexi, quandam spiritualitatem participant; ideoque sine vitio Simonie pro eis pecunia, vel aliud temporale dari, vel accipi non potest, ut patet ex *c. Querelam. 15. & c. Tua nos. 34. h. t. & c. ult. de pact. & alijs similibus*, in quibus omnis pactio, seu contractus reciprocus, & onerosus in Ecclesiasticis beneficijs prohibetur, & præcipitur, ut absolute, & simpliciter conferantur. *Suar. cit. l. n. 6.*

LXXIV. His præmissis, & suppositis, jam quaeritur, utrum accipere pecuniam pro collatione beneficii, adeoque vendere, & emere beneficium, quatenus præcisè est Jus percipiendi redditus temporales, annexum tamen spirituali Juri, sine titulo beneficii, qui consistit in officio, seu potestate exercendi spirituales aliquam functionem, sit Simonia prohibita Jure divino; an verò solum prohibita Jure Ecclesiastico? Triplex est sententia. Prima simpliciter affirmat esse contra Jus divinum, quam tenent plerique Theologi. *Silv. V. Simonia. q. 12. dicto 6. & 7. Suar. cit. c. 24. n. 7. & seq. Azor. p. 3. l. 12. c. 11. q. 3. Laym. l. 4. tr. 10. c. ult. §. 5. n. 44.* Et ex Canonistis *Abb. in c. Extirpanda. 30. in repetit. §. Qui verò. n. 53. & seqq. de præb. & in c. 1. n. 6. h. t. & plures alij apud Suar. cit. l.* Secunda sententia simpliciter asserit, esse tantum Simoniam contra Jus humanum, seu Ecclesi-

clericale, quam tenet *Jul. Clar. §. Simonia. n. 5. Garc. de benefic. p. 1. c. 2. n. 9.* & amplexi sunt plerique Canonistæ, quos etiam sequitur *Less. l. 2. de just. c. 35. n. 26.* Tertia sententia est media, nempe vendere pro pecunia beneficium curatum, vel habens jurisdictionem Ecclesiasticam, esse Simoniam contra Jus divinum; non verò beneficium simplex, & sine jurisdictione: id enim esse solum contra Jus Ecclesiasticum, quam tenent plures apud *Suar. cit. l. n. 20.*

LX XV. Ex his prima sententia est communior, & verior, ac tenenda, nempe Simoniam esse contra Jus divinum, & naturale; adeoque intrinsecè malum, ita ut in eo dispensari non possit, nec ab ipso Papa vendi possit beneficium, etiam simplex, sine crimine Simonie, etiamsi vendatur solum ratione Juris percipiendi redditus temporales. Idque ex pluribus Canonibus probatur: nam imprimis in *c. Ex multis. 9. caus. 1. q. 3.* ait Alexander II. quòd Concilium Chalcedonense unum ex principalibus, simili pœnâ condemnet eos, qui Ecclesiæ beneficium, intervntu pecuniæ acquirunt, & eos, qui sacramentis impositionem, per quam Spiritus S. conferitur, mercantur: hos autem Jure divino damnari nemo ambigit: & loquitur de beneficio Ecclesiæ indefinitè; adeoque non solum de ijs, quibus est annexa potestas clavium, vel jurisdictio, Et in *c. Salvator. 8. §. Igitur. cit. caus. 1. q. 3.* Urbanus II. consultus, an vendere Ecclesiasticam rem, id est, beneficium Ecclesiasticum, ut explicat ibid. *Gl. V. eod.* sit Simoniacum? Respondet hoc Simoniacum esse, patenter colligitur ex eo, quod S. Petrus dixit Simonis: *pecunia tua tecum sit in perditionem, quia existimasti donum DEI pecuniâ possideri.* Et in *c. 2. ead. caus. 1. q. 3.* dicitur: Si quis dator, vel acceptor DEI Ecclesiæ, vel beneficia Ecclesiastica (quæ præbendas vocant) sub pecuniæ intervntu suscepit, sive dando emerit, sive accipiendo vendiderit, à Simonis non excluditur perditione. Et in *c. 3. caus. 1. q. 1.* dicitur: quia Altare, decimas &c. emere, vel vendere Simoniacum hæresis est, quæ non appellaretur hoc nomine, nisi lege divinâ hoc crimen damnatum esset.

LX XVI. Idem etiam habetur in *c. Non satis. 8. h. 1.* ubi prohibentur vendi Prioratus, & Capellani Monachorum, aut Clericorum, & ne pro Præbendis instituendis ullum pretium exigatur; si verò quis contra hoc decretum attentare quid præsumpserit, tam ille, qui dederit, quàm ille, qui accepit, vel consenserit, partē cum Simone habebit. Et in *c. seq.* damnatur consuetudo recipiendi pecuniam pro Episcopis, vel Abbatibus, vel quibuscunque personis Ecclesiasticis ponendis in Sedem, vel Presbyteris introducendis in Ecclesiam: & additur, quisquis contra hoc præsumpserit, portio nem cum Giezi se noverit habiturum: quod dici non posset, nisi talia emere, vel vendere lege divinâ esset damnatum in personis Simonis, & Giezi, ut ait *Turrecrem. in c. Latorem. 121. caus. 1. q. 1. n. 9. vers. 5.*

Idem probatur etiam ratione, quia licet Beneficium Ecclesiasticum, prout est Jus percipiendi redditus temporales, secundum se sit pretio æstimabile, quia tamen illud ex primæva beneficiorum institutione ita est annexum officio spirituali, in eoque fundatum, ut non possit alicui competere, nisi Clerico, vel personæ Ecclesiasticæ, & propter officium

Clericale, seu Ministerium spirituale, propriè datur beneficium, seu præbenda, quæ constituitur in rebus Ecclesiasticis, tanquam debitum spirituale, non solum jure humano, sed etiam jure divino naturali; nam hoc ipso, quòd quis est Clericus, divinis Officiis mancipatus, jus habet, ut sustineat ab Ecclesia, sive ad proventus Ecclesiasticos percipiendos, *c. ult. caus. 1. q. 2.* nam dignus est mercede sua. *Matth. 10.* & qui servit Altari, debet de Altari, *1. Cor. 9. v. 13.* consequenter vendatur Jus percipiendi redditus beneficiale, dicitur etiam illi Jus spirituale officium exercere, quo stipendium beneficij Ecclesiastici, nec intelligi potest, juxta Regulam illam *Papalis II. in c. Si quis 7. caus. 1. q. 3.* Quisquis alterum vendit, sine quo alterum non provenit, nec venditum derelinquit.

LX XVII. Obijcit 1. In sacra Scriptura reperitur damnatum aliquid, ut Simoniacum venditio Sacramentorum, & operatio miraculorum colligitur ex *c. 8. Act. 8.* Sed id verum non quia *Matth. 10. v. 7.* quando ait Christus, *gratias agite, gratis date.* prohibentur venditiones actuum spiritualium, non quidem expresse, sed simpliciter, quia ibi prohibetur vendere prædicationem Evangelij; adeoque etiam prohibitum est vendere alias functiones spirituales, sive ministeria Ecclesiastica, *Turrecrem. in cit. c. Latorem, n. 9.* in responsa secundam rationem.

Obijcit 2. Quando spirituale, & tempore sunt annexa, tunc venditio temporalis, licet etiam vendere, sive transferre in alium spirituale, annexum, ut patet in jure patronatus, quod non fundo, unâ cum ipso, venditur, & transit ad alterum: item in vasis sacris, quæ licet vendi possint, modò non vendantur pluri, ratione consecrationis: ergo etiam quodlibet beneficium Ecclesiasticum, etsi sit consequens quid ad officium spirituale, licet vendi potest, dummodo non pluri vendatur ratione illius connexionis. Sed negatur contraria. Ratio diversitatis est, quia vestes, & vasa sunt annexa spiritualibus, non quòd illis possint sint, sed tanquam tempore priora ad Sacramentorum usum referuntur, & ordinantur, à quibus fundum se, & suapte naturâ non pendunt. Unde et ne materia, quâ constant, vendi possint absque quòd vendita materia simul venditum consecratur, quod est spirituale in eis, videlicet consecratio benedictio: nam materia absoluta, & simpliciter præcedit, quod in eis spirituale est, & sacramentum, quæ etiam hæc secundum se vendi, & æstimari sunt, non vendito, nec æstimato spirituale, licet vendi potest fundus, in quo est jus patronatus, istud præcedit, ac proinde fundo, vel cultu, vendito, non venditur ipsum jus patronatus. Similiter vendi potest solum terræ, in quo est jus sepulture, quin istud vendatur, quia tempore præcedit fundus, sive solum. At verò beneficium, sive percipiendi fructus temporales, est posterius, sive spirituale, & consequenter annexum officio spirituali Clerici, à quo pendet, & in quo fundatur, ideòque vendi non potest, nisi etiam officium, & spirituale, cui est annexum, vendatur.

S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 4. in corp. dicitur. LX XVIII. Obijcit 3. Quia in sacra Scriptura reperitur damnatum aliquid, ut Simoniacum venditio Sacramentorum, & operatio miraculorum colligitur ex *c. 8. Act. 8.* Sed id verum non quia *Matth. 10. v. 7.* quando ait Christus, *gratias agite, gratis date.* prohibentur venditiones actuum spiritualium, non quidem expresse, sed simpliciter, quia ibi prohibetur vendere prædicationem Evangelij; adeoque etiam prohibitum est vendere alias functiones spirituales, sive ministeria Ecclesiastica, *Turrecrem. in cit. c. Latorem, n. 9.* in responsa secundam rationem.

11. cap. 11. q. 3. §. Tertia sententia. & quamvis jus præbendæ, sive jus percipiendi fructus temporales secundum se sit temporale, & etiam in laicum cadere possit, quatenus tamen talis præbenda est annexa Juri Canonice, sive Officio spirituali, est Jus spirituale, adeoque Jure divino vendi prohibetur.

LXVIII. Cæterum, quod dictum est jus percipiendi Ecclesiasticos redditus temporales, sine Simonia Juris divini, vendi non posse, id intelligendum est, quædiu hoc jus temporalium reddituum spirituali titulo, sive officio annexum manet, cum tales fructus ex primæva sua institutione, debeantur tanquam stipendium sustentationis pro spirituali munere, seu functione, ut supra dictum. Si verò auctoritate S. Pontificis, qui est supremus Administrator, & dispensator omnium Ecclesiasticorum honorum, hujusmodi fructus, seu redditus re ipsa fuerint à spirituali titulo beneficii, sive jure officij spiritualis separati, ita ut non amplius præstari debeant propter spirituale Ministerium: sed propter aliam causam, seu titulum; tum etiam jus percipiendi hujusmodi fructus, seu proventus emi, ac vendi licet potest, etiam laico, quia tunc extinguitur titulus spiritualis officij, vel ejus obligatio, & sic nihil spirituale venditur, & in emptorem transit, sed merè temporale. *Suar. cit. l. 4. c. 24. n. 23.* Potest etiam S. Pontifex dare alicui beneficium, sub onere sibi, vel alijs solvendi annuam pensionem, vel portionem reddituum; quia tunc ea pensio à titulo spirituali ipsius beneficii separatur. Non tamen hoc casu venditur ipsum beneficium, quia illa pars fructuum non habet rationem pretij; non enim erat ejus, cui beneficium conferretur, neque ab ipso pensio illa ex bonis proprijs ejusdem exigitur, sed ex bonis Ecclesiæ, seu beneficii vacantis alteri assignatur. *Suar. cit. c. 24. n. 24. Laym. cit. c. ult. n. 45.* Veruntamen Prælati Papæ inferiores, non possunt separare fructus, seu proventus Ecclesiasticos à spirituali titulo beneficii, & consequenter non possunt etiam facere, ut jus ad illos fructus alicui acquiratur, nisi ratione alicujus spiritualis Juris, vel Ministerij; ergo non possunt præbendam, vel ejus partem vendere, nisi vendendo spirituale, quia jure statutum est, ut beneficia Ecclesiastica sine diminutione conferantur. *Suar. cit. l. n. 25.* Multò minùs possunt personæ privatz, seu Beneficiati ullo modo separare fructus à beneficio, neque nomine beneficii aliquid exigere, licet possint fructus locare, saltem ad breve tempus, quia locatio non inducit separationem fructuum ab ipso titulo beneficii. *Suar. cit. c. 24. n. 38. & seqq.* ut alibi dictum suo loco.

§. II.

Quibus modis committitur Simonia in collatione Beneficiorum, & electione ad Prelaturas, & alia Beneficia Ecclesiastica?

LXXIX. ASSERTIO I. Committitur Simonia primò. Si collator pecuniam, vel aliud quid temporale exigat pro ipsa collatione beneficii, ex communi, & certa sententia apud *Laym. cit. c. ult. q. 2. n. 45. in fine.* quia collatio est actus muneris, seu fun-

ctionis spiritualis, adeoque est contra Jus divinum aliquid pro illo exigere, vel accipere. Secundò committitur Simonia, si aliquid temporale exigatur pro inductione, seu immisione in possessionem beneficii collati, c. *Cum in Ecclesiæ. 9. ibi: tunc ponendis in Sedem, seu introducendis Presbyteris in Ecclesiæ. h. t.* ubi etiam reprobat contra consuetudo. *Consentit c. In tantum. 36. §. fin. h. t.* quia per corporalem beneficii possessionem jus quoddam spirituale acquiritur, videlicet administratio. *Azor. cit. l. 12. c. 7. q. 1. §. Insuper.* Multò magis prohibitum est tanquam Simoniaco, aliquid exigere pro ipsa institutione Rectoris, vel alterius Clerici in ipso beneficio, vel pro consensu præstando in ejus institutionem, prout deciditur in c. *Audivimus. 41. h. t.* ubi habetur, quòd quidam Episcopi, decedentibus Ecclesiarum Rectoribus, Ecclesias ipsas subiciebant interdico, nec permittebant aliquos in eisdem institui, donec ipsis certa summa pecuniæ solveretur. Præterea cum miles, vel Clericus domum Religionis ingrederetur, vel apud Religiosos eligeret sepulturam, etiam si nihil religioso loco reliquerit, difficultates ingerebant, (scilicet Episcopi, interdicendo, vel excommunicando, vel pignorando, vel alijs vexando, vel etiam ipsis conquirentibus justitiam denegando. *Hostiens. hic V. Ingerum*) donec aliquid muneris acciperent. Cum ergo non solum à malo, sed etiam ab omni specie mali (secundum *Apost. 1. Thess. 5.*) abstinendum sit, Concilium Lateranense hujusmodi exactiones penitus prohibuit, & statuit, ut si quis contraxerit, duplicata restituat in utilitatem locorum, in quorum dispendium fuerant soluta, fideliter convertenda.

LXXX. Pro explicatione notandum 1. Pro institutione Rectoris, vel alterius Beneficiati nihil licet exigere, vel dare, ita ut Simoniaco sit, non solum is, qui exigit, vel accipit; sed etiam, qui dat, & solvit pecuniam pro institutione. Nam vel institutio hic accipitur pro institutione juris, per quam alicui liberè conferretur beneficium, vel electus confirmatur, vel præsentatus ad beneficium in eo instituitur: & tunc indubitatè committitur Simonia, quia non debet talis emere institutionem, cum sit actus spiritualis, quamvis injustè ea sit denegata, sed recurre debet ad Superiorem Prælatus, cui competit jus conferendi, vel instituendi. Neque verò talis dici potest redimere vexationem suam, cum non det pecuniam pro redimenda vexatione Juris spiritualis jam quæsitæ, sed quærendi primùm. Vel accipitur hic institutio, prout est quid facti, nempe pro introductione, seu immisione in corporalem possessionem beneficii jam collati, & obtenti: & tunc etiam pro tali possessione acquirenda non debet aliquid temporale dari ex pacto, cum possessio sit quid juris, vel saltem est conjuncta cum exercitio Juris spiritualis, cui est annexa; pro annexis autem spiritualibus nihil solvi potest, absque Simonia. *Abb. hic n. 1. & 2. junct. Gl. marg. lit. A. contra Glossam ordinariam. Gl. hic. V. Persolvatur.*

Notandum 2. Quamvis aliàs regulariter simoniacè acceptum, communi consensu, tam dantis, quam accipientis, simpliciter solum restitui debeat. c. *De hoc. 11. h. t.* in casu tamen hujus c. specialiter injun-

injunctum fuit, ut duplum ejus, quod simoniace acceptum fuit, ab Episcopis restitueretur, idque quia quasi per extorsionem, & concussionem quandam, adeoque violenter hæc pecunia à subditis Clericis exacta fuit, & obventa. *Arg. c. Jubeamus. 126. caus. 1. q. 1.* quamvis in foro conscientie duplicata restitutio non necessario fieri debeat, quia in pœnam imponitur, quæ ante condemnationem Judicis in hoc foro non est necessario solvenda. *Abb. hic n. 1.*

LXXXI. Præterea in c. *Ne DEI. 43. h. 1.* prohibetur ab Honorio III. ne quis Archiepiscopus, Episcopus, Archidiaconus, vel Officialis ipsorum à quoquam in Abbatem electo, pro benedictione, vel installatione, vel recipienda professione ab eis, sub cuiusdam consuetudinis prætextu palefœdum (hoc est, equum insignem) vel aliud quidquam quocunque nomine censetur, exigere, vel extorquere præsumat, prout habetur in integra lectione hujus c. Item præcipitur specialiter Abbatibus Cisterciensis Ordinis electis, ut solemniter non installentur, sed ut Archiepiscopi, & Episcopi eam formam professionis sint contenti, quæ ab initio hujus Ordinis est instituta, & habetur in textu. Loquitur verò hic Papa de forma Professionis, non Religionis, sed quæ profitentur, se præstituros suis Episcopis subjectionem reverentiam, & obedientiam, salvâ Ordinis regulâ. *Gl. hic. V. Eodem.*

Porrò installatio dicitur, quando electus, & confirmatus introducitur in stallum, id est, in sedem, seu locum constitutum in Choro, & Abbati deputatum ad sedendum. *Gl. marg. hic.* & hanc etiam vendi non posse pro pretio, docet etiam *cit. l. 4. c. 28. in fine.* prohibetur autem in hoc c. solum solennitas installationis; non autem, quominus fieri possit simpliciter, & de plano per Monachos eligentes, vel etiam per Archidiaconum, ad quem spectat regulariter installatio de Jure communi, c. *Ad hæc. 7. de offic. Archid.* nisi aliud consuetudine sit receptum, *Hofstiens. hic in princ. & Abb. n. 1. in fine.*

LXXXII. Tertiò committitur Simonia, si homagium præstetur pro beneficio obtinendo, prout sumitur ex c. *Ex diligenti. 17. h. 1.* Ubi habetur, quod Archidiaconus Cantuariensis quendam Clericum induxit, ut ei homagium, & fidelitatem præstaret, ita ut ipse illi Clerico beneficium Ecclesiasticum singulis annis exhiberet. Quoniam verò Clericus iste vidit, quod hujusmodi obligatio illicita esset, & turpis, petijt instantè à Papa absolvi, dicens, quod de prædicto beneficio nihil deinceps acciperet (aliàs enim veram penitentiam agere non potuisset, quia venia non datur, nisi correcto, & penitere non valebit, nisi beneficio illi renunciaret *Gl. hic. V. Nihil omnino*) Papa videns petitionem hanc honestam esse, & rationabilem, ipsum ab homagio, & fidelitate dicto Archidiacono præstitâ (præsertim cum illud homagium divinis, & humanis legibus contrarium fuerit) absolvit, ita ut à Sacerdote discreto condignam penitentiam accipiat. Et ne notâ infamie aspergatur, idem Papa concessit ei has litteras, ut possit

eas ostendere in testimonium indulgentie concessæ contra infamantes eundem.

LXXXIII. Notandum 1. Homagium, & fidelitas sunt diversa; homagium propriè præstatur Imperatori, vel Regi, quod aliquis fit Subditus illius, & obligatur ad servitia, ita ut non recognoscat alium Regem: fidelitas verò est, quando quis specialiter mittit, ac jurat, se alteri fore fidelem, & in mentum potest pluribus præstari, *Joan. Andr. c. 2. Abb. ibid. n. 1. not. 1.*

Notandum 2. Quando hic dicitur, quod Archidiaconus Clerico illi singulis annis exhiberet beneficium Ecclesiasticum, id intelligendum, quia Clerico illi ex redditibus alicujus Ecclesiæ dignitatis certa pensio annua constituta habebatur, & loco beneficij spiritualis pro homagio obsequio temporali, ut explicat *Hofstiens. licita*, vel quia ex Beneficio Ecclesiastico habebatur certum censum, seu pensionem annuam. *Andr. hic. V. Singulis annis. & Abb. not. 2.* quod prior intellectus videtur magis congruenter; nam Simonia est contra Jus divinum, naturale præstare homagium pro beneficio Ecclesiastico obtinendo; adeoque aliquid temporale pro re spirituali: nam ut hic dicitur, talia præstare contra Vetus, & Novum Testamentum, quæ generaliter disponunt, nihil temporale exigentem pro re spirituali, & contra leges humanas, contra Canonicas, seu Ecclesiasticas, *Gl. hic. v. in 2. Expos. & V. Humanis, Abb. hic. not. 1.* nam cum verbum *Divinis* positum sit ad detractionem legum Canonicarum, non potest exponi in humanis legibus, esset enim nugatoria exceptio de divinis propriè dictis intelligi debet. *Arg. ult. infra de Reb. Jud. dicitur: Indignum est, Rom. Ecclesie consuetudine alienum, ut pro spem facere quis homagium compellatur. & Gl. ibi. V. Homagium.* per illud intelligitur, mentum fidelitatis est enim talis subjectionis ab obsequio indebitè in pensio, quod per niam inducit, c. *Sunt nonnulli. 114. caus. 1. h. 1. Obligatio.* Ac verò juramentum fidelitatis præstatur Prælato, per quod se quis obligat ad fidelitatem ipsi præstandam, quæ præstatur dignitati, quàm personæ. Sed ulterius oppositum, quod Papa in casu hujus c. hunc Clericum solum ab homagio, sed etiam à fidelitate præstitâ Archidiacono absolverit. Triplex autem ad hoc

det Abb. hic n. 4. 1. Quia Archidiaconus iste exigebat omnimodam subjectionem à Clerico, & ideo tota obligatio, etiam fidelitatis, fuit cassata, *Arg. c. Cum super. 23. de offic. deleg. 2.* Iste exegit homagium, & ideo cum commiserit Simoniam, merito etiam fuit remissa obligatio fidelitatis, ut nullum inde commodum reportaret, quæ responsio coincidit cum priore. 3. Juramentum fidelitatis præstandum est Episcopo, vel alteri, quasi Episcopalem jurisdictionem habenti: non autem Prælati inferioribus, adeoque nec Archidiacono, etiam si ad eos spectet collatio certi beneficii, ex speciali concessione, vel prescriptione.

LXXXIV. Notandum 3. Clericus iste re ipsa non egebat absolutione ab homagio, quippe, quod præstitum fuit pro re spirituali, siue beneficio Ecclesiastico, & ideo juramentum illud, utpote vergens in dispendium salutis æternæ, servari non potuit: quare cum dicit hic Papa, *eum absolvimus*, idem est, ac si diceret absolutum declaravimus, quia cum nunquam vinculum, seu obligatio ex illo juramento fuerit contracta, non potuit re ipsa absolvi; siue absolutus fuit de facto, cum ipso jure nunquam fuerit illo ligatus, *Gl. hic V. Salus, & V. Absolvimus.*

LXXXV. Quartò committitur Simonia, si pro temporali obsequio promittatur beneficium Ecclesiasticum, prout sumitur ex c. *Cum essent. 12. h. t.* Nam quidam nobilis, ac miles promisit cuidam Clerico dare Ecclesiam (id est, ad eam se ipsum præsentaturum, cum laicus non habeat potestatem dandi, seu conferendi Ecclesiam, sed solum præsentandi ad illam. *Hofiens. hic V. Dare*) si quoddam negotium ejusdem nobilis Clericus ille possit apud Papam promoveri, idque ipse Clericus coram Papa confessus est, sed quia promissio hæc continebat simoniacam pravitatem, ideo Papa dicto Clerico silentium super eadem Ecclesia imposuit.

LXXXVI. Ubi notandum 1. Sola promissio Ecclesie, seu Beneficii Ecclesiastici, vel alterius rei spiritualis Simoniam inducit. *Gl. marg. hic in fine.* Unde hæc promissio nobilis illicita fuit, & Simoniacæ, nec ex tali promissione ipse obligari potuit: si verò Clericus iste, sine pacto aliquo, negotium illius nobilis promovisset, vel aliàs eidem se, bene poterat illum remunerare, præstare ad aliquod beneficium, vel alio modo. *Gl. h. V. Promiserat.*

Notandum 2. Potest quis servire Episcopo, spe consequendi ab ipso aliquod Beneficium Ecclesiasticum absque Simonia, si sine omni pactione ei serviat, licet postea sequatur collatio, dummodo principaliter hac intentione non serviat, nec Episcopus directè intendat pro tali servitio temporali ei providere de beneficio; tum enim utrinque committeretur Simonia, saltem mentalis, quæ per poenitentiam deletur. *Gl. hic V. Promiserat. Abb. ibid. num. 4.*

Notandum 3. Non est Simonia, si Episcopus promittat se alicui certum stipendium daturum, singulis annis, ut ipsi inserviat, donec Beneficium Ecclesiasticum ipsi contulerit, quia non in perpetuum, *Tom. V.*

& simpliciter, ac absolute, sed solum ad tempus facta est promissio stipendii temporalis, & sub conditione, quæ expletâ, cessat obligatio. *Abb. hic n. 5. Silv. cit. l. Aror. cit. l. 12. c. 11. q. 2.* At verò Simonia foret, si Episcopus, loco stipendii Ministro debiti, Ecclesiasticum Beneficium conferret, vel ex pacto obligaret sibi Ministrum ad temporale obsequium præstandum pro beneficio conferendo: vel, si promississet solum futurum Ministro annexum stipendium, donec beneficium conferret, eoque collato, Minister præstans temporale servitium inserviret post datum beneficium, quia tunc Minister remitteret stipendium sibi debitum, ob receptum beneficium Ecclesiasticum, adeoque Episcopus daret spirituale ob commodum temporale, & Minister acciperet spirituale ob commodum temporale. *Aror. c. l.*

LXXXVII. ASSERTIO 2. Similiter committitur Simonia in electionibus ad Prælaturas, vel alia beneficia Ecclesiastica. 1. Si pro electione particularis personæ, etiam dignissimæ, pecunia detur, quia tunc emitur actio spiritualis, nempe electio, & ipsum beneficium. *Less. cit. c. 35. n. 112.* 2. Si duo Electores ita inter se conveniant, ego dabo tibi meum suffragium in hac electione, & tu dabis mihi tuum in alia. *Silv. V. Simonia. q. 13. Aror. cit. l. 12. c. 3. q. 7. in fine.* 3. Si pro suffragio in electione dando alicui promittatur beneficium, c. *De hoc. 11. h. t. Aror. cit. c. 7. q. 1. §. Item.* 4. Simoniacum est dare pecuniam alteri, ne consentiat in electionem alicujus, siue ne votum det alicui digno. *Gl. in c. Nemo. 14. V. Celest. h. t.* Quia Simonia committitur, non solum, si detur spirituale pro temporali, sed etiam, si omittatur pro commodo temporali. *Abb. ibid. n. 2.* Non est autem Simonia, dare pecuniam Electoribus indignum, vel minus dignum eligere volentibus, ne illam eligant, quia hoc est procurare bonum Ecclesie, adeoque licitum. *Aror. cit. c. 7. q. 3. §. Simonia committitur, si electus pecuniam det pro confirmatione sua, vel ne confirmetur, contradicat, quia per confirmationem plenum jus acquiritur in beneficio; adeoque datur pecunia pro jure spirituali obtinendo. Aror. cit. c. 7. q. 1. §. Si rogat.* 6. Is, qui pro præsentatione ad beneficium aliquid temporale dat, & qui accipit, Simoniam committit. *Aror. cit. l. 12. c. 15. in princ.*

Notandum 2. Potest quis servire Episcopo, spe consequendi ab ipso aliquod Beneficium Ecclesiasticum, absque Simonia, si sine omni pactione ei serviat, licet postea sequatur collatio: dummodo principaliter hac intentione non serviat, nec Episcopus directè intendat pro tali servitio temporali ei providere de beneficio, tum enim utrinque committeretur Simonia, saltem mentalis, quæ per poenitentiam deletur. *Gl. hic V. Promiserat. Abb. ibid. num. 4.*

§. III.

Quomodo Simonia committatur in receptione Canonicoꝝ?

LXXXVIII. De hoc agitur in primis in c. *Tus nos. 34. h. t.* ubi sic statuitur. Si quis Clericus det, vel

» vel offerat bona sua, cum pacto, vel conditione, ut
 » in Canonicum admittatur, & illa bona sibi retine-
 » re liceat in vita sua pro prabenda; huiusmodi ob-
 » latio, vel receptio fieri non potest sine vitio Simo-
 » niæ: cum in talibus (scilicet spiritualibus, vel
 » quasi) omnis pactio, vel conventio (& modus et-
 » iam. *Gl. hic. V. eodem.*) cessare debeat, juxta Cano-
 » nicas sanctiones (*c. ult. de pactis*). Si verò purè, ac
 » sine pacto, seu conventione, bona sua quis offerat,
 » rogans humiliter, ut in Canonicum admittatur,
 » & bona sua sibi retinere liceat pro prabenda; &
 » Clerici ejusdem Ecclesiæ putè, id est, sine pactio-
 » ne, consentiant: talis receptio fieri poterit absque Si-
 » monia. Et hæc quidem procedunt in foro exte-
 » ore, in quo judicatur de manifestis tantum (id est,
 » de his, quæ notoria sunt juris, vel facti, & non de
 » occultis, *c. Sicut. 33. in fine. h. t. Hostiens. hic. V. Li-*
 » *cet autem.*) Si tamen is, qui talem donationem (sci-
 » licet puram, & liberam ab omni pactio-
 » ne intentione (principaliter, vix enim fieri potest si-
 » ne spe, ac intentione secundaria, *Hostiens. hic. V.*
 » *eodem, & Abb. n. 2.*) ducatur, ut per temporalia
 » bona, quæ offert, spiritualia possit adipisci: & Cle-
 » rici, qui eum admittunt, non essent eum recepturi
 » in Canonicum, nisi commoda temporalia perci-
 » perent: sine dubio, tam illi, quàm isti apud DE-
 » UM, qui cognitor est secretorum, culpabiles judi-
 » cantur.

LXXXIX. Notandum 1. Potest quis rogare,
 ut beneficium sibi conferatur, modò idoneus sit,
 quando preces emissæ à digno pro spirituali benefi-
 cio consequendo non inducunt Simoniam, etiam si
 præcesserit donatio rei temporalis, ex mera tamen
 liberalitate, & absolute facta, & pacto. Imò etiam
 tempore, quo quis recipitur in Canonicum, v. g. li-
 citum est, aliquid temporalia dare, seu donare, dum-
 modo liberaliter detur, & cesset omnis pactio, & con-
 ditio, & sub specie talium munerum, nulla fraus
 committatur, *Gl. hic. V. purè consentiant. Abb. n. 4.*

Notandum 2. Is, qui bona sua dat alicui Ec-
 clesiæ, eo pacto, ut in Canonicum admittatur, & ex
 bonis illis instituat prabenda, quæ ipsi confere-
 tur, Simoniam committit, quia Spirituale Jus acqui-
 rit, nam hoc ipso, quo fit Canonicus, habet vocem,
 seu suffragium in Capitulo, & locum, seu sedem in
 Choro. *Azor. c. p. 3. l. 12. c. 7. q. 2.* Ubi addit, non esse
 Simoniam, si talis Canonicus, cum consensu Episco-
 pi, retineret sibi potestatem præficiendi Clericum in
 prabenda, ex bonis suis in Ecclesia instituta, quia
 nihil aliud peteret, nisi Jus Patronatus in Canonica-
 tu, & prabenda ex bonis instituta, quod secundum
 Canones constitui potest, auctoritate, & consensu
 Episcopi.

Notandum 3. Si quis bona sua tradat Ecclesiæ
 principaliter eo animo, & intentione, ut Canonicus
 fiat, alioquin non daturus, sine omni tamen pacto: &
 vicissim Canonici eum admittant, sine ullo pacto
 quidem, sed non aliter admissuri, nisi bona sua do-
 naret, committitur utrinque, non quidem conventio-
 nalis, aut realis, sed mentalis Simonia, ut colligitur
 ex fine hujus c. quæ tamen non obligat ad restitutio-
 nem talium spiritualium, vel temporalium, quæ illi-
 citè recepta sunt, sed per pœnitentiam peccatum ab-
 oleri potest. *Hostiens. hic. & Abb. n. 5. de quo infra.*

XC. Præterea in c. *Jacobus. 44. h. t.* habet
 quoddam Jacobus Canonicus Esculanus in Ec-
 clesia Aprutinenſi in Canonicum receptus de
 Canonici ejusdem Ecclesiæ partem provenerat
 (vel communium, qui inter Canonicos distribu-
 tur, vel fortè distributionum quotidianarum, &
 annualium. *Hostiens. hic. V. eod.*) ac præbendam
 cet certam, & ab aliis divisam, quæ vocatur *Curia*
 præbendæ, *Hostiens. V. eod.* ipsi assignare non
 bant, nisi prius prandium à Canonico de novo re-
 cepto ipsis apparetur, juxta consuetudinem con-
 ptam. Re delata ad Gregorium IX. is mandavit
 cuidam Priori, ut si ita est, dictos Canonicos,
 obstante tali consuetudine, & appellatione, non
 tã, compellat, ut ipsi, sicut uni ex aliis præbendis
 conferant, & proventus assignent.

XCI. Notandum hic 1. Non potest
 qui de novo receptus est in Canonicum, pro
 one in possessionem Canonicatus, vel præbendæ
 beneficii, antè, vel post exigere, vel solvi aliquid
 tale, etiam modicum, v. g. prandium, seu comen-
 convertendum in commodum, & utilitatem Ca-
 nicorum, vel Beneficiorum Ecclesiæ, sed in
 moniacum, non obstante statuto, vel consue-
 tudine, etiam immemorabili, prout sumitur ex hoc c.
caus. 1. q. 3. Gl. fin. hic. & Abb. n. 2. Lef. l. 2.
n. 111. Garc. de benef. p. 8. c. 1. n. 83.

Notandum 2. Tria requiruntur, ut licite
 justè possit aliquid temporale, etiam modicum,
 prandium, vel convivium exigere, & recipere
 canonicis, vel aliis Clericis pro illorum receptione, &
 constitutione. 1. Ut id lege aliqua sit statutum, &
 consuetudine receptum. 2. Ut acceptum ad piam
 applicetur. 3. Ut non exigatur, priusquam
 præstita sint spiritualia, neque ea denegentur, nisi
 nihil detur. *Abb. in cit. c. Jacobus. n. 3. & Host.*
n. 7. & ult. Azor. cit. l. 12. c. 11. q. 6. Verum
 si aliquid temporale detur, tempore receptionis
 Canonicatum, vel aliud beneficium, non ex
 tione, & citra exactionem, sed spontè, ac libere,
 nulloque pacto interveniente, non potest dari
 talis consuetudo, & praxis, etiam si datam
 non pios, ac proprios applicetur, quia gratia
 capi potest, quod gratis oblatum est. *Gl. in c. d. 30.*
in fin. h. t. Gl. in cit. c. Tua nos. 34. V. P.
semiant. & patet ex supra dictis. Porro etiam in
Jacobus. sicut & in *Concil. Trid. Sess. 24. c. 14.*
 reprobatur consuetudo exigendi prandium, &
 convivium, & quodvis aliud temporale, pro recep-
 tionem Canonicorum, tamen hoc passim non observatur
 ste *Lef. l. 2. c. 25. n. 111.* præsertim in Ecclesiis
 thedralibus, & Collegiatis in Germania, &
 ptum est, quod novi Canonici convivium dare, &
 in quibus locis certam pecuniæ summam Ca-
 tulo persolvere debeant: quam consuetudinem
 moniæ Juris Ecclesiastici damnare non aulam
 ea toleretur ab Episcopis, imò etiam à Papa, &
 tam generalem consuetudinem integra
 nationis ignorare non est
 verisimile.

§. IV.

An Electio, Presentatio, Confirmatio, Collatio, vel quævis alia provisio Beneficii Simoniaca, sit ipso Jure irrita?

XCII. ASSERTIO. 1. Electio, vel Collatio Beneficii per Simoniam facta non est irrita jure naturæ, sed valida. *Suar. l. 4. de Simon. c. 57. n. 11. & seqq. & à plerisque DD. supponitur. Idque probatur, quia non obstante Simonia, ex parte conferentis, adest voluntas, & potestas vera, & absoluta conferendi beneficium; & ex parte recipientis, etiam intervenit consensus voluntatis ad recipiendum, ergo spectato jure naturæ, tam collatio, quam acceptio valida est: neque enim propter Simoniam peccatum, vi juris divini, & naturalis sit recipiens incapax ad accipiendum, nec dans ad conferendum. Neque etiam præceptum Christi, ut spiritualia gratis dentur, pertinet ad substantiam dationis, sed solum modum dandi præscribit, qui ad substantiam non pertinet, quæ in voluntaria datione, & acceptione consistit, sed requiritur propter decentiam, & sanctitatem rei, quæ datur, ut digne tractetur, adeoque est modus solum accidentaliter, & extrinsecus. Sicut ergo Simonia non impedit consensum, ex parte dantis, & accipientis; ita nec ejus effectum, qui est translatio, & acquisitio Beneficii Simoniacè venditi. *Suar. cit. l. n. 16. & 18.* Sicut etiam lex naturalis, & divina præcipit gratis esse mutuum dandum, & tamen etsi quis emat mutuum, solvendo uturas, verè acquirit dominium pecuniæ mutuatæ. *Suar. c. l. n. 19.**

XCIII. ASSERTIO. 2. Electio, Collatio, Presentatio, Confirmatio, vel quævis alia provisio, seu promotio ad dignitatem, personatum, officium Ecclesiasticum, aut quodvis beneficium Simoniacè facta, siue Simonia commissæ sit ab ipso electo, aut provisio, siue ab alio, ipso sciente, & non contradicente, jure Ecclesiastico irrita est, ut docet S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. in corp. & ad 3. prout ostendit Covar. in reg. peccatum. p. 2. §. 8. n. 7. & seqq. Abbas, in c. penult. n. 2. de Elect. & ibid. Laym. n. 2. *Suar. cit. c. 57. n. 22.* *Leff. l. 2. de just. c. 35. n. 132.* Garc. de benef. p. 8. c. 1. n. 4. & 3. & dictum etiam supra l. 1. Decret. tit. 6. n. 96. contra Felin. & Navar. consil. 95. h. t. quem sequitur Fagn. in c. nobis. 27. h. t. n. 67. & seqq. quorum fundamentum præcipuum est, quod Jura Canonica solum significant, electionem esse reprobendam, non autem esse ipso jure nullam. Sed probatur nostra assertio ex c. *Mattheus. 23. h. t.* Ubi quidam electus est ad regimen cujusdam Ecclesiæ, de voluntate majoris partis Capitularium, paucis ipsi contradicentibus, unde valere debebat, quantum ad hoc electio, non obstante contradictione paucorum, nisi hi aliquid rationabiliter opponerent, & probarent. *Gl. h. c. V. majoris partis. & Hostiens. V. eod.* Sed qui-
dam amicus electi, ipso conscio, & de voluntate turbata ejusdem (vel quia expresse non contradixit, vel quia dissimulavit, vel etiam, etsi cum quadam animi perturbatione, annuit. *Hostiens. V. eod.*) ei, qui magister, seu auctor discordiæ, seu contradictionis videbatur, pecuniam quandam solvit,

(scilicet ex pacto, ut sequentia innunt) & sic contradi-
dictio quievit. Postea electus dubitans, an non
Simoniam commississet, per Cardinalem quendam
Papam consuluit, cui is respondit, quod multum
sibi consulit, si administrationem celeriter (id est,
statim, & incontinenti) ac spontè dimittat, me-
mor illius verbi Christi: *Nihil proderit homini, si uni-
versum mundum lucretur, &c.* Matth. 16.

XCIV. Hinc colligitur 1. Quod si detur pecunia, etiam pro voto, seu suffragio non necessario ad valorem electionis, committitur Simonia, hæc enim electio in casu hujus c. fuit facta à majore parte Capituli, & tamen fuit Simoniaca, quia fuit pecunia data, ut minor pars desisteret à contradictione. *Abb. hic. n. 3.*

Colligitur 2. Tamen si. *Gl. hic. V. paucis.* dicat, eos, qui contradicebant electioni, habuisse jus contradicendi, quia fortè erant contempti, vel aliam exceptionem poterant opponere electo, & sic eis pecunia dari non debuit, ut desisterent: Alij tamen, ut *Innoc. hic. & Abb. n. 4.* dicunt, quod hæc explicatio nimis restringat textum, ut tunc tantum committatur Simonia, si detur pecunia ei, qui de jure contradicit, siue justam causam contradicendi habet, non qui de facto tantum, siue injustè: eò quod tunc electus potius videatur tantum redimere velle vexationem suam, quam emere spirituale, ideòque dicendum esse, quod ante confirmationem electi, non debeat dari pecunia, siue contradicatur de jure, siue de facto, quia pro jure acquirendo, & nondum acquisito, non licet dare pecuniam, etiam ad redimendam vexationem, de quo infra.

Colligitur 3. Si electo sciente, & non contradicente, pecunia data sit pro voto, seu suffragio obtinendo, Simonia committitur, non obstante quod turbata voluntate electi data sit, quia voluntas turbata non excusat in delictis, sed est voluntas, sicut coacta. *Gl. hic. V. paucis. & Abb. n. 3.*

Colligitur 4. Quamvis Papa in casu hujus c. videatur solum dare consilium electo, ut administrationem dimittat, id tamen factum est non idcirco, quasi Pontifex judicaret, id non esse necessariū ad salutem, sed quia, cum res esset occulta, non poterat id ei expresse præcipere, sed tantum declaravit obligationem, quæ re ipsa inerat. *Gl. hic. V. Consulit. Suar. cit. c. 57. n. 27.*

XCV. ASSERTIO. 3. Electio, Collatio, vel quævis alia provisio Beneficii Simoniaca irrita est, quamvis ignorante electo, vel provisio facta sit. Probatur 1. ex c. *Ex insinuatione. 26. h. t.* nam quidam pater, interveniente pecuniā, (ex pacto *Gl. hic. V. eod. & Hostiens. V. eod.*) filio suo (ignoranti, quia aliās Capitulum, vel Episcopus cum eo dispensare non potuisset. *Gl. hic. V. tibi.* & impuberi, ut colligitur ex sequentibus, olim enim ante Concilium Tridentinum etiam minor XIV. annis poterat beneficium obtinere) præbendæ beneficium, siue Canonicatum in quadam Ecclesia acquisivit: cumq; ad annos discretionis perveniret, & signum Crucis assumpsisset, dictam præbendam (postquam intellexit Simoniam esse commissam in ejus collatione, *Gl. hic. V. resignasti.*) in manu Præpositi, & Canonicorum liberè resignavit, (ut tenebatur) qui ipsi compatientes, eum de novo in Canonicum elegerunt.

» runt (dispensativè *Gl. hic. V. eod.*) ita tamen, ut
» post istam electionem, postremum locum in cho-
» ro, & in aliis obtineret. Quæsit igitur ex Papa
» Clemente III. utrùm primum locum, quem habu-
» erat, juxta priorem receptionem, valeat obtinere?
» Respondit Papa, ut indulgentiâ (id est, gratiâ, quia
» non tenebantur eum denuo eligere, nisi vellent.
» *Gl. hic. V. eod.*) quam Canonici isti ex misericor-
» dia ipsi fecerunt, contentus existat, & ratione pri-
» mæ receptionis, nihil studeat in Ecclesia sibi ven-
» dicare.

XCVI. Hinc colligitur 1. Qui consecutus est
beneficium per Simoniam ab alio commissam, ipso
ignorante, non potest illud bonâ conscientia retine-
re, sed debet illud resignare. *Abb. hic. n. 2.* ex quo ta-
men non rectè inferitur, validam fuisse electionem,
vel collationem beneficij, nam verbum *resignationis*
sæpe executionem, vel factum significat, etiam in
materia Simonia, ut patet ex *c. ult. h. t.* fuit igitur
non renunciatio propriè dicta, scilicet juris benefi-
cialis, cum Canonicus iste nullum jus habuerit in be-
neficio, sed solum cessio possessionis: & ideo in aliis
juribus dicitur, Simoniacè provivum teneri ad dimit-
tendum beneficium. *Suar. cit. c. 57. n. 38.* cujusmo-
di renunciatio in casu hujus c. facta est in manu Præ-
positi & Capituli illius, quia forrè erant exempti, vel
non recipiebant confirmationem ab aliquo Superio-
re, & ideo ipse ipso resignationes admittebant, vel
habebant potestatem instituendi in beneficiis, & de-
stituendi, ex privilegio speciali: alioquin ad Episco-
pum recurrendum fuisset, vel ad Episcopum, & Ca-
nonicos simul, si ad eos spectabat electio, & ad Epi-
scopum confirmatio; *Hosiens. hic. V. in manu. & Ab-
bas. n. 3.*

Colligitur 2. Privatus omni jure Collegij, et-
iam si restitueretur, sive de novo ei conferatur Canoni-
catus, vel beneficium prius, non tamen recuperat lo-
cum pristinum in choro, sed obtinebit locum, qui ei
competit, secundum tempus restitutionis. *Felin. hic.
n. 5. & Barb. n. 2.*

XCVII. Præterea, quod electio, vel collatio
Simoniacæ sit ipso jure irrita, etiam si facta sit incul-
pabiliter ignorante electo, vel instituto: probatur ex
» *c. nobis. 27. h. t.* nam vacante quadam Plebania,
» Capitulum ejusdem Ecclesiæ constituit quatuor
» ex Capitularibus, qui eligerent Plebanum: amici
» verò illius, de quo eligendo spes erat, uni, vel etiam
» omnibus 4. eligentibus promiserunt, se pecuni-
» am soluturos, ipso tamen ignorante (nec postea
» ratum habente; alioquin Episcopus cum tali non
» posset dispensare, prout infra dicitur) & sic post-
» modum interveniente hujusmodi promissione, e-
» lectus fuit. Unde quæsitum fuit, An talis electio
» sit improbanda? Respondit Papa Cælestinus III,
» quod quamvis ipse electus ipsius promissionis
» conficius non fuerit; ejus tamen electio Simonia-
» cæ pravitate præsumpta, penitus est reprobanda;
» nisi constet, illos, qui promissionem fecerunt, per
» fraudem, in dispendium illius, qui eligendus erat,
» & malitiosè id fecisse. Additur in fine hujus c.
» quod Prælati sic electi Simoniacè ab Episcopo
» suo dispensationem de jure obtinere non potest.

Ratio principalis decisionis hujus c. est, quia
quamvis sic electus non fuerit Simoniacus, fuit ta-

men Simoniacè promotus, nam constat, promi-
nem pecuniâ intervenisse, ante electionem, &
omnis pactio cessare debet, & ideo qualiter
erit intentio eligentium, quia forrè propter
am promissam ad eum eligendum non fuerunt
moti, quem aliàs elegissent, etiam nullâ pecuni-
misa; vitiosa tamen est electio, nec intentio
tium eum à Simonia excusat. *Gl. hic. V. inter
& Hosiens. V. electus.* Et sic alienum factum
est, sicut etiam impedit, quo minus possit
dei usu capere possit. v. g. Mancipia ab eis
qui jus vendendi non habuerunt, l. 1. *C. de
emptore.* Nam licet iste electus non peccaverit
in culpa; peccaverunt tamen eligentes, idcirco
electio vitiosa redditur propter vitium eligentium,
ut etiam, quando peccatur in forma eligendi,
electus sit sine culpa. *Gl. hic. V. reprobanda, &
stiens. V. eod.* Ratio verò exceptionis est, quia
riis hominum non est indulgendum, c. *Simoniaci.*
» *c. Significante. 5. qui matrim. accus. post. n. 2.*
» quis alterius odio prægravari. l. *Signis. 33. C.*
» *offic. testam.* idcircoque eorum fraus, seu malitia,
» euniam promiserunt, ut talis electio cassaretur
electio obesse non debet. *Gl. hic. V. malitiosè, &
stiens. V. eod.* Quod autem in fine hic dicitur,
» cum tali Simoniacè electo dispensare non
» se, hoc intelligi debet, vel quando electus Simonia-
» commissit, aut alius, eo sciente, & ratum habente,
» enim solus Papa dispensare potest: vel potius
» ligendum est, quando, electo ignorante, Simonia-
» commissit, sed qui condemnatus fuit per
» am Judicis, tunc enim Episcopus dispensare non
» test, propter criminis enormitatem, & quia electio
» rium juris per sententiam. *Gl. fin. hic. & Hosiens.
Hosiens. V. ignorante, & inavuit in textu
» *Etus & per Simoniacam pravitate reprobanda*
» de hoc dicta sunt supra l. 1. tit. 6. n. 28. & 29.*

XCVIII. Cæterum, cum in *c. Nobis*
tur, electionem Simoniacam esse penitus repro-
bandam, id ita intelligendum est, quod sic reprobanda
ve rejicienda, eò quod invalida sit, sive quod peni-
tentiam declaratoriam Judicis pronuntiationem
intervenisse Simoniacam pactioem, seu con-
nem, idcirco de jure irritam esse talem electionem
vel collationem: nam valde frequens est in
re, ut quod in uno loco dicitur irritum, &
idem alibi dicatur irritandum, sive per senten-
Judicis irritum declarandum. Sic in *c. in
de Elect.* dicitur, quod electio attentata con-
mam Concilij Lateranensis sub Alexandro III. ir-
rita, & inanis, quæ tamen in *c. Electus 57. de
tit.* dicitur sententialiter irritanda, id est, irrita
randa, idcirco in *c. Nobis*. indicatur in illis
» *Penitus reprobanda*, id est, ab initio reprobanda
adeoque nulla, seu irrita declaranda. *Suar. cit.
n. 38. Laym. in c. pen. n. 2. de Elect.* Nam dicitur
» *tus importat nullitatem ipso jure.* Si quis scilicet
» *tus arceantur*, id est, ipso jure. *Gl. fin. de
marg. C. de postul.* etiam si præponatur verbum
temporis, ut tenet *Gl. in c. Quam sit. 6. de Elect.*
» *Si Religiosus. 27. ibi, ipso facto viribus carere*
» *entur. eod. in 6.*

XCIX. Denique quod electio, vel collatio
Simoniacæ, etiam ignorante electo, vel promissa

fit irrita ipso jure, probatur etiam ex *Extravag. Cum detestabile* 2. §. per electiones h. t. inter communes, ubi statuitur: ne per electiones, postulationes, confirmationes, provisiones, seu quasvis alias dispositiones Simoniacas, quæ viribus omnino careant in Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, personatibus, officiis Ecclesiasticis, & quibusvis beneficiis, aut aliis quorum ullum jus cuiquam acquiratur, nec in aliquis fructus faciat suos, sed ad illorum omnium, quæ percepti, restitutionem sit obstrictus: ubi irritatio horum actuum sufficienter colligitur ex illis verbis, quæ viribus omnino careant, & ut per eas cuiquam nullatenus acquiratur. Neque ibi distinguitur inter Simoniam commissam à sciente, vel ignorante, sed absolute dicitur, ne cuiquam jus acquiratur. *Suar. cit. c. 57. n. 38.*

Itaque ex prædictis Canonibus aperte colligitur, electionem, vel aliam provisionem etiam ignorantem electo, vel proviso Simoniacè factam, ipso jure esse irritam, tum quia electus, vel provisu, postquam cognovit, se Simoniacè promotum esse ad beneficium, non potest illud retinere, sed statim dimittere debet, ante omnem condemnationem, & sententiam, ut constat ex *c. Ex insinuatione. h. t. junct. Gl. communiter recepta. V. resignati*; & clarius ex *c. Sicut tuus. 33. eod.* quia nullum jus acquiratur recipienti, ideoque illud retinere non potest. *Suar. cit. c. 57. n. 37.* Tum quia Simoniacè electus, vel provisu, etsi per ignorantiam, tenetur, postquam cognovit vitium Simoniacè, omnes fructus etiam bona fide antea perceptos ex beneficio restituere, si adhuc extantes sint, quia scilicet percepit illos ex re non sua, ideoque non fecit illos suos. *Suar. cit. l. n. 36. & docet etiam S. Thomas 2. 2. q. 100. art. 6.*

C. Extenditur autem tradita doctrina 1. quod electio, vel promotio ad Ecclesiasticum beneficium per Simoniam facta, quamvis ignorante electo, vel proviso, ipso jure sit irrita, ut ad idem officium obtinendum, pro ea vice, si durante illa vacatione, sit inhabilis, nisi cum ipso dispensetur per eum, qui talem potestatem habet, *c. penult. de Elect. Suar. cit. l. 4. c. 58. n. 9. & dictum supra n. 28. l. 1. tit. 6.*

Extenditur 2. Quod electio, vel provisio Simoniacè facta, etiam ignorante electo, vel proviso, sit nulla, si Simonia fuerit manifesta, sive occulta, ut patet ex *c. Matthæus. h. t.* ubi agitur de Simonia occulta, & clarius ex *Extravag. 2. in princ. ibi*: & eorum quemlibet tam manifestum, quam occultum, h. t. quæ constitutio absolute, & indistinctè irritat talem collationem. Neque verò talis Simoniacus obligatur ad prodendum vitium occultum electionis suæ, nec ad se infamandum, sed solum ad renunciandum beneficio, quod potest facere sub honesto aliquo colore, & ad restituendos fructus occultæ. *Suar. cit. l. 4. c. 57. n. 23.*

3. Extenditur non solum, si pecunia promittatur, vel detur omnibus electoribus, vel collatoribus, si plures sint, sed etiam si uni tantum ex illis, cæteris ignorantibus, prout sumitur ex *c. nobis. ibi*: uni, vel omnibus eligentibus promiserunt, se pecuniam soluturos. *h. t. Abb. ibid. n. 2.* ubi ait, id mirabile videri, quod propter unius pravitatem inficiatur totus actus, cum tamen ex eo, quod interveniat unus excommunicatus, qui ad electionem ignoranter est ad-

missus, non vitietur totus actus electionis, *arg. c. fin. de procur. Rationem disparitatis assignant nonnulli apud Fagn. in *c. nobis. n. 4.* quia vitium Simoniacè est reale, & magis actum respicit, quam personam: Excommunicatio verò est vitium personale, quod ipse Fagn. ita explicat, quod votum, seu suffragium excommunicati non sit nullum, propter delictum circa electionem commissum, & idem in illum non influit, nec nocet, electoribus ignorantibus. At votum Simoniaci est infectum ob vitium, quod intrinsecè inest ipsi electioni, cujus est pars, ideoque non mirum, si propter votum unius electoris pecuniâ venditum, totus actus electionis vitietur. Quod autem dictum est, propter Simoniam commissam ab uno, ex electoribus, vel collatoribus, vitari totum actum, id verum est, si electio, vel collatio pluribus competat, ut universis, sive jure Collegij, ut in *c. nobis. tunc enim omnium una est electio, vel collatio*: Secus est, si competat pluribus seorsim, ut singulis, tunc enim quilibet pro se eligit, vel confert, & tot sunt electiones, vel collationes, quot sunt electores, vel collatores, ideoque unius electio, vel collatio vitiosa, seu Simoniacæ, non influit in alias, & locum habet regula juris 37. *Utile per inutile non vitatur. Garc. p. 3. c. 1. n. 12.**

Extenditur 4. Quod electio vel collatio beneficii Simoniacè facta sit irrita, ipso jure, non tantum, si Simonia fuerit realis, ab utraque parte completa; Sed etiam si fuerit conventionalis tantum, quia scilicet electio est facta pro pecunia electoribus promissa, vel beneficium pro pecunia promissum est datum, sed pecunia nondum fuit soluta, adeoque quod sola promissa pecuniâ, tamen si solutio nondum sit facta, faciat electionem, vel collationem Simoniacam, & ipso jure nullam, quia satis est, quod Simonia sit completa, ex parte rei spiritualis, quæ tenet principalem locum, & est radix, cur talis venditio sit Simoniacæ, quam sententiam tenet Hostiens. in *c. nobis. V. soluturos. h. t. Abb. ibid. n. 3. Garc. de benef. p. 8. c. 1. n. 20. & probatur ex c. Ea quæ. §. caus. 1. q. 3. ubi Urbanus I. ait: Quidquid in sacris Ordinibus, vel in sacris rebus, vel datâ, vel promissâ pecuniâ acquisitum est, nos irritum esse censemus. Contrarium tamen, quod ut collatio beneficii per Simoniam facta ipso jure sit irrita, copulativè requiratur, & traditio beneficii, & datio, vel solutio pecuniæ, vel alterius rei temporalis pro spirituali, adeoque ut ex utraque parte sit completa, docet Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 1. & c. 27. q. 10. *Less. l. 2. c. 35. n. 149. Suar. l. 4. c. 57. n. 51. & alij.* quæ sententia, quidquid sit de jure, in praxi securâ est, quia ita servatur, secundum stylum Curie Romanæ, ut testantur DD. nam quamvis ad substantiam emptionis, & venditionis sufficiat conventio, seu pactum, quia consensu perficitur, adeoque videantur pœnæ in Simoniacos decreta incurri per solam Simoniam conventionalem, etiam neutra ex parte completam: tamen in praxi pœnæ, præfortini graves, & quæ ipso facto incurrantur, restringendæ sunt ad venditionem, & emptionem utrinque completam; nisi expressè contrarium significetur: lex enim pœnalis censeri debet punire velle actum completum, sive delictum perfectum, & consummatum. Confirmatur ex *c. Extrav. 2. h. t.* ubi hæc pœnæ non statuntur, nisi in eos, qui conventionem faciunt: quomodo.*

modolibet dando, vel accipiendo Simoniam commiserunt, plura de hoc videri possunt apud Auctores citatos.

Extenditur 5. Quod acquisitio beneficii sit ipso jure irrita, siue commissa sit Simonia contra Jus divinum, siue contra Ecclesiasticum tantum. *Abb. in c. Cum univ. 8. n. 6. de rerum permut. Suar. cit. c. 57. n. 42.* quia hujusmodi Simonia est ipsi pœnis subiecta, quibus vera, & propria Simonia, ideoque etiam comprehensa est sub *cit. Extravag. h. t.* ubi generatim annullantur omnes electiones, & collationes Simoniacæ. Contrarium tamen tenet *Less. c. 1. n. 100. & Laym. l. 4. tr. ult. c. ult. §. 5. q. 4.* nempe talem permutationem beneficiorum non inducere privationem, ipso jure, cum solum prohibita sit Jure Ecclesiastico, quamvis ipsi privari possint sic permutantes à Superiore, in pœnam criminis, quia in pœnis benignior interpretatio est facienda, ideoque est restringenda ad delictum propriè dictum, siue Simoniam jure naturali, ac divino prohibitam, & hæc sententia etiam est probabilis.

Extenditur 6. Quod irritentur etiam omnia beneficia Ecclesiastica majora, & minora, seu simplicia, per Simoniam acquisita; nam in *cit. Extrav. 2.* per electiones prius in specie numerantur Ecclesiæ, dignitates, personatus, & officia Ecclesiastica, & postea additur generalis clausula, *& quibuslibet beneficiis*, à quocunque dentur, vel recipiuntur; idque extenditur etiam ad nominationes, & præsentationes ad beneficium, quod & ipsæ sint nullæ. Quod autem ibi dicitur de officiis Ecclesiasticis, id intelligendum est de illis officiis, quæ sunt propriè beneficia, ut sunt officia ordinaria Ecclesiarum, & Monasteriorum, quæ per Canonicam electionem, aut collationem conferri solent, ut vicaria perpetua, item officia spiritualia Religionum, ut Abbatis, Prioris, Provincialis, quæ sunt beneficia regularia; horum enim acquisitio pretio facta est ipso jure nulla. Secus est de illis officiis, quæ sunt ad nutum revocabilia, ut vicaria temporalis, officium legati, vel delegati, quæ non sunt beneficia, nec præbendam annexam habent; horum enim acquisitio per pecuniam, non est ipso jure irrita. *Suar. cit. c. 57. n. 44. & seqq.*

§. V.

Quando electio, vel collatio Beneficii simoniacè facta, ignorante electo, vel proviso, non est irrita?

CII. Dictum est §. præced. quod electio, vel collatio beneficii simoniacè facta, etiam ignorante electo, vel proviso, ipso jure sit irrita, exceptis duobus casibus. Prima exceptio est, si inscio electo, vel proviso ab alio pecunia promissa sit, vel data in fraudem eligendi, vel providendi, ut ejus electio, vel collatio ei facta cassaretur, juxta *c. Nobis. de quo supra n. 107.* Altera exceptio est, si electus, vel provisor contradicat promissioni Simoniacæ ab alijs factæ; tunc enim valida est electio, vel collatio, non obstante, quod pecunia promissa, vel etiam data sit,

prout deciditur in *c. Sicut tuus. 33. h. t.* nam si Ecclesiæ, seu Monasterio Jemblacensi, quondam Monachus, qui prius promotus fuerat ad regnum Ecclesiæ Florentinis, canonicè electus est in abbatem dicti Monasterij; & quia Ecclesiæ Cathedralis Leodiensis (in cujus Diocesi erat illud Monasterium) carebat Pastore, ad Ecclesiam Coloniensem Metropolitana electus accessit, & à Metropolitano accepit potestatem interim administrandi Monasterium illud (donec futurus Episcopus ipsum confirmaret; nam licet alias vacante Ecclesiâ Cathedrali, Capitulum possit electionem firmare. *c. Cum olim. 14. de majori. & obed. tunc speciali consuetudine hoc ad Metropolitana extenditur. Gl. hic V. Ad Coloniensem.* vel saltem, ut dare electo potestatem administrandi ad tantumquam Procuratori, seu Oeconomo. *Extrav. Interim.*) postea in Leodiensi Ecclesiâ Episcopus fuit institutus, qui requisitus ab ipso electo, noluisset ejus electionem confirmare. Cuiusmodi electus Abbas comperisset, hoc fieri ad emendandam pecuniam, sub interminatione anathematis, siue comminatione excommunicationis prohibuit, ne pro facto hujusmodi pecunia Episcopo offerretur. Sed quidam ex Monachis, qui Abbate ignorante, contra sententiam excommunicationis (ferendam, non latam, *Barb. l. 1. c. 1.* pecuniam promiserunt, & persolverunt, & Episcopo institutionem, & confirmationem abbas electus accepit. Quod cum ipse cognovisset, dubitavit, an licitè officium Abbatis administrare possit, & quæsit ex Papa, quid facere deberet. Respondit Papa Innoc. III. licet, secundum Canones, *c. Præsentium. 3. caus. 1. q. 5. c. De Regibus. 25. & c. seq. h. t.* etiam parvuli, qui consensu parentum Ecclesias per pecuniam laici accipiunt, eas dimittere teneantur; tamen quia aliter est, & longè diversum, non præbere consensum (quia sæpe, qui tacet consentire videtur, & Abbas consensisse præsumeretur, si postquam inlexit, Simoniam committi, non contradidisset. *hic V. Præbere*) & expressè aliquid prohibere, nihil debet ipsi electo ad pœnam, & culpam imputari, quoniam contra prohibitionem, & voluntatem suam, à qua postmodum non recessit, cum eo penitus ignorante (scilicet, si ipso sciente, & consentiente, vel postea ratificante) pecuniam promissa, & solvit, præsertim cum ille non sit ei aliqua consanguinitate conjunctus, nisi postea contentus, saltem tacitè, solvendo pecuniam promissam, vel reddendo solutam (à tertio ipsi illam restitueret, alioquin contingeret, quod alicujus factum in odium inimico parantis ei damnosum existeret, quod iniquum esset, cum peccata tantum debeant remitti, non reus suos auctores. *l. Sancimus. 27. C. De par. Gl. Damnosum*) cui penitus displiceret, & sic aliquando de fraude sua commodum reportaret, quod ei non debet, *l. 1. ff. de dolo*, sed unusquisque puniendus est in eo, in quo deliquit, *c. Pastorali. de jure patron. & c. ult. de immuni. Eccl. Gl. hic Reportaret.* Illi autem, qui pecuniam dederunt, vel eam receperunt, in tantum sunt culpabiles, si excessus eorum manifestus esset Ecclesiæ, & de occultis non judicat, pœnâ Canonica electus

plectendi, scilicet depositione, cum nota infamiae, *de ult. caus. l. q. 3. & c. 2. h. t. Hostiens. hic V. Canonica.*

CIII. Pro explicatione notandum 1. Si quis electus sit, vel provifus per Simoniam, non ab ipso, sed ab alio tantum commissam; tunc si scivit, & non contradixit, invalida est electio, vel collatio: quia hoc ipso tacite in eam consentit. *Suar. l. 4. de Simon. c. 57. n. 28.* quod si contradixit, & nihilominus voluntarie recipit beneficium, quod scit per electionem, vel collationem Simoniam sibi esse delatum, invalida est electio, vel collatio, ut patet ex *cit. c. Sicur. h. t. ibi: Contra prohibitionem, ac voluntatem tuam, & te penitus ignorante*, ac proinde, ut non noceat electio, vel provifio Simonia à tertio commissam, requiritur copulative, & prohibitio, sive contradictio ipsius, & ignorantia; ergo non sufficit contradictio ipsius, si sciat, Simoniam largitionem intervenisse; talis enim simoniace recipit beneficium, cum recipiendo scienter videatur aliquo modo cooperari Simonie, saltem quoad ejus executionem. *Suar. cit. l. n. 29.* Quod si electus, vel provifus expressè contradixit, & ignoravit per tertium esse datam pecuniam pro electione, vel collatione, etiam si recipiat beneficium, vel electioni consentiat, vel electus confirmationem petat, valida est collatio, vel electio, vel confirmatio: quia injustum factum alterius alicui nocere non debet, qui est casus. *cit. c. Sicur. cit. l. n. 30. Less. cit. c. 35. n. 143.*

Notandum 2. Si electus, vel provifus postea consentiat in electionem, vel collationem Simoniam, solvendo pecuniam promissam, vel reddendo solutam; tum vel ante beneficium obtentum, vel post. Si ante, censetur per eum revocata prior contradictio, & consensus de novo præsitus, & cooperatio ad Simoniam; ac proinde invalida erit electio, vel collatio; perinde, ac si nunquam contradixisset, ideoque addita sunt illa verba, *quæ postmodum minime recessisti.* Si verò consensus ille subsequatur post beneficium obtentum; tum si electus, vel provifus consentiat, & solvat, vel refundat pecuniam illi, qui dedit, animo approbandi, & ratificandi factum illud tertij, committit Simoniam, quia illam intendit, & ex tali intentione reipsa solvit pecuniam, & hujusmodi solutio est quædam approbatio Simonie, quod sufficit ad malitiam illius speciei, *Arg. c. Cam quis. 23. de sentent. Excom. in 6.* quamvis hic solvens non possit dici causa propria Simonie, quia causa debet præcedere effectum; hæc autem solutio non præcedit, sed subsequitur Simoniam jam ab alio commissam; & ideo sic consentiens, & solvens pecuniam, post beneficium jam legitime, & sine Simonia obtentum, non videtur ipso facto incurrere penam iritationis electionis, vel privationis beneficii acquisiti, ita ut illud statim dimittere debeat, antequam per sententiam Judicis eo privetur, propter novum delictum postea commissum. *Suar. cit. c. 57. n. 31. & 32.* Nec obstat ratihabitionem retrahendi, & mandato comparari, *Reg. jur. 10. in 6.* quia id intelligendum est in ijs, quæ pendent à consensu ratificantis; non autem, quæ antea planè, & absolute peracta sunt; unde ratificatio, quæ fit post legitimam electionem, vel collationem, per quam jus acquisitum est, non potest illam inficere, seu Simoniam

Tomus V.

efficere, *Less. cit. c. 35. n. 144.* Aliud est, si electus, vel provifus, post obtentum beneficium, solvat, sive refundat pecuniam amico, v. g. qui pro ipso eam dedit, non animo approbandi factum ipsius, sed animo liberali, ne suam causam patiatum detrimentum; tunc enim certum est, non committere Simoniam: quia id non est malum. *Less. cit. l.*

Notandum 3. Si electus, vel provifus omnino ignoravit, pro beneficio sibi collato, suo nomine, esse datam pecuniam, & non contradixit, quia non habuit ullam occasionem, vel suspicionem ad contradicendum: tunc vel illa pecunia data est in odium electi, vel provifi ad impediendum eum à consecutione beneficii; & hoc casu valida est electio, aut collatio, neque fraus, aut malitia alterius eidem obesse debet, ut habetur in *c. Nobis. 27. h. t.* Vel pecunia data fuit in favorem, & commodum electi, seu provifi, ipso non contradicente, & ignorante; & tunc invalida est electio, & collatio, & quidem ipso jure, ut patet ex *cit. c. Sicur. 33. h. t.* & supra probatum est.

CIV. Porro an etiam electio S. Pontificis simoniace facta sit irrita, dubitatur? *24. Spectato Jure communi*, ea valida est, ita ut contra electum in Papam objici non possit exceptio, quod per Simoniam fuerit electus, etiam si ipsemet electus pecuniam dederit eligentibus pro sui electione, cum talis actus non sit Simonia contra Jus naturale, ac divinum, ut supra dictum n. 102. Idque probatur ex *c. Licet. 6. de Elect. quod est desumptum ex Concil. Lateran. sub Alexand. III. Can. 1.* ubi decernitur, ut electus à duobus partibus Cardinalium, absque ulla exceptione (præterquam notoria hæresis, c. Si Papa 6. dis. 40. Gl. in *cit. c. Licet. V. Exceptione*) ab universali Ecclesia Romanus Pontifex habeatur. Quod statutum fuit, tum propter vitandum majus periculum schismatis, ac dissensionis: tum quia Papa in terris non habet Superiorem, per quem error in electione commissus corrigatur, nec ullus est Judex, qui eum cogere possit ad renunciandum: neque vitium Simonie est effectus intrinsecus, & substantialis, qui directe opponatur consensui naturali, sed solum extrinsecus, & accidentalis. *Suar. cit. c. 57. n. ult. Fagn. in cit. c. Nobis. h. t. n. 56. & seqq.* Nec obstat textus in *c. Si quis. 109. dis. 79.* ubi dicitur: *Si quis pecunia in Sedem Apostolicam est inductus, non Apostolicus, sed Apostolicus habeatur*: quia ibi non tam de electo per pecuniam agitur, quam de eo, qui non concorditer, & Canonicè à Cardinalibus est electus. Verum ex Constitutione Julij II. quæ incipit, *Cum tam divino*, electionem Papæ Simoniam esse irritam, ita ut contra sic electum opponi possit exceptio Simonie, sicut & hæresis, diximus supra l. r. tit. 6. n. 434. quamvis *Suar. cit. c. 57. num. ult. putet*, illam Constitutionem nunquam fuisse usu receptam, & per Constitutionem 85.

Pij IV. abrogatam.

§. VI.

*An, & quatenus licitum sit dare,
vel accipere pretium ad redimen-
dam vexationem in beneficiis,
vel non sit licitum?*

CV. De hac re communiter traduntur à DD. tres regulæ, seu conclusiones. Prima est: post jus acquisitum in beneficio per electionem, postulationem, confirmationem, institutionem, vel collationem beneficii, non est Simonia, pecuniâ, vel aliâ re pretio æstimabili, redimere vexationem, quæ ad jus in beneficio acquisitum tollendum injustè infertur. Ita docet *Gl. inc. Dilectus. 28. V. Restituere. h. t. Abb. ibid. n. 2. Aror. p. 3. l. 12. c. 11. q. 4. Less. l. 2. c. 35. n. 110. Suar. l. 4. de Simon. c. 50. n. 2. cum S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 2. ad 5. ubi ait: postquam alicui jus acquisitum est, licet per pecuniam injusta impedimenta removere. Idque sumitur ex c. Quæsitum. 4. caus. 1. q. 3. ubi quidam Religiosi redimebant vexationes, quas patiebantur in Ecclesijs, quas possidebant, quod licitè, & sine peccato eos fecisse supponitur: cujus ratio est, quia, qui dat ex tali causa pecuniam, non dat illam pro re spirituali, sed pro tollenda injusta vexatione, nec etiam per illam pecuniam aliquid spirituale acquirit, cum supponatur jam illud habere, & nihil de novo acquirere.*

CVI. Idem probatur satis clarè ex c. Dilectus. 28. h. t. ubi Præpositus quidam Archidiacono Eboracensi, qui multis gravaminibus eum afficere non cessabat, promissit, se certam quantitatem pecuniæ ei daturum, ut ab ipsius læsione desisteret. Verum Archidiaconus, post receptionem pecuniæ, super dignitatibus, & beneficiis ipsius Præpositi ab eo dem molestando non cessavit. Quare mandat Papa Celestinus III. quibusdam, ut si res ita est, compellant Archidiaconum restituere, quod accepit, si eum contra promissionem suam venisse constiterit. Hinc colligitur, quod dare pecuniam pro jure quæsito in dignitate, vel alio beneficio conservando contra indebitam, & injustam vexationem, non est Simoniacum; neque enim iste Præpositus ideo tanquam Simoniacus reprehensus fuit à Papa, quod illam dederit: neque etiam turpitudinem continet ex parte dantis, alioqui non potuisset iste pecuniam datam repetere; quando enim turpitudine est ex utraque parte dantis, & recipientis, non habet locum repetitio, l. Ubi autem. 3. ff. de condit. ob turp. caus. Abb. h. c. 2. Et quoniam non servanti fidem alter fidem servare non tenetur, c. Pervenit. 3. de jurejur. ideo si quis dedit pecuniam alicui, ne in jure suo jam acquisito de facto, seu injustè molesteretur, potest eam repetere, si alter promissâ non servet, *Gl. fin. h. c.* Sed et si alter recipiens pecuniam contra promissionem non veniret: nihilominus tamen, si constiterit, quod injustè illam receperit, compelli debet ad restituendû. Unde cum hic dicitur, cogendum esse ad restituendum, si contra promissionem venerit, suppleri debet maxime, quia etiam si non venisset, restituere deberet, cum ob causam injustam acceperit. *Gl. h. c. V. Promissionem, & Host. V. eod. vel etiam cum Suar. cit. c. 50. n. 16. dici potest, Pontificem solum ibi respondisse ad ea, quæ proposita, & interrogata erant.*

CVII. Sed contra traditam regulam videtur cap. Mathæus. 23. b. 1. ubi quidam electus à majore parte eligentium, quia pecuniam dedit paucis non consentientibus in ejus electione se vexarent, censetur Simoniacus, & contra ipsi à Papa, ut administrationem deponat, cum sine gravi detrimento animæ suæ retinere nequeat, & tamen jam habebat jus quæsitum per electionem. (omissa responsione. *Gl. ibid. V. Pauci*) dantem pecuniam pro redimenda vexatione, non injustâ, ibi judicatum fuisse Simoniacum, non dederit pecuniam pro redimenda injusta vexatione electionis suæ: nam si ritè electus impugnetur, sit in ipsa electione jam facta, potest sine vitio hanc redimere hanc vexationem suam: sed quia pecuniam ad impediendam vexationem, ne impetatur prosecutio confirmationis suæ, quam non habebat; erat enim tantum electus, sed non confirmatus, & ita agebatur de jure nondum facto, sed obtinendo, pro quo non licet dare pecuniam, ut mox dicitur. Et de hoc vexationem modo agi in illo c. verisimiliter colligitur ex materia; cum enim electus fuerit à majore parte capituli; verisimilius est, quod Adversarius, cui fuit pecunia, voluerit impugnare non electionem jam factam, sed confirmationem ipsius, ut *Suar. cit. c. 50. n. 8. & 9.*

Obijci potest 2. Sequeretur, quod licitum est dare pecuniam ad redimendam vexationem, cum sitam, quia tunc etiam nihil spirituale acquiritur solum venditur, aut redimitur pretio vexationis neg. seq. quia hoc ipso, quod quis justè vexatur impugnetur circa beneficium, vel aliud jus spirituale jam obtentum, sequitur, quod jus illud non omnino firmum, sed irritari, aut auferri possit: ergo pecuniâ redimitur talem vexationem, aliquid spirituale emit, quia pecuniam dat ad firmandum, & conservandum beneficium, vel aliud jus spirituale obtentum, cuius collatio fortè ab initio fuit ob defectum, vel postea ob delictum; ideoque moniam committit, *Suar. cit. l. n. 10.*

CVIII. Ex dictis colliguntur quedam conclusiones necessariae, ut redemptio vexationis illata beneficio acquisito sit licita, ut notat *Suar. c. l. n. 13. 1.* Ut jus, quod habet, sit certum, saltem licitum commune judicium peritorum, alioquin non est simpliciter habitum, seu acquisitum. 2. Ut ratio sit justa; nam si justa fuerit, & lis iusta sit, tunc censetur redimi spirituale. 3. Ut agatur pro tollenda illicita vexatione, sit temporalis in commutationem, & pactum humanum licitum duci possit: nam si daretur res spiritualis, committeretur Simonia, quia daretur pro re temporalis, vel injusta vexatione, quæ est res temporalis. Ut si vexatur in pingui beneficio, quod possidet, & vexanti aliud tenue beneficium, ut à vexando non Simoniâ committit, quia dat spirituale pro temporalis, nempe, ut à vexatione temporalis liberetur. *Suar. c. l. n. 14. & 15.*

CIX. Secunda regula, seu conclusio principis est: pro jure nondum acquisito in beneficio, solum acquirendo, non licet absque Simonia pecuniâ oblatâ, redimere vexationem, cum sitam, ab eo, qui non tantum obesse, sed etiam

desse potest, id est, ad quem spectat potestas dandi illud spirituale, quod acquirendum est. V.g. Si quis spectat, se eligendum in Prælatum: sed sciat, unum, vel plures ex Electoribus alium indignum velle eligere, non potest talem vexationem ab illis pecuniā redimere, ita docet *S. Thom. cit. q. 100. art. 2. ad 5.* ubi ait, antequam alicui acquiratur jus in Episcopatu, vel quacunque dignitate, vel præbenda per electionem, vel provisionem, vel collationem, Simoniacum esset, adversantium obstacula pecuniā redimere; sic enim per pecuniā pararet sibi viam ad rem spirituales obtinendam. *Abb. in cit. c. Dilectus. n. 4. h. t. Less. cit. c. 45. n. 106. Suar. cit. c. 50. n. 18. & 27.* quia qui non habet jus spirituale, quod acquirere intendit, licet redimendo vexationem pecuniā, immediate non det pecuniā pro re spirituali, sed pro vexatione; vult tamen acquirere jus spirituale, mediante pecuniā, adeoque illud emere, quod Simoniacum est: item quia tunc removere impedimentum nihil aliud est, quam spirituale conferre; nam vexatio illa consistit in injusta denegatione debite electionis, confirmationis, vel institutionis; negatio autem non tollitur, nisi per actum contrarium, quæ in proposito est ipsa electio, confirmatio, vel institutio, ac proinde dare aliquid temporale alicui, ut cesset a tali injusta vexatione, id est, ac dare pro ipsa electione, quod est Simoniacum, saltem contra Jus positivum Ecclesiasticum. Idque colligitur ex *c. Mathæus. 23. h. t.* Nam in casu illius c. videtur commissā Simonia propter redemptionem vexationis: at non propter vexationem commissam circa jus acquisitum ut sic: ergo propter vexationem circa jus acquirendum: item ex *c. Sicut tuus. 33. h. t.* ubi cum Episcopus vexaret quendam ritē electū, nolletque illum confirmare, & instituere, ut extorqueret pecuniā, Simoniā commississe censetur. *Suar. cit. l. n. 8.*

CX. Tertia regula, seu conclusio est: non est Simonia vexationē injustam pecuniā redimere, etiam antequam jus acquisitum sit in beneficio, si is, cui datum est pretiū, obesse tantum possit, sed nō prodesse, seu nihil conferre possit ad beneficium obtinendum. V.g. si quis fraude, vel vi aliquem Electorem detineat, ne suffragium dare possit Titio, vel Collatorem, nec ei conferat, vel injuste eum infamet, ne eligatur; tum potest Titius illi Adversario dare pecuniā, ut nocere desinat, *Less. cit. l. n. 108. Suar. cit. c. 50. n. 23.* Ratio est, quia redimere se hoc modo à vexatione injusta alterius, non est intrinsecè malum; licet enim cuique jus suum, famam, iniquasque machinationes contra se impedire. Neque potest emere rem spirituales, aut directè sibi parare aditum ad beneficium, sed redimere nocuentum, pro cuius cessatione pretium datur, quæ est aliquid merè temporale. Accedit, quod nullum sit Jus Ecclesiasticum istud prohibens; nam in *c. Mathæus. sermo est de eo casu, quando pecunia data est Electoribus, qui possunt prodesse, aut promovere ad beneficium obtinendum: vel post electionem factam, possunt impedire confirmationem, & etiam ad illam juvare, cessando à contradictione: hic autē sermo est de illis, qui nihil prodesse possunt, quia ad illos nullo modo pertinet provisio beneficij, vel rei spiritualis collatio. Suar. c. l.*

CXI. Porro an si quis post confirmationem, vel collationem factam, adeoque post acquisitum plenum jus in beneficio, quoad proprietatem, injuste

impediatur ab acquirenda possessione, possit pecuniā redimere huiusmodi vexationem, etiam ab eo, qui potest prodesse, sive in possessionem immittere, contrahitur inter DD. Negat *Abb. in c. Ad aures. 24. n. ult. & cit. c. Dilectus. 28. n. 4. h. t.* fundamentum est: quia dare aliquid alicui, ne impediatur possessionem, est dare, ut mittat in possessionem; non enim aliter definit impedire possessionem, quam mittendo, seu inducendo in eam: possessio autem est quid spirituale, vel ei annexum, quia per illam acquiritur exercitium spiritualium, & ratione spiritualis tituli confertur; ergo non licet vexationem ad possessionem acquirendam pecuniā redimere, quia daretur temporale pro re spirituali. Contraria tamen sententia est probabilior, & communior DD. quam tenet *Less. cit. l. n. 10. Suar. cit. c. 50. n. 31.* & docet *S. Thom. cit. q. 100. art. 2. ad 5.* quatenus absolute ait, postquam jus alicui acquisitum est in beneficio, licitum est, per pecuniā injusta impedimenta remove, utrique acquirendæ possessionis. Ratio est: quia possessio secundum se spectata non est jus aliquod spirituale, sed tantum quoddam corporale, sive corporalis apprehensio rei, & tantum est rei spirituali annexa, quatenus ex titulo spirituali pendet, cuius vi capitur: postquam ergo titulus spiritualis est plenè acquisitus, etiam si possessio de novo acquiratur; non tamen acquiratur tanquam annexa rei, seu juri spirituali, sed secundum se, ut quid corporale per se, ac immediate debitum, licet postea conjuncta cum titulo spirituali fiat spiritualis; ergo non est Simonia, pecuniā redimere vexationem possessionis: quia solum redimitur factum, non jus spirituale beneficij, vel datur pretium pro re spirituali. Quod quidem procedit in casu, quo jus spirituale beneficij certum est quoad proprietatem: nam si illud in dubium vocaretur; idèque denegaretur possessio; tunc non per se solum possessio redimeretur pecuniā, sed ut annexa juri, vel titulo spirituali; adeoque ipsum quoque jus spirituale per se redimeretur, quod Simoniacum foret. *Suar. cit. l. Nec obstat text. in c. Decimas. 7. caus. 16. q. 7.* ubi præcipitur, ut Episcopi prohibeant, ne decimæ, quas populus dare non vult, quolibet munere ab eo redimantur; quæ prohibitio ideo facta videtur, quia decimæ sunt spiritualibus annexæ; idèque pretio emi non possunt, etiam ad redimendam vexationem. Nam respondetur: vel ibi id prohiberi laicis, ne talem extorsionem faciant: vel si id prohibetur Clericis, ne in tali casu decimas redimant à laicis, tunc id factum est, non quod talis redemptio sit verè Simoniaca, ut notat ibid. *Turrecremata. n. 2.* sed ne detur occasio laicis similes injurias Ecclesiis inferendi, spe talis lucri, & credant, se habere jus in decimas; idèque compellere eos debent ad illas solvendas: neque tamen committeret Episcopus Simoniam, si quandoque suā auctoritate redimeret decimas. *Suar. cit. c. 50. n. 33.*

Prædictis addendum, quod hæc procedant in provisionibus beneficiorum; nam in alijs actibus non beneficialibus, seu merè spiritualibus, ut in Sacramentis, saltem in gravi necessitate, in absolutione ab excommunicatione, & aliis Censuris, si injuste infligantur, vel earum absolutio per injuriam denegetur, vel per potestatem, & vim impediatur cum spirituali detrimento, non est prohibitum

huiusmodi vexationem pecuniâ redimere, ut dictum
suprà n. 13. & docet *Gl. in c. ad aures* 24. *V. Absoluti-*
onis. & in c. Dilectus 28. *V. Restituere. h. t. & ibi. Abb.*
n. 3. Suar. cit. c. 50. n. ult.

§. VII.

*De Simonia confidentiali, sive qua
committitur in resignationibus, &
provisionibus Beneficiorum Spe,
& confidentiâ factis.*

CXII. Quæritur 1. Quæ sit, & dicatur Si-
monia confidentialis? Resp. Est certa species Simo-
niæ ab alijs distincta, à spe, & fiducia, quæ ei subest,
sic dicta, & iure positivo, seu humano inducta, & à
SS. Pontificibus Pio IV. in Bulla, quæ incipit: *Ro-*
manum Pontificem. & Pio V. in Bulla, quæ incipit: *In-*
tolerabilis damnata, & reprobata, quæ tunc commit-
titur, cum quis alicui procurat beneficium Ecclesia-
sticum, resignando illud in favorem illius, vel etiam
præsentando, eligendo, confirmando, postulando,
instituendo, vel in commendam dando, cum certa
confidentiâ, id est, cum pacto expresso, vel tacito, ut
is, cui procuratur illud idem beneficium, post ali-
quod tempus elapsum, ipsimet cedenti, instituenti,
confirmanti, aut conferenti &c. vel alteri resignet,
vel pensionem, aut fructus ex eo præstet, prout con-
stat ex cit. Bullis.

CXIII. Ubi notandum 1. Hæc Simonia ha-
bet locum in omnibus beneficiis Ecclesiasticis, cu-
juscunque ordinis, sive simplicia, sive curata, ma-
jora, vel minora; secularia, vel regularia sint. *Suar. l.*
4. de Simon. c. 43. n. 4. Less. cit. c. 35. n. 96. Laym.
l. 4. tr. 10. c. ult. §. 8. n. 74. Non autem in pensioni-
bus, etiam si cum pacto illicito dentur, quia pensio-
nes sub generali nomine beneficiorum non com-
prehenduntur, præsertim in materia odiosa, nec per
Canonicam institutionem, aut collationem confe-
runtur, nec resignantur in favorem alterius: multo
minus hæc Simonia habet locum in alijs rebus, vel a-
ctibus spiritualibus, etiam si cum aliqua illicita, &
Simoniaca confidentiâ fiant, quia Bulla illa loquitur
de solis beneficiis. *Suar. c. l. n. 4. & 5.* Quare hæc
Simonia committi potest in renunciationibus, & a-
lijs quibuscunque provisionibus, & acceptionibus
beneficiorum, quæ per illas dantur, cum pacto ex-
presso, vel tacito, quod illam confidentiam includat,
idque ex generali ratione Simoniæ requiritur, *Suar.*
c. l. n. 9. An autem etiam in permutationibus bene-
ficiorum committi possit Simonia confidentialis, du-
bitatur? Videtur quod sic, quia in permutatione in-
cluditur duplex renuntiatio in favorem permutan-
tium, & similia pacta Simoniaca etiam in illa confi-
dentiâ Simonia intervenire possunt. Sed contrarium
probabilius est, ut docet *Navarr. l. 5. consil. 77. h. t.*
Suar. cit. c. 43. n. 11. Laym. cit. c. ult. §. 8. n. 75. nempe nō
committi Simoniam confidentialem, sed commu-
nem solum, si aliqui inter se permutent beneficia,
cum confidentiâ, seu pacto regrediendi ad priora be-
neficia, vel eadem resignandi alijs, v.g. consanguin-
eis: nam in dictis Bullis SS. Pontificum sermo est
de renunciantibus, seu cedentibus absolute, adeoque

intelligendæ sunt de renunciationibus factis
factis, in favorem tertij: & non de ijs, quæ in
mutationis causâ, nam priores sunt magis
graviores incommoda ex ijs sequuntur, adeoque
hæc pœnales ad posteriores non sunt extenden-
dæ, si ipse Episcopus, aut alius collator bene-
ficij, qui admittit talem permutationem, per-
mutantibus de parte fructuum inter
consanguineo suo pendenda, tunc enim com-
mittitur Simonia confidentialis, & locum habet
næ decreta, quia verba, quoad collatores sunt
universalia.

Notandum 2. Pretium, vel id, quod pro
eo in hac Simonia intervenire potest, est, ut in
beneficium, quod resignatur, vel conferatur
nuncianti, vel conferenti, vel alteri reddatur
vel fructus ejusdem beneficii, aut pensio, seu
renunciandi, vel alteri præstanda sit in
alijs rebus, etiam merè temporalibus, vel
bus reddendis, vel cedendis, etiam cum certa
dentiâ, aut pacto conventio fiat, non committi-
monia confidentialis, etsi incuratur Simonia
munis, quia pœnæ in cit. Bullis decretae
nuntij, nisi speciali Simoniæ confidentiâ,
c. 43. n. 5. Quare si pactum interveniat, ut
beneficium, quod Titius v. g. contulit Cajio, ad
aliquod resignetur consanguineo v. g. collato
vel si quis impetravit beneficium à collatore,
sentatore alteri, cum eo pacto, ut idem, vel be-
neficio aliquando resignetur impetranti, im-
mittitur in his casibus Simonia confidentialis
juris communis. *Laym. cit. l. n. 75. in fin.*

CXIV. Quæritur 2. Quibus modis con-
tatur Simonia confidentialis? Resp. Præter
jam suprà allatum, tripliciter committitur,
Azor. p. 3. l. 12. c. 9. in princ. Less. cit. c. 35. n. 96.
Laym. cit. c. ult. §. 8. n. 75. & alij DD. communiter.
Prima est, per *accessum*, quando quis cupiens
tio provisorie esse de beneficio, sed qui in
defectum legitimæ ætatis, vel aliud temporarium
dimentum Canonicum, illius capax non esse
vel resignat beneficium, quod ipse habet, alio
eo pacto, ut cessante impedimento Titius be-
neficio obtineat, & propria auctoritate possit
pere. 2. Per *regressum*, ut si quis beneficium
solum cedat, vel resignet alteri, reservato sibi
facto jure redeundi ad illud beneficium, si is, cui
facta sit, præmoriatur, vel beneficium decessit
jus pristinum in illo beneficio recuperet. 3. Per
gressum, quando quis beneficium sibi collatum
nondum possessum alteri resignat, eo pacto, ut
præmortuus fuerit, vel Episcopus v. g. factus
ejusdem possessionem ingredi, & capere possit
renunciandi. Quicumque igitur tale jus accedens
regrediendi, vel regrediendi ad illud idem bene-
ficio resignatum, vel collatum, sibi, vel alteri
alteri resignatum, vel collatum, sibi, vel alteri
vat, sine expressa Papæ licentia, Simoniam con-
fidentiâ committit, quia huiusmodi resignationes
tali pacto, coram ordinarijs Prælati locum
non possunt, sed sunt Simoniacæ, & irritæ.
*Concil. Trident. Sess. 24. c. 7. de reform. omni-
modi accessus, & regressus ad beneficia Eccle-
eiuscunque qualitatibus, prohibuit, ac repro-
bavit, cum hæreditariæ successione imaginem reser-*

SS. constitutionibus, & Patrum decretis sint contrarij. Porro de his plura dicta sunt supra l. 1. Tit. 9. Sect. 5. §. 4. n. 81. & seqq.

CXV. Quæritur 3. Quæ sint pœnæ decretæ in Simoniacos confidentiales in prædictis Bullis? Resp. Prima est: Episcopi, & alij Prælati superiores interdictum ab ingressu Ecclesiæ, alij verò Prælati inferiores, vel Clerici excommunicationem latæ sententiæ S. Pontifici reservatam incurrunt. Secunda pœna est: Resignatio, vel collatio beneficii, in quo commissa est talis Simonia, est invalida, & omnino renunciatio inhabilis fit ad idem beneficium obtinendum, & ad omnia inde secuta. Tertia. Simoniacus confidentialis privatur omnibus beneficiis, & pensionibus prius obtentis, & inhabilis fit ad quæcunque alia obtinenda: quamvis hæc pœna privationis non incurritur ipso facto, ante sententiam Judicis, saltem declaratoriam criminis. Quarta, beneficium per Simoniam confidentiam obtenta, Sedi Apostolicæ sunt reservata, ita ut ab inferioribus conferri non possint, & fructus eorum interim malè percepti Cameræ Apostolicæ applicari debent. *Suar. cit. c. 43. n. 13. Laym. cit. l. n. 77.*

Porro circa has pœnas notandum, tamen si ad illas incurrendas sit necessarium, ut Simonia confidentialis opere sit impleta, dato & accepto beneficio in confidentiam: non tamen requiritur, ut ex utraque parte sit completa, ita ut accipiens vicissim suam pensionem impleverit. v. g. pensionem solverit, nam nihilominus ab utroque incurruntur prædictæ pœnæ, eo ipso, quod beneficium ab uno sit datum, & ab altero acceptum. *Suar. cit. l. n. 14. Laym. cit. l. n. 78.* Veruntamen Mediatores Simoniaci non incurrunt excommunicationem, etiam in Simonia confidentiali, donec illa ab utraque parte, tam accipientis, quam dantis, sit completa, quia de illis non loquitur Bulla Pij IV. & V. sed illi incurrunt excommunicationem Pauli II. in *Extravag. 11. h. t.* quæ non incurritur, nisi per Simoniam realem utrinque completam, ut contra *Navarr.* notavit *Suar. cit. l. n. 15.* Hinc patet, pœnas Simoniacæ confidentialis, graviores esse quam simplicis Simoniacæ, quia nimirum continet innumeras fraudes, cum magis latenter, quam alia, committatur, & speciem habeat successivæ hereditariæ, *Suar. cit. l. n. 14.* Quomodo verò universim Simonia committatur in resignationibus Beneficiorum dictum est supra l. 1. cit. Tit. 9. Sect. 6. §. 2. Et quomodo in permutationibus Beneficiorum, l. 3. Tit. 19.

§. VIII.

De Simonia, quæ committitur in pensionibus solvendis ex bonis Ecclesiasticis?

CXVI. Quæritur 1. An sit Simonia, emere, aut redimere pensionem Ecclesiasticam, hoc est, jus percipiendi partem fructuum ex alieno beneficio? Resp. 1. Pensiones merè temporales, quæ etiam Laicis pro ministerio temporali, vel ob aliam iustam causam assignari, & competere possunt ex Ecclesiasticis redditibus, citra titulum spiritualem, absque Simonia, vendi possunt, & redimi. *Leß. l. 2. c. 35. n. 123.*

Suar. l. 4. de Simon. c. 26. n. 5. Laym. cit. c. ult. §. 5. n. 46. q. 3. Ratio est, quia talis pensio non fundatur in spirituali titulo, nec ei est annexa, sed legitima auctoritate à spirituali titulo separata, nec ordinatur ad functionem spiritualem, adeoque est quid merè temporale.

CXVII. Resp. 2. Pensiones propriè spirituales, quæ scilicet dantur in titulum beneficii, sive ad serviendum, & juvandum Parochum in officio suo, quæ solet Capellania vocari, sive ad serviendum tantum in choro, vel officiis divinis, sunt propria materia Simoniacæ, quia sunt propriè dicta beneficia fundata in spirituali titulo, eoque perpetuo, & Canonice erecta, sive instituta. *Suar. cit. c. 26. n. 23.* & alij communiter. Idemque dicendum de illis pensionibus spiritualibus, quæ pro beneficio, sive loco beneficii ad spirituale ministerium exercendum dantur. v. g. Coadjutori, vel Vicario Episcopi, vel Confessionatori, hæ enim non possunt pretio vendi, absque Simonia, nec etiam redimi, cum talis pensio, non minùs, quam Ecclesiasticum beneficium fundetur in spirituali officio, nihilque ei desit ad rationem beneficii, nisi quod non sit perpetua, sive non conferatur in titulum perpetuum, adeoque qui illum emit, aut vendit, Simoniam committit, quia ipsum spirituale ministerium, cui est annexa, emere, aut vendere censetur: neque etiam potest redimi talis pensio, quia per redemptionem extingueretur obligatio pensionarij ad tale munus, quæ tamen manere debet, ut officium spirituale præstetur. *Leß. cit. l. n. 122. Suar. cit. c. 26. n. 19. & 20. Laym. cit. l. n. 47.* Potest tamen talis pensionarius ipsas pensiones temporales, seu fructus ad tempus vitæ suæ vendere, vel locare, sine vitio Simoniacæ. *Leß. cit. l. & Laym.*

CXVIII. Resp. 3. Pensiones mixtæ, quæ scilicet dantur Clericis, ut Clerici sunt, sive ratione Clericalis status, non tamen ob spirituale ministerium, sed ob aliam causam, ut quia datur pensio Parochi sibi, qui non potest ampliùs Ecclesiæ deservire, vel pauperi Clerico ad ejus sustentationem, vel ob resignationem beneficii in favorem alterius factam, etsi spectat rei naturâ, & jure communi antiquo, licet, & absque Simonia vendi, & emi possint, non tamen secundum stylum Curie Romanæ, quæ hujusmodi venditiones tanquàm Simoniacas damnat: & damnatur jure novo post decretum Pij V. de pensionibus, *Leß. cit. l. n. 125. & 129. Suar. cit. c. 26. n. 7. & 8. Laym. cit. l. n. 48.* Prior pars probatur, quia talis pensio non datur propter spirituale titulum, seu officium spirituale obeundum, sed præcisè ob sustentationem, vel aliam causam ex allatis: Clericalis autem status solum requiritur, ut conditio, vel dispositio ex parte subiecti, sicut elemosyna, quæ datur Clerico, intuitu Clericalis status, non ideo fit spiritualis, vel rei spirituali annexa. Secus est de jure præbendæ, quod annexum titulo spirituali, ita, ut qui titulum illum acquirit, simul acquirat jus percipiendi proventus temporales, ideoque sicut ipse titulus spiritualis est, ita & jus præbendæ ei annexum fit tale, ut vendi non possit. Nec obstat, quod talis pensio datur, intuitu prioris beneficii, vel officij, ac ministerij spiritualis præteriti, quia non datur tanquam stipendium illius ministerij, neque ut illi annexa: nam pro officio præterito mercedem sustentationis, talis Clericus

jam accepit: sed immediate datur personæ, tanquam elemosyna quædam ex bonis talis beneficij facta, quæ elemosyna, postquam legitimâ auctoritate separata est à beneficio, est quid temporale, licet motum ad illud faciendum fuerit spirituale: & officium, seu ministerium præteritum sit conditio, sine qua non ei daretur, sicut si daretur ususfructus alicujus agri Ecclesiæ separati à beneficio, ad vitam, v. g. Parochi senis, & applicaretur ad sustentationem illius, *Leß. cit. l. n. 126. & seq. Suar. cit. l. n. 24.*

Posterior pars probatur, quia Pius V. imposuit hujusmodi pensionibus obligationem recitandi officium B. V. & licet non sint beneficia propria, quia non sunt perpetuæ; sunt tamen annexæ alicui Clericali, & spirituali officio, ratione cujus requiritur jus ad tales redditus temporales: & requiritur ad illas, non tantum status Clericalis, ut conditio, sed etiam ministerium spirituale, propter quod dantur, idcirco vendi, & emi non possunt, ubi Constitutio illa est recepta. *Suar. cit. l. n. 8. Leß. cit. l. n. 129.* Veruntamen possunt tales pensiones præsentem pecuniâ redimi, ut praxis recepta confirmat; quia tunc non emitur, vel commutatur jus spirituale pro temporali, sed extinguitur onus, seu obligatio temporalis solvendi, quotannis, certam summam pecuniæ, vel fructuum. *Leß. c. l. n. 124. Suar. cit. c. 26. n. 10. Laym. cit. l. n. 48.* apud quos plura de hac re legi possunt.

CXIX. Queritur 2. Utrum absque labe Simonia pensio imposita beneficio, anticipatâ solutione, redimi possit. V. g. Vicarius perpetuus solvere debet ex Parochiæ fructibus, seu proventibus, quos percipit, Monasterio, vel Ecclesiæ Collegiatæ, cui Parochia illa est incorporata, quotannis, centum aureos: queritur, an valeat pactum cum eo initum, ut statim ab initio hanc pensionem redimat 500. aureis? Resp. Si vi pacti, Vicario imponatur obligatio, pensionem illam annuam pecuniâ redimendi, Simonia committitur, quia hujusmodi Vicariæ perpetuæ, sicut & alia beneficia, debent purè, & simpliciter, sine omni pactione, & obligatione, conferri, alioquin enim Simonia erit, saltem ex Jure Ecclesiastico. Si verò Vicarius liberè, ac spontè, citra ullam obligationem, redimat pensionem, ita ut vi pacti optio ipsi detur pensionem illam, vel quotannis præstandi, vel statim redimendi; tunc nulla Simonia intervenit, quia nullum onus pretio æstimabile ipsi imponitur: sed potius fit gratia: nam in tali conventionione redimitur res merè temporalis, videlicet obligatio solvendi aliquam partem reddituum, quam Monasterium, vel Ecclesia Collegiata justè à Vicario posset, singulis annis, exigere. *Suar. cit. c. 26. n. 20. Laym. c. l. n. 49.*

§. IX.

De Simonia, qua committitur circa officia Ecclesiæ temporalia.

CXX. Queritur 1. An officia temporalia Ecclesiæ, cujusmodi est officium Procuratoris, seu Administratoris rerum temporalium Ecclesiæ, Advocati, aut Syndici, item Judicis, quem potest Episcopus constituere in locis, ubi habet temporalem jurisdictionem, &c. pro pecunia vendere sit Simoniacum? Resp. Non est Simonia, spectato Jure naturali, ac di-

vino, ut ex communi docet *Suar. cit. l. 4. de 29. n. 1.* quia hæc officia non habent in se spirituale, nec ordinatum proximè ad actiones rituales, sed tantum ad temporales, ut funt, re, & administrare res, & bona Ecclesiæ, & tenentur etiam ad finem spiritualem, sed tantum, ac extrinsecè. Sed neque officium Sacristæ Custodis vendere est Simonia Juris divini, quia functiones hujus muneris habeant pro macras sacras; sunt tamen actiones merè temporales. *c. l. n. 11.*

CXXI. Veruntamen venditio horum rerum, tanquam Simonia, est prohibita Jure Canonico. *Si quis. 8. caus. 1. q. 1. c. Salvator. 8. caus. 1. in c. consilium. 38. h. r.* quod est desumptum ex c. l. Later. sub Innocentio III. c. 63. ubi generaliter prohibetur, ne administratio rerum Ecclesiasticarum per pecuniam obineatur, his verbis: Quia Vice-Dominatum, aut Vicariatum, vel alia Ecclesiasticarum rerum administrationem per pecuniam obtinere voluerint, tam ementes, quam redemptes, cum Simone Mago, percelluntur, & Ecclesia, in cujus contumeliam dare, & accipere pecuniam voluerint, justè excluduntur. Per hoc textum vendi prohibentur multa officia Ecclesiastica, etiam temporalia, ut ait *Suar. l. 4. de Simonia. n. 3.* Ratio est, quia licet hæc officia ex se non spirituality; sunt tamen ijs conjuncta: nam per res sacræ valde propinquè contrectantur, & Ecclesiastica bona administrantur, ac proinde si percedantur, etiam injuria redundat in ipsa Ecclesia, propter viciniam, & sic Simonia committitur, humani contra prohibitionem Ecclesiæ. *Suar. cit. c. 29. n. 5.*

Limitatur autem, ut tunc solum sit peccatum, tanquam Simoniacum, vendere hujusmodi officia, si soleant exerceri per Clericos: Secus, si per Laicos, vel nisi per contrariam consuetudinem huic prohibitioni Juris Canonici fuerit derogatum. *Silv. V. Simonia, q. 13. dicto 7.* quamvis *Suar. cit. n. 7.* contrarium teneat.

CXXII. Queritur 2. An sicut venditio Ecclesiæ temporalia, est Simonia prohibita Ecclesiastico, ita etiam sit similis Simonia venditio functiones eorum? Resp. Negative, quia illa prohibentur vendi ullo Jure Ecclesiastico, & alia officia, quæ sunt ab Ecclesia instituta, ac per partem Ecclesiasticæ jurisdictionis conferuntur, & quibus constitui debent personæ idoneæ, & propter pretium: quæ rationes non habent locum functionibus talium officiorum, quæ sunt rerum corporales; idcirco pro illis dari, & accipi potest pecunia, non tantum per modum sustentationis, sed etiam debitæ compensationis, cum ad eas, quæ versas, non sit extendenda prohibitio Ecclesiæ. *c. l. n. 13.*

SECTIO V.

DE PRETIO SIMONIACI ejusque Divisione.

Hactenus actum est de materia Simoniae, est res spiritualis, nunc agendum est de pretio, requiritur ad rationem Simoniae: nam hujus-

malitia consistit in contractu oneroso, & reciproco, sive commutatione rei spiritualis cum temporali, per modum venditionis, & emptionis, vel alterius æquivalentis contractus; idem necesse est, ut ibi pretium interveniat, latè sumpto nomine pretij, prout comprehendit, non tantum pecuniam, sed etiam omnem rem temporalem pretio æstimabilem, vel temporalem utilitatem habentem, quæ vicissim pro re spirituali datur, vel accipitur, ut supra dictum est. *1. §. 1. h. t.* Porro ad rationem pretij non satis est, quod pecunia, vel res temporalis detur pro actione, seu re spirituali quocunque modo, etiam si aliàs non daretur, sed ut detur in commutationem, seu compensationem, & quasi appretiationem rei, quæ pro illa datur, ut notat *Suar. l. 4. de Simon. c. 30. n. 1.* & ex dicendis patebit.

§. I.

An pretium Simoniacum necessario debeat esse temporale quid, non spirituale, & quando temporale, quod datur, habeat rationem pretij, respectu rei spiritualis, quæ vicissim datur?

CXXIII. ASSERTIO I. Pretium Simonia, spectato Jure naturali ac divino, necessario debet esse aliquid temporale, nec sufficit spirituale. Est communis DD. sententia apud *Suar. cit. c. 30. n. 4.* & sumitur ex c. 8. *Afforum*, ubi Petrus dixit Simoni Maggo: Pecunia tua sit tecum in perditionem, quoniam donum DEI existimasti pecuniā possideri: ex quo patet, quod malitia Simonia consistat in commutatione rei spiritualis pro pecunia, cujus nomine comprehenditur, quicquid pecuniā æstimari potest, *S. Thom. cit. q. 100. art. 1. & art. 5. in corp.* Ratio est, quia malitia Simonia commutationis oritur ex improportione, quæ est inter rem materiale, seu temporalem, & spirituale, ut ex supra dictis patet.

CXXIV. Hinc sequitur 1. Permutare rem spiritualem cum altera merè spirituali, cui scilicet nihil temporale, seu pretio æstimabile annexum est, ex natura rei, & spectato Jure divino, non esse Simoniacam, v. g. sacras Reliquias cum aliis sacris Reliquiis, jus patronatus cum alio jure patronatus, aut beneficium Ecclesiasticum cum altero beneficio, *Suar. cit. c. 30. n. 5. Laym. cit. c. ult. §. 2. n. 7.* & alij. Probatur; tum quia talis commutatio non est prohibita Jure divino, sive præcepto Christi: *Gratis date*; tum quia quando datur spirituale pro spirituali, nulla datur pecunia, nec aliud pretium æquivalens, sine quo non est emptio, adeoque nec Simonia; tum quia per talem commutationem non fit injuria, vel irreverentia rei spirituali, sicut non fit injuria gratia, si pro gratia datur, juxta illud *Joan. 1. Gratiam pro gratia.*

Sequitur 2. Quamvis permutare inter se beneficia, etiam nullā interveniente pecuniā, vel alio temporali æquivalente, si talis permutatio fiat per pactiōem privatorum Beneficiariorum, sine auctoritate Prælati, sive Superioris, sit Simonia prohibita Jure Ecclesiastico, ut fusè ostendit *Suar. cit. l. 4. de Si-*

mon. c. 31. n. 8. & seqq. de quo dictum *l. 3. tit. 19. §. 3. & 4.* vel saltem sit mala, & illicita, quia Jure positivo, seu Ecclesiastico prohibita: non est tamen extra materiam Beneficiorum, ullo Jure positivo specialiter prohibitum permutare spirituale pro spirituali, quia Canones generatim prohibentes pactiōes in rebus spiritualibus loquuntur de ijs, in quibus aliquid temporale datur pro spirituali. Neque etiam ad hujusmodi permutationem spirituales requiritur, ut interveniat auctoritas Superioris, si res spirituales, quæ permutantur, sint subiectæ liberæ potestati, & dispositioni commutantium. *Suar. cit. c. 31. n. 20.*

CXXV. ASSERTIO 2. Quandoquocunque res temporalis, & pretio æstimabilis gratis datur, sive donatur ei, qui spirituale donum, vel officium præstat, non potest habere locum Simonia, saltem ex natura rei, & spectato Jure divino, *Suar. cit. l. 4. c. 26. n. 2. Laym. cit. c. ult. §. 2. n. 8.* Sumitur ex c. *Quam pio. 2. in fine. caus. 1. q. 2.* & clariùs ex c. *Licer. 4. cit. caus. 7. q. 1.* ubi habetur, non esse prohibitum gratis, & spontè, ac sine exactione, datum accipere, postquam gratia, vel donum spirituale jam gratis est collatum. Idque procedit, sive donum temporale detur, post spirituale donum, vel officium præstitum, sive etiam antè, vel simul cum ipso sit datum; non enim erit Simonia, saltem coram DEO, & in foro conscientia, modò gratis, & purè, sine ullo pacto expresso, vel tacito sit priùs, vel simul datum, uti colligitur ex c. *Et si quæstiones. 18. h. t.* ubi habetur, quod, quando ex circumstantiis præsumi potest, donum temporale priùs gratis esse datum, id non sit prohibitum; & ex c. *Placuit. 103. caus. 1. q. 1.* & ex c. *Didilectus. 30. in fine. h. t.* ubi dicitur: *Illud grante recipi poterit, quod fuerit sine taxatione* (id est, venditione, vel pactiōe, *Gl. V. Eod.*) *gratis oblatum.* & ex c. *Tua nos. 34. §. Si verò. h. t.* Ratio est: quia si temporale gratis datur, non est pretium rei spiritualis: pretium enim, & gratuitum donum sibi invicem opponuntur; quod enim pro pretio datur, non donatur gratis, sed tanquam ex justitia vicissim debitum datur, aut promittitur. Veruntamen in foro externo, quando præcedunt temporalia munera spirituale donum, plerumque præsumitur mala, & Simoniacæ intentio, quia solent animum valde inclinare, ideoque etiam interdum prohibentur tanquam Simoniacæ Jure Ecclesiastico. *Suar. cit. l. n. 2.* Sed & viceversa, quamvis spirituale detur postea ex gratitudine, vel etiam priùs, eā intentione, ut alter ex gratitudine moveatur ad remunerandum dono aliquo, non est Simonia, quia gratitudo non respicit pretium, sed beneficium, nec impedit, quod minùs res simpliciter gratis detur, cui non datur tanquam debitum justitiæ, sed morale, seu antidorale. *Covarr. 1. resol. c. 20. n. 4. Suar. cit. l. 4. Laym. cit. l.*

Verum non est licitum, sed Simoniacum, obligationem antidoralem gratitudinis in pactum deducere, cum speciali promissione implendi illam, v. g. dono tibi pecuniam, tali tamen conditione, seu modo, ut vicissim promittas mihi, & te obliges, quod ex gratitudine mihi præstabis rem aliquam spirituales: vel viceversa, præsto tibi hoc officium spirituale, ut promittas, te vicissim ex gratitudine daturum donum aliquod temporale, quia hujusmodi conventiones sub titulo donationis, aut remunerationis reipsa sunt

sunt Simoniacæ permutationes, quia per tale pactum imponitur accipienti novum onus, seu obligatio pretio æstimabilis aliquid vicissim dandi, ad quod, seclusâ hâc speciali conditione, quominus obligatus non esset; adeoque non sunt permutationes, sed onerosæ, & reciproca pactiones, seu permutationes. *Suar. l. 4. de Simon. c. 45. n. 9. Laym. cit. l. n. 9.*

CXXVI. ASSERTIO 3. Non est Simonia pro spiritualibus Ministerijs dare, vel accipere temporalia, etiam ex obligatione, si non ut pretium, seu in commutationem rei, sed per modum stipendij, ac necessaria sustentationis personæ dentur, vel accipiantur, ut docet *S. Thom. communiter receptus cit. q. 100. art. 2. in corp. Suar. cit. c. 36. n. 3. & c. 46. num. 1. Laym. cit. c. ult. num. 13.* Idque usus Ecclesiæ confirmat, & sumitur ex *c. 10. Mathæi*: ubi cum dixisset Christus: *Gratis accepistis, gratis dare.* postea subiungitur: *dignus est Operarius cibo suo, & habetur etiam in c. Charitatem. 45. in fine. caus. 12. q. 2.* Ratio est: quia hic non fit commutatio rei ad rem; adeoque spirituale non æstimatur pretio, sed gratis datur: obligatio verò dandi temporale oritur ex naturali iustitia, quæ exigit, ut ei, qui in alterius gratiam, & commodum laborat, sufficiens sustentatio detur, considerato statu personæ ejus. Quare ejusmodi stipendium non datur pro ipso Ministerio spirituali, quatenus spiritualis operatio est; ut sic enim gratis exhiberi debet; sed datur, quatenus præcisè servitium est, sive operatio in alterius gratiam facta; adeoque etiam non commensuratur dignitati, vel utilitati ipsius operis, sed dignitati, & conditioni personæ operantis in gratiam alterius.

CXXVII. Idque extenditur 1. Quòd neque exigere, vel accipere stipendium sustentationis, interveniente pacto, sit Simonia, ut docet *Less. l. 2. c. 45. n. 48. Suar. cit. c. 46. n. 4. Laym. cit. l. n. 15.* Ratio est: quia stipendium sustentationis ex iustitia debetur ministrantibus spiritualia; ergo etiam de eo pacisci possunt: licitum enim est in pactum deducere, quod alicui jure naturali ex iustitia debetur, & pactum tale non cadit super rem temporalem, quatenus est pretium, sed quatenus stipendium est necessarium ad sustentationem personæ: neque ullâ lege positiva Juris Canonici huiusmodi pactum reperitur prohibitum, sed solum prohibentur pacta inhonestâ, id est, quæ repugnant gratuitæ donationi spiritualium, & per quæ spiritualia cum temporalibus commutantur. *Gl. in c. ult. V. Cessare de pactis. Suar. cit. c. 46. n. 5.* Porro cum quantitas justî stipendij, ipso jure naturali, non sit definita, ac determinata; ideo debet ea per legem, vel consuetudinem, vel, si hæc in specie nihil statuunt, per partium compositionem determinari. *Suar. cit. c. 46. n. 4.* ita tamen, ut vitetur turpis exactio avaritiæ, quæ Simoniacæ speciem præfert, ut si v. g. spirituale non prius detur, quàm pecunia sit data, vel saltem de ea solvenda cautio sit præstita, quod prohibetur in *c. Tantum. 36. & c. Audivimus. 41. h. t.* tunc enim videtur exigi pecunia, non ut stipendium sustentationis, sed ut pretium, licet talis exactio verè, & propriè Simonia non sit, quia non mutatur modus debiti. *Laym. in cit. c. ult. n. 15. in fine ex Cajetano.*

CXXVIII. Extenditur 2. Quòd etiam Sacerdotes, & Clerici ministrantes spiritualia possint

exigere stipendium sustentationis, etiam si sint, & non egeant, vel quia bona patrimonialia habent, vel Ecclesiastica. *Suar. cit. c. 46. n. 3. cit. l. num. 14.* Idque sumitur ex Concilio Agathensi c. 36. relato in *c. ult. caus. 1. q. 2.* ubi dicitur: *omnes, qui Ecclesiæ fideliter, & vigilantèque de stipendiis sanctis laboribus debita, secundum meritum, per ordinationem Canonum à Sacerdotibus sequantur.* Ratio est: tum quia Clerici, etiam si non egeant, non petunt tale stipendium, ut pretium, quæ non est Simoniacus, quia non vendit Ministerium spirituale; neque etiam datur illi, ut mercedem ex misericordia, sed tanquam ex iustitia, etiam si aliunde necessarium, ac sufficiens sustentationem habeat, nemo enim *suu stipendium cogitur 1. Cor. 9.* sive in alterius gratiam, nam quòd ex aliis bonis alimenta habere debet, est per accidens, neque impedit, quò minus debitum sit ex iustitia stipendium. *Suar. cit. c. 46. n. 3.* Quare si redditus Parochiales, vel alterius beneficii, vel alterius Beneficiarii non sufficiant, Episcopus præcipere, ut Parochiani alias obligationes faciant, & in subsidium necessaria sustentationem conferant, cum Episcopi sit providere de sustentatione inferioribus Pastoribus, & in subsidium teneantur: neque tales exactiones contra iuri communi, quod loquitur de Ministris, habentibus sufficientem sustentationem, *Suar. l. 4. c. 47. n. ult. Laym. c. l.* Aliud verò dicitur de Parochis, vel aliis Beneficiariis, qui ex vi officii obligati sunt ad ministranda spiritualia, sufficientem sustentationem à fidelibus accipiant. V. g. ex decimis, oblationibus, & aliis proventibus Ecclesiæ, tunc enim contra iustitiam peccat, si novum stipendium exigat, v. g. pro administratione Sacramentorum, vel celebratione Missæ, vel de eo dandum interveniat: nam universum loquendo, iustitia est exigere temporale stipendium pro operis, alioquin ex iustitia debiti: quia tantum, sive titulus exigendi ex pacto gratuitum, non vult donare, sed tanquam pretium dare, ex pacto oneroso, quia huius pacti ea est natura, ut utrinque obligationem patitur, autem nova obligatio imponitur ei, qui iustitia obligatus est facere, vel intermittere, ergo cum quis cum altero paciscitur de novo stipendio dando pro eo, quod alias jam ex iustitia debet, injuriam ei infert. *Suar. cit. c. 46. n. 5. Laym. cit. c. ult. n. 16. & l. 3. n. 4. & 5.* Quin imò talis exactio speciem quoque Simoniacæ habet, & est Simonia saltem præsumpta; iure positivo, ut Simonia, interdum prohibetur, ut in *c. 46. n. 9. art. 3. ad 2. Laym. cit. l. n. 16.*

CXXIX. ASSERTIO 4. Non est Simonia promittere, vel donare alicui quippiam temporale sub onere, & conditione operis spiritualis, modo non fiat per modum retributionis sustentationis. V. g. si Christianus domus inibi quid sub conditione, si baptismum suscipiat, puella viro hæretico matrimonium promittat, fidem Catholicam convertatur &c. *Sanch. l. 1. trim. dif. 39. n. 4. Suar. l. 4. de Sim. c. 16. & l. 2. c. ult. §. 2. n. 11.* Ratio est: quia hic non

§. II.

Quanam circumstantia consideranda sint, ut cognoscatur, an munus aliquod temporale habeat rationem pretii Simoniacè dati, pro re spirituali, vel non habeat?

CXXXI. De his agitur in c. *Esse questiones*. 18. h. r. Nam cum quidam electus fuisset in Archiepiscopatum Strigoniensem, & confirmatus, Papa ipsi per quendam Cardinalem Apostolicæ Sedis Legatum transmisit Pallium: frater illius electi præsciens necessitatem Cardinalis, transmisit ei, ipso Archiepiscopo electo ignorante, unum equum, quia per mare veniens nullos, vel paucos equos secum adduxit. Postea Archiepiscopus, Pallio, ab eodem accepto, intelligens equum prius eidem Cardinali donatum esse, dubitavit, an non Simoniam aliquam incurrisset, ideoque super hoc consultavit Papam: qui respondit, quod in his, ultra quam oportet, dubitandum non sit, cum leges humanæ dicant, quod quidam, tenui Religione, Sacramenta etiam necessaria, & legitima exhibere contemnant (l. ult. c. de fide instrum. quamvis illa verba, quibus hic Papa usus est, ibi non legantur. Gl. hic V. Tenui Religione. junct. Gl. marg. lit. D.) dicentes tenuem Religionem, quæ dubitat, ubi dubitandum non est: & ideo, propterea, quod frater Archiepiscopi, ipso ignorante, unum equum ei transmisit, nullo modo ipsum dubitare, vel timere oportet: quia in accipiendis muneribus, vel dandis tria sunt maxime attendenda, scilicet qualitas personæ dantis, & accipientis; quantitas muneris, & tempus donationis. Et in primis qualitas personarum, ut à quo, & cui, videlicet, an à paupere diviti, vel à converso à divite paupere, aut à divite locupleti, datum fuerit. Quantitas, sive æstimatio muneris, an magni, vel parvi pretij sit donum: & tempus donationis, an instante necessitate, vel alio tempore donetur. Si ergo prædictæ circumstantiæ in hoc casu considerentur, non fuit magnum, quod frater Archiepiscopi equum unum Cardinali donavit, quem etiam histroni non perenti fortè donaret (quod aliàs de jure fieri non debet, quia quod hujusmodi personis donatur, arti nequissimæ donatur. c. Donare. 7. dist. 86. Gl. hic V. Donaret) & potius hoc factum fuisse constat (id est, præsumitur, Gl. hic V. eod.) ob necessitatem, non aliâ intentione, quam ut Cardinali in hoc casu necessitatis subveniret. Quod autem scriptum est Isaïæ c. 33. *Beatus, qui excusit manus suas ab omni munere*, de illis donis dictum est, quæ solent accipientis animum allicere, vel pervertere: quoniam si ipsa etiam persona electi (ne dum frater ejus offerat Ordinatori, vel Consecratori suo (& multo magis Confirmatori, vel qui Pallium attulit. Hostiens. hic V. eod.) quædam, quæ modici pretij fuerint, & quæ recipientis animum non moverent, vel immutarent; non tamen Ecclesia Romana interpretari consuevit, recipientem in his delinquere, vel donantem: adeoque in his non

K

censo-

venit contractus onerosus, & reciprocus, sine quo non committitur Simonia, sed liberalis donatio, per quam ei, cui sit promissio, non imponitur obligatio aliquid faciendi simpliciter, sed solum, si rem promissam accipere, vel donatam retinere velit: dummodo etiam illa conditio non sit de dando, vel faciendo aliquid in utilitatem dantis, vel promittentis, aut alterius, cujus vicem ipse subit. V. g. do tibi centum aureos, si mihi, vel amico meo dederis Reliquias: quia tunc conditio reciproca reipsa transit in commutationem, seu contractum, saltem innominatum: do, ut des, & quidem Simoniacum, quia datur temporale, ut recipiatur spirituale, ut notat Layman. cit. l. Alioquin verò talis pactio, sive datio non tantum non est Simoniacæ, sed neque illicita, si unus bonâ intentione donet, vel promittat, ut alterum ad bonum spirituale inducat, vel à malo, seu peccato abducatur: alter verò opus spirituale, quod ab eo exigatur, saltem primariò, ac principaliter non faciat propter pecuniam, vel aliam rem temporalem, etsi sit motivum quoddam secundarium, & impulsivum. Sic enim pallium in S. Scriptura legitur, quod DEVS promissit bona temporalia servantibus præcepta, & quidem per modum pacti, & conditionis: & quid est frequentius, quam ut studiorum fructus suppeditentur adolescentibus, sub ea conditione, ut statum Ecclesiasticum suscipiant, alioquin verò sumptus refundere debeant. Confirmatur ex c. eod. de condit. apposit. ubi deciditur, validam esse manumissionem servorum sub hac conditione factam, ut Monachi fiant, & in Monasterio permaneant: at libertas est res temporalis, & pretio æstimabilis; ergo etiam licita est similis promissio sub hac conditione facta, ut damnato ad mortem vita condonetur, si velit Religionem ingredi; nam tunc non cogitur ad Religionem, sed optio illi datur, ut inter illa duo eligat vel mortem, vel Religionem. Suar. l. 4. de Sim. c. 16. n. 16. Aliud est, si alicui datur, vel promittatur aliquid temporale sub eo pacto, & conditione, ut obligatus sit determinatè ingredi Religionem, vel suscipere fidem &c. talis enim pactio non est licita, nec caret vicio Simoniacæ; videtur enim ejusmodi opus spirituale, ad quod aliquis absolute obligatur, pretio æstimari. Suar. cit. l. n. 17. & sic intelligi debet text. in c. Quam pio. 2. caus. 1. q. 2.

CXXX. ASSERTIO 1. Non est Simonia, saltem ex natura rei, rem spirituales offerre, vel vel officium spirituale præstare, etiam principaliter propter rem temporalem, si intentio illa non deducatur in pactum expressum, vel tacitum; ideoque res illa temporalis, non ut pretium accipitur. Ut si sacræ Reliquiæ, questus, seu lucri causa, exponantur, & ostendantur, ut largiores elemosine offerantur, ut docet Sanchez. l. 2. Mor. c. 43. n. 4. neque Simoniam committit Canonicus, qui principaliter accedit ad divina officia, propter distributiones quotidianas, aliàs non accessurus. Ratio est: quia intendere lucrum temporale, etiam tanquam finem principale, non est emere, vel vendere rem spirituales, si non intendatur lucrum principaliter, tanquam pretium, sed tanquam debitum sustentationis stipendium, vel tanquam elemosyna gratis oblata.

Tum. P.

cenſetur Simonia committi, quia non eſt veriſimile, quod propter huiusmodi modica munera aliquis moveatur ad quicquam iniquum faciendum. *Gl. fin. hinc.*

CXXXII. Pro explicatione huius c. notandum 1. In foro exteriori, ex circumſtantiis dijudicandum erit, an temporale, quod datur, ſimoniace ſit datum, & præcipue, an pactum interceſſerit; nam tunc maior eſt præſumptio Simonia, quam cum ſimpliciter aliquid temporale datum eſt, quia Canones valde improbant pacta in huiusmodi negotijs, quamvis etiam interdum pacta honeſta fieri poſſint ſine Simonia, ut ad redimendam vexationem, ad compenſandum accidentalem, & extraordinarium laborem, ad ſecuritatem ſtipendij &c. *Suar. l. 4. de Simon. c. 36. n. 8.* Deinde etiam conſiderandum eſt, an in tali facto intervenerit aliqua cauſa, ob quam cohonestari poſſit datio temporalium, & excuſari à Simonia, quæ ſi talis cauſa ſubſit, præſumi non debet, niſi aliæ circumſtantiæ, & conjecturæ moraliter ad id cogant, quia in dubio tenemur factum proximi in meliorem partem, & intentionem interpretari, ſi ejus ſit capax, c. 2. *infra de R. J. cujuſmodi cauſa honeſta, ſeu titulus eſſe poteſt, vel ratione gratuita donationis, vel ex obligatione juſtitia, vel ex lege, vel ex conſuetudine &c.* tunc enim præſumendum eſt, quod ob talem cauſam datum ſit donum temporale, & non pro ſpirituali opere, aut beneficio, *Suar. cit. l. n. 9. & 10.*

CXXXIII. Notandum 2. In dubio, an temporale datum ſit merè gratuito, an verò per modum pretij, tria ſunt conſideranda. 1. Qualitas perſonæ dantis, & recipientis, ſub qua comprehenditur etiam circumſtantia *quis, & circa quem*, v. g. an ſit dives, vel pauper; nam donum, quod reſpectu divitis eſt parvum, poteſt reſpectu pauperis eſſe magnum; quod etiam ſpectat nobilitas perſonæ, quæ per ſe eſt indicium gratuita donationis, *Arg. c. 1. de donat. item ob vinculum amicitia, vel conſanguinitatis facile præſumitur inter conjunctos liberalis donatio*; inſpici etiam debet integritas, morumque honeſtas in perſona dante, vel recipiente, ob quam etiam præſumitur donum temporale ex mera liberalitate proceſſiſſe. *Suar. cit. c. 36. n. 12.* 2. Conſideranda eſt circumſtantia quantitatis, quæ etiam vocari ſolet *circa quod*; nam ſi ea nimis magna ſit, non cenſetur liberaliter data, aut donata, quia nemo præſumitur, quod ſuum eſt prodigete velle, c. *Cum ſuper hoc. §. de renunc. l. cum de indebito. 2. §. ff. de probat. Abb. hic n. 3.* Si verò ſit nimis parva, ſeu modici pretij, pro nihilo reputatur, quia non eſt veriſimile dari, pro re tam præſtante, ut eſt res ſpiritualis. Si verò ſit mediocris, tunc conſideranda eſt quantitas in ordine ad perſonam dantis, & accipientis. Quod ſi data ſit pecunia numerata pro re ſpirituali, etiam modica quantitas ſufficit ad præſumendam Simoniam, ſi non adſit cauſa cohonestans. Si verò ſit data res pertinet ad cibum, & potum, & in modica quantitate, quali nihil reputari ſolet, uti ſumitur ex *cit. c. Eſi quaſtiones, h. r. & c. Statutum, 11. de reſcript. in 6. Suar. cit. l. n. 13.* 3. Conſideranda eſt circumſtantia temporis, ſive occaſio dationis; nam urgente neceſſitate, quia hic & nunc quis indiget re temporali, qui illam dat, cenſetur potiùs dare liberaliter, ſeu donare ad ſubveniendum neceſſitati. *Abb. c. l. Deinde conſiderari*

debet, an munus temporale detur ante receptionem ſpiritualium, vel in ipſa receptione, vel poſtea; enim temporalia dentur, ante receptionem ſpiritualium, tunc non ita facile præſumitur ex illa re data, ſed potiùs ex neceſſitate, vel poſtea, & permutare animum accipientis, ut colligitur ex *Emendari. 104. cauſ. 1. q. 2. & c. Statutum. 11. q. 2.* Similiter, ſi in ipſa receptione, vel inter poſt illam detur munus temporale, magis habet vicem recompensationis, quam gratuita donationis, ſecus, ſi poſt receptionem ex intervallo detur, enim faciliùs præſumitur ex mera liberalitatis gratitudine dari, ut in *c. 2. & c. Statutum. 4. m. 7. 2.* non eſt autem præſumptio deſumpta circumſtantia temporis per ſe ſufficiens ad talem Simoniam, niſi Eccleſia prohibito inter, quia in quolibet tempore poteſt locum habere intentio, & gratuita donatio. *Suar. cit. l. n. 14.*

CXXXIV. Notandum 3. Ex eo, quod *cit. c. Eſi quaſtiones, h. r.* dicitur, ſi dentur modici pretij ſunt, accipientem, vel donatorem delinquere, non rectè inferitur, quod peccatum deſumpta quantitate data non ſufficiat ad Simoniam ducendam, ſi pro pretio detur rei ſpiritualis, eo conſtat: ſed hoc ſolum ibi dicitur, quod vnum munus datur, & non conſtat datum eſſe pretio, tunc in foro exteriori non præſumitur Simonia intentione eſſe datum, tanquam pretium; præſi aliæ circumſtantiæ non concurrant ad id præſumendum, quamvis in rei veritate, & in foro interiori poſſit eſſe Simonia, etſi modicum quod æſtimabile detur pro re ſpirituali, tanquam præſi. *Suar. l. 4. de Sim. c. 38. n. 2.* ut plurimum tamen vitas pretij excuſat à Simonia, quia modicum non ſolet in pretium rei ſpiritualis, ſed gratuita cauſa benevolentia, vel titulo gratitudinis, ut *golino tradit Barb. in cit. c. Eſi quaſtiones, n. 1.* alioquin verò Simoniam ratione parvitas non poſſe eſſe peccatum veniale, dictum eſt *Sect. 1. §. 1. n. 3. h. r.*

§. III.

Quotuplex ſit pretium Simoniacum?

CXXXV. Pretium Simonia frequenter nomen appellari ſolet in Jure Canonico, ſedque communiter dividitur in munus à manu, munus à lingua, munus à lingua, prout videre eſt in *de nationes. 113. & c. Sunt nonnulli. 114. cauſ. 1. q. 3. c. Salvator. 8. cauſ. 1. q. 3. & tradit etiam de Tit. 100. art. 5. & alij DD. communiter. Nomen tamen muneris hic non intelligitur donum liberum gratuitum, ſed potiùs debitum juſtitia commutativa, quod ex vi conventionis onerola, & recipi præſtari, & exigi ſolet; adeoque gravamen oblatum eſt, & onus: quæ acceptio munerum frequenter etiam uſurpatur in Jure Civili, in quo oblatum obsequia, & tributa, quæ tanquam ex juſtitia præſtari, & exigi ſolent, munera vocantur, ut ſtat ex *Tit. ff. de muneribus, & honorib. Legum. 10. c. ult. §. 3. n. 25.**

CXXXVI. Quæritur 1. Quid per munus à manu

intelligatur? *¶* In primis pecunia, quæ est propriè dictum pretium, de qua fit passim mentio in SS. Canonibus. *c. 1. & c. ult. caus. 1. q. 3. c. 2. h. 1.* cum similibus, nec requiritur, ut pecunia numerata detur, sed sufficit promissa ad inducendam Simoniam. *c. De hoc. 1. c. Cum essent. 12. & c. Nobis. 27. ibi: promiserunt, se pecuniam soluturos. h. 1.* ex quibus patet, quod promissio pecunie ad Simoniam sufficit. *Suar. l. 4. de Simon. c. 38. n. 1.* 2. Sub hoc munere etiam comprehenditur omnis alia res materialis, & pretio æstimabilis, sive res mobiles, sive immobiles, corporales, vel incorporales, ut jura, aut census, ut constat ex *c. Totum. 6. caus. 1. q. 3. c. Etsi. 18. ibi: elecharium, aut de vino. & c. In tantum. 26. ibi: vaccam albam. h. 1.* Ratio est, quia non minor irreverentia inferretur rei spirituali, & sacre, si commutetur pro re temporali pecuniæ æstimabili, quam si vendatur pro pecunia. *Suar. c. l. n. 3.* 3. Ad hoc munus à manu pertinet, si quis pro re spirituali obtinenda debitum remittat, vel se remissurum promittat, si id fiat ex pacto reciproco, ab utraque parte inito, prout sumitur ex *c. Peniens. 10. de testib. & dictum ibid. n. 50.* Ratio est, quia qui dat aliquid spirituale, propter remissionem debiti temporalis, non dat gratis, sed ex oneroso contractu, & commutat rem spiritualem cum temporali, adeoque Simoniam committit. *Suar. cit. l. n. 4.* & qui obligatione liberatus est, accepisse videtur. *l. Si quis. 15. ff. de R. I.* 4. Sub hoc munere à manu, etiam comprehenditur mutui datio: nam si quis mutuo der alteri, v. g. Episcopo pecuniam, vel aliam rem æquivalentem, cum pacto oneroso expresso, vel tacito, ut ipsi vicissim beneficium Ecclesiasticum conferat, Simoniam uterque committit. *Less. l. 2. c. 20. n. 64. Suar. cit. c. 38. n. 7.* & alij communiter, & colligitur ex *l. Quisquis. 16. C. Si centum petat.* Ratio est, quia quamvis mutuum, siue mutatio pecunie non sit per se peculiari pretio æstimabilis, sed non nisi eodem, quo ipsa pecunia, quæ postea integrè reddenda est; quia nullum pretium supra sortem licet pro ipsa actuali mutatione accipere, sed omnino gratis præstanda est; tamen temporale quoddam commodum, quod ex præfenti usu pecunie percipitur, non potest dari, vel commutari cum re spirituali. *Suar. cit. l. n. 7. & 8. Less. cit. l. n. 5.* Huc revocatur etiam dilatio solutionis, si cui ex pacto concedatur pro beneficio, vel alia re spirituali, ut pecuniam debitam, quam nunc solvere deberet, post annum primum numerate teneatur; est enim virtuale, seu implicitum mutuum; nam vi illius pacti illa pecunia datur mutuo pro toto anno. *Suar. c. l. n. 9.* Idemque est, si detur spirituale pro anticipata solutione, ut nimirum solvatur ante tempus, quo ex obligatione solvendum est; est enim etiam virtualis mutatio; illique æquivalere. *Suar. cit. l.*

CXXXVII. Quæritur 2. Quid intelligendum sit per munus ab obsequio? *¶* intelliguntur quæcumque obsequia, seu servitia temporalia alicui præstita, vel præstanda; sub obligatione, seu ex pacto conferendi vicissim ei beneficium Ecclesiasticum, seu aliam quampiam rem spirituales. Quare si quis Episcopo, vel alij Collatori sine salario inferviat, cum pacto tamen expresso, vel tacito, ut ei aliquando in compensationem suorum obsequiorum temporalium beneficium aliquod conferat, Simonia

Tomus P.

est, pertinens ad munus ab obsequio: quia tunc datur beneficium in solutionem alicuius debiti temporalis; quamvis non sit Simonia, si quis gratis alicui serviat, aut obsequia præstet cum spe, ut in eorum remunerationem beneficium ei conferatur, vel ad id præsentetur: vel si Episcopus, aut Patronus, ob servitia præstita, moveatur ad conferendum ei beneficium gratis, vel ad præstandum; tunc enim obsequia non habent rationem pretij, sed solum conciliant benevolentiam, à qua procedit gratuita beneficij collatio, vel præsentatio. *Suar. l. 4. de Sim. c. 39. n. 5. & 6. Laym. cit. c. ult. §. 3. n. 26.* requiritur tamen, ut absit pactum implicitum, quasi Collator, vel Præsentator ex iustitia ad tale obsequium sit obligatus, ut si quis serviat Collatori nullum habens salarium, vel nimis modicum: nam ex tali servitio voluntariè acceptato nasci videtur obligatio iustitiæ ad reddendam ei mercedem, & consequenter obligatio remunerandi per collationem beneficij, quod serviens intendit. *Suar. cit. l. n. 7. Less. cit. c. 37. n. 17. Laym. cit. l. ubi tamen monent, quod talia obsequia, etsi gratis præstentur, cum spe obtinendi beneficium, non careant periculo propter scandalum, & quia speciem habent Simonie.* Plura de munere ab obsequio videri possunt apud *Suar. cit. c. 39. n. 8. & seqq.*

CXXXVIII. Quæritur 3. Quid per munus à lingua intelligatur? *¶* sub hoc munere comprehenduntur laudes, commendationes, & preces, quæ pro aliquo interponuntur, & quidem ex vi pacti expressi, vel taciti, ut res spiritualis vicissim detur. Ut si v. g. Collator promittat, se collaturum alicui beneficium, si pro se apud Principem intercedat, vel se ei commendat: tum enim Simonia committitur, ut ex comuni sententia docet *Suar. l. 4. de Sim. c. 40. n. 12. Less. cit. c. 35. n. 118.* & sumitur ex *c. Sumi nonnulli. 114. caus. 1. q. 1.* ubi dicitur: *munus à lingua est favor.* & in *c. Nemo. 14. h. 1.* ubi per humanam gratiam, vel favorem intelliguntur preces, quæ favore, & gratiæ niti solent, ubi est sermo de gratia, quam præterit ab eo, cui confert beneficium ex favore, quem sperat, se ab eo consecuturum, *Suar. cit. l. n. 11.* Ratio est: quia preces, quæ sunt pro conferente rem spirituales, siue beneficium, sunt quid temporale, & pretio æstimabile, & sunt in gratiam, & utilitatem ejus, qui propter illas spirituale dat; ergo si hoc pro illis detur, vera est Simonia. Requiritur tamen, ut pactum interveniat: quia si preces præcedant, & beneficium postea conferatur ex sola gratitudine: vel è converso, spirituale donum præcedat, & sequatur intercessio, non ex obligatione iustitiæ, & vi pacti: sed ex sola gratitudine; non est Simonia; nam ad Simoniam non sufficit dare rem spirituales, ex motivo etiam principali rei temporalis; v. g. propter obsequium, vel preces; sed necesse est, ut detur pro re temporali, tanquam pro pretio, id est, in compensationem illius, & velut ex obligatione iustitiæ, quod non fit, quando preces sunt absque nullo pacto. *Suar. cit. c. 40. num. 3. & n. 12. Less. cit. l. & Laym. n. 26.* Sed neque id ullo Jure positivo est prohibitum, quin potius expresse approbatum est, in *c. Latorem. 121. caus. 1. q. 1.* ubi Gregorius Papa fatetur, se propter intercessionem quorundam aliquos ordinasse: item in *c. Tua nos. 34. h. 1.* quidam humi-

K 2

humiliter rogans, admissus fuit ad Canonicatum, & postea additur, id fieri potuisse, absq; scrupulo Simoniacæ pravitatis. *Suar. l. 5. de Sim. cit. c. 40. n. 4.* Non obstat *text. in c. Ordinationes. 113. caus. 1. q. 1.* ubi ordinationes factæ, interveniente pretio, vel precibus, falsæ esse dicuntur. Nam ibi non de Simonia in specie, sed in genere de illicitis modis conferendi Ordines est sermo, vel quando preces fiunt interveniente pacto. *Suar. cit. c. 40. n. 11.* Neque etiam obstat *c. pueri 120. eadem caus. 7. q. 1.* ubi dicitur: nulla sit in ordinatione venalitas, potentia, vel supplicatio personarum: nam ibi non comparatur venditio ordinationis cum supplicatione, seu precibus, sed potius ut distincta ponantur, adeoque non propter Simoniacæ malitiam, sed propter alia incommoda, quæ interdum inde provenire possunt, prohibetur ibi supplicatio, seu per preces impetrata ordinatio, ut colligitur ex *c. 1. caus. 8. q. 2.* ubi de electione patrocini quorundam facta est sermo. *Suar. cit. l. n. 3.* Nec denique obstat, quod, qui petit dari rem spiritualement, velit eam dari propter preces, sive intuitu illarum: nam non petit propter illas, ut pro pretio, sed solum ut detur ex quadam gratuita liberalitate, & benevolentia erga se. *Suar. c. l. n. 11.* Quod si quis pro alio per preces beneficium impetrat, talis petitio, & collatio est quidem injusta, si impetretur pro indigno: sed non Simoniacæ, cum preces nudæ non habeant rationem pretij. *Suar. c. l. n. 8.*

CXXXIX. Ex dictis infertur 1. Non esse Simoniam dare alicui beneficium, intuitu solius consanguinitatis, ut docet *S. Thom. cit. q. 100. art. 5. ad 2.* *Suar. l. 4. de Simon. c. 37. n. 6.* Ratio est, quia non datur spirituale pro temporali; sed gratis datur beneficium; nihil enim temporale vicissim à consanguineo dans recipit, ut supponitur, & nullum pactum intervenit: neque ulla Constitutio Canonica simpliciter prohibet beneficia conferre consanguineis; non enim datur propter consanguinitatem, ut pretium, seu in commutationem illius, quippe quæ jam ante collationem adest, quamvis Canones improbent, si ex inordinato carnali affectu collatio fiat, vel ut alijs dignioribus præferantur, quo sensu accipiendum est, quod dicitur in *c. unic. ut Eccles. benef. sine dimin. conf.*

CXL. Infertur 2. Non esse Simoniam dare beneficium, vel aliam rem spiritualement propter preces armatas, sive gravem metum incussum, si nullum interveniat pactum, ex communj sententia apud *Les. cit. c. 35. n. 119.* *Suar. cit. c. 37. n. 10.* Ratio est, quia collatio, vel resignatio beneficij non fit tanquam pretium, cum quo cessatio injuriæ commutetur, sed tanquam medium spirituale offertur gratis ad tollendam injustam vexationem temporalem: neque verò quævis datio, vel promissio, cui adjecta est coaditio, facit contractum reciprocum, sive ex utraque parte onerosum, quod requiritur ad inducendam Simoniam: sed tum solum, si coaditio adjecta vicissim imponat onus, sive obligationem justitiæ alteri per modum cujusdam commutationis: nam qui puellæ dorem promittit sub conditione, si Religionem ingrediatur, vel matrimonium contrahat, non censetur onerosum contractum inire, sed gratis promittere, quamvis sub conditione seu modo, aut ob causam. *Laym. cit. c. ult. §. 3. n. 27.* Aliud verò dicendum est, si quis det, vel resignet beneficium alicui

sub ea conditione aut modo, ut alter vicissim collatori, vel resignatori illaturus sit: tum Simonia committi videtur, quia alteri imponitur obligatio in commodum exigentis ultra obligationem, quæ quivis tenetur ex naturali justitiæ neminem lædere, quæ obligatio est precibus, per quam intenditur non tantum vitæ præsentis, sed etiam quædam securitas in futuro. *Les. c. l. n. 120.* *Suar. cit. c. 37. n. 16.* *Laym. cit. n. 28.*

CXLI. Infertur 3. Non esse Simoniam collator v. g. Episcopus beneficium debitorum, timore amittendi debitum, sive ut debitor ipso consequi possit, si nullum pactum interveniat per quod imponatur nova obligatio in futurum, ut supra dictum: tum enim solum pater, quod suum est, sive quod sibi ex contractu liquidè est debitum, adeoque ad hoc confert beneficium: nec obstat, quod non sit alicui mutuum, cum conditione, seu pacto, ut debita solvat: nam non semper, & universim est argumentatio ab usura ad Simoniam: tum spiritualium rerum collatio adhuc purior est, quam datio mutui: tum quia in Simonia, ut vo prohibita sunt omnes pactiones, seu oblationes, præsertim in materia beneficiorum; tum quia Simonia, conferre beneficium debitori, addit pacto securitatis in futurum: nam illud est pretio æstimabile, *Suar. cit. c. 37. n. 18.* ubi etiam si debitor differendo solutionem, manifestam injuriam inferret, posset dari spirituale: non ut pretium, sed ut medium tollendi vexationem, dummodo scandalum, & commiserentia caveri possit. *Laym. cit. l. n. ult.* Porro si divisionem trimembrem in munus à manu, à quo, & à lingua sufficientem esse, & adæquatè probat *Suar. cit. c. 37. n. 4.* & quomodo in lingua specialiter differat à munere ab oblatione. *c. n. 15.*

SECTIO VI.

DE IVDICIO, SIVE PROCESSU JUDICIARIO IN CRIMINE SIMONIAE.

§. I.

Quis sit Judex competens in crimine Simonia, & quis accusare possit de crimine, & qui accusari? Item quomodo crimen Simonia probetur?

CXLII. ASSERTIO I. Hoc crimen est re Ecclesiasticum; ideoque Judex secularis non test de eo cognoscere, sed solus Ecclesiasticus, qui crimen hoc commisit, sit Laicus. *Gl. comm. recepta in c. cum sit. 8. de foro competenti. V. M. res. Clar. l. 5. sent. §. Simonia. n. 7.* Ratio est, quia Simonia versatur circa objecta, & res spirituales.

autem causas spirituales tractare non possunt. c. 2. de iudiciis.

CXLIII. ASSERTIO 2. Quilibet Catholicus accusare potest, etiam servus, & criminofus de crimine Simonie, ut constat ex c. Si Dominus 3, h. t. ubi Papa Adeodat^{us} rescribit, quod quilibet Catholicus non sit respiciendus, sed potius adhortandus, ut veritatem asserat. Ex quo inferitur de contrario sensu, quod non est admittendus paganus, vel hereticus volens Catholicum Simoniacum accusare, vel etiam contra illum testimonium ferre. Gl. hic V. Catholicus. Hostiens. & Abb. n. 2. & hinc etiam in c. Tan- 17, h. t. sic statuitur. Tanta est labe huius criminis, ut etiam servi contra dominos, & quilibet criminofus admittatur ad accusationem contra Simoniacos (si accusatus fuit infamatus Gl. hic V. ad accusationem), idque speciale est in crimine Simonie: nam servi regulariter non stant in iudicio, l. vix certis, §. 3. ff. de iud. Abb. hic n. 2. Additur in cit. e. Item omnis peccator (scilicet non præcisus ab Ecclesia per sententiam Canonis, vel iudicis, & toleratus, ac penitens, vel non suspensus, vel interdictus, Gl. hic V. eod. & Hostiens.) potest cantare Missam, præter Simoniacum (in Ordine scilicet, qui ab initio est suspensus, cum habeat Characterem vitiosum, Hostiens. hic V. eodem), quem quilibet potest accusare, ut ab Ordine male accepto removeatur, etiam meretrix, quæ aliis non admittitur ad accusandum, nec ad testimonium propter vitiositatem ejus. l. quæ adulterium 29, C. ad Legem Jul. de adult. l. 3. §. lege Julia. ff. de testib. nec ad alios actus legitimos. Gl. fin. hic. Ex quo colligitur, quod sub generali dispositione, quæ criminofos admittuntur ad aliquos actus, non comprehenditur meretrix, nisi specialiter de ea caveatur: sed specialis provisio requiritur circa ejus habilitatem. Abb. hic n. 3.

CXLIV. ASSERTIO 3. Accusari possunt de crimine Simonie, tam dans, quam accipiens pecuniam, vel aliam rem temporalem pro spirituali. c. non satis 8. §. Unde quisquis ibi: tam ille qui dederit, quam ille qui receperit. c. dilectus. 30. ibi: tam in dantes, quam in accipientes, & ibi Gl. V. dantes. c. consilium 38. ibi: tam ementes, quam vendentes. c. Sicut. 19. §. fin. c. quoniam 40. ibi: tam recipiens, quam recepta, h. t. Item is, pro quo sciente, & contentiente alius dedit. c. Mathæus. 23. & c. Sicut 33. ibi: nisi postea consensurus, h. t. Non autem is, pro quo ignorante, aut invito alius dedit. c. nobis. 27. ibi: eo tamen ignorante, eod. tit.

Ceterum accusatus Simonie, pendente accusatione, Missarum solemniam celebrare prohibetur, donec de veritate constiterit, prout decernitur in c. accusatum 4. h. t. Et sic habetur hic, in quo, lite pendente, privatur quis quasi possessione beneficii, & officii, & suspenditur ab administratione divinorum, dummodo etiam publice infamatus fuerit de Simonia, aliis non. Gl. hic V. Solemnia. & Abb. n. 3. ubi ait, quod etiam in alijs magnis, & atrocibus criminibus, concurrente infamia, fiat suspensio ab administratione officii, donec lis, sive causa finiatur.

CXLV. Idem habetur in c. quoties §. h. t. ubi dictus Papa ita rescribit. Pervenit ad nos (per publicam famam, & ideo de hoc voluit inquirere, quia Prælatorum est inquirere de excessibus sub-

ditorum. Gl. hic V. eod.) quod per Simoniacam hæresin fueris ordinatus, ideo necesse habuimus te prohibere, ne Missarum solemniam celebrares, donec quid sit verum, cognosceremus. Porro idem in hoc c. statuitur, quod in præcedente, nisi quod prius loquitur de accusatione, posterius de inquisitione, illud de Simoniacis in genere, hoc declarat in specie, quod id intelligendum sit de Simoniacis in Ordine, ut notat Hostiens. hic in fine. & Abb. in princ. An autem, & quo sensu Simonia dicatur hæresis, dictum est supra.

CXLVI. ASSERTIO 4. Simonia probatur iisdem modis, quibus alia facta, & crimina probari solent, videlicet per Simoniaci confessionem, per testes, & instrumenta authentica, & indubitata, &c. Mascari, de probation. concl. 1305. Redoan, tract. de Simonia p. 4. c. 6. n. 1. & seqq. Quin imò et si alijs regulariter in criminibus requirantur probationes luce meridiana clariore. c. ult. c. de probat. tamen in hoc crimine sufficiunt ad condemnationem etiam probationes, quæ sunt per signa, & conjecturas, prout habetur in c. Sicut. 6. h. t. ubi Lucius Papa ita rescribit. Sicut Simoniaci pestis sui magnitudine alios morbos (id est, vitia) vincit, ita sine dilatione mox, ut ejus signa per aliquam personam (quæ de jure admitti debeat. Gl. hic & Hostiens. V. eod.) apparuerint, debet Simoniacus de Ecclesia DEI eliminari, & expelli, id est, ab Ecclesia separari per excommunicationem, & depositionem, seu privationem beneficii, ut explicat Archidiaconus in c. qui studet. 11. caus. 1. q. 1. n. 4. Idque statutum est, tum ob atrocitatem, & gravitatem huius criminis, in cuius odium admittuntur probationes per præsumptiones, sicut in crimine hæresis, ut notat Abb. hic n. 2. tum quia crimen Simonie occultè solet committi, ideoque difficilis est probatio; in huiusmodi autem criminibus admittuntur probationes per signa, indicia, & conjecturas, Redoan. cit. l. n. 31. & seqq. Requiritur tamen, ut illa signa, & indicia sint evidenter, ita ut violentam præsumptionem faciant, & reum de ipso crimine convincant, alijs non sufficiunt ad condemnationem Rei. Gl. fin. in c. Insinuatum 13. h. t. Mascari, de probat. concl. 1034. n. 27. Clarus §. Simonia, n. 12. Redoan. cit. l. n. 34. & 35. Deinde etiam requiritur, ut illa signa, & præsumptiones plenè probentur. Mascari. cit. l. n. 33. & alij ab eo cit.

§. II.

An & quando criminofus admittantur ad testimonium ferendum in crimine Simonie?

CXLVII. De hoc agitur in primis in c. Licet Heli 31. h. t. ubi Innocentius III. ita rescribit: Ad corrigendos subditorum excessus, Prælati tanto diligentius attendere debent, quanto damniabilis eorum offensas relinquunt incorrectas; idque probat exemplo Heli, qui licet in se bonus esset, quia tamen filiorum defectus non corripuit, in se, & in ipsis, divinam vindictam recepit, L. 1. Reg. c. 4. potest autem contra subditorum excessus, præter notorios (in quibus ordo juris non usquequaque servatur. Gl. hic V. Notorios junctâ Gl. marg.) tribus

» modis procedi, videlicet per accusationem, quam
» legitima inscriptio: per denunciationem, quam
» charitativa correctio, seu admonitio: & per inqui-
» sitionem, quam clamorosa insinuatio præcedere de-
» bet. Idque probatur auctoritate S. Scripturæ Gen.
» 18. ubi Dominus ait: *Descendam, & videbo, utrum*
» *clamorem, qui venit ad me, opere compleverint.* Tunc
» autem clamor pervenit ad Prælaturam, cum per pu-
» blicam famam, aut frequentem insinuationem i-
» psi subditorum excessus referuntur; & tunc videre,
» & inquirere debet, an veritas sic se habeat. Nam
» juxta Canonicas Sanctiones (c. *Si quid verò* 23. dist.
» 86.) si quid de quocunque Clerico ad aures Præ-
» lati pervenerit, quoddam iustum possit offendere,
» non facile credere debet, nec ad vindictam profili-
» re, adhuc incognita: sed prius cum Senioribus,
» seu Canonicis Ecclesiæ suæ diligenter veritatem
» inquirat, ut si culpam invenerit, eam puniat, non
» tanquam ipse sit simul accusator & Judex, sed
» quasi fama deferente, vel clamore denunciante,
» suum officium exequatur, ita ut juxta iudicii fa-
» mam sententia dicatur. Atque hæc consonant
» cum ijs, quæ habentur in c. *Qualiter* 24. de accusat.

Pergit verò Papa, & calum proponit, cuius oc-
» casione prædicta præmissa, casus verò est iste. Abbas
» Pomposianus infamatus erat apud Papam, defe-
» rentibus, sive denunciantibus ipsum Monachis de
» Simonia, perjurio, dilapidatione, & insufficientia.
» Contra quos Abbas excepit, quoddam denunciatio-
» nem huiusmodi fraterna correctio, secundum
» regulam Evangelicam, non præcesserit. Sed Mo-
» nachis asserant, se ipsum præmonuisse, & ad hoc
» probandum duorum Monachorum iuramenta
» sunt exhibita: sed quia super hoc contendere non
» cessabant, Papa ex officio voluit inquirere de præ-
» missis. Quare super propositis criminibus, de
» quibus Abbas fuerat denunciatus, recepit iura-
» menta Monachorum, tam eorum, qui contra i-
» psum, quam qui pro ipso accusarent, ut de prædi-
» ctis plenam, quam scirent, veritatem dicerent:
» quorum depositionibus in Scripturam redactis, &
» publicatis, ceperunt super illis disputare. Quia
» verò tum ex dictis Monachorum, tum ex confes-
» sione Abbatis cognovit Papa, quoddam idem non mo-
» dicam summam pecuniæ ab Antecessore suo reli-
» quam expendat, & in aliâ summâ majori Mona-
» steriū obligat, (non allegatâ legitimâ, & rationa-
» bili causâ, cur hæc fecerit, nempe quia debita sol-
» vit, vel bona emit, *Hofstiens. hic V. Eodem.*) ideo Pa-
» pa ipsum quasi de dilapidatione suspectum ab ad-
» ministratione suspendit. Et quia Simonia multis
» modis contra ipsum Abbatem videbatur esse pro-
» bata, ipse contra testes multas exceptiones oppo-
» suit, videlicet conspirationes, & inimicitias capi-
» tales, furtum, & adulterium, ut eos à testimonio fe-
» rendo repelleret: super quibus multum fuit di-
» sputatum. Quidam verò dicebant, quoddam omnes
» indifferenter essent admittendi, tam infames,
» quam criminosi; non solum ad accusandum, sed
» etiam ad testificandum, cum accusatio Simonia,
» ad instar criminis læsæ Majestatis, procedat. Alij
» verò contrarium dicebant: quia, licet crimina ista,
» quantum ad accusationem, paria iudicentur: dif-
» ferunt tamen in multis, cum alia pœna pro uno,

alia pro altero crimine inferatur: & præter-
» ter personas accusatorum, & testium sit
» guendum, cum non per accusatores, sed per
» crimina probentur: ideoque non omnes, qui
» mittuntur ad accusandum, admitti debent
» stificandum, c. de cætero 14. de testib. Gl. *hic*
» guendum. Non enim qui accusatur, statim reus
» qui per testes convincitur criminosus. *Hofst.*
» *V. eodem.* Papa verò pensatâ æquitate, ne
» cens succumberet, vel pravitas Simonia effugeret
» impunita, illas exceptiones tantum probas
» admisit (scilicet conspirationem, & inimicitias
» pitales,) & alias, nempe adulterij, & furti
» das, *infra. cap. seq. Gl. V. probandas.* *Hofst.*
» probatis testes non ex zelo iustitiæ, sed ex
» procedere viderentur, id est, evidenter præce-
» rentur, *Hofstiens. hic in fine.*

CXLVIII. Hinc colligitur 1. Quod
» testes, qui deposuerunt de Simonia, non ad
» aliqua exceptio in iudicio inquisitionis, nisi
» his inimicitia & conspirationis: alia verò
» nes criminum opponi non possunt, *Abbas*
» nam in hæresi quilibet admittitur ad testifi-
» ergo etiam in Simonia, quæ est quodammodo
» sis, imò majus est omnibus alijs criminibus
» indifferenter. *Redoan. cit. p. 4. c. 5. n. 7. & 8.*
» alias Laici non debeant admitti ad accusandum
» testimonium ferendum contra Clericos, *quod*
» *Abbas. tit. 1.* id tamen non est verum in crimine
» exceptis, ut est crimen Simonia, hæresis, & la-
» jestatis, in quibus etiam Laici admittuntur
» Clericos, si bono zelo iustitiæ, non ex odio
» dant, quia tunc nec ad accusandum, nec ad
» candum admittuntur, *Gl. in c. sumpt. 10. V. La-*
» *accusat. Redoan. c. l. n. 9.*

Colligitur 2. Quod etiam in crimine Simo-
» denunciationem Canonicam præcedere debet
» ritativa admonitio: nam in cit. c. *Liter. H. l.*
» tur talis monitio: quamvis non cerò id inde
» gatur, quia fortè hæc Simonia non fuit talis, quæ
» pedit post penitentiam retentionem dignitatis
» quod non fuit commissum in receptione Ordinis
» adeptione Abbatia: item potuit hic requiri
» monitio propter alia crimina, ut propter perjurium
» & dilapidationem, non propter Simoniam.
» *Andr. hic n. 8. & Abbas n. 4.*

Colligitur 3. Pendente inquisitione super
» pidatione bonorum, Prælatus suspectus non
» statim ab administratione bonorum removeat
» aliud sit in Tutore, quia Prælatus majus ius habet
» Prælatura, & in bonis monasterij, quam Tutor
» nis pupilli; *Abbas hic n. 8.* potest autem suspensio
» pidationis bonorum probari per solas con-
» etiam in ordine ad effectum suspendendi Præ-
» ab administratione, ut si constet, Ecclesiam
» abundantes redditus, & nunc ære alieno gravari
» se, idque speciale est in hoc crimine propter
» cium imminens, *Abbas hic n. 9.*

Colligitur 4. Si res immobiles consumantur
» illa est propriè dicta dilapidatio, quæ propriè
» alienatio rerum immobilium; si verò res
» consumantur, dicitur quasi dilapidatio, quia
» quasi diminuit. *Hofstiens. hic P. quasi de dilapidatione*
» *Abbas n. 9.*

Colligitur 5. Crimen laesae Majestatis, sicut & haereticis, & crimen Simoniae aequiparantur, quantum ad seculandum, & testificandum, non tamen quoad omnia, ut quoad poenam, & plura alia. *Gl. hic V. alia poena. Hostiens. V. Laesae Majestatis, Abbas n. 11.* plura dicentur paulo post.

CXLIX. Caterum praedictum cap. licet Heli, in quo habetur, quod contra Simoniacos admittantur testes criminosi, magis declaratur in c. per tuas. 32. h. 1. quod in effectu idem dicit, quod praecedens cap: nam dictus Abbas Pomposianus plures exceptiones opposuit contra testes inductos ad ipsum convincendum de crimine Simoniae, & Papa quosdam admisit, quosdam vero non, unde videbatur, quod testes criminosi indistincte admittendi sint in crimine Simoniae, sicut expresse dicebatur in quadam Decretali Clementis III. quae incipit: *Quamvis ad abolendum*, cuius verba citantur à *Gloss. margin. in cit. c. per tuas, lit. A.* quae hodie non amplius extat. *Hostiens. ibidem in princ.* Unde quaesitum fuit à Papa Innocentio III. qualiter Decretalis illa sit intelligenda? Respondit Papa, quod illam non ediderit, sed aliam, quae incipit: *Licet Heli*, ad cuius intelligentiam, ac declarationem sic distinguendum esse ait, 1. circa modum agendi, utrum agatur de crimine Simoniae civiliter (prout habetur in antiqua compilatione) sive an quis denunciatur simpliciter (id est, per modum denunciationis & inquisitionis *Gl. hic V. eodem.*) an vero criminaliter accusetur? Et si civiliter agatur, utrum secundum Juris rigorem, an secundum aequitatem? 2. Circa personae qualitatem, contra quam agitur, utrum sit secularis, an regularis: & si sit regularis, utrum sit inferioris gradus (nempe Abbas, vel eo inferior, qui & facilius amoveretur) an excellentioris dignitatis (puta Episcopus regularis, contra quem cautius est procedendum, propter majus scandalum, *Gl. hic V. excellentioris.*) & an ille idem sit bonae opinionis ac famae (quo casu non nisi testes honesti contra illum sunt admittendi, *Hostiens. hic V. eodem.*) an vero graviter infamatus, & valde suspectus (tunc enim testes etiam infamati in tanto crimine admittuntur, *Hostiens. V. eodem.*) item utrum si fuerit infamatus, possit de facili puniri; an sine scandalo nequeat condemnari (ut sic facilius quivis testes contra ipsum admittantur, vel repellantur *Gl. hic V. sine scandalo.*) 3. Distinguendum est circa personas testium, utrum sint honesti (quibus semper fides habetur) an criminosi, & an isti sint emendati de crimine (quibus creditur) an vero adhuc perseverent in crimine? rursus an hujusmodi testes ex zelo justitiae (nam etsi criminosi sint, possunt tamen ex charitate, vel zelo justitiae dicere veritatem, *Hostiens. hic.*) an ex malignitate, sive odio (quia conspiratores sunt, vel inimici capitales, qui non debent admitti, *Gl. hic V. eodem.*) deposuisse credantur. 4. Distinguendum est circa crimina, quae testibus obijciuntur, utrum eadem, vel minora (respectu eorum, de quibus agitur, quia si sint eadem, nempe Simonia, socius criminis non admittitur, c. *Veniens*, 10. de testib. *Gl. hic V. Vel minora*, de quo tamen infra) an paria, vel majora (quia isti, etsi repelli omnino non possunt, cum sint emendati, tamen quanto majora eis crimina obijciuntur, tanto

minor fides est eis adhibenda, *Gl. hic V. Apriana. & Hostiens.*) 5. Utrum sola dicta testium producantur, an adfint alia etiam adminicula, sive indicia, & praesumptiones, quae adjuvant testes, quia sine his testes viles non sunt audiendi in crimine Simoniae, cum vilibus non sit credendum in criminibus exceptis, c. *Si testes* 3. §. *Si res exigat*, & ibi *Gl. V. Conditio causae* 4. q. 3. & à tormentis non est incipiendum, l. 1. in princ. ff. de questionib. & c. cum in contemplatione 6. de regulis Juris, *Gl. hic V. adminicula.* His praemissis, repetit Papa, & magis declarat, quae in praeced. cap. dixerat, nempe quod ille Pomposianus Abbas erat de Simonia, perjurio, dilapidatione, & insufficientia (propter quam Abbas removens est ab administratione c. ult. de arat, & qual. *Gloss. hic V. insufficientia*) graviter infamatus. Cumque per Monachorum juratas depositiones Simonia videretur multis modis probata, ipse Abbas contra testes multas exceptiones opposuit supra memoratas, ex quibus Papa illas duntaxat admisit, quibus prolati, pateret, quod ex odio testificarentur: ceteras vero exceptiones rejecit, propter immanitatem haereticis Simoniacis (ad cuius comparisonem cetera crimina quasi pro nihilo reputantur) quoniam etsi probatae fides testium ex parte debilitarent, non tamen ex toto evacuarent, alijs adminiculis suffragantibus, praestertim cum testes de crimine fuerint emendati.

Tandem concludit Papa hic in fine & ait: Tales scilicet criminosos (maximè emendatos, quibus minora crimina obijciebantur, ex zelo justitiae, & non ex odio deponentes, alijs adminiculis suffragantibus. *Hostiens. hic V. Tales*) contra talem (scilicet inferioris gradus Regularem, & male opinionis, qui de facili sine scandalo potest amoveri, qualis fuit iste Abbas, *Gl. hic V. Contra talem.*) taliter Papa duxit admittendos, non secundum rigorem Juris, sed secundum aequitatem, cum ageretur, non criminaliter, ut deponeretur ab Ordine, sed civiliter, ut ab administratione amoveretur. (in quo casu omnino credendum est, sine alijs adminiculis, testibus emendatis, dummodo illos nulla infamia comiteretur, *Gl. hic V. Duximus admittendos*, & *Hostiens. V. taliter.*) Et utique tales Praelati (scilicet Regulares) ex levioribus causis ab administrationibus amoveri possunt, sicut quorundam Religiosorum approbata consuetudo postulat. (quia non ita firmum jus habent Regulares, sicut seculares, & sine scandalo gravi amoveri possunt, *Gl. hic V. levioribus.* & *Hostiens. V. taliter.*) Unde praedictus Abbas quasi male sibi conscius, non expectata sententia, cessit. Qui vero timore probationis cessit, in nullo relevatur, arg. c. ult. dis. 24. ubi *Gl. V. Confessi*, ait, si quis metu probationum confitetur crimen, habetur pro convicto, *Gl. fin. hic & Hostiens. V. cessit.*

CL. Pro ulteriore explicatione hujus c. notandum 1. Cum agitur contra Praelatum, vel alium Beneficiatum, ut removeatur solum ab administratione, tunc non agitur criminaliter, quia non agitur principaliter ad puniendum delictum, & poenam condignam, quae est depositio à gradu, seu Ordine, sed solum civiliter, quamvis agatur de crimine, ob publicum bonum, ut indignus & Ecclesiae perniciosus amoveatur ab administratione, *Abbas hic n. 1.*

Notan.

Notandum 2. Si agatur de crimine Simonie criminaliter, non admittuntur testes criminosi, & infames, etiam contra Regularem, & siue accusatus sit bonæ famæ, siue malæ, ut colligitur ex *cit. c. per tuas*, à sensu contrario, & tradit *Gl. ibid. V. distinguenda. C. V. taliter. Abbas n. 3.* licet admittantur indifferenter omnes testes, etiam criminosi, & excommunicati, quando agitur criminaliter in crimine læsæ Majestatis, & hæresis: at verò in crimine Simonie non omnes criminosi admittuntur indistinctè ad ferendum testimonium, neque etiam excommunicati, quia *cit. c. Licet Heli, C. a.* sequens loquuntur tantum de criminosis, non autem de excommunicatis, qui indistinctè repelluntur à testificando, *c. Decrevimus. 2. de sent. excomm. in 6.* nisi in casibus specialiter in Jure expressis, *Abb. in cit. c. Licet Heli n. 10. C. 21.* ubi tamen excipit, nisi Simonia sit hæretica, qualis est in eo, qui credit, gratiam Spiritus S. pecuniâ posse emi, & vendi: contra talem enim Simoniacum admittuntur indistinctè omnes testes criminosi, & excommunicati, potius propter hæresin, quàm propter Simoniam.

Notandum 3. Si agatur civiliter de Simonie crimine, tunc non admittuntur testes criminosi, si Prælat⁹ secularis accusatur, vel Regularis superioris gradus ac dignitatis, videlicet Episcopus, nisi sint emendati de crimine. Contra regularem verò Prælatum non Episcopum graviter infamatum de Simonia admittuntur testes criminosi, non de rigore Juris, sed de æquitare, deponentes ex zelo justitiæ, non ex odio, dummodo si sint emendati de crimine, alijs adminiculis fulciantur, & agatur civiliter, non ut Simoniacus deponatur ab Ordine, sed ut removeatur ab administratione, juxta *cit. c. per tuas. §.* Nos verò h. t. & tradit ibi *Gl. V. distinguenda, C. V. taliter. Hostiens. in summa n. 10. h. 1.*

Notandum 4. Et si in crimine Simonie, & alijs exceptis, admittantur testes criminosi, concurrentibus qualitatibus requisitis in *cit. c. Per tuas.* non tamen faciunt plenam probationem, nisi adsint alia adminicula, seu indicia, *cit. c. Per tuas.* ibi: *alijs adminiculis suffragantibus, Abb. ibid. n. 4.* quod dupliciter potest intelligi. 1. Quod testes criminosi emendati tantum admittantur, & tunc dictio *præsertim* posita in textu, accipitur pro *tantum*, ut tenet *Gl. ibid. V. Ex toto.* Verum hæc expositio repugnat *c. Testimonium. §. 4. de testib.* ubi generaliter dicitur, in quocunque crimine, si agatur civiliter, & contra quemcunque admitti testes criminosos, si fuerint emendati: ac proinde hæc explicatio non est tenenda, cum Jurium correctio sit vitanda, & dictio *præsertim* improprie accipitur pro *tantum*: nam ex propria significatione accipitur comparative, ita ut idem supponat in casu contrario; & secundum hanc posteriorem expositionem, quæ est verior, dictio *præsertim* significat idem, quod *maximè*, ita ut sensus sit, quod in crimine Simonie admitti debeant testes criminosi, etiam si in criminibus perseverent, concurrentibus conditionibus requisitis in *cit. c. Per tuas.* & alijs adminiculis, maximè tamen admitti debeant, si sint emendati, & tunc etiam, si alijs adminiculis, *Abb. in cit. c. num. 5. C. 13.*

CLI. Notandum 5. Qui admittuntur ad fe-

rendum testimonium in crimine Simonie, admittuntur etiam in alijs criminibus exceptis: sed omnes, qui repelluntur à testimonio in crimine Simonie, repelluntur etiam in alijs criminibus, & hæresis, ut in crimine læsæ Majestatis, & hæresis. *Licet Heli. h. 1. C. In fidei. §. de heret. in 6.* men omnes indifferenter admittuntur in Simonie, sed considerandæ sunt qualitates, seu conditiones præscriptæ in *cit. c. Per tuas*, quia unum crimine acceptum est magis privilegiatum, quàm aliud, *ibid. n. 6.*

Notandum 6. Perjurus, quamvis sit emendatus, & penitentiam egerit, non est admittendus in crimine Simonie, siue de eo criminaliter civiliter agatur, prout sumitur ex *cit. c. Testimonium de testib.* quia præsumitur, quod iterum peccet, ideoque nunquam amplius admitti debet: sed dum, nec comprehenditur sub generali dispositione, quâ admittuntur testes alijs inhabiles, nisi civiliter exprimitur. *Gl. in cit. c. Per tuas. V. Perjurus emendatus. Abbas n. 10. de quo plura l. 2. n. 10.*

Notandum 7. In Judiciis servanda est ratio inter personas, scilicet æqualis conditionis, & tatis, non item si personæ sint inæquales: nec æqualiter puniuntur delicta personarum, quæ tatis dignitatis sunt, & quæ vilioris status, præsertim cavendum scandalum, & excellentiam dignitatis. *Gl. hic V. Excellentioris. Abbas n. 10.*

Notandum 8. In Simonia, aliisque criminibus exceptis admittuntur testes, etiam si eis minima obijciantur, quàm sint illa, super quibus ponunt, ita tamen, ut eis minor adhibeatur hæc *V. An paria. Abbas n. 9.* quod si nec minima majora, sed eadem crimina obijciantur testibus alia Simonia, non admittuntur, quia Societas non admittitur, si agatur criminaliter, *c. Perjurus. 10. de testib. Gl. in cit. c. Per tuas. V. Perjurus.*

Illud denique adhuc queri hoc loco potest, in crimine Simonie possit appellari? Non potest appellari à sententia, ut docet *Felin. in c. Si quis. d. 1. h. 1.* Ratio est: quia sententia lata super crimine statim executioni mandanda est, quia per interest, tale crimen statim puniri, ut est crimen atrocissimum, seditionis, per appellationem non impeditur, *l. Constitutiones. 16. ff. de appell. sed Simonie est tale crimen, ut colligitur ex cit. c. Si quis sine dilacione mox de Ecclesia debet expelli, & expellitur hæresi, in qua non appellatur. c. Ut appellatio. 18. de heret. in 6.* & ob magnitudinem delicti agatur appellatio, *l. 1. C. De falsa moneta.* Simonie autem crimen est maximum, *cit. c. Si quis. Item in crimine læsæ Majestatis appellari non potest. l. 1. §. Hi autem. ff. de injusto rupto C. c. cui acquiritur Simonia, c. Sanè. 4. caus. 15. q. 3.* Limitat id *Felin. limitat. 3.* nisi quis appellaret ante sententiam.

SECTIO VII.
DE POENIS SIMONIE,
Dispensatione in illa.

§. I.

An pena lre decreta incurrantur
propter quamlibet Simoniam,
& in quacunque mate-
ria fiat?

CLII. ASSERTIO I. Propter Simoniam mentalem, si ea purè interna sit, ita ut in nullum actum externum prodeat; certum est, nullam penam juris incurrere, imò nec ab Ecclesia puniri posse, juxta probabiliorum DD. sententiam, quæ docet, jurisdictionem Ecclesiasticam non posse directè præcipere, & prohibere, adeoque nec punire actus merè internos. Quod si Simonia in actum externum prodeat, id quod aliquid temporale pro spirituali detur, vel accipiat, ex intentione Simoniacæ, citra omne tamen pactum expressum, vel tacitum, etsi probabile sit, Ecclesiam posse talem actum punire: de facto tamen nulla juris pœna propter talem Simoniam incurritur, ut docet Navarr. in man. c. 23. n. 102. & alij DD. communiter cum S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. & sumitur ex c. ult. h. t. de qua Simonia plura dicentur infra.

CLIII. ASSERTIO 2. Ob Simoniam purè conventionalem, quæ scilicet neutra ex parte completa est, sed nondum tradita est res spiritualis, nulla juris positivi pœna ipso facto incurritur, excepta Simonia confidentiali, de qua dictum supra Sect. 4. §. 7. h. t. ut ex communi docet Navarr. cit. c. 23. n. 104. Less. l. 2. c. 35. n. 149. Suar. l. 4. de Simon. c. 55. n. 10. Idque probatur: quia Canones, qui pœnas inferunt Simoniacis, non utuntur verbis, quæ significant solas conventiones Simoniacas, sive contractus, sed dationes, vel receptiones ex talibus conventionibus procedentes, ut patet ex c. Non satis. 8. & c. De Simoniac. 22. h. t. Extravag. 1. & 2. eod. c. Presbyter. 3. & Quisquis. 1. & 2. seqq. caus. 1. q. 2. & 3. Ratio est: quia venditio, & emptio Simoniacæ non completur sola conventionione, in ordine ad penam incurrendam; cum ergo leges pœnales sint odiosæ, & stricti juris, non est censendum pœnas incurrere per solum contractum criminis, sed requiritur, ut effectus, seu executio subsequatur. Imò etiam si pretium sit datum, si tamen nondum res spiritualis sit tradita, vel accepta, nondum incurruntur pœnæ: quia malitia Simoniacæ consistit potissimum in sacrilega irreverentia, quæ inferitur rei sacræ, dum venditur: ea verò non satis est completa, donec res spiritualis pro pecunia sit recipi tradita, ita ut prius inchoatum quidem sit delictum Simoniacæ, non tamen perfectum, cui solum imponuntur pœnæ juris; idèoque Canones supra allegati, vel maximè requirunt traditionem rei spiritualis, ut patet ex illis verbis, qui ordinati Simoniaci fuerint, qui pretio Ecclesiam obtinuerint &c. & per dantes, vel accipientes intelliguntur dantes, vel recipientes spiritualia. Suar. cit. l. n. 16. An autem è converso, si conventio Simoniacæ sit completa ex parte vendentis, quia ipse tradidit rem sacram, seu spiritualement, v. g. Ordines contulit, vel beneficium, sicut promissit: non verò ex parte ementis sit completa, quia pretium non est solutum, incurrantur pœnæ ipso jure, perinde ac si utrinque

completa esset, major est controversia? Affirmant valde probabiliter Cajetanus, Tolet. & Garc. p. 8. de benef. c. 1. n. 20. & plures alij: quia emptio, & venditio videtur perfecta, quando res est tradita, etiam si pretium nondum sit solutum. Sed contrarium quoque est probabile, & in praxi tutum, ut docet Navarr. & Less. locis cit. Suar. c. l. n. 17. Laym. cit. c. ult. §. 7. n. 68. quia Canones requirunt passim, ut Simoniacæ conventio, tam ex parte dantium, quàm ex parte accipientium, sit completa, ita ut non tantum traditio rei spiritualis, sed etiam solutio pretij, seu datio rei temporalis sit secuta: idque secundum stylum Curie Romanæ. Et ratio est: quia pœnæ, præsertim tam graves, & quæ ipso facto incurruntur, quantum fieri potest, & verba legis, salvâ eorum proprietate, permittunt, restringendæ sunt, ut non incurrantur, nisi delictum ex utraque parte sit perfectum, & consummatum; præterquam, si contrarium in lege exprimitur. Itaque pœnæ juris tantum locum habent in Simonia reali, quæ scilicet ex utraque parte, tam traditione rei spiritualis, quàm datione pretij est completa.

CLIV. ASSERTIO 3. Propter nullam Simoniam etiam realem, & ex utraque parte completam, incurruntur pœnæ juris, ipso facto, præter illam, quæ committitur in ingressu Religionis, ordine, & beneficio, ut docet Navarr. cit. c. 23. n. 111. vers. 6. & 7. Less. c. l. n. 130. Suar. cit. §. 5. n. 5. Laym. c. l. n. 69. & alij communiter. Quare si quis Simoniam committat in Administratione, collatione, & susceptione aliorum Sacramentorum, quàm Ordinis: item in consecrationibus, vel benedictionibus, aut dispensationibus: in venditione, vel emptione, vel redemptione pensionis Ecclesiasticæ, in collatione Vicariæ temporalis, graviter quidem peccabit, & Simoniam committeret, quoad culpam, non tamen penam incurreret excommunicationis, suspensionis, aut inhabilitatis alicujus. Idque probatur: quia quamvis in antiquis Decretalibus imponantur sæpe pœnæ inferendæ à Judice, tam contra Clericos, quàm laicos Simoniacos, ut videre est in c. Reperiuntur. 7. & seqq. c. Quidquid. 101. & alijs, caus. 1. q. 1. c. Sicut. 6. & c. De hoc. 11. c. Veniens. 19. & similibus h. t. non tamen ibi statuitur ulla pœna ipso facto incurrenda. Et quamvis in Extravag. Cum detestabile. 2. h. t. quæ est Pauli II. Inter communes in princ. omnes excommunicatio- nis, suspensionis, privationis, & interdicti sententia, censuræ, & pœnæ jam à Romanis Pontificibus quomodolibet latæ contra Simoniacos, cujus- cunque statûs, gradûs, ac dignitatis fuerint, confirmantur, & innovantur: ubi etiam additur, quòd omnes illi, qui Simoniacè ordinati fuerint, ab executione suorum Ordinum sint suspensi: non tamen ibi dicitur, quòd omnes juris pœnæ, quæ olim erant sententiæ ferendæ, nunc ipso facto incurrantur, prout aliqui DD. colligere volunt ex illis verbis: & contra quemlibet tam manifestum, quàm occultum, quas ipso facto eos incurrere volumus &c. quasi alioquin illa verba superflua forent: nam per hæc verba non est facta talis extensio, sed solum facta est extensio pœnarum à publicis Simoniacis ad occultos, ut si quæ fortè erant latæ sententiæ contra publicos Simoniacos, nunc etiam ipso facto incurrantur ab occultis, ut apertè colligitur ex allatis verbis: nam

nam post hæc verba, *Et eorum quemlibet, tam manifestum, quam occultum*, immediate subiungitur, *quæ ipso facto eos* (scilicet tam manifestum, quam occultum) *incurrere volumus*, *Suar. cit. c. 55. n. 8.* Similiter in *cit. Extravag. 2. §. Statuentes præterea*, decernitur, quod omnes, & singuli præmissis dignitatibus præditi, qui quomodolibet dando, vel recipiendo, Simoniam commiserint, aut ut illa fieret, Mediatores extiterint, seu procuraverint, sententiam excommunicationis incurrant, à qua absolvi non possint, nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo. Nam verba hæc intelligenda sunt, & limitanda juxta subjectam materiam, nempe de Simonia in Ordine, & beneficio, quos principaliter ibi punire voluit Pōtifex, & ex *§. seq. & fin.* Ubi in virtute *S. obedientie* iungitur, ut eos omnes, quos Simoniam hujusmodi commisisse, vel procurasse, aut in ea Mediatores esse sciverint, per se, vel per alios revelare quantocyus non omittant, etiam si complices fuerint. Quod si non fecerint, absolvi non possint, donec prædicta reventur, & complices detecti criminis puniantur. Quod autem hæc Constitutio loquatur de Simoniacis in Ordine, & beneficio, confirmatur ex *Extravag. Etsi Dominici. 23. de penit. & remiss.* quæ est etiam Pauli II. ubi sola Simonia in Ordine, & beneficio ponitur inter casus specialiter Papæ reseratos, ut postea etiam declaravit Sixtus IV. in *Extravag. Etsi Dominici. 5. eod. tit.* Idque confirmatur ex Constitutione Pij V. quæ incipit, *Cum primum*, edita Calendis Aprilis anno 1566. & extat apud Quarantam in summa Bullarj *P. Simonia. fol. 190.* in qua etiam pœnæ infliguntur ijs, qui in assecutione SS. Ordinum, & beneficiorum simoniacè delinquant, quas Simonias præ cæteris, magis punire voluerunt SS. Pontifices, propter majus detrimentum, quod inde universali Ecclesiæ bono infertur, *Suar. cit. l. n. 9.*

CLV. ASSERTIO 4. Pœnæ Jure decretæ in Simoniacos comprehendunt etiam Simoniam, quæ est solum prohibita Jure Ecclesiastico, cujusmodi est illa, quæ fit in permutationibus beneficiorum, & similibus. *Suar. cit. c. 55. n. 19.* & alij apud ipsum. Idque probatur, tum ex antiquis Canonibus, in quibus reprobantur simpliciter pacta, quæ in permutatione beneficiorum fiunt, sine auctoritate Superioris, *c. Quæsitum. 5. & c. Cum olim. 7. de rev. permut.* Et in *c. De hoc. 11. h. t.* pœna depositionis infligitur ei, qui alicui promissit beneficium pro suffragio obtinendo in electione ad Episcopatum: & tamen illa tantum fuit Simonia prohibita Jure Ecclesiastico. Et in *cit. Extravag. h. t.* est sermo, non tantum de Simonia, quæ est contra Jus divinum, sed etiam contra Jus Ecclesiasticum, ut patet ex princ. ubi dicitur: *Cum detestabile scelus Simonie tam Divinorum, quam SS. Canonum auctoritas damnet, & reprobet*: & postea omnes pœnæ à Rom. Pontificibus contra Simoniacos quomodolibet late confirmantur: SS. Canones autem indifferenter puniunt Simonias contrarias Juri Divino, & Ecclesiastico. Nec refert, quod Simonia Juris Ecclesiastici nō sit ita propriè dicta Simonia, sicut illa, quæ est contra Jus Divinum, ut supra dictum: quia SS. Canones nomine Simonie utramque comprehendunt, & iisdem verbis damnant, ac detestantur.

Suar. cit. l. n. 20. & 21. Excipitur, nisi ex verbi liud colligatur, nempe sub nomine Simonie comprehendere illam, quæ est solum contra Jus humanum. Sic lex puniens Simoniam in ciis, non extenditur quoad pœnam ad venditionis Ecclesiasticæ, non quod illa venditio sit contra Jus positivum, seu humanum, sed quod si non est propriè dictum beneficium: Lex pœnalis debet restringi ad proprietatem verbi sic etiam lex puniens Simoniam in officiis Ecclesiasticis, probabiliter non comprehendit officia secularia, ut Oeconomj, Advocati Ecclesiæ, & c. rationem, quia non videntur esse Officia Ecclesiastica. *Suar. cit. l. n. 22.* ubi *n. 23.* addit, quod nonones interdum gravius puniant Simoniam contra Jus Ecclesiasticum, qualis est Simonia fiducialis, quam Simoniam, quæ est contra Jus Divinum, eò quod prima illa frequentius committatur, vel magis perniciosa sit Reipublice, & civitati.

§. II.

An, & qualiter incurratur excommunicationis propter Simoniam commissam in Ordine, vel Beneficio?

Dictum est *§. præced. n. 154.* nullam pœnam ipso facto incurrere, nisi propter Simoniam commissam in Ordine, vel beneficio, vel in ingratitudinis. De Censuris, aliisque pœnis, quæ in ultimo casu incurruntur, actum est supra *§. 1. h. t.* Restat nunc, ut agamus de censuris, & excommunicationis, tum suspensionis, quæ in beneficio, & beneficio incurruntur.

CLVI. ASSERTIO 1. Per Simoniam commissam in Ordine incurritur excommunicatio, si Papa reservata ipso facto, tam ab Ordinato, quam ab Ordinato, ut constat ex *cit. Extravag. 2. h. t.* postquam mentio facta fuit de Simonia in Ordine, subditur in *§. Statuentes*: *qui quomodolibet dantes, recipiendo Simoniam commiserint & c.* sententiam excommunicationis incurrant. Neque dici potest, quod pœna suspensionis in fine principij decretæ contra simoniacè Ordinato, & sibi videatur sermo de illis; adeoque altera pœna excommunicationis videatur solum pertinere ad alios Simoniacos in beneficio, de quibus immediate præcessit in *§. Per electiones*. Verum DD. communiter dicunt, quod in *§. Statuentes*, generaliter verbis, quæ totam materiam præcedentem comprehendunt, feratur excommunicatio contra Simoniam, ita ut dantes, & accipientes, sive ordinem, sive ad beneficium conferendum, vel nendum, sint ipso jure excommunicati, *Suar. de censur. sect. 5. n. 25.*

Potro nomine Ordinum in hac materia tantum Minores, quam Sacri, quia omnes, propriè quædam sunt Ordines, & per quemlibet ceteri culiaris potestas in ordine ad sacerdotium, quæ character Ordinis completur, *Suar. cit. l. 4. de Simonia. 4. Barb. in collect. in cit. Extravag. h. t. n. 1.*

imò hæc pœna excommunicationis etiam incurritur
ab ijs, qui simoniacè conferunt, vel accipiunt pri-
mam Tonsuram, ut docet *Suar. cit. c. 56. n. 5. Laym.*
cit. c. 61. §. 7. n. 79. & alij apud Barb. in cit. Extrar.
n. 8. contra Lessium. cit. c. 35. tum quia per primam
Tonsuram, communi modo loquendi, dicitur quis
ordinari, id est, constitui in Ordine Clericorum, & hoc
sensu prima Tonsura dicitur Ordo: tum quia
aliæ quoque pœnæ decretæ contra Simoniacos in Or-
dine, etiam habent locum in collatione, & susce-
ptione primæ Tonsuræ, ut postea dicitur, Sed &
Simonia commissâ in Reverendis, seu dimissorijs
cenetur commissâ in Ordine, ut tradit *Avila tr. de*
cenfur. p. 3. disp. 5. dub. 9. & Laym. cit. l. Probabile
tamen est, quòd Notarius, qui pro dimissorijs, vel si-
gillo aliquod accipit, non incurrat excommunicationem,
quia Concilium Trident. *Seff. 21. c. 1. de refor.*
talem extensionem non facit, nec novam pœnam
imponit, sed confirmat pœnas olim Jure inflic-
tas. *Less. cit. c. 35. num. 133.* de quo plura suprà *sect. 2.*
§. 2. h. i.

CLVII. ASSERTIO 2. Similiter propter Simoniam realem, & utrinque completam in beneficiis, excommunicatio Papæ reservata incurritur, si quis pro collatione, electione, confirmatione, institutione, vel præsentatione ad beneficium Ecclesiasticum pecuniam dederit, vel acceperit, *cit. Extrav. 2. §. Statuentes, h. t.* ubi tamen nomine beneficii intelligi solum debent beneficia propriè dicta; ideòque qui Simoniam committit in Officiis Ecclesiasticis, quæ non sunt beneficia, vel in collatione, aut receptione pensionis Ecclesiasticæ, vel Vicariæ temporalis, non incurrit excommunicationem, quia non sunt propriè dicta beneficia, *Less. c. l. n. 137. Suar. cit. c. 16. n. 6.* ubi in fine addit, etiamsi Simonia commissa sit in parva quantitate, sive modico pretio, excommunicatio incurrit, cum & illa sit peccatum mortale; adeòque capax pænæ excommunicationis. Porro hæc excommunicatio extenditur ad quoslibet Simoniacos in Ordine, vel beneficio, eoique sive manifestos, sive occultos, ut patet ex *cit. Extravag. atque etiam ad mediatores, ut parentes, amicos, procuratores, & omnes, qui suam operam interponunt, ut Ordo, vel beneficium Simoniacè obtineatur, ut patet ex cit. Extravag. §. Statuentes; Less. cit. l. n. 141. Suar. c. l. n. 6.* non tamen extenditur ad scientes Simoniam esse commissam, & non revelantes; quia ibi ad eos hæc pœna non extenditur, sed solum præceptum ponitur in *cit. Extrav. §. ult. Suar. c. l.* Quod si per ignorantiam inculpata commissa sit Simonia, sive in Ordine, sive in beneficio, non incurritur pœna excommunicationis; quippe quæ supponit culpam, & quidem mortalem, & quæ excusat talis ignorantia. *Less. c. l. n. 2. Suar. cit. l.*

§. III.

An, & qualis suspensio contrahatur per Simoniam commissam in Ordine, vel Beneficio?

CLVIII. Assert. 1. Spectato Jure communi Decretaliū, Ordines conferens per Simoniam cōpletam, &
TOMUS V.

perfectâ, recepto pretio, vel alia re æquivalente, ipse
facto est suspensus à collatione omnium Ordinum,
saltem per triennium, ut patet ex c. *Si quis*. 45. h. t.
ubi statuitur: si quis ordinaverit, vel ad Ordinem
aliquem præsentaverit, promissionem, vel
juramentum ab illo recipiens, quod super promissionem
sua eundem non inquietabit: (id est, non possit
alibi sustentationem aliâs jure debitam, juxta
Secundum. 16. de præbend.) Ordinator à collatione
per triennium sunt suspensi. Ordinatus autem ab
Ordine sic suscepto (donec à Sede Apostolica dispensationem obtinuerit) est suspensus.

CLIX. Notandum hic c. Ordinans (idem-
que est de præsentante) in casu hujus c. est ipso jure
suspensus à collatione omnium Ordinum propter
Simoniam commissam, ut puniretur in eo, in quo
peccavit; nam ordinatio facta est, quia ordinatus re-
misit ei jus, quod ex tali ordinatione erat cõsecutus,
nempe ad alimenta ipsi præstanda. Verum quia
hic non intervenit datio alicujus pretij, vel remissio
obligationis jam ortæ, sive juris jam acquisiti; non
enim ordinatus remisit rem sibi in præsentem de-
bitam; sed promissit, se remissurum futurum debi-
tum, pro eo tempore, quo debebitur, sive quo pos-
set deberi: nam nihil Ordinator, aut Præsentator,
ante ordinationem debebat ordinando, sed hic re-
nunciavit juri, quod in futurum posset acquirere, si
debito modo præsentatur; adeoque non fuit directè
commissa Simonia in Ordine; idcirco etiam facta
fuit suspensio tantum ad tempus, cum aliàs confe-
rens Ordinem directè per Simoniam, absolute, &
perpetuò sit suspensus, sive omnino deponendus: &
recipiens non solum ab Ordine simoniacè suscepto,
sed etiam ab alijs sit suspensus, siquidem remisit,
quod in præsentem debetur, de quo infrà: iste autem
ordinatus non est suspensus, nisi ab Ordine sic sus-
cepto; adeoque tam ordinans, quam ordinatus non
commissit directè, & ex proposito Simoniam, quia &
Ordinator valebat ordinare, & ordinatus ordinari,
nullo pretio dato, vel accepto; ideo etiam initius puni-
ri debent: nam pœna debet esse commensurata de-
lictò. *Gl. hic v. Ab executione, & Abbas num. 4. & 5.*
Veruntamen valde probabile est, quod docet *Snar.*
cit. c. 56. n. 13. & dis. 31. de censur. sec. 4. n. 27. nempe
quomvis in casu hujus c. perfectæ Simonia in col-
latione Ordinum sit commissæ: Ordinatorem tamen
ipso jure incurrare tantum suspensionem à collatio-
ne Ordinum per triennium, juxta *tit. c. pen. h. t.* nam
et si ibi aliquod pretium, vel pecunia data non fuerit
pro ordinatione; ipsa tamen promissio, sive obliga-
tio non petendi debitam sustentationem, erat res
pretio æstimabilis; adeoque sufficiens ad propriè di-
ctam Simoniam; ergo cum in illo c. dicatur, quòd
ab ordinante tantum incurratur suspensio trienna-
lis, non est pœna illa augenda sine gravi causa, &
fundamento: præsertim cum ex antiquioribus Ca-
nonibus non possit satis probari, quòd suspensio
perpetua ipso jure incurratur: multò minus potest
id probari ex *Extravag. 2. h. t.* quippe quæ solum lo-
quitur de simoniacè ordinatis, & nihil de Ordinante.

Porrò per Bullam Sixti V. motu proprio editam,
contra malè promoventes, & promotos, quæ incipit:
Sanctum, & salutare, declaratur, Ordinantem per

Simo-

Simoniam eo ipso suspensum esse à collatione quorumcunque Ordinum, atque adeò etiam primæ Tonfuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium, ac denique est illi interdictus ingressus Ecclesiæ, & reservantur hæc censuræ Sedi Apostolicæ, tametsi Simonia occulta sit. *Suar. cit. c. 56. n. 15. & 16. Less. c. l. n. 130.* Et quamvis Clemens VIII. dictam Bullam Sixti V. ad terminos Juris Canonici in quibusdam punctis redegerit, eam tamen quoad Simoniacè ordinantes, & ordinatos in suo rigore reliquit, & confirmavit. *Less. c. l. ubi tamen addit, hanc Sixtinam in plerisque locis non esse usu receptam.*

CLX. Notandum 2. Remissio illa ab ordinato in casu hujus c. facta Ordinatori, vel presentanti ad Ordines, nempe Archidiacono, cujus officium est examinare Ordinandos, & inquirere, an habeat sufficientem Titulum, & postea illos presentare Episcopo ordinandos, illicita est, & nullam obligationem inducit, quia est promissio ex parte utriusque, ordinantis, vel presentantis, & ordinati illicita, & consequenter etiam juramentum ei accessorium non tenet. *Gl. in cit. c. pen. V. Promissionem.* quia ordinans, vel presentans tenentur providere ordinato de Titulo sustentationis, ne in opprobrium totius Ordinis Clericalis mendicare cogatur, ideòque etiam post ordinationem non valet talis remissio, etiam jurata. *Garc. p. 5. de benef. l. 5. n. 174.*

Notandum 3. Non solum Ordinator à collatione, & Presentator ad Ordines ab executione suorum Ordinum, sed etiam Simoniacè ordinatus, ipso jure est suspensus ab Ordine sic suscepto, donec à Papa fuerit absolutus, ut habetur in *cit. c. pen. h. t.* quamvis in *Extravag. 2. h. t.* dicatur: *omnes illi, qui Simoniacè ordinati fuerint, à suorum Ordinum executione sint suspensi:* adeòque non tantum ab Ordine Simoniacè suscepto, quæ est recepta Doctorum sententia apud Avilam *cit. dis. 5. dub. 9. concl. 1.* Verum textus hic probabiliter etiam intelligi potest de Ordinibus Simoniacè susceptis, ita ut sic ordinati suspensi sint ab executione Ordinum suorum, quos singuli Simoniacè susceperunt, ut in eo quilibet puniatur, in quo peccavit, præsertim cum pœnæ sint restringendæ, sicut etiam Jure antiquo decretum erat in *c. per tuas 37. & c. pen. h. t. Less. cit. l. n. 135. Suar. cit. dis. 31. de censur. sec. 4. n. 33.* ubi tamen addit, priorem opinionem, sicut communior est, ita etiam esse securiorem.

CLXI. ASSERTIO 2. Is, qui Simoniacè Ordinem suscepit, sed sine culpa ab ipso commissa: quia scilicet alius v. g. amicus ejus, ipso inculpate ignorante, pecuniam dedit Episcopo, ut ipsum ordinaret, non est ipso jure suspensus ab Ordinibus antea ritè susceptis, imò nec ab Ordine sic suscepto, cum id nullo Jure sit expressum, saltem eâ suspensione, quæ sit verè ac propriè censura. *Suar. cit. sec. 4. n. 40. Less. c. l. n. 136.* Idque sumitur ex *c. de Simoniacè 22. h. t.* ubi Papa Lucius III. ait: De Simoniacè ordinatis » certum non possumus dare responsum, nisi pleniùs » cognoscamus, qualiter fuerint ordinati, cum quidam, licet secundum quandam speciem Simoniacè, » utpote ipsis ignorantibus, Simoniacè sint ordinati, possint, quia Simoniaci non sunt, in suis Ordinibus permanere, adeòque non sunt ab ipsis suspensi. Ratio est, quia suspensio propriè dicta est pœna imposita propter culpam, ergò cum in tali casu

nulla sit culpa, ex parte ordinati, non potest imponi suspensio, quæ sit propriè censura, imponitur, nisi propter culpam, seu peccatum. *Gl. hic V. remanere. Hostiens. ibid. & de quin & S. Thomas 2. 2. q. 100. art. 6. ad 3. tunc suspensivè id factum esse, nec posse sic ordinari equi Ordinem per Simoniam alterius, ipso jure, susceptum, nec ad altiorum Ordinem promotionem per saltum promotus videatur, nisi cum recorderet dispensetur: idque probari potest, c. presentium 3. caus. 1. q. 5. ubi quidam Simoniacè ordinatus, quia parentes dederant pecuniam, ab Episcopo cum eo fuerit dispensatum: tunc tuas 37. h. t. ubi de quodam Simoniacè ordinato ignorantiam, dicitur, nisi cum eo fuerit minister dispensatum, nec ad superiores Ordines promoveretur, nec in suscepto debet Ordine ministrare. Contra est, quia in *cit. c. de Simoniacè.* nulla sit expressio suspensionis lata in ordinatum Simoniacè ignorantem: nec obstant textus in contrarium: quia in illis fuit in ordinato ignorantia culpæ, vel juris, ut in *cit. c. per tuas.* ubi ordinatus ad Ordines suscipiendos, licet putaret, id non licitum, quæ fuit ignorantia juris: vel ignorantiæ & crassa & culpabilis, ut in *cit. c. presentium.* & ita ex ipso textu ibi: *quia culpam istam nescias coactus commisit:* ideòque suspensio propter ordinatum est imposita: id quod semper præsumitur, quod si suspensio in jure ferretur, trarium expresse significetur, ut in *c. Ex parte 26. & c. nobis. 27. h. t.* de quo nihil est expressum *cit. c. de Simoniacè.* adeòque etiam dispensatio non fuit opus. *Suar. cit. sec. 4. n. 41. Laym. cit. n. 71.**

CLXII. Sed obijci potest 1. Quod in ordinatione fuerit commissa Simonia ab Episcopo, qui ordinat, etiam si Episcopus sit Simoniacè ordinatus, adeòque ipso jure suspensus. Negatur cons. disparitas est, quia Simoniacè ordinatus hic nullam commisit, licet ordinatum conferat, ideòque ex eo, quod collator Ordinis Simoniacè ordinat, non sequitur, etiam alterum Simoniacè ordinari, *Suar. cit. c. 56. n. 9.* Obijciatur 2. Quod si per ignorantiam ab Episcopo Simoniacè ordinatus, ut mox dicetur, ergo etiam qui ignorans ordinatur ab eo, qui ab alio pecuniam accepit, Ordine conferendo. Sed negatur cons. Disparitas est, quia in posteriore casu non ordinatus Episcopo jam suspensus, adeòque adhuc executione Ordinis ab eo recipere potest, licet Episcopus ignorans in ordinando incurrat suspensionem, & consequenter simul perdat potestatem dandi executionem Ordinis: secus est in priore casu, in quo ordinatus antequam inordinatus, propter culpam, antequam ordinaret eum, pro quo data est pecunia, ipso jure ignorantem. *Suar. cit. c. sec. 4. n. 41.*

CLXIII. ASSERTIO 3. Quod ordinatus Episcopo Simoniacò, sed non recipit Ordinem Simoniacè: quia Episcopus in illa ordinatione nullam Simoniam commisit: tunc si scivisse, ante ordinationem

Episcopum esse Simoniacum, incurrit suspensionem ab Ordine sic suscepto, ut constat ex c. Si qui 108. 1. q. 1. ubi dicitur: Qui vero scienter se à Simoniacis consecrari permiserint, eorum ordinationem omnino irritam esse decernimus, scilicet quoad usum, seu executionem Ordinis conferendam. Si quis vero bona fide à tali Episcopo sit ordinatus, ignarus illum esse Simoniacum, non incurrit suspensionem, quippe quæ non nisi propter culpam imponitur, tanquam pœna, prout habetur in cit. c. Si qui. Et in c. Per tuas 37. h. t. Putat tamen Gl. in cit. c. Si qui. Eodem. Silvest. V. Suspensionis. q. 7. dicto 1. Avila cit. dis. 5. dub. 9. concl. 3. quod, postquam ordinatus à Simoniacis etiam ignoranter, intellexit, ipsum fuisse Simoniacum, ipso jure suspensionem incurrit, ita ut non possit etiam in Ordine sic suscepto ministrare, donec à Papa dispensetur, quod colligi videtur ex cit. c. Si qui. ibi: talium ordinationem misericorditer sustinemus. Sed contra est, quod, cum ordinatus à tali Episcopo ab initio non contraxerit suspensionem, excusante bona fide, & ignorantia, neque ex postfacto propter supervenientem scientiam, illam contrahat: cum enim non intervenit culpa, non potest scientia per se sola inducere suspensionem, quæ culpam supponit. Suar. cit. dis. 4. n. 30. in fine.

Potest per Simoniam in Ordine, præter suspensionem ab executione Ordinum, non incurritur, live ab ordinante Simoniacæ, five ab ordinato, alia suspensio ab officio vel beneficio, cum in cit. Extrav. 2. h. t. expresse limitetur ad suspensionem ab executione Ordinum: alioquin Simoniacæ ordinatus non posset eligere, nec fructus beneficii suos faceret, nec illos, curâ conscientia, retinere, quantumvis crimen occultum sit, Suar. l. 4. de Simonia c. 56. n. 18.

CLXIV. ASSERTIO 4. Deveniendo nunc ad suspensionem, propter Simoniam commissam in beneficio, nulla talis incurritur, neque à conferente beneficium Simoniacæ, neque à recipiente: quod intelligendum est de propria suspensione, prout est censura distincta ab excommunicatione: nam cum Simoniacus in beneficio sit ipso jure excommunicatus, Extrav. 2. h. t. & supra dictum, consequenter etiam est suspensus ab omni officio, beneficio, & Ordine, donec absolvatur. Suar. cit. c. 56. de Simon. n. 19. Et cit. dis. 31. sect. 5. n. 43. Navarr. in man. c. 23. n. 111. dicto 3. Avila de censur. cit. dis. 5. dub. 9. conclus. 5. Et in primis quidem quoad suspensionem ab Ordine, certum est, non incurri illam per Simoniam in beneficio, quia non est dicendum, pœnam aliquam incurri ipso jure, nisi illa expresse reperitur à lege seu Canone imposita, ut tradit Gl. communiter recepta in c. ult. V. Ex vi de jure patron. nullibi autem talis suspensio reperitur jure imposita. Nam in c. præter 6. §. Præter dis. 32. ubi dicitur, Simoniacos non esse admittendos ad sancta ministeria, sermo est non de Simoniacis in beneficio, sed in Ordine, qui etiam per alios Canones est suspensus, Gl. ibid. V. officium. Quod verò attinet ad suspensionem in beneficio, nec quoad conferentem Simoniacæ beneficium, nec quoad recipientem, reperitur talis lata suspensio, quæ ipso jure incurritur. Ubi tamen notandum est, quod electio, vel quævis alia provisio Simoniacæ beneficii (etiam ignorante proviso facta) sit omnino invalida, nec per illam ipsi proviso jus acquiritur in beneficio,

nec facit fructus suos, sed ad illorum omnium, quæ percepit, restitutionem est obstrictus, ut statutum habetur in Extrav. 2. §. per electiones h. t. ista tamen non est propriè dicta pœna suspensionis à tali beneficio, cum suspensio supponat jus acquisitum in beneficio; illa autem beneficii provisio, de qua in cit. Extrav. est sermo, ipso jure nulla est, Suar. cit. sect. 4. n. 45. Et cit. c. 56. n. 19. Sed neque incurrit Simoniacus in beneficio suspensionem ab alijs beneficijs legitimè obtentis, quia id etiam nullo jure sufficienter probatur: nam textus in c. de Simoniacis 22. h. t. loquitur de Simonia commissâ in susceptione Ordinis, non beneficii, neque etiam fit ibi mentio de suspensione aliqua ipso jure lata: in c. verò præsentium 3. caus. 1. q. 5. est sermo de Simonia commissâ in ordinatione, ejusque pœnâ; ideoque ibi non fertur suspensio ab omnibus Ordinibus, sed tantum ab Ordine Simoniacæ suscepto, Suar. cit. sect. 4. n. 46.

§. IV.

An præter prædictas Censuras, sint alia pœna Canonica jure decreta in Simoniacos?

CLXV. ASSERT. 1. Sunt & alia pœna jure Canonico statuta in Simoniacos. Et in primis perpetuò sunt deponendi ab Altaris ministerio, live ab officio, & consequenter etiam à beneficio, ut constat ex cit. c. Erga 110. caus. 1. q. 1. & ex c. 2. de Confess. ubi cum quidam Canonicus confessus esset in Judicio, quod pro consensu præstando electioni alterius, 500. Sacerdotum obligationem acceperit, & mediator extiterit Simoniacæ pravitatis: eo intellecto, Innocentius III. per sententiam definitivam pronunciavit, eum esse ab officio, & beneficio deponendum. Similiter pœna depositionis contra Simoniacum in beneficio decernitur in c. de hoc 11. h. t. Nam cum Episcopus Oxoniensis ante electionem Archidiacono (habenti suffragium in electione) quoddam beneficium, & cuidam Clerico Prioratum quendam promississet, ut electioni ejusdem Episcopi uterque consentiret: Papa Alexander III. super hoc respondit: Si manifestum sit (id est, notorium) dictum Archidiacono, & Clericum recepisse promissa ob illam causam, vel id confessi fuerint in jure (coram suo Judice) vel legitimè convicti, ab Altaris Ministerio perpetuò sunt deponendi. Si verò id manifestum sit (per famam tantum, live factum, & non notorium, unde alia littera habet, non manifestum, Gl. hic V. eodem, & Hostiens.) nec etiam confessi, vel convicti fuerint, sed tantum publicè laborent infamia, eis Canonica purgatio indicenda est, in qua si defecerint, tanquam auctores tanti sceleris sunt puniendi. Rex autem (qui jus habebat in electione, tanquam Patronus, Gl. hic V. Regem, & ex jure speciali, scilicet privilegio, vel consuetudine, ideoque consensus ejus in electione requiri debebat, Abbas hic n. 10.) & Principes (ad quos etiam fortè jus patronatus pertinebat, vel qui Regem induxerant ad consentiendum, Hostiens. hic V. assensum.) induci debent, ut si quæ receperint à dicto Episcopo, ut ejus electioni præstarent assensum, Ecclesiæ Oxoniensi, sine diminutione, seu

» integrè restituant, cum illa sine gravi periculo salutis suae non possint retinere.

Porro per depositionem perpetuam ab Altaris ministerio, intelligitur hic eadem poena, quae habetur in *cir. c. 2. de confess.* nempe ab officio, & beneficio, siue agatur per modum accusationis, siue etiam per modum inquisitionis, ut tradit *Gl. hic V. deponendi*. Hinc etiam colligitur 1. quod promittere beneficium pro voce, seu suffragio electionis sit Simonia contra Jus positivum, *Azor. p. 3. Instit. l. 12. c. 7. q. 1. §. Est ibidem*. Colligitur 2. Principes, & alios quoslibet saeculares, qui recipiunt pecuniam, ut tanquam Patroni in electione consentiant, vel eam ratam habeant, Simoniacos esse, & restituere debere accepta Ecclesiae, de cujus Praelato, vel Rectore eligendo agitur, in cuius injuriam illa pecunia data fuit, quamvis non sit ex illius Ecclesiae bonis beneficium constitutum, *Abbas hic n. 5. Azor. c. l.*

CLXVI. Præterea poena depositionis contra simoniace obtinentem beneficium, statuitur in *c. In sinuatum. 13. h. t.* ubi relatum fuit Papæ Alexandro III. quod in Ecclesijs Episcopatus Cistrenensis, complures Clerici per Simoniam dicantur habere ingressum, de quo sunt infamia notati. Quare mandat Papa Episcopo Diocesano, ut, si publicum, & notorium fuerit (siue factum, siue jure, ut quia in Judicio confessi sunt, vel convicti, vel vi praesumptionis Juris, & de Jure, *Hostiens. hic V. Publicum*) aliquos in Ecclesijs illis per Simoniam intrasse, eos inde removeat: illis autem, quorum crimen notorium non est; si tamen publicam laborent infamiam, purgationem, cum quinta, vel sexta manu sui Ordinis, indicat, in qua, si defecerint, beneficij eosdem perpetuo priver.

CLXVII. Ubi notandum 1. Simoniacus in beneficio non deponitur ab Ordine, si contra eum procedatur, non per viam accusationis, sed inquisitionis: privatur tamen beneficio simoniace acquisito, quamvis etiam alia poena puniri posset, cum hæc amotio non sit propriè poena, *c. Cum Clerici. 6. de pænis, Abbas hic n. 2.* de quo supra *l. 1. tit. 35. §. 3. n. 22. Et seq.* imò & poena depositionis ab Ordine, si crimen Simoniae sit notorium, imponi posset, juxta *c. Qualiter. 24. de accus. Et c. Cum ab homine. 10. de Judic.* Nec obstat, quod in casu hujus, talis depositio non sit imposita: quia Episcopus quæsit tantum, an talis beneficijs simoniace acquisitis sit privandus, & Papa respondit, prout habetur in textu, *Abbas hic n. 3. in fine*.

Notandum 2. Infamato de crimine Simoniae purgatio indicenda est, propter probabilem praesumptionem ex infamia ortam: quod si deficiat in probatione, puniatur, acsi convictus de crimine fuisset, & praesumptio probabilis orta ex infamia transit in violentam, cum reus deficit in probando, quæ praesumptio sufficit ad condemnationem, *Gl. fin. hic. Et Abbas n. 4.*

CLXVIII. Denique adhuc alia depositionis poena imponitur in *c. Qui alium. 2. h. t.* quod est depositum ex Concilio Moguntino sub Rabano Archiepiscopo c. 10. ubi sic statuitur: Qui alium in Ecclesia ordinatum (id est ritè, & canonicè institutum) per pecuniam expulerit, id est, expelli fecerit: eumque sibi taliter vendicaverit (siue si re-

tinuerit vi ipsum intrudendo) omnino deponatur. Nam talis duplex peccatum committit, Simoniam, dando pecuniam pro spirituali vendenda; & quia succedit in locum viventis, occupat, *c. Finem. 110. caus. 7. q. 1. Et c. 1. de præb. Gl. hic V. Expulerit*. Ideoque deponendus etiam si contra eum procedatur per modum inquisitionis, si de eo constiterit, perinde ac si accusasset; nam textus hic loquitur indistinctè, *Abbas in fin. Et Abbas*. Illud hoc loco addendum, poenam depositionis decretam in Simoniacis incurri ipso jure, sed per sententiam Judicis, neminem esse, ut clarè patet ex Canonibus superius. Neque verò etiam per Extrav. 2. h. t. incurritur ipso facto, idque propter ejus gratiam *Suar. l. 4. de Simon. c. 56. n. 22.*

CLXIX. ASSERTIO 2. Alia poena de tamen includitur, vel conjuncta est poena deponis per hominem) quod Simoniacus in Ordine beneficio priveretur, non solum beneficio immo acquisito; sed etiam alijs beneficijs prius legitime obtentis: ita tamen, ut hæc poena non curratur ipso jure, seu facto: sed non nisi per sententiam condemnatoriam Judicis, per quam Simoniacus beneficijs prius obtentis privatur, si Simoniacus culpam commissa fuit, ut colligitur ex *byter. 3. ibi: privaretur, caus. 1. q. 1. c. Si quis. De hoc. 11. h. t. Suar. l. 4. de Simon. c. 58. n. 1.* & tradunt communiter DD. Idque probatur nullus reperitur textus Juris, per quem hæc privationis inferatur, ipso jure, seu facto, & quænter non censetur lata, nisi in ordine ad sententiam condemnatoriam Judicis, ex recepta sententia Theologorum, & Juristarum apud nos. Nec obstat *c. Inquisitionis. 21. in princ. de accus.* dicitur, Simoniam impedire retentionem beneficii, etiam post peractam poenitentiam: quia ad intelligitur de beneficio simoniace acquisito: et maxime intelligi deberet de alijs beneficijs, si tamen ita, ut ipso facto Simoniacus sit ipso jure non nisi per sententiam condemnatoriam Judicis, nam ibi Simonia comparatur cum homicidio, non privat, ipso facto, beneficijs prius obtentis, ut sumitur ex *c. Clerici. 5. Ne Clerici, vel Monachi. Et c. de quo infra Tit. 12.* In Extravag. 2. h. t. de Simon. non imponitur hæc poena privationis, nisi quod beneficium simoniace acceptum, non quoad illud obtenta, *Suar. c. l. n. 4. Et 6.* & ratio est, quæ privat bonis, aut juribus acquisitis, & non possessis, non solet cum tanto rigore per legem, ut quis obligetur ad illam in se ipso exequendam ante sententiam saltem declaratoriam criminis, *cir. l. n. 2.* Excipitur Simonia confidentialis, in qua incurrit Examinatores promovendos ad archiales Ecclesias, à qua absolvi non possunt, commissis beneficijs, quæ quomodocumque etiam obtinebant, juxta Decretum Concilii Tridentini *c. 18. de refor. Suar. cit. l. n. 3.*

Hinc inferitur, quod Simoniacus in uno beneficio non teneatur restituere fructus, quos per beneficijs prius legitime obtentis, siue extraneis, quomodolibet consumptos: quia, cum restituitur in illis, etiam fecit fructus suos, *Suar. cit. l. n. 4.* de etiam talis Simoniacus potest administrare

signare priora beneficia rite acquisita, in quibus jus retinuit, priusquam de illo crimine condemnatur, *Suar. cit. l. n. 6. in fine.*

CLXX. **ASSERTIO 3.** Etsi Simoniacus sit inhabilis ad beneficium simoniace obtentum retinendum, ita ut illud ipsi etiam de novo conferri non possit, sine speciali dispensatione, ut aperte colligitur ex *c. pen. de Elect.* quoad alia verò beneficia obtinenda non est inhabilis ipso jure, ut docet *Navarr. consil. 91. n. 5. h. t.* Constitutio verò Pij V. quæ incipit: *Cum primò*, inhabilitans Simoniacos ad quavis beneficia obtinenda ipso jure, non habet locum ante sententiam Judicis condemnatoriam, vel saltem declarationem criminis, in foro conscientie, neque quoad hunc effectum est recepta, ut refert *Navarr. consil. 92. h. t. Suar. cit. l. n. 10. & 11.*

§. V.

Quis possit dispensare, siue relaxare penas jure decretas in Simoniacos?

CLXXI. Non est hic sermo de dispensatione Simoniae quoad culpam, quia in hac dispensari non potest, ullâ humanâ potestate, si sit contra Jus naturale, ac Divinum. Si verò sit Simonia contra Jus Ecclesiasticum, & ab illo solum prohibita, solus Papa illa dispensare potest, non alius Prælati inferior, nisi ex commissione expressâ, vel tacita S. Pontificis; quia nullus inferior potest in lege Superioris per se dispensare. Dispensat autem S. Pontifex, non ita ut manente Simoniâ, tollatur culpa; id enim repugnat: sed ut emptio, & venditio, quæ manente obligatione legis, esset Simoniaca, eâ sublatâ, non sit talis. Neque tamen Pontifex solet dispensare etiam in Simonia contra Jus humanum: tum quia id non est necessarium: quia quando expedit dare temporale aliquid pro spirituali, non est necesse, ut id fiat, per modum pretij, sed potest Papa alio modo providere de necessaria sustentatione personarum: neque etiam utile est Ecclesiæ in Simonia positiva dispensare, quia non expedit, ut res Ecclesiæ fiant venales, *Suar. l. 4. de Simon. c. 61. n. 1. & 2.* Quæstio igitur solum est, de dispensatione, quoad penam Simoniae, siue de relaxatione penæ, quæ solum habet locum in Simonia commissa in Ordine, beneficio, & ingressu Religionis, ut dictum supra *sect. 7. §. 1. num. 154.*

CLXXII. Jam ergo ad propositam quæstionem respond. 1. Ab excommunicatione, quæ lata est in Simoniam commissam in Ordine, & beneficio, & ingressu Religionis, quoad personas singulares dantes, vel accipientes pecunias, & tam in dantes, quam in recipientes simoniace Ordinem, vel beneficium, solus Papa absolvere potest, cui ea est reservata in *Extravag. 1. & 2. h. t. Inter communes*; possunt tamen ab hac excommunicatione absolvere ex potestate delegata, etiam ij, qui Bullam habent, seu Privilegia à Sede Apostolica, in quibus conceditur potestas absolvendi à casibus Papæ reservatis, nisi in particulari excommunicatio incurra propter Simoniam in ijs excipiat, *Suar. cit. c. 61. n. 4.* Similiter quoad suspensionem, quæ incurritur propter Simoniam commissam in Ordine, is, qui simoniace ordinatus est, suspensus est ab Ordinis sic suscepti executione, in qua pena dispensare potest solus Papa, juxta *c. pen. h. t.* Ordinans verò simoniace suspensus est à collatione Ordinum, quæ pena etiam relaxari non potest, nisi à Papa, *cir. c. pen. de quo plura videri possunt apud Suar. cit. c. 61. n. 5. 6. & 7.*

CLXXIII. Secundò quoad penam inhabilitatis ad obtinendum idem beneficium simoniace obtentum, si is, qui beneficium recipit, Simoniam commissam esse scivit, vel expressè, vel tacitè consensit, solus Papa dispensare potest, ut colligitur ex *c. pen. de Elect.* quia non est censura, sed pena, quæ ipso facto per Canones imponitur: in hujusmodi autem penis non possunt Prælati inferiores dispensare, nisi in casibus sibi specialiter jure concessis, qualis concessio non reperitur in hoc casu facta Episcopis, *Suar. cit. c. 61. n. 10.* Quod si quis per ignorantiam, bonâ fide, beneficium simoniace collatum accepit; tunc distinguendum est. Vel enim est beneficium majus, scilicet Prælatiura, seu dignitas, aut beneficium curatum, & non potest cum illo dispensare Episcopus: vel est beneficium simplex, & potest, post liberam ejus resignationem, prout etiam dictum est supra *l. 1. tit. 6. n. 98. & seq.* Porro extra casus in *cir. c. pen.* expressos, in quibus specialiter concessa est dispensatio Episcopo; solus Papa in hac inhabilitate ad idem beneficium obtinendum, quod simoniace, etiam ignoranter obtentum fuit, dispensare potest, *Suar. c. l.* Et hinc etiam, juxta allatam supra distinctionem intelligi debet, quod habetur in *c. Nobis. 27. §. ult. h. t.* ubi quæsitum fuit, an, si aliquis electus sit in Prælatum alicujus Ecclesiæ, & ejus electio reprobata sit, propter Simoniacam pravitatem, Episcopus cum eo dispensare possit? Et respondetur, quod non; ubi *Gl. fin. Innocent. & Hostiens.* & alij, tres expositiones afferunt illius textus. Prima est, quando electus Simoniam commisit, vel alius, eo sciente, & ratum habente; tunc enim Episcopus cum tali dispensare non potest: Secunda, quando ignorante electo, Simonia commissa fuit, quod dispensare non possit Episcopus, ut iterum, illa vice, eligatur ad eandem prælationem, ut ibi additur; possit tamen dispensare, ut pro alia vice eligatur ad idem beneficium: Tertia est, quando simoniace electus condemnatus est per sententiam: nam tunc Episcopus non poterit cum illo dispensare, tum propter criminis enormitatem, tum quia est notorium per sententiam, *Arg. c. Ut constitueretur. 25. dist. 50.*

CLXXIV. Tertio quoad penam inhabilitatis ad alia beneficia obtinenda, dicunt communiter DD. ut Abbas in *c. De simoniace. 22. n. 6.* & alij, quod, si Simoniacus voluntariè, ac spontè renunciet beneficio per Simoniam acquisito, ante sententiam condemnatoriam Judicis, possit Episcopus cum illo dispensare ad alia beneficia obtinenda: non autem possit, si ante renunciationem factam, de Simonia condemnatus sit; & ideo beneficium prius obtentio privatur: idque sumitur ex *c. 1. caus. 1. q. 5.* ubi permittitur dispensari cum talibus, si omnino dimittant beneficia simoniace obtenta, ilque spontè renuncient. Ratio est: tum quia mitius agitur cum confesso, quam cum convicto de crimine: tum quia condemnatus

demnatus per sententiam de Simonia perpetuo sit infamis, infamia juris, c. *Sancti*. 4. *caus.* 15. q. 3. c. *ult. caus.* 1. q. 3. cum infamia autem non potest Episcopus dispensare, nisi in casibus jure expressis, *Abb. cit.* l. n. 7. Verum hæc sententia supponit, quod Simoniacus ipso jure, ante omnem sententiam Judicis, sit inhabilis ad nova beneficia obtinenda, ideoque ante condemnationem indigeat dispensatione, quod supra rejectum fuit §. *preced.* n. 169.

Porro quod dictum est, Episcopum non posse dispensare, quoad penas, seu Censuras latas contra Simoniacos, id limitari debet, quoad excommunicationem, & suspensionem, quæ incurruntur propter Simoniam occultam, ad quas rectè extenditur facultas Episcopis concessa in Concil. Trident. *sess.* 24. c. 6. de *reform.* dispensandi in casibus occultis, & ad forum contentiosum non deductis: nam hoc ipso, quod ibi non excipitur occulta Simonia, sub generali dispositione comprehenditur. Aliud est de inhabilitate ad beneficia obtinenda, ad quam non extenditur facultas illa, quæ non tam est irregularitas, quam particularis pena: in Concilio autem non datur generalis facultas Episcopis dispensandi in omnibus penis Papæ reservatis, juxta declarationem Cardinalium apud *Suar. cit.* c. 61. n. 11. *in fine.*

SECTIO VIII.

DE OBLIGATIONE RESTITUENDI ea, quæ per Simoniam sunt accepta.

§. I.

An, & cui pretium simoniacè acceptum sit restituendum?

CLXXV. ASSERTIO I. Qui accepit pretium pro spirituali, non solum simoniacè, sed etiam injustè, quia scilicet in re spirituali simoniacè vendita nullum temporale jus, vel commodum habet, is Jure naturali, ac Divino pretium acceptum restituere tenetur, non ratione Simonie formaliter, & præcisè, sed ratione injustitiæ, *Suar. cit.* c. 59. n. 11. *Less.* l. 2. c. 35. n. 162. *Laym. cit.* c. ult. §. 9. n. 79. V. g. qui pecuniâ pro Sacrificio Missæ, administratione Sacramenti, vel simili functione spirituali accepit, tanquam pretium rei spiritualis, sive in compensationem ejusdem, is tenetur ad restitutionem pretij accepti. Ratio est: quia qui accipit pretium temporale pro re spirituali alteri tradita, violat justiciam commutativam, ergo tenetur ad restitutionem: nam obligatio restituendi oritur ex violatione justitiæ commutativæ. Ant. probatur: tum quia dans alteri rem merè spiritualem, nullum omnino jus habet vicissim accipiendi pro ea rem temporalem, tanquam pretium rei spiritualis, cum res spirituales non sint pretio æstimabiles, neque vendibiles: tum quia Ministri Ecclesiastici non sunt Domini rerum spiritualium, sed Dispensatores tantum, adeoque vendendo illas pro pecunia, quas gratis dare deberent, non tantum irreverenter agunt contra DEUM, sed etiam injuriam inferunt hominibus, quibus eas dispensant: sicut Eleemosynarius Principis, si pro eleemosyna gratis dan-

da, à pauperibus aliquid temporale exigit, tum in Dominum, sed etiam contra pauperem committit, & ad restitutionem tenetur, significat *S. Thom.* 2. 2. q. 100. art. 6. in Corp. accipiens pretium pro re spirituali, non accipit titulo gratuitæ donationis, vel remunerationis ut supponitur, dans non habet intentionem dandi, seu gratis dandi rem temporalem: neque titulo oneroso, seu reciproco; quia contractus commutatio rei temporalis cum spirituali, Jure naturali, ac Divino, & humano irrita, & Simoniaca; consequenter per talem contractum non transfertur dominium rei temporalis accipientem, sed ea restitui debet danti. Etenim, nisi dans pretium pro re spirituali statim restituit, daret spontè, & liberaliter in remunerationem, quamvis alter Simoniacè intentione illud accipiat, tanquam ex justitia debitum datum fuisset, non accipiens non tenetur ex justitia restituere, posito errore, probabiliter existimet, si illud quod accepit, donatum esse, *Laym. cit.* c. 27.

CLXXVI. Hinc inferitur 1. Si quis actione spirituali, v. g. Sacrificio, ad quam vel justitia non tenetur, accipiat temporale, non tanquam pretium spiritualis functionis, sed tanquam stipendium, quod omni laboranti in ministerio, jure naturæ, est debitum, non tenetur ad restitutionem, nisi post condemnationem, si quid acceptum fuit titulo sustentationis, contra prohibitionem legis Ecclesiasticæ, *Laym. cit.* l. 2. c. 35. Imò etiam si accepisset tanquam pretium spiritualis functionis, si tamen pretium acceptum non esset justum stipendium debitum illi ad sustentationem pro illa actione spirituali, non tenetur ad restitutionem: quia licet Simoniæ commiserit, accepit pretium pro actione spirituali; non tamen commisit ullam injustitiam; ideoque mutata intentione, est retinere tanquam stipendium, quod petiverat tanquam pretium, *Suar. cit.* c. 59. n. 16.

Inferitur 2. Eum, qui ratione officij, v. g. marum, ex justitia obligatus est ad restitutionem, si officio obunda, v. g. Parochus ad Sacramenta ministranda, teneri jure naturæ ad restitutionem pretij accepti pro his functionibus exercendis, accipiendo pretium, peccat contra justitiam, si functiones ex officio, & gratis perferre tenetur, *Suar. cit.* l. 2. c. 12.

Inferitur 3. Episcopum, aliumve Ecclesiasticum, si vendat beneficia, vel officia Ecclesiastica, tum collatio ad ipsum pertinet ratione ministerij, tamen ad restitutionem pretij accepti: quia illorum Dominus, sed Dispensator à DEO constitutus, quæ gratis debet dispensare ex officio, peccat contra justitiam, si pro eo pretium accipiat, & in quo jus non habet, *Suar. cit.* l. 2. c. 13. *Laym. cit.* c. ult. §. 9. n. 79. Quamvis contrarium teneat *Less.* cit. l. 2. c. 35.

CLXXVII. ASSERTIO 2. Qui accepit pretium pro re spirituali, simoniacè quidem, sed injustè, quia in ea aliquid temporale jus, vel commodum habet, quod annexum est illi rei spirituali, non tenetur Jure naturali, ac Divino ad restitutionem pretij accepti, nisi vel à Jure positivo, vel Ecclesiastico Judice restitutio in penam imponatur, si quis Canonicatum venderet, *Less.* cit. l. 2. c. 35.

Suar. cit. c. 59. n. 5. Laym. cit. c. ult. n. 82. Ratio est, quia licet talis venditio sit illicita, & simoniaca; adeoque ipso jure irrita; nulla tamen in tali contracta committitur injustitia, si temporalis commoditas, quæ vendens in alterius gratiam se privat, iusto pretio compensatur: obligatio autem restituendi jure naturæ solum oritur ex peccato injustitiæ.

CLXXVIII. Atque hinc sequitur 1. Qui vendit vasa sacra, chrisma, vel oleum sacrum, non tenetur ad restitutionem pecuniæ acceptæ, si illa non excedat valorem illius materiæ, quamvis teneatur restituere, si quid accepit ratione consecrationis, vel benedictionis, quæ pretio æstimari non potest, *Suar. cit. c. 59. n. 42.* Sequitur 2. si Beneficiarius aliquis beneficium suum vendat alteri, non tenetur jure naturæ, ad restitutionem pretij accepti; quia dimissio, & cessio illius commodi temporalis, quod percipiebat ex beneficio, facta in alterius gratiam, est pretio æstimabilis; adeoque talis venditio non est injusta, modo pretium non excedat æstimationem emolumentum temporale, quod percipitur ex beneficio, etsi illicita sit talis venditio: quia, cum hujusmodi commodum temporale annexum sit juri spirituali, seu officio, non tantum Jure Ecclesiastico, sed etiam Divino vendi prohibetur, *Less. cit. l. n. 158. Suar. c. l. n. 37. Laym. cit. l. n. 82. assert. 2.* Dices, vendere id, quod Jure Divino est invendibile, non tantum simoniacum est, sed etiam injustum; adeoque restitui debet pretium. Respondetur, Simoniam Juris Divini in venditione beneficii in eo consistere, quod simul cum temporali venditur spirituale, vel potius, quia hoc venditur, ut vendatur temporale: vel quia in effectum, utrumque, spirituale, ac temporale simul, non pluri venditur, quam temporale, si per se solum esset, nec annexum spirituali, sed temporali officio; ideo in tali venditione non committitur injustitia, & consequenter non adest obligatio restituendi pretium ex solo jure naturæ, *Suar. c. l. n. 37.* Et quamvis Clerici non sint Domini beneficiorum suorum, sed usufructuarij tantum, vel Administratores: satis tamen est, quod ad illos pertineat temporale emolumentum beneficii, illoque se privare, sit secundum se pretio æstimabile, ad hoc ut saltem injuste non vendatur, sed solum illicitè. Nec refert, quod Beneficiarius simoniacè vendens beneficium non possit transferre dominium illius in emptorem, quia talis venditio est ipso jure irrita: nam satis est, quod ipsa actio, seu renunciatio proprii commodi temporalis in favorem alterius sit pretio æstimabilis, quam solum vendit, *Suar. cit. l. n. 39.* Aliud verò dicendum est de Prælati conferentibus beneficia; hi enim, si pecuniam pro collatione accipiunt, tenentur ex justitia illam restituere, quia etiam temporale emolumentum beneficiorum, quæ conferunt, ad illos non pertinet, nec dando illa, patiuntur aliquod damnum temporale, & ex officio suo obligantur gratis illa conferre, pro quo ex suis præbendis sufficiens stipendium accipiunt, cujus officij, seu ministerij est pars illa collatio, seu distributio beneficiorum, *Suar. c. l. n. 38.* Sequitur 3. qui officium temporale Ecclesiæ, v. g. Custodis, Oeconomi, vel Syndici contra SS. Canones alteri vendit, non tenetur ad restitutionem pretij accepti, ob rationem supra allatam, *Suar. cit. l. n. 36. Laym. c. l. n. 82.* Sequitur 4. si Monasterium

pecuniam accepit pro admissione alicujus ad Religionem, non tenetur ad restitutionem; quia licet admissio sit actus spiritualis; ideoque sine Simonia pretium accipi nequeat: quia tamen annexum habet onus temporale sustentandi personam, quod est pretio æstimabile; ideo pecunia accepta retineri potest, modo pretium non excedat æstimationem temporali oneris, sive alimentorum, *Suar. cit. l. n. 41. Laym. cit. l. n. 82.* Sequitur 5. si quis castrum, cui adjunctum est jus patronatus, carius vendat, ratione juris illius, ob temporale commodum, quod afferre solet tale jus, & quo se privat in gratiam alterius, v. g. ob honorem humanum, qui est pretio æstimabilis, potest retinere pretium acceptum; quia licet venditio illa sit Simoniaca, & contra Religionem, eo quod honor ille sit annexus juri spirituali, in eoque fundatus; non est tamen injusta, *Suar. cit. c. 59. n. 42. Laym. c. l. n. 82.* Idemque est, si quis vendat imaginem miraculosam, ex qua lucrum percipiebat, vel aliam rem spirituales, seu sacras, ex qua voluptatem hauriebat, vel aliam commoditatem temporalem ex usu, & possessione talis rei, *Suar. cit. l. n. 82.*

CLXXIX. ASSERTIO 4. Per se, & ex vi legis naturalis, ac Divinæ pretium simoniacè, & injustè acceptum, ante Judicis sententiam, restituendum est ei, qui dedit, & non alijs, ut docet *Suar. l. 4. de Simon. c. 59. n. 23. Laym. cit. c. ult. n. 84.* Licet plures dicant, restituendum esse Ecclesiæ, vel pauperibus. Sed probatur assertio, quia omnes fideles jus habent à DEO concessum, ut eis res spirituales à Ministris Ecclesiæ gratis dentur, nec ad aliud teneantur, quam ad Ministrorum sustentationem. Neque verò Ecclesia, vel pauperes habent ullum jus ad illud pretium; adeoque neque obligationem, ex parte accipientis, ut illis restituatur; est enim restitutio actus justitiæ, per quam reparatur injuria, sive læsio alteri illata, qualis hic nulla facta est Ecclesiæ, vel pauperibus. Sed neque ulla lex Ecclesiastica adferri potest, quæ ante omnem Judicis sententiam, in conscientia obliget, ut, quod simoniacè acceptum est, ad pios usus applicetur: quamvis hoc ipsum à Judice decerni possit; ideoque post sententiam Judicis, Ecclesiæ, vel pauperibus restituenda est pecunia simoniacè accepta: nam licet dans pretium pro re spirituali dignus sit, qui per præceptum Judicis eo priveretur, non tamen, ipso facto, est eo privatus.

CLXXX. Non obstat 1. Quod dans pecuniam pro re spirituali, voluntariè dedit; adeoque habuit voluntatem verè dandi, & transferendi dominium pecuniæ in alterum. Nam 2. quod ille, qui dedit, non voluit donare, sed dare, quantum justitia permitteret, nec plus voluit à se abdicare, quam ex justitia deberet; at verò pretium illud non fuit ex justitia debitum, nec justè exigi poterat; & ideo voluntas illa dandi non habuit effectum, nec transtulit dominium rei datæ in accipientem: nam cum causa dandi non subsistit, nec ipsa datio subsistit, *Suar. cit. c. 59. n. 26.* Non obstat 2. quod, quando pecunia data est ex turpi causa tenente se ex parte utriusque, tam dantis, quam accipientis, ea non sit restituenda danti; quia non est dignus, ut ipsi restitutio fiat, *l. 2. §. 3. l. pen. ff. de condic. ob turp. caus. l. 2. C. eodem.* Nam ex hoc solum sequitur, quod emptor rei spiritualis mereatur privari pretio dato, in penam sui delicti.

delicti, & per Judicis sententiam, utque illud applicetur Ecclesiæ, vel pauperibus: non tamen dans obligatur, spectato solo jure naturali, ad exequendam in se hanc pœnam privationis, priusquam per Judicem ad id condemnatur. Neque etiam, qui pretium accepit, habet facultatem, propriâ auctoritate, privandi dantem pecuniam, re suâ, cum talis privatio sit punitio quædam; adeoque actus jurisdictionis, quam cum non habeat in alium, non potest illâ uti, *Suar. c. l. n. 27. Laym. c. l. n. 81.* Non obstat 3. recipiens rem spirituales pro pecunia, non tenetur illam restituere danti, ergo nec accipiens pecuniam tenetur danti illam restituere. Sed neg. conf. nam recipiens rem spirituales pro pecunia non peccat contra iustitiam, sicut ille, qui accipit pretium pro re spirituali, & contra prohibitionem Christi, quâ jubetur, gratis illam dare; & ideo acceptio pretij est in se invalida; non autem acceptio rei spiritualis, *Suar. c. l. n. 28.* Non obstat 4. qui dedit rem spirituales, non voluit dare, nisi ob talem causam, ut acquireret dominium pecuniæ, ergo si hæc causa non habuit effectum, nec datio rei spiritualis valida fuit. Resp. quicquid sit de antecedente, neg. conf. quia velle dare rem spirituales, non aliter, quam pro pecuniâ, involuit conditionem turpem, & injustam; & ideo habetur pro non adjecta, & datio rei spiritualis, non obstante tali conditione, valet; ideoque etiam accipiens retinere potest rem spirituales. At verò acceptio pretij pro re spirituali non valet, quia est injusta, & turpiter, ac injustè petiti sunt pretium; ideoque etiam restitui debet. Quando verò Jura dicunt, quod donatio facta, ob certam causam non teneat, si causa non subsistat, id intelligi debet, quando causa est honesta, & licita, vel saltem non injusta, *Suar. cit. l. n. 30.*

§ II.

An pretium simoniacè acquisitum contra prohibitionem juris Ecclesiastici, restitui debeat in foro conscientia, etiam ante sententiam, & condemnationem Judicis, & cui?

Procedit hæc quæstio in Simonia, quæ committitur in ingressu Religionis, in Ordine, ac potissimum in Beneficio, & quando obligatio restituendi oritur ex solo Jure Ecclesiastico.

CLXXXI. ASSERTIO I. Pretium acceptum pro collatione, electione, confirmatione, vel renunciatione beneficii, non ex vi solius juris naturalis, sed Juris Ecclesiastici, restitui debet in foro conscientia, ante omnem Judicis sententiam, *Navarr. in man. Prel. c. 17. n. 32. Less. cit. c. 35. n. 169. Suar. l. 4. de Simon. c. 60. n. 3. Laym. cit. c. ult. n. 83.* Idque probatur ex c. *De hoc. 11. h. t.* ubi in fine dicitur, temeraria sic recepta, pro dando assensu electioni si moniaca, restituenda esse, cum ea, sine gravi salutis periculo, retineri non possint: quæ verba planè intelligenda sunt, quod retineri non possint in foro conscientia, etiam si nulla Judicis sententia,

vel condemnatio intervenerit, cum Papa loquitur absolute, non distinguendo inter delictum, vel occultum, probatum, vel non probatum, sicut fecerat in prioribus partibus hujus c. Ratio est, quia si ipsa acceptio, quod minus recipiens debet, pretij sic accepti acquirere possit, idque in tantam gravem delicti; ideoque illud saltem in foro, tutâ conscientia, retineri non potest, *Suar. c. 60. n. 6.* quia tamen textus ille solum loquitur de exceptione simoniaca pretij in materia beneficii, ideo ad alias Simonias extendi non debet, nam hæc restringendæ sint, non extendendæ, *Suar. cit. l. n. 30.*

CLXXXII. Porro hoc casu restitui simoniacè acceptum, non danti, sed Ecclesiæ, vel pauperibus, est beneficium, & in cuius injuriam Simoniaci missa est, restituenda est, prout sumitur ex hoc. ubi dicitur, Regem, & Principes inducere, ut si qua receperint ab Episcopo, Ecclesiæ, aut, & docet *Abb. ibid. n. 5. & S. Thom. 2. 2. art. 6. ad 4. Suar. cit. l. n. 8. Less. cit. l. n. 171. DD. communiter.* Ratio est: quia danti non habuit, vel saltem habere debuit, ex vi contractus voluntatem abdicandi se dominio illius pecunie transferendi illud in recipientem, si causa, ob datam est, secuta sit, cui abdicatio non restituitur, licet impediverit acquisitionem dominii recipienti, sed in pœnam applicavit dominium pecuniæ illi Ecclesiæ, cui injuria illata est: hoc ex recepta consuetudine, in quibusdam locis pecunia pauperibus dari soleat, quæ tantum probanda est, si pauperibus ejusdem Ecclesiæ interdum etiam per Prælatus Ecclesiæ in partem distribui potest, tanquam elemosyna, *Suar. cit. l. n. 30.* tamen non est etiam improbabile, pretium simoniacè acceptum pro datione beneficii, ante sententiam Judicis, restituendum esse ei, qui dedit, sententiam verò Ecclesiæ, vel ei, cui Judex illam dixerit, ut nonnulli docent apud *Less. cit. l. n. 171.* quia nulla lex Ecclesiastica affert potestatem, quæ præcipiat, pretium Ecclesiæ restituendum esse, Judicis sententiam: nam *cit. c. De hoc. intelligitur* de restitutione faciendâ Ecclesiæ, post condemnationem, & solum ex eo inferitur, quod ante sententiam condemnatoriam Judicis, in conscientia debet restitui pecunia recepta, eò quod non possit danti salutis periculo retineri, ut dicitur in *cit. c. De hoc. 11. h. t.* turpiter acceptum non esse restituendum, cum in pari turpitudinis causa melior sit conditio possidentis, ut supra etiam dictum: nam si hoc procedit solum in foro externo, in quo Judex præcipiat, ne restituatur pecunia recepta, quæ aliàs, spectato jure naturali, ipsi restitui debet, cum accipiens non habuerit justum titulum dandi, sed injustum.

CLXXXIII. ASSERTIO 2. In Simonia commissa in ingressu Religionis, pretium, si non est restituendum in conscientia, ante sententiam Judicis, si admissus in Monasterium eo permaneat; quia ratione alimentorum vivere potest, modò in communem usum convertat. Nec obstat cap. *Veniens. 19. h. t.* hoc enim intelligendum est de restitutione post sententiam Judicis, *Less. cit. c. 35. num. 169. Suar. cit. l. n. 30. 3. segg.*

CLXXXIV. ASSERTIO 3. Pretium simoniace acceptum pro collatione Ordinum, & aliorum Sacramentorum, aut Sacramentalium, si notabiliter excedat id, quod pro sustentatione exigi poterat, est restituendum: sed vi Juris Divini potius, quam Ecclesiastici; hoc enim jure nihil de hac dispositum reperitur, quod restituendum sit ipso facto, ante sententiam Judicis, *Less. c. l. n. 169. Suar. cit. c. 60. n. 13.* Nec obstat, quod habetur in c. *Audivimus. 41. h. t.* ubi præcipitur, ut exacta duplicata restituantur: nam illa pœna non obligat, antequam à Judice exigatur: neque etiam ex illo c. colligitur, pretium semper restituendum esse Ecclesiæ: quia ibi sermo est, non de omni Simonia, sed de illa, quæ committitur in Institutionibus Parochorum, & ingressu Religionis, & sepultura apud Religiosos: & præcipitur ibi specialiter duplicata restitutio, ob injustam exactionem, & extortionem Episcoporum in triplici illa Simonia, & ut ea pecunia applicetur Ecclesiis, & locis Religiosis, in quorum injuriam exactiones illæ sunt factæ, *Suar. cit. c. 60. n. 13.* de quo etiam aliquid dictum supra n. 89. & seq. h. t. Denique de alijs Simonijs nihil reperitur in Jure statutum: sed pœna, quæ ante Judicis condemnationem non incurritur, ipso facto, poterit arbitrio Judicis applicari vel Ecclesiæ, vel pauperibus, nisi obligatio restituendi oriatur ex natura rei, *Suar. cit. l. n. 13. in fine.*

§. III.

An vicissim res spiritualis, quæ pro pretio simoniace data fuit, etiam debeat restitui danti?

CLXXXV. Ad hanc quæstionem responderetur, si pretium datum pro re spirituali, simoniace quidem acceptum sit, sed non injuste: tunc sicut pretium non debet restitui, ante Judicis condemnationem, ut supra dictum: ita neque res, quæ pro pretio data fuit, v. g. officium temporale Ecclesiæ, pensio Clericalis, quæ in titulum beneficii non est erecta: Jus Patronatus &c. *Suar. l. 4. de Simon. c. 57. num. 121. & 2. seqq. Laym. cit. c. ult. n. 85.* Ratio est: tum quia nec Jure Divino venditio, & acquisitio est irrita: neque etiam extat ullum Jus Ecclesiasticum, quo ea decernatur invalida, licet prohibeatur modus acquirendi tanquam Simoniacus: & cum hic nulla interveniat injustitia, sed solum turpitudine, nulla etiam potest oriri obligatio restituendi. Si verò pretium simoniace, & injuste acceptum sit pro spirituali functione transeunte, v. g. sacra Ordinatione, vel collatione alterius Sacramenti, consecratione Ecclesiæ &c. tunc pretium quidem datum restituendum est, juxta supra dicta: ipsa tamen res, quippe transiens, non potest restitui, & ipsa collatio Sacramenti, vel consecratio, etiam si simoniace propter pretium facta sit, est valida, *Suar. de Simon. c. 59. n. 32.* Quod si verò res sacræ permanentes, non solum simoniace, sed etiam injuste venditæ, & datæ sint pro pretio, saltem ex parte vendentis, v. g. sacra vasa, vestimenta, Reliquiæ, metalla benedicta &c. ita ut in æstimationem venerit etiam ipsa spiritualitas, & propter spiritua- lem consecrationem, vel benedictionem, carius sunt

venditæ: tunc pretium quidem restitui debet, quoad excessum respondentem spiritualitati: ipsæ verò res sacræ, neque Divino, aut naturali Jure, neque etiam Ecclesiastico, ante sententiam Judicis, restitui debent, præter beneficia. Ratio est: quia contractus est validus: nam ad validam translationem rerum spiritualium in alium, Jure Divino, ac naturali, requiritur solum in dante potestas, & voluntas, seu intentio transferendi, & in accipiente capacitas acquirendi: quod autem fuit datum pro pretio, vel sine illo, non obstat validitati actus, ut patet in collatione Sacramentorum, in consecratione Ecclesiæ, vel Altaris, & in professione Religiosa, quæ validæ sunt, & Jure Divino, & Ecclesiastico, etiam si simoniace propter pecuniam factæ sint. Potest ergo rem sacram emens pro pretio eam retinere, v. g. Reliquias Sanctorum, licet venditor rei spiritualis teneatur pretium acceptum restituere: quia venditor exigens, & recipiens pretium pro re spirituali, facit emptori injuriam, vendendo id, quod gratis illi dare deberet, posito, quod dare velit. At emptor, si pretium offerat, & det pro re spirituali, non facit venditori injuriam, neque etiam accipiendo rem spiritua- lem ab ipso, cum voluntarie rem ipsi tradat, sibi- que imputare debet venditor, quod pretium ipsi datum pro re spirituali restituere teneatur. Quare cum is, qui emit, & dat pretium pro re spirituali, non peccet contra justitiam, nec dando pretium, nec accipiendo rem spiritua- lem, sed solum contra Religionem, dum emendo velut æquiparat rem sacram pretio temporali: ideo non tenetur ad restitutionem rei spiritualis acceptæ, sed potest illam retinere, *Less. cit. c. 35. n. 166. Suar. cit. c. 59. n. 35. Laym. cit. l. n. ult.* Excipiuntur beneficia Ecclesiastica acquisita per Simoniam realem: ea enim retineri non possunt, sed restitui debent, unâ cum fructibus perceptis, etiam ante sententiam Judicis, non quidem ex vi Juris Divini, vel naturalis, sed Ecclesiastici, quia eorum simoniaca collatio est ipso jure irrita: eademque ratio est de Officijs Ecclesiasticis, ut constat ex *Extra. 2. h. t. §. Per electiones.* & supra dictis.

CLXXXVI. Porro *Laym. in cit. c. ult. in fine,* quoad restitutionem rerum spiritualium, distinguendum esse putat, an in rebus sacris permanentibus, id quod spirituale est, tanquam principale se habeat, ut in sacris Reliquiis; tunc enim, si vendantur ratione spiritualitatis, contractus est irritus; ideòque restituito pretio, restituendæ etiam sunt Reliquiæ, tanquam datæ sub causa, & conditione acquirendi pretij. Secus verò dicendum de ips rebus sacris, in quibus id, quod spirituale est, est tantum velut annexum, & accessorium, ut in sacris vasis, & vestibus, quæ si carius vendantur propter spiritua- lem consecrationem, vel benedictionem, contractus est validus, ideòque retineri possunt; quamvis à vendente excessus pretij supra valorem rei spiritualis, & respondens spiritualitati, restitui debeat: quia utile per inutile, præsertim annexum, & accessorium, viciati non debet.

§. IV.

An Simonia mentalis obliget ad restitutionem?

CLXXXVII. Tres sunt sententiæ. Prima absolute negat, mentalem Simoniacum teneri restituere, *Silo. V. Simonia. q. 20. dicto I. Garc. de benefic. p. 8. c. 1. n. 45. & alij apud eum citte.* Idque probat ex c. *Mandato. 46. & ult. h. t. Ubi Papa Gregorius IX. consultus fuit, in primis, an Mandatum Legato Sedis Apostolicæ commissum, ut cum Monachis, qui per Simoniam, dato aliquo pretio, in Monasterijs sunt recepti, secundum consuetudinem generalis Concilij (in c. *Quoniam. 40. h. t.*) dispensaret, etiam extendatur ad Abbates, licet de illis in Mandato nulla facta sit expressa mentio: & utrum illi, qui nullo pacto dandi, vel recipiendi interveniente, sed solo affectu animi, seu intentione præcedente, spiritualia sunt adepti, ad restitutionem, seu restitutionem eorundem teneantur?*

Ad primam questionem respondet Papa, Mandatum huiusmodi etiam ad dispensandum cum Abbatibus (qui ingressos in Monasterium per Simoniam recipiunt) extendi. Ratio est: quia & Abbas Monachus est, & cum in Constitutione penali comprehendatur etiam Abbas, vel Abbatissa, c. *Quoniam. 40. h. t.* Multo magis in favorabili, cuiusmodi est facultas dispensandi, *Jo. Andr. hic n. 3.* Nam beneficium Principis latissime interpretari oportet, c. *Olim. 16. de V. S. Gl. hic V. Abbates.* Ad secundam questionem respondet Papa, eos pro Simonia huiusmodi ad restitutionem spiritualium, ac temporalium, quæ solo affectu animi præcedente ex utraque parte sic acquiruntur, non teneri, sed sufficere, si delinquentes per solam poenitentiam satisfaciunt suo Creatori.

CLXXXVIII. Ex qua responsione clarè colligi videtur, Simoniam mentalem, sive internam non obligare ad restitutionem, quia non obligat ex vi Juris naturalis, & Divini, cum per solam poenitentiam deleatur, ut hic dicitur: nec ex vi Juris Ecclesiastici: quia per hoc non punitur Simonia interna, nec irrita redditur, sed solum externa. Loquitur autem hoc c. de eo casu, in quo aliqui ingressi sunt Religionem, cum intentione dandi pro receptione pecuniam, quam etiam dederunt, ante vel post receptionem suam, sine ullo tamen pacto interveniente, & Abbates sub eadem intentione pecuniam, vel alia temporalia acceperunt, ante vel post receptionem, absque pacto expresse, vel tacito; hoc casu nec ingredienti Monasterium, nec Abbates pecuniæ sic receptæ renunciare, vel illam restituere tenentur, quia Simonia mentalis tantum fuit, quæ per solam poenitentiam aboletur, *Hostiens. hic. V. Spiritualium. & V. Temporalium.* Idemque est de alijs Simonij mentalibus, & quoad Clericos seculares, eorumque beneficia, *Hostiens. hic coll. ult. circa finem.*

Non obstat, quod usura mentalis obliget ad restitutionem, si quis ex proposito mutuam pecuniam dat, ut plus supra sortem accipiat, c. *Consuluit. 10. inf. de usur.* ergo etiam Simoniacus mentalis obligatur, Nam disparitas est: tum quia, quod datur usurario, non datur sponte, sed involuntariè; quod autem da-

tur Simoniaci, datur voluntariè per vicium, & venditionis, aut commutationis: tum recipiens ultra sortem vi mutui, quod gratum est, agit contra naturam contractus, & incipit fert illi, à quo usuram exigit; & ideo restituitur. Per Simoniam verò internam nulla iniuria, qui sponte dat, sed iniuria fit rebus sacris, ritualibus, quæ venduntur; ideoque non est iustitiam commutativam, sed solum contra naturam, nec iniusta, sed sacrilega venditio, c. *n. 50. & seq.*

CLXXXIX. Altera sententia, quam tenet *Hostiens. Abbas & Acor. p. 3. l. 10. c. 20. q. 2.* Simoniam acceptam per Simoniam mentalem non prohibitam, esse restituendam, quia est voluntatem Domini recepta, & contra ipsam; ideoque tutè conscientia, retineri non potest, at verò pecuniam receptam per Simoniam contra Canonicam prohibitionem, non esse restituendam. Jus Canonicum non præcipit, ut restituatur hac loqui *cir. c. ult. h. t.* Verum quod omnis Simonia mentalis contra Jus Divinum ad restitutionem get, non videtur universaliter verum, quia potest tunc committi sine iniuria, ut in materia fiscali, ut notat *Suar. cit. c. 59. n. 51.*

CXC. Tertia, & probabilior sententia est, tenet *Suar. l. 4. de Simon. c. 59. n. 45.* negandum esse, an pretium Simoniacè acceptum sine iniuria annexa: an verò cum iniuria priore casu, mentalis Simonia non obliget ad restitutionem pretij; non enim obligat ex vi Juris naturalis, quia nec realis Simonia obligat, nec restitutionem ex vi juris naturæ, cum restitutionem oriatur ex violatione iustitiæ commutativæ supra dictum: nec etiam ex vi Juris Ecclesiastici hoc Jus non imponit obligationem restitutionis per Simoniam, ultra obligationem naturalem per modum poenæ: poenæ verò Ecclesiasticæ non fiuntur, propter Simoniam mentalem, quia si non iudicat de internis, prout sumitur ex *mos. 34. ibi: nobis datum est de manifestis rebus iudicare, & c. Sicut tuas. 33. in fine, ubi dicitur: cessus Ecclesie esset manifestus, quæ non potest de occultis, poenæ essent ferendi. h. t.* Et sic accipitur *c. ult. h. t.* quod loquitur de Simonia mentali missa in ingressu Religionis, qui non habet iurisdictionem in iniuriis, nam quævis poenitentia non iniuriæ annexa: nam prava intentione Simoniacæ, poenitentia retineri pecunia; quia adeo iustus titulus retinendum acceptum, scilicet ad alendum, & sustinenda onera illius status, & talis receptio pecuniæ nullam continet iniuriam, etsi sit sacrilega, & contra Religionem, ex illa non nascitur obligatio restituendi acceptum, etiam si stantibus Legibus Ecclesiasticis; ideoque potest tunc intentione, tolli pravitas Simoniacæ, & poenitentiam delicti delictum, & satisfieri Creatori dicitur in *cir. c. ult. h. t.* Idemque ob poenitentiam, dicendum de omni Simonia mentali, cumque alia materia, in qua pecunia non recipitur, quod nulla ex illa oriatur obligatio restituendi: sive sit contra Jus Ecclesiasticum tantum, etiam contra Jus Divinum, *Suar. cit. l. 1. n. 45.* priore verò casu, si Simonia annexa sit iniuriæ

mentalis tantum sit, cum opere subsecuto, quia nempe actum externum adjunctum habet, etsi ex nullo signo exteriori appareat esse Simoniam, oritur ex illo obligatio restituendi, non quidem ex Jure Ecclesiastico, quia Ecclesia non judicat de internis, sed ex Jure naturali, quod nullibi negatur, *Suar. cit. l. n. 52*. Ratio est: quia omnis acceptio externa, quæ ex se injusta est, & procedit ex intentione injusta, obligat ad restitutionem: sed Simonia ista, de qua loquimur, etiam mentalis est talis, quia procedit ex injusta intentione proportionata materia, & imperat actionem injustam, per quam inferitur damnum ei, à quo accipitur pecunia contra justitiam, ergo obligat ad restitutionem, V.g. si quis recipiat pecuniam, vel aliam rem temporalem, probabiliter credens dari illam, ut pretium rei sacræ, seu spiritualis, etsi nullum pactum interveniat hujus simoniæ intentionis: is injustitiam committit, quia

nullum habet titulum justum retinendi pretium acceptum, & retinet rem alienam, cum per talem dationem non sit translatum dominium pretij; adeoque damnum inferit alteri, & consequenter ad restitutionem tenetur, licet interveniat tantum Simonia mentalis, sed quæ actum externum injustum involuit, & imperat. *Suar. cit. c. 59. n. 46*. Et ita quando in *cit. c. ult. h. r.* absolute, & indistincte dicitur, Simoniam mentalem, quæ nullo pacto procedente, solo affectu animi committitur, non obligare ad restitutionem, seu restitutionem, id limitandum est, nisi concurrat injustitia. Simile est in usura mentali, quæ ad restitutionem obligat, & Jure naturali, & in judicio animarum, id est, in foro conscientiæ, *cit. cap. Consultuit. de usuris*, quia injustitiam continet, ergo similiter obligat Simonia mentalis, quæ annexam habet injustitiam, sed de hac re plura infra *Tit. 19*.

T I T V L V S I V.

NE PRÆLATI VICES SUAS, VEL
ECCLESIAS, SUB ANNUO CENSU,
CONCEDANT.

Hic Titulus veluti Appendix præcedenti subjungitur, in quo de alia quadam specie Simonie agitur.

§. Vnicus.

An, & sub qua pœna prohibitum sit Prælati Ecclesiasticis vices suas, id est, Jurisdictionem suam sub annuo censu, sive pretio concedere? & an etiam proventus Ecclesiarum sub annuo censu locari possint?

I. E priore questione agitur in primis in *c. Præterea. 1. h. r.* quod est desumptum ex Concilio Lateranensi sub Alexandro III. *cap. 15*. Nam quidam Episcopi pro certa pecuniæ quantitate vendebant Episcopalem jurisdictionem quibusdam, qui Decani vocantur (id est, Presbyteri rurales, qui spirituales jurisdictionem habent, *Gl. hic v. Decani*, & solvebant certam pecuniam annuatim Episcopo, ut jurisdictionem Episcopalem exercere possent in quibusdam Parochiis, *Gl. hic v. Quantitate, & Hostiens. v. eod.*) ideo statuit Concilium, ut qui de cætero hoc præsumpserit (scilicet emere, seu recipere per pecuniam talem jurisdictionem ab Episcopo) officio suo privetur, & Episcopus conferendi hoc officium potestatem amittat: ut in eo puniatur, in quo peccavit, *Gl. fin. hic*. Ratio est: quia jurisdictio Episcopalis, cum sit spiritualis, vendi non potest, absque Simonia, ut patet ex dictis tit. præced. imò nec temporalis juris-

dictio vendi debet, ne subditi graventur, & judicia subvertantur, *Auth. Ut Judices sine quoquo Suffragio fiant, in princ. Versic. Administrationes. collat. 2.* quamvis id non sit Simoniacum, sed turpe, & illicitum lucrum, *Abb. hic. n. 1*. Est autem Constitutio hujus c. Juris antiqui declaratoria, & apponit tantum novam pœnam; ideoque quoad hanc non extenditur ad præterita, sed ad futura tantum: nam antequam illa emanavit, jurisdictio Episcopalis vendi non poterat, *Abbas hic n. 2*. Huc pertinet, quod etiam sancitum, & prohibitum fuit in Concilio Tridentino *Seff. 25. c. 11. de refor.* ubi dicitur: non liceat etiam jurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare, nec conductoribus, per se, aut alios, exercere, aliterque concessionem, etiam à Sede Apostolica factæ, subreptitiæ censeantur.

II. Porro etsi Episcopus, vel alius similis Prælati sit Simoniacus, si alicui, pretio recepto, vices suas, id est, jurisdictionem Ecclesiasticam committat: non tamen Vicarius, vel alius ab Episcopo constitutus, ut vice ipsius jurisdictionem exerceat, si pro illo officio pecuniam recipiat, Simoniam committit. Ratio diversitatis est: quia Vicarius locat Episcopo suas operas, & sic debitum sui laboris, & operæ stipendium, ac salarium recipit, cum nemo cogatur suis stipendijs militare, *c. Cum ex officij. 16. de præscript.* At verò Episcopus, qui Vicarium constituit, si pretium accipiat ex eo, quod suas vices ipsi committit, censetur vendere suam jurisdictionem; imò potius debet ipse dare stipendium, sive salarium Vicario, quam ab eo pecuniam accipere, præterquam quod